

ҚазМұнайГаз
NATIONAL COMPANY ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ

БОЛАШАҚҚА ИНВЕСТИЦИЯ

«ҚАЗМҰНАЙГАЗ» ҰК АҚ-НЫҢ 2024 ЖЫЛДАҒЫ ТҰРАҚТЫ ДАМУ ТУРАЛЫ ЕСЕБІ

МАЗМҰНЫ

Негізгі көрсеткіштер.....	2
Директорлар кеңесі Төрағасының үндеуі.....	6
Басқарма Төрағасының үндеуі.....	8

1 КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ.....14

Компания бейіні.....	16
Бизнес-модель.....	20
Құн құру тізбегі.....	22

2 ЭКОНОМИКАЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕР.....24

Қазақстан экономикасына қолдау көрсету.....	26
Инвестициялық жобалар.....	28

3 СТРАТЕГИЯ ЖӘНЕ ОРНЫҚТЫ ДАМУ.....32

4 КОРПОРАТИВТІК ЖӘНЕ ESG-БАСҚАРУ.....42

Корпоративтік басқару жүйесі.....	44
Директорлар кеңесінің құрамы.....	45
2024 жылғы Қауіпсіздік, еңбек және қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму жөніндегі комитеттің қызметі.....	46
Директорлар кеңесінің қызметін бағалау.....	47
Сыйақы.....	47
Басқарма құрамы.....	48
Директорлар кеңесін сыни маңызды мәселелер туралы ақпараттандыру.....	49
Мүдделер қақтығысы.....	49
Мүдделі тараптармен консультациялар.....	50
Заңнама талаптарына сәйкестік.....	50
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл.....	51
Салық саясаты және мемлекетке жасалатын төлемдер.....	52
Орнықты дамуды басқару.....	54
Маңыздылықты анықтау.....	58
Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл.....	60
ESG-тәуекелдерді басқару.....	64

БҰҰ Жаһандық шарты.....	72
БҰҰ-ның Орнықты даму мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлес.....	73
ҚМГ бастамалар мен қауымдастықтардағы мүшелігі және қатысуы.....	80

5 ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІК.....84

Климаттың өзгеруі және төменкөміртекті даму.....	86
Парниктік газдар шығарындыларын азайту мақсаттары.....	87
Климаттық тәуекелдерді басқару.....	89
Климаттық тәуекелдерді басқару стратегиясы.....	90
Климаттық тәуекелдерді бағалау.....	91
Климаттық стратегия шеңберіндегі негізгі жобалар.....	94
Парниктік газдар шығарындылары.....	96
Энергия үнемдеу және тиімділікті арттыру бағдарламалары.....	99
Қоршаған ортаға әсерді басқару.....	102
Су ресурстарын басқару.....	104
Атмосфералық ауаны қорғау.....	111
Шығарындыларды басқару және жабдықты жаңғырту.....	111
Шығарындылар мониторингі және автоматтандырылған бақылау жүйелері.....	112
Атмосфераға ластаушы заттар шығарындылары.....	112
Шикі газды ұтымды пайдалану.....	113
Қалдықтарды өңдеу және топырақ құнарлығын қалпына келтіру.....	114
Қалдықтарды есепке алу және олармен жұмыс істеу жүйесі.....	115
Тарихи ластануларды жою және жерлерді рекультивациялау.....	116
Мұнайдың төгілуін болдырмау және жою шаралары.....	117
Биоалуантүрлілікті сақтау.....	118
Басқару тәсілі.....	118
ҚМГ-нің қызмет ету өңірлеріндегі ерекше қорғалатын табиғи аумақтар мен биоалуантүрлілік.....	121
Жоспарланып отырған шаруашылық қызметке экологиялық баға беру.....	123
Экологиялық бағалау рәсімі және қоғамның қатысуы.....	123

2024 жылғы корпоративтік стандарттарды жаңарту.....	124
Жұмыс алаңдарын жабу және қалпына келтіру.....	125
«Жасыл кеңсе» қағидаттарын енгізу.....	126
Кеңсе кеңістігін экологияландыру.....	126
Экологиялық бастамалар мен корпоративтік акциялар.....	126
Экологиялық викториналар мен білім беру іс-шаралары.....	128
Заңнама талаптарына сәйкестік және экологиялық шығыстар.....	128
Қоршаған ортаны қорғауға арналған шығыстар.....	128
Қоршаған ортаны қорғау заңнамасының талаптарына сәйкестік.....	129

6 ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ.....130

ӨК, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы менеджмент жүйесі.....	132
Негізгі көрсеткіштер.....	134
Өндірістік процестердің қауіпсіздігін басқару.....	135
Көлік қауіпсіздігі.....	136
Өрт қауіпсіздігі.....	136
Мердігер ұйымдармен өзара іс-қимыл.....	137
Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау саласын цифрландыру.....	138
Өндірістік санитария және еңбек гигиенасы.....	139

7 ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК.....142

Персоналды басқару.....	144
Қызметкерлердің саны мен құрылымы.....	145
Персоналды іріктеу және бейімдеу.....	147
Оқыту және дамыту.....	149
Қызметкерлердің қызметін бағалау.....	152
Мұрагерлік жүйесі және дарынды қызметкерлерді басқару.....	153
Жас мамандармен жұмыс.....	153
Жалақы мен ынталандыруды басқару.....	154
Әлеуметтік саясат.....	155
Кәсіподақтар және ұжымдық шарттар.....	156
Ішкі коммуникациялар.....	158
Омбудсмен.....	158
Этикалық қағидаттар.....	159
Өтініштер мен шағымдарды беру тетіктері.....	160
Адам құқықтарын қорғау.....	162
Біздің қауымдастықтарымыз.....	166
Жеткізушілермен өзара іс-қимыл.....	168

8 ҚОСЫМШАЛАР.....172

Есеп туралы.....	174
Негізгі ESG көрсеткіштері.....	181
Өндірістік көрсеткіштер.....	181
Экономикалық көрсеткіштер.....	182
Экологиялық көрсеткіштер.....	183
Әлеуметтік көрсеткіштер.....	189
Тәуелсіз тексеру нәтижелері туралы есеп.....	195
GRI көрсеткіштер индексі.....	198
SASB көрсеткіштер кестесі.....	205
Терминдер мен анықтамалар.....	208

Тұрақты даму есебінің тұжырымдамасы: Болашаққа инвестиция

ҚМГ-нің 2024 жылға арналған тұрақты даму есебі Компанияның ұзақ мерзімді өсуге және қазіргі заманғы сын-тегеуріндерге бейімделуге бағытталған стратегиясын ашып көрсетеді. Есепте бизнес-операцияларды дамыту мен әртараптандыруға, экологиялық бастамалар мен әлеуметтік жобаларға салынған негізгі инвестициялар сипатталады. Біз барлық мүдделі тараптардың мүддесіне сай келетін өсімді қамтамасыз етуге ұмтыламыз. ҚМГ жүзеге асырып жатқан инвестициялар бизнесімізді дамытуға, ел экономикасы мен қоғамның әл-ауқатына үлес қосуға, сондай-ақ экожүйелерді қорғау міндеттерін шешуге мүмкіндік береді. ҚМГ еліміздің энергетика саласында тұрақты даму қағидаттарын ұстанатын жетекші компания болуға ниетті.

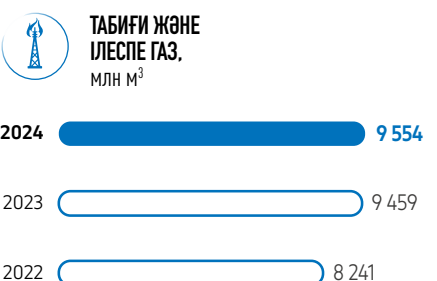
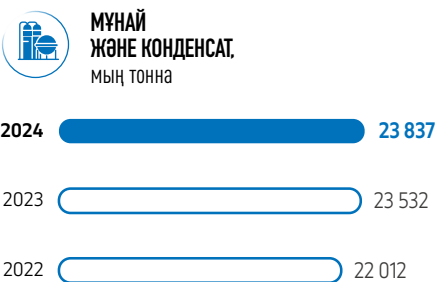
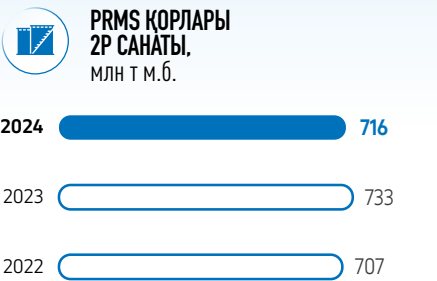

Компанияның басқа есептерін алу үшін QR кодты сканерлеңіз

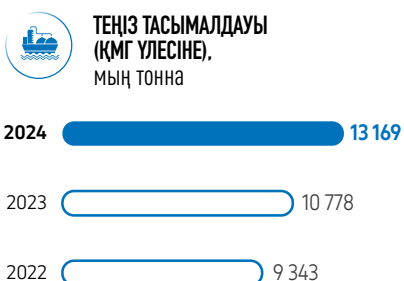
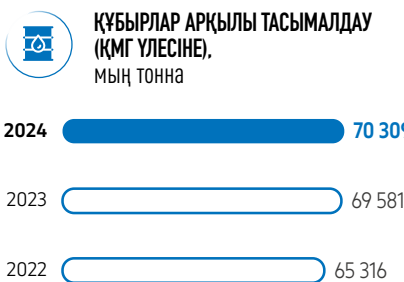
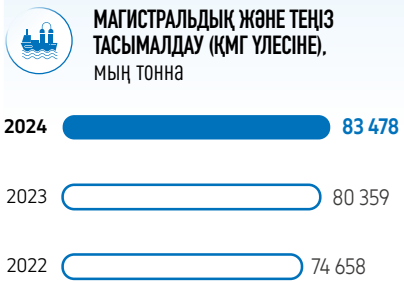
ҚМГ КОМПАНИЯЛАР ТОБЫ БОЙЫНША НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

ӨНДІРІСТІК КӨРСЕТКІШТЕРІ

МҰНАЙ ЖӘНЕ ГАЗ ӨНДІРУ

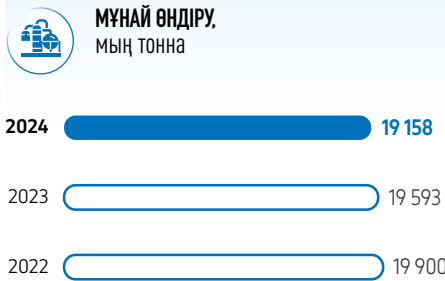

МҰНАЙ ТАСЫМАЛДАУ¹

¹Мұнайды тасымалдаудың шоғырландырылған көлемі ҚМГ-ның операциялық үлесін ескере отырып (ҚТО-дан басқа), әрбір құбыр компаниясы бойынша мұнай тасымалдау көлемін қамтиды. Кейбір мұнай көлемі екі немесе үш құбыр компаниясы арқылы тасымалдануы мүмкін, сондықтан бұл көлемдер мұнайды тасымалдаудың шоғырландырылған көлемінде бірнеше рет есепке алынады.

МҰНАЙ ӨНДЕУ ЖӘНЕ МАРКЕТИНГ

СЕРВИС

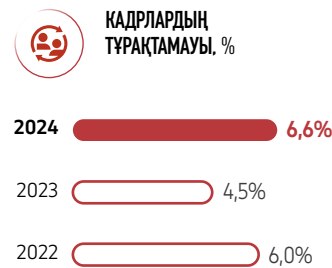
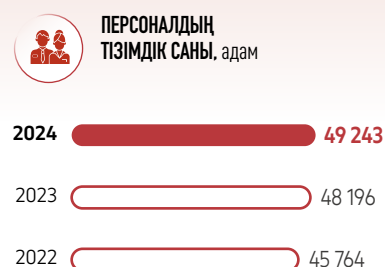
- ЖЕР ҮСТІ КӨЛІГІ, ОНЫҢ ІШІНДЕ ЖҮКТЕР МЕН ЖОЛАУШЫЛАРДЫ ТАСЫМАЛДАУ, КЕН ОРЫНДАРЫНА КӨЛІКТІК- ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ
- ТЕҢІЗ ОПЕРАЦИЯЛАРЫН ҚОЛДАУ
- МҰНАЙ ЖӘНЕ ГАЗ ҰҒЫМАЛАРЫН БУРҒЫЛАУ ЖӘНЕ ИГЕРУ
- ҰҒЫМАЛАРДЫ ЖЕРАСТЫ ЖӘНЕ КҮРДЕЛІ ЖӨНДЕУ
- МҰНАЙ-ГАЗ ЖАБДЫҚТАРЫН ӨНДІРУ
- ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ ПРОЦЕСТЕРДІ АВТОМАТТАНДЫРУ
- ӨЛШЕУ ҚҰРАЛДАРЫНА, АВТОМАТИКА ЖӘНЕ ТЕЛЕМЕХАНИКА ЖҮЙЕЛЕРІНЕ ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ, МҰНАЙ КӘСІПШІЛІКТЕРІНДЕ ТЕЛЕКОММУНИКАЦИЯ, РАДИОБАЙЛАНЫС, КӘБІЛДІК ЖӘНЕ СПУТНИКТІК ТЕЛЕДИДАР ҚЫЗМЕТТЕРІН ҰСЫНУ; ӨЛШЕУ ҚҰРАЛДАРЫН ТЕКСЕРУ ЖӘНЕ ЖӨНДЕУ; КҮЗЕТ СИГНАЛИЗАЦИЯСЫНА ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ
- МҰНАЙ ТӨГІЛУІНЕ ДЕН ҚОЮ СЕРВИСІ
- АУЫЗ СУДЫ ӨНДІРУ ЖӘНЕ ТАСЫМАЛДАУ, ТЕҢІЗ СУЫН ТАСЫМАЛДАУДЫ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ
- ТАМАҚТАНДЫРУДЫ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ОБЪЕКТІЛЕРГЕ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ Т.Б.

ҚМГ КОМПАНИЯЛАР ТОБЫ БОЙЫНША НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

ТҰРАҚТЫ ДАМУ КӨРСЕТКІШТЕРІ

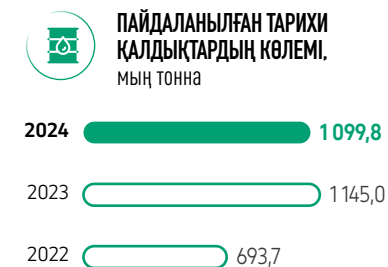
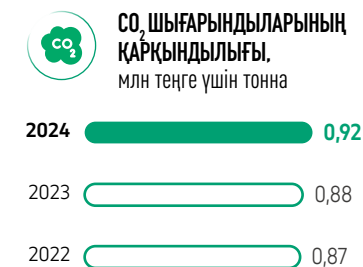
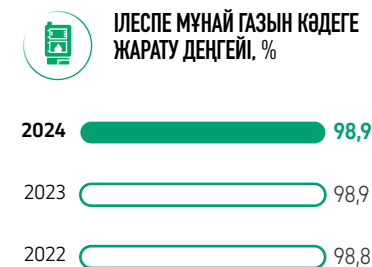
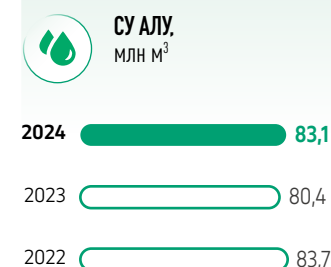
ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

3,7 млрд теңге

2024 жылы қатысу өңірлерін қолдауға бағытталды

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІК

ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІК

Сатып алудағы елішілік құндылық үлесі, %

81%
77%
82%

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

ҚҰРМЕТТІ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАР!

2024 жыл «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ үшін маңызды кезең – орнықтылық, өсу және жаңа жетістіктер жылы болды. Біз әлемдік энергетиканың өзгеру жағдайында алға жылжып, экономикада, сондай-ақ қоғамда, қоршаған ортада, біз жұмыс істейтін әрбір өңірде ұзақ мерзімді құндылықты қалыптастыратын бизнес моделін сенімді түрде қалыптастырамыз.

ҚМГ инвестициялары мұнай өндіру және өңдеу саласындағы операциялық қызметтің тиімділігін арттыру мен портфельді әртараптандырудан бастап, мұнай-газ химиясы мен жаңартылатын энергия көздері жобаларына дейін, қызметкерлерді әлеуметтік қолдаудан бастап, Компания өз қызметін жүргізетін өңірлерде аса маңызды инфрақұрылым салуға дейін бағыттардың кең спектрін қамтиды. Бұл салымдар мультипликативті әсер береді: экономиканың өсуіне ықпал етеді, жергілікті бизнесті қолдайды, өндірістік және кадрлық әлеуетті нығайтады, сондай-ақ бизнес пен экожүйелердің үйлесімдігіне жағдай жасайды.

Орнықтылық корпоративтік басқарудың жүйелік элементі ретінде

2024 жылы біз орнықты дамудың ішкі архитектурасын нығайтуды жалғастырдық. ESG қағидаттары корпоративтік басқарудың барлық деңгейлеріне дәйекті түрде интеграцияланып, Компанияның бизнес-процестерінің ажырамас бөлігіне айналады. ҚМГ Директорлар кеңесінің жанындағы Еңбек қауіпсіздігі, еңбекті, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитеті жүргізіліп жатқан жұмыста шешуші рөл атқарады. Жыл бойы оның отырыстарында Төмен көміртекті даму бағдарламасын іске асыру, ESG-тәуекелдерді басқару, еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік жүйелерін жақсарту, сондай-ақ Компанияның БҰҰ-ның Орнықты даму мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлесі жөніндегі мәселелер қаралды.

Осы жүйелі жұмыстың нәтижесі Компанияның ESG тәуекелдерін басқарудың сыртқы бағалауында көрсетілген. Өткен жылдың қарашасында Sustainalytics халықаралық агенттігі ҚМГ-ге ESG тәуекел-рейтингін 32,8 деңгейінде берді, бұл Компанияға мұнай-газ саласында бағаланған 300 компания арасында 49-шы орынды қамтамасыз етті. Сонымен қатар, ESG тәуекелдерін басқарудың орнықты деңгейі Компанияға «BBB» рейтингін берген MSCI агенттігінің бағалауымен де расталды. Сарапшылар көміртек шығарындыларын, биоәртүрлілікті, жер ресурстарын және қалдықтарды басқарудағы прогресті атап өтіп, жерді қалпына келтіру және «жасыл» технологияларды дамыту шараларын оң бағалады.

Қоғам алдындағы жауапкершілік

Мердігерлік ұйымдарды ескергенде, ҚМГ 80 мыңнан астам адамды жұмыспен қамтамасыз еткен еліміздің ең ірі жұмыс берушілерінің бірі болып табылатынын мақтан тұтамыз. 2024 жылы біз орнықты басқарудың заманауи қағидаттары көрсетілген және әрбір қызметкердің кәсіби әлеуетін дамытуға бағытталып, жаңартылған Кадр саясатын бекіттік. Оның негізін ашықтық, әділеттілік, әлеуметтік жауапкершілік, сабақтастық пен мүмкіндіктер теңдігі құрайды. ҚМГ БҰҰ мен ХЕҰ-ны қоса алғанда, халықаралық ұйымдардың қағидаттарын басшылыққа ала отырып, еңбек және адам құқықтары саласындағы жоғары стандарттарды қолдайды.

Біздің әлеуметтік жауапкершілікке деген бейілділігіміз ҚМГ өз қызметін жүргізетін өңірлерді қолдауда да көрініс тапқан. Мысалы, 2024 жылы ең маңызды инфрақұрылымдық жобалардың бірі – Кендірлідегі тұщыландыру зауыты бойынша негізгі құрылыс жұмыстары аяқталды. Бұл жоба Жаңаөзен қаласын сүмен тұрақты қамтамасыз етуге, халықтың өмір сүру сапасын арттыруға және ұзақ мерзімді

перспективада өңірдің дамуын қолдауға арналған.

Адам құқықтарын сақтау маңызды бағыт болып қала береді. ҚМГ БҰҰ декларациясын және БҰҰ-ның Адам құқықтары аспектісінде кәсіпкерлік қызметтің басшылық қағидаттарын қоса алғанда, халықаралық стандарттарға бейілділігін бекіте отырып, Адам құқықтары жөніндегі саясатты жаңартты.

Экологиялық басымдықтар

Біз климаттық стратегиямызды дәйекті түрде жүзеге асыруды жалғастырамыз. 2024 жылы қабылданған 2060 жылға дейінгі төмен көміртекті даму бағдарламасы парниктік газдар шығарындыларын азайту, ЖЭК үлесін ұлғайту және «жасыл» технологияларды енгізу бойынша нақты мақсаттарды қамтиды.

Біздің күш-жігеріміз қазірдің өзінде нәтиже беруде. ҚМГ-нің климаттық және су тәуекелдерін басқарудағы жетістіктері халықаралық деңгейде танылды – Carbon Disclosure Project бағдарламасына қатысу қорытындылары бойынша Компанияға «B» рейтингі берілді, бұл алдыңғы кезеңдермен салыстырғанда елеулі қадам болды.

2024 жылы ҚМГ OGMP 2.0 халықаралық бастамасының шеңберінде метан шығарындылары бойынша есептілікті дайындап, ұсынды, бұл Компанияның ашықтығының жоғары деңгейін көрсетеді. OGMP 2.0 – БҰҰ-ның Мұнай-газ саласындағы метан шығарындыларын азайту бағдарламасының флагмандық бағдарламасы. Сондай-ақ, ҚМГ терең трансформацияға және үздік әлемдік тәжірибелерді енгізуге ұмтыла отырып, COP-28-де Мұнай-газ секторын декарбонизациялау жөніндегі хартияға қосылды.

Сонымен қатар, біз жаңартылатын энергетика саласындағы жобаларды дамытуды жалғастырамыз. Италияндық Eni S.p.A. энергетикалық компаниясымен серіктесе отырып, Жаңаөзенде гибриді (күн+жел+газ) станцияның құрылысын жүргізіп жатырмыз, сондай-ақ Жамбыл облысында «Самұрық-Қазына» АҚ мен француздық Total Eren компаниясымен бірлесіп, қуаты 1 ГВт жел-электр станциясы бойынша жұмысты бастадық.

Бұл жобалар Компания ішінде, сондай-ақ ел деңгейінде энергия тұтыну құрылымын өзгертуге негіз қалайды.

Ұзақ мерзімді орнықты өсу

Орнықты дамуға инвестиция салу – болашаққа салынған инвестиция деп сенеміз. Осылайша біз «ҚазМұнайГаз» жолын – жауапкершілікке, көшбасшылық пен серіктестікке негізделген орнықты өсу жолын көреміз. Біз Компанияның күші оның адамдарында, бір мақсатта, қоршаған ортаға қамқорлық жасауда және инновацияларға ұмтылуда екеніне сенімдіміз.

Осы жолда бізді қолдайтындардың барлығына алғыс айтамын. Біз диалогқа ашықпыз, жаңа сынақтарға дайынбыз және ертеңгі күнге сеніммен қараймыз. Орнықты даму – бұл біздің стратегиямыз, біздің миссиямыз.

*Құрметпен,
Ернат Бердіғұлов
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ
Директорлар кеңесінің төрағасы*

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

ҚҰРМЕТТІ ӘРІПТЕСТЕР, СЕРІКТЕСТЕР ЖӘНЕ АКЦИОНЕРЛЕР!

2024 жыл «КазМұнайГаз» ұлттық компаниясының даму стратегиясын іске асырудағы маңызды кезең болды. Біз ел экономикасының басты саласын жүйелі түрде дамытып, қоғам мен келер ұрпақ алдындағы жауапкершілік қағидаттарына адалдығымызды сақтап келеміз. Біз үшін орнықты даму – жаңғыртуға, экологияға, қызметкерлердің әл-ауқатына және өңірлердің тұрақтылығына салынған нақты инвестициялар.

2024 жылы атқарған әрбір ісіміз экономикалық, экологиялық және әлеуметтік тұрғыдан ұзақ мерзімді құндылықты қалыптастыруға бағытталды. Бұл есеп қоғам мүддесін және қоршаған ортаны қорғауды ескере отырып, инвестиция салуды көздейтін философиямыздың көрінісі.

Адамдар – стратегиямыздың өзегі

2024 жылы электрондық медициналық тексеру жүйесін кеңейттік: 63 жаңа модуль орнатылды, санитарлық бақылаудың үлгілік бағдарламасы мен Қызметкерлерді сауықтырудың 2025–2027 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары бекітілді.

Жастар саясаты – біздің стратегиялық басымдығымыз. Біз өңірлердегі жоғары оқу орындарымен ынтымақтасып, «Жас маман», «Стажер», дуалды оқыту және «KMGE School» сияқты бағдарламаларды жүзеге асырып, жаңа буын мамандарын даярлап жатырмыз.

36 мыңнан астам қызметкердің мүддесін білдіретін 35 кәсіподақпен диалог әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз етеді. Барлық міндеттемелер орындалды, 2024 жылы әлеуметтік қолдауға 25 млрд теңге бөлінді.

ҚМГ өңірлерді дамытуға белсенді атсалысуда. Орал қаласында «Jaiyq Arena» спорт кешені, Атырауда ерекше қажеттіліктері бар балаларға арналған қолдау орталығы, Қызылордада технопарк бар Оқушылар сарайы салынды. Samruk-Kazyna Trust қоры арқылы су тасқынынан зардап шеккен өңірлерге 10 млрд теңгеге дейін көмек көрсетілді.

Экология – тұрақты өсудің негізі

Экологиялық жауапкершілік – аса маңызды басымдық. 2024 жылы 1 099 мың тонна тарихи мұнай қалдығы кәдеге жаратылып, 172 га жер қалпына келтірілді. 2018 жылдан бері 4,5 млн тонна қалдық өңделді, атап айтқанда, «Қаражанбасмұнай» АҚ 2021 жылдан бері 518 мың тоннадан астам мұнай қалдығын кәдеге жаратып, өз келісімшарттық аумағындағы тарихи ластануды толықтай жойды.

Шикі газды тиімді пайдалану көрсеткіші 98,9%-ға жетті. 2017 жылмен салыстырғанда факельдік жағу көлемі 89%-ға азайды. Осы көрсеткіштерге жаңғырту, үздік технологияларды енгізу және қатаң бақылау нәтижесінде қол жеткізілді.

Су ресурстарын басқару мәселелерін шешу аясында Кендірліде теңіз суын тұщыту зауытының құрылысы жалғасуда (тәулігіне 50 мың м³), оны 2025 жылы іске қосу жоспарланған. «Қаражанбасмұнай» АҚ қуаты тәулігіне 42,5 мың м³ болатын қабат суын тұщыту зауытын іске қосты. 2022 жылмен салыстырғанда су алу көлемі 4,07 млн м³-ге қысқарды.

ҚМГ Қазақстанның 2060 жылға дейінгі көміртегі бейтараптығына қол жеткізу жөніндегі ұлттық мақсатын қолдайды. Қазіргі уақытта Жамбыл облысында қуаты 1 ГВт (энергия жинақтаушыларымен) ЖЭС-ті (ҚМГ үлесі – 20%) егжей-тегжейлі жобалау басталды, сондай-ақ Маңғыстау облысында (Жаңаөзен қ.) ЖЭК-ті, сондай-ақ газдан электр энергиясының дәстүрлі өндірісін біріктірген гибриді электр станциясының (247 МВт) құрылысы қарқынды жүріп жатыр.

Сонымен қатар, жаңартылатын энергия көздерін және көмірқышқыл газын ұстау технологияларын пайдалана отырып, төмен көміртекті сутек өндіру әлеуеті бағалануда. Батыс өңірлерде «жасыл» сутек өндіру мүмкіндіктерін талдау үшін Су ресурстарының цифрлық атласы әзірленді.

Еншілес және тәуелді ұйымдарымыз көміртегі ізі мен энергия тиімділігін арттыруға бағытталған Төмен көміртекті даму бағдарламасының іс-шаралар жоспарын орындау бойынша белсенді жұмыс жүргізуде. Атқарылған жұмыстар экологиялық қауіпсіздікке қосқан үлес қана емес, сондай-ақ табиғатты тиімді қорғау саясатына үлгі бола алады.

Болашақ алдындағы жауапкершілік

Әлем өзгеруде және ҚМГ Қазақстанның энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етуде негізгі ойыншы болып қала береді. Алайда, нағыз көшбасшылық өндіру көлемімен ғана емес, сондай-ақ қоғамға, табиғатқа және ел экономикасына қосқан құндылығымызбен де өлшенеді.

Орнықты технология мен экологияға, адамдар мен өңірлерге инвестиция сала отырып, қуатты әрі өркендеген Қазақстанның іргетасын қалап жатырмыз.

ҚМГ ұжымына, серіктестеріміз бен акционерлерімізге бірлесіп атқарған жұмысы үшін алғысымды білдіремін. Біз бірлесіп ертеңіміздің тұрақты энергетикасын қалыптастырудамыз.

*Құрметпен,
Асхат Хасенов
«КазМұнайГаз» ҰК АҚ
Басқарма төрағасы*

ҚАЗАҚСТАН МҰНАЙЫНА – 125 ЖЫЛ: ТАРИХ, МАҚТАНЫШ, БОЛАШАҚҚА ЖОЛ

2024 жылы Қазақстанда мұнайды өнеркәсіптік өндірудің басталғанына 125 жыл толды – бұл отандық мұнай саласының ұзақ және бай тарихын ғана емес, сонымен қатар оның елдің экономикасын, инфрақұрылымы мен капиталын дамытуға қосқан баға жетпес үлесін бейнелейтін кезең.

Қазақстан мұнайының тарихы 1899 жылы Атырау облысындағы Қарашұңғыл кен орнында алғашқы өнеркәсіптік мұнай фонтаны атқылаған сәттен бастау алады. Бұл оқиға еліміздің мұнай өнеркәсібінің негізін қалаған тарихи белес болды. XX ғасырдың басында Доссор (1911 ж.) және Мақат (1913 ж.) кен орындары ашылып, белсенді түрде игеріле бастады, нәтижесінде аймақ Қазақстан мұнайының жүрегі атанды.

Бір ғасырдан астам уақыт бойы бұл сала алғашқы қолмен бұрғылау қондырғыларынан жоғары технологиялық өндірістік кешендерге дейін жүрді. Кеңес дәуірінде мұнай саласы ауқымды индустрияландырумен және геологиялық барлаумен ерекшеленді, оның нәтижесінде Жетібай мен Өзен сияқты ірі кен орындары ашылып, Маңғыстау мұнайының дәуірі басталды. Тәуелсіздікке қол жеткізгеннен кейін Қазақстан мұнай саласының дамуына жаңа серпін беріп, халықаралық инвестицияларға жол ашты және озық технологияларды енгізе бастады. Теңіз, Қарашығанақ және Қашаған кен орындарын игеру жобалары еліміздің әлемдік ірі мұнай өндіруші елдер қатарына кіруіне мүмкіндік берді.

Қазақстанның ұлттық мұнай-газ компаниясы ретінде «ҚазМұнайГаз» қазіргі мұнай саласының даму тарихында маңызды орын алады. Компания

еліміздегі мұнай өндірудің қалыптасуына негіз болған ондаған кәсіпорынның бай мұрасын сақтап қана қоймай, стратегиялық жобаларды іске асыру, инфрақұрылымды жаңғырту, инновациялар енгізу және жаңа құзыреттерді дамыту арқылы осы мұраны жалғастырып келеді. ҚМГ – дәстүр жалғастырушысы әрі тұрақты өзгерістердің жетекшісі ретінде қазіргі мұнай-газ саласының келбетін айқындап отыр.

Мұнай саласының 125 жылы – бұл мыңдаған адамның жанқиярлық еңбегінің 125 жылы: бұрғышылардың, геологтардың, инженерлердің, технологтардың, операторлардың, экологтардың, құрылысшылардың, энергетиктердің, механиктердің, дәнекерлеушілердің, жүргізушілердің, IT-мамандардың, логистердің, өнеркәсіптік қауіпсіздік мамандары мен басқа да кәсіби мамандардың еңбегі. Бұл жетістіктер, қиындықтарды жеңу және үнемі алға жылжу тарихы. Бүгінде де, бір ғасырдан астам уақыт бұрынғыдай, мұнай ілгерілеудің қуатты қозғалтқышы әрі болашаққа сенімді көзқарастың негізі болып қала береді.

ТҰРАҚТЫ
КӨШБАСШЫЛЫҚ

2024

«ӨЗЕНМҰНАЙГАЗ» АҚ–НА 60 ЖЫЛ: ДӘСТҮР, ЭНЕРГИЯ, ДАМУ

2024 жылы отандық мұнай саласының қалыптасуы мен даму тарихында шешуші рөл атқаратын Қазақстанның ірі мұнай өндіруші кәсіпорындарының бірі – «Өзенмұнайгаз» АҚ-на құрылғанына 60 жыл толды. Компания тарихы бірегей Өзен кен орнын игерумен және бүгінгі күні Маңғыстау облысының ірі өнеркәсіптік әрі әлеуметтік орталығы саналатын Жаңаөзен қаласының қалыптасуымен тығыз байланысты.

Өзен кен орнында барлау жұмыстары 1959 жылы басталды. 1960 жылы алғашқы газ фонтаны, ал 1961 жылғы 15 желтоқсанда алғашқы мұнай фонтаны атқылады. 1964 жылы мұнайды өнеркәсіптік өндіру басталды. Бұл оқиғалар Маңғыстау өңірінің мұнай өнеркәсібі дамуының жаңа кезеңінің басталғанын білдірді.

1965 жылғы 15 шілдеде Өзен мұнайы тиелген алғашқы эшелон Атырау мұнай өңдеу зауытына жөнелтілді. Бірнеше жылдан кейін Өзен-Атырау-Самара бағытында ірі магистральдық мұнай құбыры салынды. 1966 жылы алғаш рет бір миллион тонна мұнай өндірілді. Өткен ғасырдың 70-жылдары бұл кен орын республикада өндірілетін мұнай көлемінің жартысын қамтамасыз етіп, бүкіл Кеңес Одағы экономикасы үшін стратегиялық маңызға ие болды.

1996 жылы мұнай кәсіпшілігі басқармасы «Өзенмұнайгаз» ашық акционерлік қоғамы болып қайта құрылды. 2004 жылдан бастап кәсіпорын «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ құрамына кірді, ал 2012 жылдан бастап «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ

құрылымында дербес өндірістік компания ретінде жұмыс істейді.

Алты онжылдық бойы «Өзенмұнайгаз» өндірістік қуаттарын арттырып қана қоймай, өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуына да елеулі үлес қосып келеді. Компания әлеуметтік инфрақұрылым құрылысын жүргізіп, білім беру, денсаулық сақтау, мәдениет пен спорт салаларын қолдайды, жаңа жұмыс орындарын ашып, қызметкерлердің біліктілігін арттыруға инвестиция салады. Өндірістік процестерді жаңғыртуға, цифрлық технологияларды енгізуге, қоршаған ортаны қорғауға және өнеркәсіптік қауіпсіздікке ерекше көңіл бөлінеді.

Бүгінгі таңда «Өзенмұнайгаз» бұл 10 мыңнан астам қызметкер, ортақ құндылықтармен және орнықты дамуға деген ұмтылыспен біріктірілген кәсіпқойлар ұжымы.

ТҰРАҚТЫ КӨШБАСШЫЛЫҚ

КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

Компания бейіні.....	16
Бизнес-модель.....	20
Құн құру тізбегі.....	22

**БОЛАШАҚҚА
ИНВЕСТИЦИЯ**

КОМПАНИЯ БЕЙІНІ

GRI 2-1

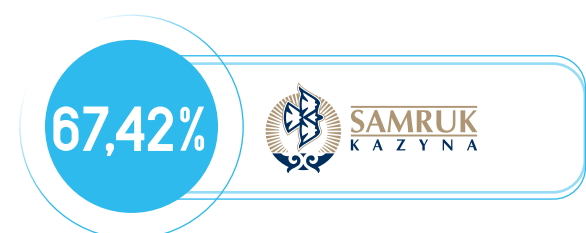
«КазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы – көмірсутектерді барлау мен өндіруден, оларды тасымалдау мен өңдеуден бастап, мамандандырылған сервистік қызметтер көрсетуге дейінгі толық өндірістік циклді жүзеге асыратын тігінен интеграцияланған мұнай-газ компаниясы.

ҚМГ «Ел экономикасының мұнай-газ секторында мемлекеттің мүдделерін одан әрі қамтамасыз ету жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 20 ақпандағы №811 Жарлығына және «Қазақстан

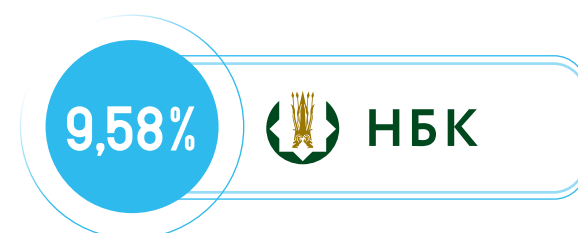
Республикасы Президентінің 2002 жылғы 20 ақпандағы №248 Жарлығын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 25 ақпандағы №811 қаулысына сәйкес құрылды. ҚМГ «Қазақойл» ұлттық мұнай-газ компаниясы», «Мұнай және газ көлігі» ұлттық компаниясы» жабық акционерлік қоғамдарының және «КазМұнайГаз – өңдеу және маркетинг» акционерлік қоғамының құқықтық мирасқорына айналды. ҚР Үкіметі атынан ҚР Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті ҚМГ құрылтайшысына айналды.

АКЦИОНЕРЛІК КАПИТАЛ ҚҰРЫЛЫМЫ

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚМГ акционерлері:

«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамы

«ҚР Ұлттық Банкі» Республикалық мемлекеттік мекемесі

«Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі» Республикалық мемлекеттік мекемесі

KASE және AIX биржаларындағы еркін айналымдағы акциялар

ТОП ҚҰРЫЛЫМЫ

ҚМГ тобына ҚМГ тікелей немесе жанама түрде дауыс беретін акциялардың (үлестердің) 50%-дан астамына иелік ететін 105 компания кіреді. Оның ішінде 55 компания Қазақстанда, қалған активтер Румынияда, Грузияда, Швейцарияда, Нидерландыда, Канадада, Болгарияда, Молдовада, Ресейде, Түркияда, Ұлыбританияда, Германияда, БАӘ-де, Гибралтарда, Британ Виргин аралдарында, Маршалл аралдарында, Багам аралдарында және Мэн аралында орналасқан.

ТОП ҚҰРЫЛЫМЫНДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР

Топтағы заңды тұлғаларды қысқарту, оның ішінде ЕТҰ тарату/қайта ұйымдастыру есебінен қысқарту жекешелендіру бағдарламалары мен дивестициялар шеңберінде жүргізіледі.

ҚМГ жекешелендірудің 2021–2025 жылдарға арналған жаңартылған кешенді жоспары мыналарды қамтиды:

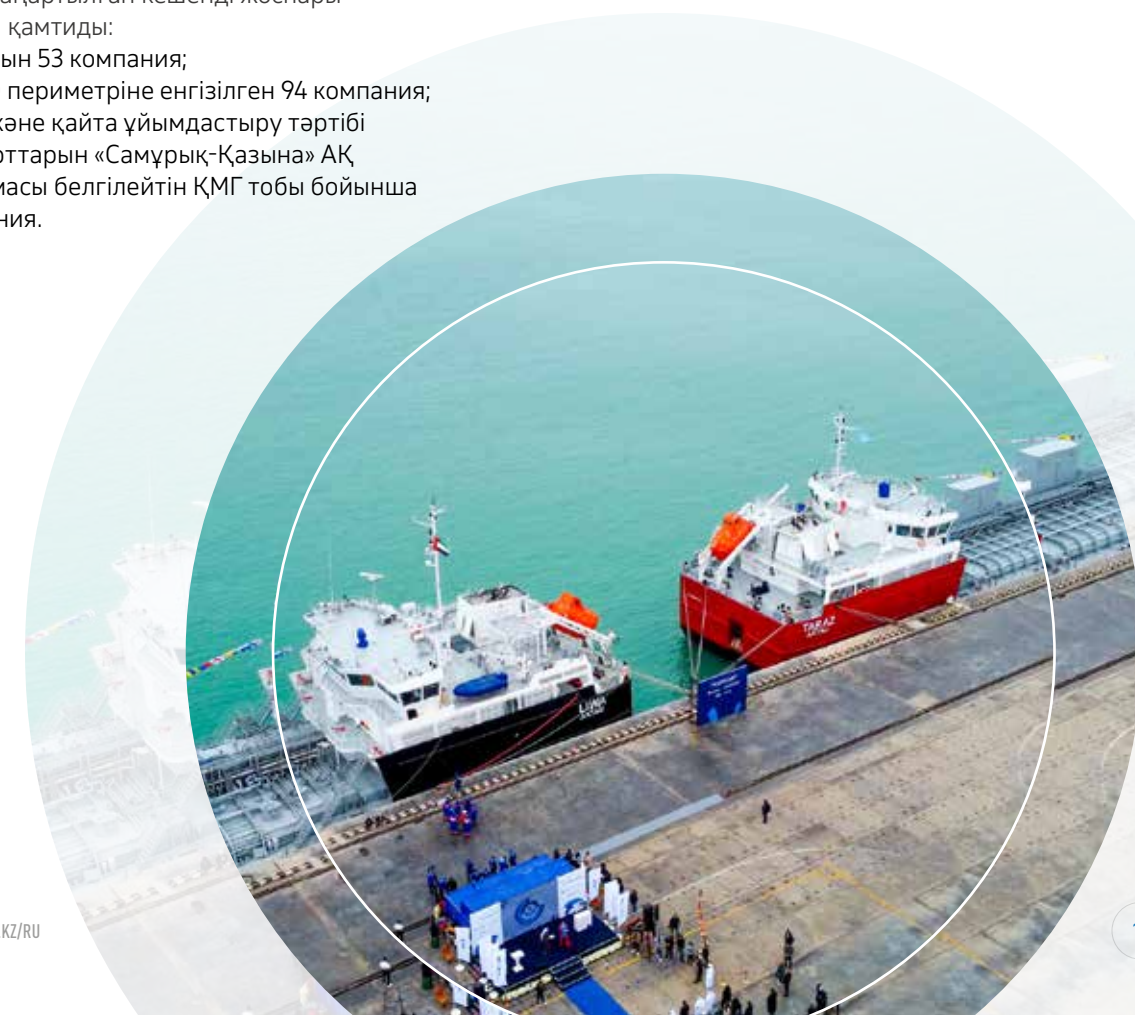
- сатылатын 53 компания;
- ҚМГ IPO периметріне енгізілген 94 компания;
- Өткізу және қайта ұйымдастыру тәртібі мен шарттарын «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасы белгілейтін ҚМГ тобы бойынша 7 компания.

2024 жылғы 13 қарашада ҚМГ Директорлар кеңесі 2024 жылдан 2025 жылға дейін 7 компанияны шығаруды көздейтін ҚМГ стратегиялық емес активтерінің жаңартылған тізбесін бекітті. 2024 жылғы тізімге сәйкес:

- 2 компания таратылды (Snow Leopard International Inc., «ҚМГ-Устюрт» ЖШС);
- 2 компанияда қатысу үлестері іске асырылды («Karaton Operating Ltd.» ЖК, «Силлено» ЖШС).

Бұдан басқа, 2024 жылы дауыс беретін акциялардың (қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы тікелей немесе жанама түрде ҚМГ-ға тиесілі компаниялар тізіміне кірмейтін мынадай компаниялар шығарылды/құрылды.

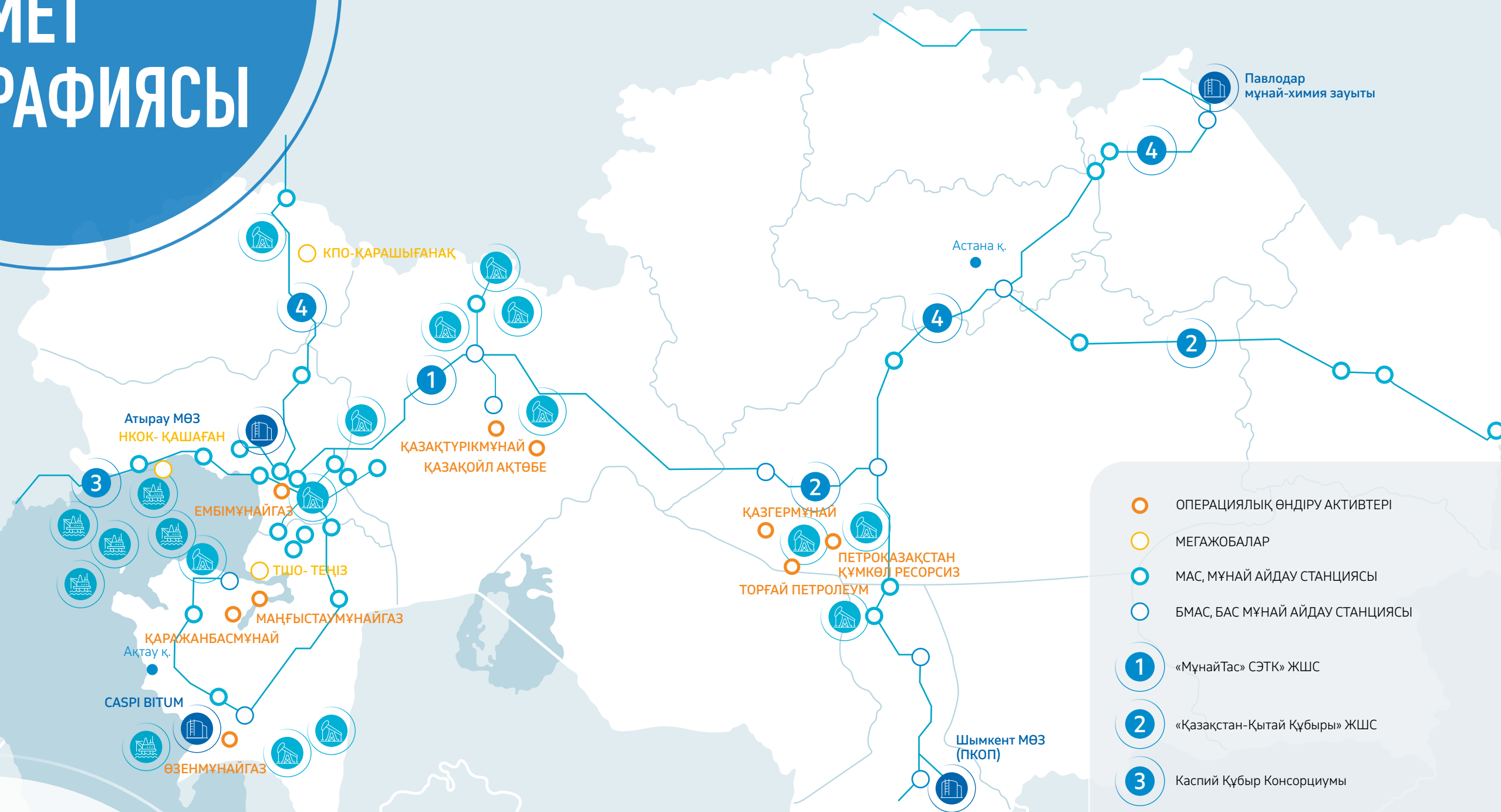
- 3 компания таратылды («АқтауОйлМаш» ЖШС, Caspi Meruerty Operating Company B.V., BIO ADVANCED ENERGY SAS);
- 2 компания құрылды (Mangistau Power B.V., Mangistau Renewables B.V.).

ҚЫЗМЕТ ГЕОГРАФИЯСЫ

БАС КЕҢСЕ

ҚМГ Астана қаласында орналасқан, сондай-ақ Ақтау қаласында өкілдігі бар.

- ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ӨНДІРУ АКТИВТЕРІ
- МЕГАЗОБАЛАР
- МАС, МҰНАЙ АЙДАУ СТАНЦИЯСЫ
- БМАС, БАС МҰНАЙ АЙДАУ СТАНЦИЯСЫ

- 1 «МұнайТас» СЭТК» ЖШС
- 2 «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС
- 3 Каспий Құбыр Консорциумы
- 4 «ҚазТрансОйл» ЖШС

Қолданыстағы мұнай құбыры

- МӨЗ
- Барлау және өндіру

БИЗНЕС-МОДЕЛЬ

Бәсекелік артықшылықтар

- Бірегей географиялық орналасу.
- Құн жасау тізбегінің барлық кезеңдерінде толық интеграция.
- Қаржылық тұрақтылық.
- Тауарлы активтер портфелінің әртараптандырылуы.
- Қазақстандағы мұнай тасымалдау саласындағы көшбасшылық ұстаным.
- Заманауи мұнай өңдеу зауыттары.
- Мұнай-химия жобалары – Компанияның жаңа өсім драйвері.
- Заманауи корпоративтік басқару жүйесі және орнықты даму қағидаттарына бейілділік.

Қызмет бағыттары

-
Көмірсутектерді барлау және өндіру: ҚМГ мұнай мен газ кен орындарын барлау және игерумен айналысады, тұрақты өндіру көлемін қамтамасыз етіп, тартымды өсу әлеуеті бар әртараптандырылған активтер портфеліне ие.
-
Мұнай мен газды тасымалдау: Компания Қазақстандағы мұнай тасымалдау жобаларының барлығына қатысады, нарықтың 56%-ын иеленіп, газ тасымалдау инфрақұрылымының елеулі бөлігін басқарады.
-
Мұнай мен мұнай өнімдерін қайта өңдеу және өткізу: ҚМГ Қазақстандағы төрт ірі мұнай өңдеу зауытын және Румыниядағы екі зауытты бақылайды, ішкі және сыртқы нарықтарда мұнай өңдеу және өнім өткізу қызметін жүзеге асырады.
-
Мұнай-химия: ҚМГ мұнай-химия саласындағы жаңа бағыттарды дамытып жатыр, соның ішінде полипропилен өндіру зауыты іске қосылып, полиэтилен өндіру жобасы әзірленуде.
-
Сервистік қызметтер: Компания өндірістік қуаттардың үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету мақсатында техникалық қызмет көрсету және жабдықтарды жөндеу бойынша қызметтер ұсынады.

Стратегиялық басымдықтар

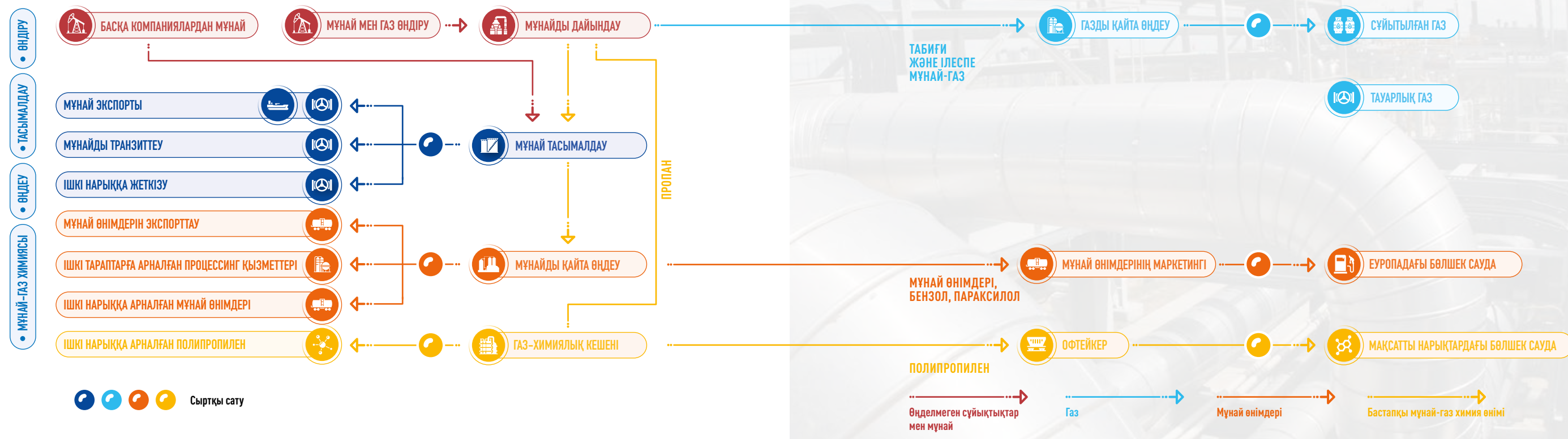
-
Ресурстық базаны ұлғайту: Дәстүрлі қызмет пен болашағы бар бағыттарды қамтамасыз ету үшін жеткілікті қор қалыптастыру.
-
Құн тізбегінің тиімділігін арттыру: Өндіру, тасымалдау, өңдеу және маркетинг қызметтеріндегі кірісті ұлғайту.
-
Бизнесті әртараптандыру және өнім портфелін кеңейту: Мұнай-химия бағыттарын дамыту арқылы жаңа қуаттарды іске қосу.
-
Орнықты даму және көміртегі ізін азайту: Көміртегі ізін кезең-кезеңмен қысқарту және энергия үнемдейтін технологияларды енгізу.

Мүдделі тараптар

-
Акционерлер: Өндірістік көрсеткіштердің тұрақты өсуін қамтамасыз ету. Корпоративтік басқарудың жоғары деңгейі.
-
Инвестициялық қауымдастық: Инвестициялардың табыстылығы, ашықтық, ESG тәжірибелерін енгізу.
-
Мемлекет: Қазақстан экономикасының дамуына салықтық түсімдер, экспорттық табыс және шетелдік инвестицияларды тарту арқылы үлес қосу.
-
Қызметкерлер: Қауіпсіз және қолайлы еңбек жағдайларын жасау, әлеуметтік кепілдіктер, лайықты жалақы және кәсіби даму мүмкіндіктері.
-
Қоғам: Халықтың өмір сүру сапасын арттыру мен қоршаған ортаны қорғауға бағытталған әлеуметтік және экологиялық бастамаларды іске асыру.
-
Тұтынушылар мен серіктестер: Жоғары сапалы өнімдер мен қызметтерді ұсыну, ұзақмерзімді және сенімді әріптестік қатынастарды қолдау.
-
Мердігерлер: Сатып алулардың ашықтығы, ынтымақтастықтың әділ шарттары және нысандардағы қауіпсіздік.

ҚҰН ҚҰРУ ТІЗБЕГІ

GRI 2-6

МҰНАЙ МЕН ГАЗДЫ ӨНДІРУ, ТАСЫМАЛДАУ ЖӘНЕ ӨТКІЗУ

2024 жылы ҚМГ 23 837 мың тонна мұнай мен газ конденсатын өндірді (тәулігіне 490 мың баррель), бұл өткен жылмен салыстырғанда 1,3%-ға артық. Ілеспе және табиғи газды өндіру көлемі (кері айдау көлеміне дейін) 1,0%-ға ұлғайып, 9 554 млн м³-ге жетті.

Мұнайды магистральдық және теңіз арқылы тасымалдаудың жалпы көлемі 3,9%-ға өсіп, 83 478 мың тоннаны құрады.

Меншікті өндірілген мұнай мен газ конденсатын өткізу көлемі 1,4%-ға 24 019 мың тоннаға дейін ұлғайды, оның 64,5%-ы экспортталды.

Ішкі нарықтың қажеттіліктерін өтеу мақсатында ҚМГ-ның меншікті мұнайы мен газ конденсаты бойынша жеткізілім көлемі 8 519 мың тоннаны құрады, оның ішінде: 5 224 мың тонна шикі мұнай (операциялық активтерден – «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС) Атырау мұнай өңдеу зауытына (АМӨЗ), Павлодар мұнай-химия зауытына (ПМХЗ) және Шымкент мұнай өңдеу зауытына (ПетроҚазақстан Ойл Продактс – ПҚОП) одан әрі қайта өңдеу және мұнай өнімдерін өткізу үшін бағытталды.

МҰНАЙ ӨНІМДЕРІН ҚАЙТА ӨҢДЕУ ЖӘНЕ ӨТКІЗУ

Қазақстандық және румындық зауыттардағы мұнай өнімдерін өндіру көлемі 17 949* мың тоннаны құрап, 1,3%-ға¹ төмендеді.

көлемінің ұлғаюымен, сондай-ақ 2023 жылдан өткен дизель отынының қалдықтары есебінен қосымша көлемдердің өткізілуімен байланысты.

ҚМГ-ның меншікті мұнай өнімдерін көтерме өткізу көлемі 6,7%-ға артып, 5 272 мың тоннаға жетті. Бұл өсім «Өзенмұнайгаз» АҚ және «Ембімұнайгаз» АҚ тарапынан мұнай жеткізілімі

¹ Мұнай өнімдерін өндіру жөніндегі орнықты даму есептердегі деректер 2024 жылғы өндірістік нәтижелерге (жедел есепте) енгізілмеген өзге де мұнай өнімдерін (Нафта, газойл және басқалар) қамтиды.

ЭКОНОМИКАЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕР

Қазақстан экономикасына қолдау көрсету	26
Инвестициялық жобалар	28

БОЛАШАҚҚА
ИНВЕСТИЦИЯ

3-қағидат. Іскерлік топтар бірігу еркіндігін және ұжымдық шарттар жасасу құқығын нақты мойындауды қолдауы тиіс.

ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫНА ҚОЛДАУ КӨРСЕТУ

GRI 201-1

«КазМұнайГаз» ҰК АҚ мұнай-газ секторының тұрақты жұмыс істеуін, қызмет жүргізілетін өңірлерді қолдауды және орнықты даму жобаларын іске асыруды қамтамасыз етеді. Компания инвестициялық қызметі, тұрақты

қаржылық нәтижелері, салық төлемдері, жұмыс орындарын құру, әлеуметтік жобалар және отандық өндірушілерді қолдау арқылы мүдделі тараптар үшін ұзақ мерзімді экономикалық құн қалыптастырады.

МҰНАЙ-ГАЗ САЛАСЫН ДАМУ

ҚМГ еліміздің мұнай-газ секторының тұрақты дамуын қамтамасыз етіп, энергия ресурстарын өндіру мен қайта өңдеудің артуына ықпал

етуде. 2024 жылы Компания келесі нәтижелерге қол жеткізді:

23,8 млн тонна

Мұнай мен конденсат өндіру
(2023 жылмен салыстырғанда 1,3%-ға өсті)

9,55 млрд шаршы м

Табиғи және ілеспе газ өндіру
(1%-ға өсті)

83,5 млн тонна

Мұнай тасымалдау
(4%-ға өсті)

557 мың тонна

Битум өндірісі

Қосымша құны жоғары өнім шығару мақсатында мұнай-химияны дамыту – стратегиялық бағыттардың бірі. 2024 жылы KPI-де өндірілген

полипропилен көлемі 249 мың тоннаны құрап, 37%-ға артты.

ФИСКАЛДЫҚ ҮЛЕС

ҚМГ – елдегі ең ірі салық төлеушілердің бірі. 2024 жылы Компания **1,08 трлн теңге салық** төлеп, бұл қаражат мемлекеттік бағдарламаларды қаржыландыруға және экономиканы дамытуға бағытталды.

Салық саясаты және салық төлемдері туралы ақпарат Компанияның сайтында орналастырылған.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ

ҚМГ мұнай-газ секторының негізгі сегменттеріне, инфрақұрылымға және орнықты даму жобаларына белсенді инвестиция салуды жалғастыруда. 2024 жылдың соңында ҚМГ инвестициялық портфелінің құны 51,3 трлн теңгеге бағаланды (оның ішінде ҚМГ үлесі – 19 390 млрд теңге). Бұл жобалар Қазақстан экономикасының дамуына мультипликативтік әсер етеді.

Компания, сондай-ақ, акционерлер үшін табыс әкеледі, олардың едәуір бөлігі мемлекет пен Қазақстан азаматтарына тиесілі. ҚМГ акцияларының биржадағы құны бастапқы орналастырудан бері 60%-ға өсті.

«Инвестициялық қызмет» бөлімін толығырақ қараңыз.

ЖҰМЫС ОРЫНДАРЫН ҚҰРУ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОЛДАУ

ҚМГ еліміздегі ең ірі жұмыс берушілердің бірі болып табылады. Компанияның штаттағы қызметкерлер саны шамамен 50 мың адамды, ал мердігерлік ұйымдарды есептегенде 80 мың адамды құрайды. ҚМГ жұмыс орындарын ұсынып қана қоймай, қызметкерлерге әлеуметтік қолдау көрсететін және олардың кәсіби өсуі мен әл-ауқатын арттыруға

бағытталған бағдарламаларды іске асырады. Жас мамандарды дамытуға, білім алуға және мансаптық өсуге жағдай жасауға ерекше көңіл бөлінеді.

«Инвестициялық қызмет» бөлімін толығырақ қараңыз.

ӨҢІРЛЕРДІҢ ДАМУЫНА ҚОСҚАН ҮЛЕС

ҚМГ өз қызметін жүргізетін өңірлерді белсенді түрде қолдап, әлеуметтік маңызы бар нысандар мен инфрақұрылымға инвестиция салады. 2024 жылы өңірлік инфрақұрылымды дамытуға және қолдауға 3,7 млрд теңге бағытталды. Бұл қызмет аясында Компания өңірлер үшін маңызды экономикалық инфрақұрылым, білім

беру және спорт мекемелерін салуға қаржы бөледі, сондай-ақ жергілікті қауымдастықтарды дамытуға атсалысады.

«Біздің қауымдастықтарымыз» бөлімін толығырақ қараңыз

ОТАНДЫҚ ӨНДІРУШІЛЕРДІ ҚОЛДАУ

ҚМГ отандық кәсіпорындардың өнімдеріне тұрақты сұранысты қамтамасыз ете отырып және импортты алмастыруға ықпал етіп, ұзақмерзімді оффтейк-шарттар арқылы қазақстандық бизнестің дамуына жағдай жасайды. 2024 жылы Компанияның еншілес және тәуелді ұйымдары

жалпы сомасы 58,7 млрд теңгеге 137 оффтейк-шарт жасасты.

«Инвестициялық қызмет» бөлімін толығырақ қараңыз

ОРНЫҚТЫ ДАМУ ЖОБАЛАРЫН ДАМУ

ҚМГ Қазақстанның төменкөміртекті экономикаға көшуін қолдай отырып, жаңартылатын энергия көздері (ЖЭК) саласындағы жобаларды белсенді түрде іске асыруда. Негізгі бастамалардың қатарында – Жамбыл облысында қуат жинақтау жүйесімен жабдықталған 1 ГВт қуаттылықтағы жел электр станциясының (ЖЭС) құрылысы және Маңғыстау облысындағы гибриді электр станциясы жобасы бар. Бұл жоба жаңартылатын

энергия көздерінен (жел, күн) және 247 МВт қуаттылықтағы газ электр станциясынан (бұдан әрі – ГазЭС) біріктірілген электр энергиясын өндіруді көздейді. Аталған жобалар еліміздің энергетикалық балансындағы таза энергия үлесін арттыруға мүмкіндік береді.

«Климаттың өзгеруі және төменкөміртекті даму» бөлімін толығырақ қараңыз

ҚМГ – еліміздің жетекші мұнай-газ компаниясы ғана емес, сонымен қатар Қазақстанның ұзақ мерзімді тұрақты дамуын қамтамасыз ететін маңызды экономикалық агент болып табылады. Компания инвестициялар, табыс пен салық төлемдері, жұмыс орындарын құру және әлеуметтік бастамаларды қолдау арқылы елдің экономикалық өсуіне, халықтың әл-ауқатын арттыруға және өңірлерді дамытуға елеулі үлес қосып отыр. Сонымен қатар, экономикалық міндеттер экологиялық және әлеуметтік аспектілермен өзара байланыста қарастырылып, мұнай-газ саласы мен жалпы қазақстандық экономиканың орнықты дамуын қамтамасыз етеді.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАР

GRI 203-1, GRI 203-2

ЖОБАЛАРДЫ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

2024 жылы ҚМГ жобаларды басқарудың корпоративтік жүйесін (ЖБКЖ) жетілдіруді жалғастырды:

- Жобаларды басқару құжаттамасы жаңартылды.
- ЖБКЖ жұмыс үстелі нұсқаулығының екінші нұсқасы жарық көрді.
- 150 маманның қатысуымен жобаларды басқару бойынша Екінші конференциясы өткізілді.

- ҚМГ мен ЕТҰ-ның 500 қызметкері үшін жобалық басқару бойынша 9 курс өткізілді, 63 қызметкер IPMA сертификатын алды.

2025 жылы сараптама жүйесін одан әрі дамыту және жоба жетекшілерінің пулын қалыптастыру жоспарлануда.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ПОРТФЕЛЬГЕ ШОЛУ

ҚМГ-ның инвестициялық портфелі геологиялық барлау, мұнай тасымалдау, мұнай өңдеу, мұнай-газ химиясы және орнықты даму салаларындағы жобаларды қамтиды. 2025 жылдың басындағы портфельдің құны – 51 270 млрд теңгені құрайды (ҚМГ үлесі – 19 390 млрд теңге).

2024 жылы негізгі жобалар бойынша 4 972,3 млрд теңге (ҚМГ үлесі – 3 558,8 млрд теңге)

сомасына түпкілікті инвестициялық шешімдер қабылданды:

- Атырау қаласындағы газ-химия кешенінің екінші кезеңі (полиэтилен өндірісі және газ-сепарация кешенінің құрылысы).
- «CASPI BITUM БК» ЖШС жаңғырту (қайта өңдеу қуатын жылына 1,5 млн тоннаға дейін ұлғайту).

2024 ЖЫЛЫ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ

Геологиялық барлау және өндіру

- Солтүстік өзен, Жарық, Березовский, Мұғалжары, Болашақ учаскелерінде геологиялық барлау жұмыстары жүргізілді.
- Торғай, Қаратон Тұзасты, Қаражар, Тайсойған учаскелерінде PZ-1 (тереңдігі 5 500 м) іздеу ұңғымаларын бұрғылау басталды.
- «Абай» учаскесінде бірінші ұңғыманы бұрғылау аяқталды.
- Рожковское кен орнында 5 ұңғыма қосылды, шикі газ өндіру – тәулігіне 1,4 млн м³.
- Өріктау кен орнында ВУ-6 ұңғымасы пайдалануға берілді, өндіру өсімі – тәулігіне 90,3 тонна.
- Қаламқас-теңіз, Хазар, Әуезов кен орындарында жобалық жұмыстар басталды.

Теңіз, Қашаған, Қарашығанақ ірі жобалары

- Теңіз: болашақ кеңейту жобасы аяқталуда (99,95% дайындық), пайдалануға беру – 2025 жылдың 2 тоқсанында.
- Қашаған: өндірісті тәулігіне 710 мың баррельге дейін ұлғайту үшін 2А және 2Б кезеңдері әзірленуде.
- Қарашығанақ: 5-ші компрессордың жобасы аяқталды, 6-шы компрессордың құрылысы жүргізілуде (67,5% дайындық).

Мұнай өңдеу

- ПМХЗ-да сұйытылған газды тазарту қондырғысында іске қосу-баптау жұмыстары аяқталуда.
- 1 млн тоннаға дейін Теңіз мұнайын өңдеу үшін АМӨЗ жаңғырту басталды.
- «CASPI BITUM БК» ЖШС қуатын кеңейту жұмыстары басталды.
- АМӨЗ, ПМХЗ және ПҚОП үш жылдық жөндеу аралық кезеңге көшу жүргізілуде.

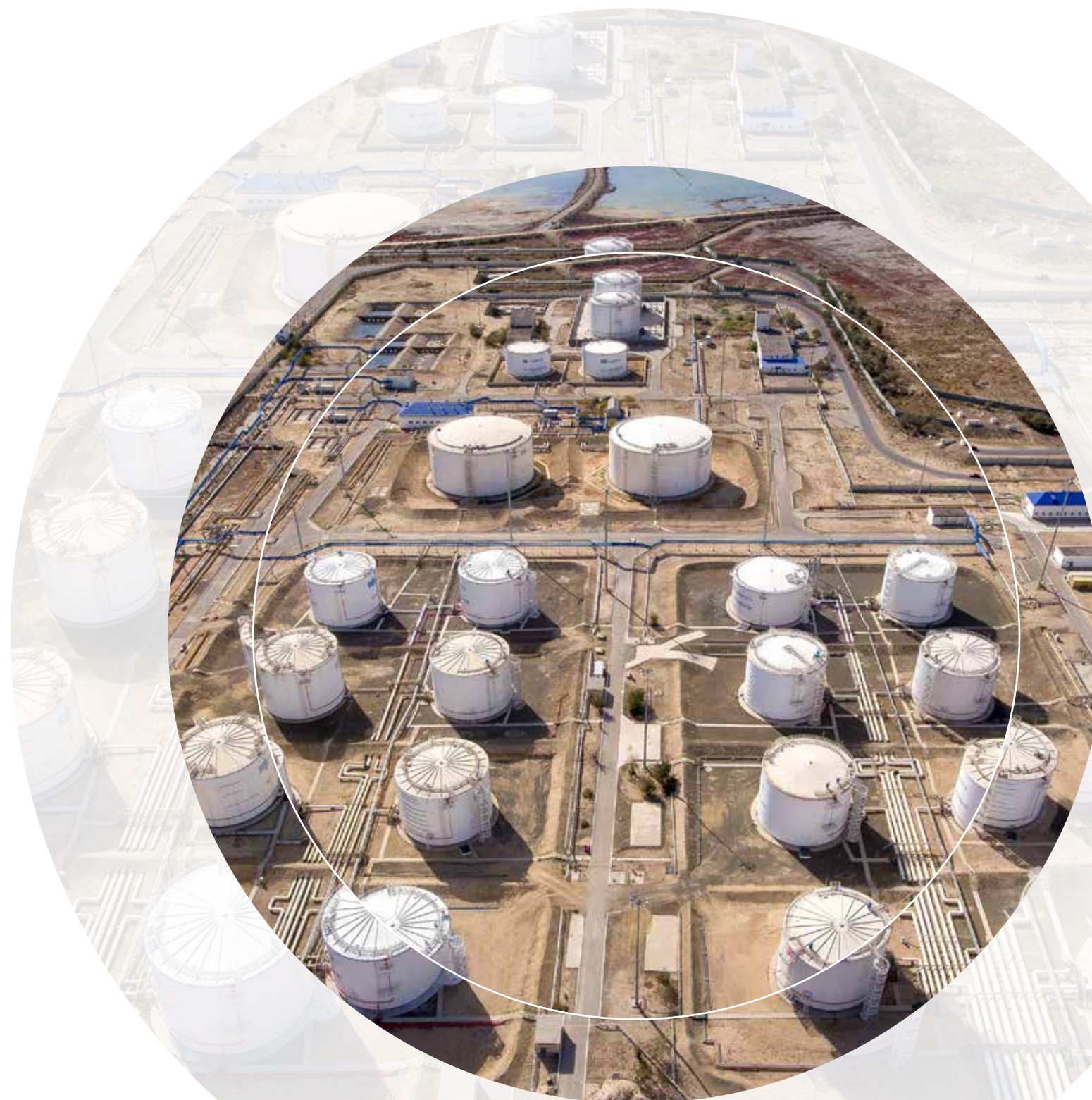
Мұнай-газ химиясы

- PP қондырғысының кепілдік сынақтары және полипропилен зауытының демонстрациялық жүгірісі аяқталды. Маркалық ассортимент кеңейтілді (10 марка), өндіріс шамамен 249 мың тоннаны құрады.
- Полиэтилен өндірісін жобалау аяқталды, Tecnicas Reunidas және Sinopres Engineering компанияларымен EPC келісімшартына қол қойылды. Ерте құрылыс жұмыстары басталды.
- «Терефтал қышқылы мен полиэтилентерефталат өндірісі» жобасының алдын ала ТЭН әзірленді.
- ҚМГ мен CNPC арасында аммиак пен карбамид өндіретін газ-химия кешенін салу жөніндегі негіздемелік келісімге қол қойылды.

Орнықты даму жобалары

- «Кендерли» тұщыландыру зауытының жобасында негізгі жұмыстар аяқталды, іске қосу – 2025 ж.
- Маңғыстау облысында гибриді электр станциясы салынууда (газ + ЖЭК).
- Еуропалық Қайта құру және Даму Банкінің, ҚМГ-Аэро, Air Astana қатысуымен тұрақты авиациялық отын өндіру зауытын (SAF) салу жөніндегі жобаға техникалық-экономикалық зерттеу жүргізілді.
- Бұл жобаларды іске асыру бизнесті әртараптандыруға, көміртегі ізін азайтуға және Қазақстанның энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге ықпал етеді.

СТРАТЕГИЯ ЖӘНЕ ОРНЫҚТЫ ДАМУ

GRI 2-22

Корпоративтік стратегияны іске асыру.....	34
Қызметтің негізгі көрсеткіштері.....	37
Қызмет тиімділігін бағалау.....	37
Орнықты даму басқару жүйесін бақылау және жетілдіру	38

**БОЛАШАҚҚА
ИНВЕСТИЦИЯ**

- 1-қағидат.** Іскерлік топтар халықаралық деңгейде жария етілген адам құқықтарын қорғауды қолдап, құрметтеуге тиіс.
- 8-қағидат.** Іскерлік топтар қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамаларды қабылдауы тиіс.
- 9-қағидат** Іскерлік топтар экологиялық қауіпсіз технологияларды дамытуға және таратуға жәрдемдесуі тиіс.

КОРПОРАТИВТІК СТРАТЕГИЯНЫ ІСКЕ АСЫРУ

2024 жылы мұнай-газ саласы жаһандық экономикалық және геосаяси факторлардың ықпалын сезінуді жалғастырды, бұл өз кезегінде бағаның тұрақсыздығына, инвестициялардың шектелуіне және көмірсутек ресурстарына деген сұраныстың өзгеруіне алып келді. Осындай жағдайда «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ стратегиялық күш-жігерін энергетикалық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге, геологиялық барлауды күшейтуге,

экспорттық бағыттарды әртараптандыруға, мұнай-газ химиясы саласын дамытуға және жаңартылатын энергия көздерін енгізуге жұмылдырды. Компания инвестицияларды дәстүрлі мұнай-газ қызметі мен тұрақты даму арасында теңгерімді ұстауды жалғастыруда, бұл ҚМГ-нің 2022–2031 жылдарға арналған ұзақмерзімді стратегиясында көрініс тапқан.

2024 ЖЫЛҒЫ СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТТАР МЕН НӘТИЖЕЛЕР

№ 1 СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТ:

Компанияның өсуін қамтамасыз ету үшін жеткілікті ресурстық база

ҚМГ ағымдағы қызметті де, перспективалы жобаларды да қамтамасыз ететін көмірсутектер қорларын ұлғайтуға күш салады. Мақсатқа жетудің негізгі құралдары – органикалық өсу, стратегиялық серіктестіктер және жаңа активтерді сатып алу.

2024 жылғы нәтижелер:

- Төрт жоба бойынша (Торғай Палеозойы, Қаратон Тұзасты, Қаражар, Тайсойған) барлау ұңғымаларын терең бұрғылау басталды.
- ЖҚГЗ 1.0 жобасы аясында бес болашағы зор учаске (Мұғаджар, Березовский, Жарқын, Болашақ, Солтүстік Өзен) анықталып, далалық жұмыстар аяқталды және серіктестер анықталды.
- ЖҚГЗ 2.0 жобасы бойынша 2025–2026 жылдарға арналған жоспарлармен үш жаңа учаске (Береке, Шығыс, Оңтүстік Шү-Сарысу) айқындалды.

№ 2 СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТ:

Компанияның құн тізбегінің тиімділігін арттыру

ҚМГ операциялық тұрақтылыққа ерекше назар аудара отырып, мұнай өндірудің, өңдеудің, тасымалдаудың және өткізудің барлық кезеңдерінде барынша тиімділікке ұмтылады.

2024 жылғы нәтижелер:

- Жаңа технологияларды енгізудің арқасында қосымша 418 мың тонна мұнай өндіру.
- Өзен және Қарамандыбас кен орындарын оңалту жобасын іске асыру қосымша 157,7 мың тонна мұнай өндіруге мүмкіндік берді.
- Рожковское, Шығыс Өріктау, Ақсай Южный кен орындарында газ өндіру басталды.
- Қаламқас Теңіз-Хазар жобасы бойынша ерте дайындық жұмыстары.
- Қарашығанақта 5-ші газды кері айдау компрессоры іске қосылды.
- ТШО-да СҚБЖ жобасының объектілері пайдалануға берілді.

ҚЫЗМЕТТІН СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАҒЫТТАРЫ

ҚҰНДЫЛЫҚТЫҚ ҚҰРУ

ЭНЕРГИЯЛЫҚ АУЫСУ

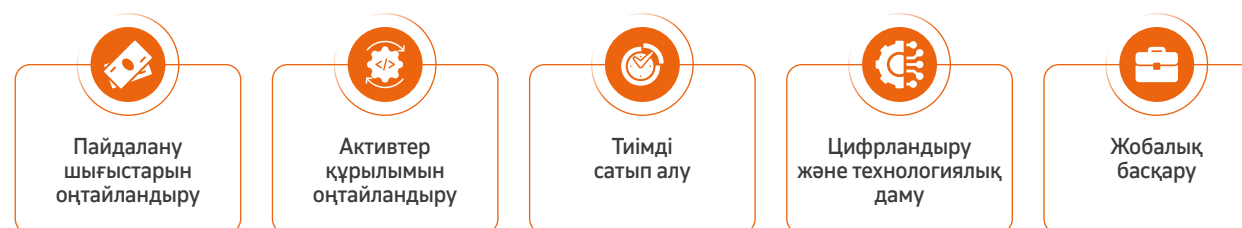
СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТТАР

МІНДЕТТЕР – 2031

- Құрлықтағы да, теңіздегі де жобалар бойынша қорларды ұлғайту
- Қорлардың өндіруге жеделдетілген айналымы
- Перспективалық учаскелер бойынша жер қойнауын геологиялық зерделеу
- 2022–2031 жылдардағы мұнайды сомалық өндіру **240 млн тонна**
- МӨЗ-дің үздіксіз жұмысы
- Газ өндіруді өсіру және оны коммерцияландыру
- Мұнай-химия өнімдерін өндіру (бензол, параксиллол)
- Құрылған қуаттарды пайдалану тиімділігін арттыру
- Мұнайды экспортқа тасымалдаудың қосымша бағыттарын дамыту
- Төмендегілерді өндіру бойынша **мұнай-химия жобаларын іске асыру**:
 - Полиэтилен
 - Полипропилен
 - Карбамид
 - Полиэтилентерефталат
 - Терефтал қышқылы
- ESG-рейтингті** біртіндеп арттыру
- Көміртегі шығарындыларын** өтеуді алуға бағытталған жобаларды іске асыру
- I-REC** сертификаттарын алу
- 2019 жылмен салыстырғанда CO₂ шығарындыларын **15%** қысқарту
- орман-климаттық жобалары
- Төмен көміртекті сутегі
- ҚМГ үлесіне** кемінде **300 МВт** жалпы белгіленген қуатпен жаңартылатын энергия көздерін дамыту
- CO₂ ұстау және сақтау технологиясын қолдану
- Өндірістің көміртек сыйымдылығы мен энергия сыйымдылығы кемінде **10%-ға** төмендету

БАРЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БАҒЫТТАРЫ

- Экспорттық маршруттар кеңейтілді: Баку-Тбилиси-Джейхан (+34%) және Дружба (+50%) құбырлары бойынша жеткізілімдердің өсуі.
- 3 МӨЗ-да жеңіл мұнай өнімдерін өндіру 370 мың тоннаға ұлғайтылды, шығарындылар мониторингінің автоматты жүйесі енгізілді.
- Caspi Bitum және Шымкент МӨЗ кеңейту жобалары жалғасуда.

№3 СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТ:

Бизнесті әртараптандыру және өнімдер портфелін кеңейту

ҚМГ мұнай-химия өнімдеріне жаһандық сұранысқа бағдарлана отырып, мұнай-газ химиясын дамытады.

2024 жылғы нәтижелер:

- КРІ интеграцияланған газ-химия кешені 249 мың тонна полипропилен шығарды (10 маркасы игерілді, ішкі сұраныс толығымен жабылды).
- СИБУР және Sinorec бірлесіп полиэтилен өндіретін газ-химия кешенінің құрылысы басталды (жылына 1,2 млн тонна). Полиэтилен жобасы бойынша түпкілікті инвестициялық шешімдер қабылданды, құрылыс жұмыстары басталды.
- «Полиэтилентерефталат» жобасы бойынша ТЭН алдындағы нәтижелер мақұлданды, стратегиялық серіктес іздестірілуде.
- CNPC-мен «Карбамид» жобасы үшін бірлескен кәсіпорын құру туралы келісімге қол қойылды.

№4 СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТ:

Орнықты даму және өндірістің көміртекті сыйымдылығын үдемелі төмендету

ҚМГ қоршаған ортаға теріс әсерді азайта отырып, орнықты даму қағидаттарын біріктіреді.

2024 жылғы нәтижелер:

- Жаңартылған ESG-тәуекел-рейтингі 2023 жылы 32,8 балды құрады, оны жақсарту жоспары іске асырылуда.
- «Климаттың өзгеруі» және «су қауіпсіздігі» блоктары бойынша Carbon Disclosure

Project халықаралық есептілігі шеңберінде 2024 жылы ҚМГ «В» рейтингін алды. Алдыңғы жылдары баға «С» болды.

- 2060 жылға дейінгі Төменкөміртекті даму бағдарламасы бекітілді (мақсаты – парниктік газдар шығарындыларын 2031 жылға қарай 15%-ға және 2060 жылға қарай 64%-ға төмендету).
- OGMP 2.0 шеңберінде метан шығарындылары бойынша UNEP-ке есеп берілді.
- Ені-мен бірлесіп гибриді электр станциясының құрылысы (газ және ЖЭК) басталды.
- Total Eren-мен «Мирный» жобасы (1 ГВт) бойынша келісімді ратификациялау туралы заңға қол қойылды, 1,4 млрд АҚШ доллары көлемінде қаржыландыру тартылды.
- Жаңаөзенге тұщыландырылған су беру үшін 201 км магистральдық су құбырын салуды қоса алғанда, Кендерлидегі тұщыландыру зауыты бойынша негізгі құрылыс жұмыстары аяқталды.
- 1099 мың тонна тарихи қалдықтар кәдеге жаратылды.
- Кадр саясаты жаңартылды.
- 5,1 млрд теңге қызметкерлерді оқытуға бағытталған.
- Түрлі ЕТҰ-да 64 қосымша Электрондық медициналық тексеру жүйесі орнатылды.
- ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің талаптарына сәйкес Бірыңғай үлгілік өндірістік санитариялық бақылау бағдарламасы бекітілді.
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобы қызметкерлерін сауықтыру бағдарламасы бойынша 2025–2027 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары бекітілді.

ҚЫЗМЕТТІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

2024 ЖЫЛЫ ҚМГ-НІҢ КОРПОРАТИВТІК ҚЫЗМЕТТІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ БОЙЫНША НЕГІЗГІ ІС-ШАРАЛАР ІСКЕ АСЫРЫЛЫП, ЖОСПАРЛАНҒАН МАҚСАТТАРҒА ҚОЛ ЖЕТКІЗІЛДІ.

«Компанияның құн тізбегінің тиімділігін арттыру»

Инвестициялық жобаларды іске асыру	100 % (2023: 80 %)
Мұнай мен газ конденсатын өндіру көлемі	23 837 тыс. тонн (2023: 23 490 тыс. тонн)
Трейдингті есепке алмағанда EBITDA margin	44 % (2023: 41,1%)
TSR (акционердің жалпы кірісі)	28,55 % (2023: 43,1%)
ҚМГ компаниялар тобы сатып алатын тауарлар, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтер елішілік құндылық үлесі	ҚМГ тобының сатып алатын тауарлар елішілік құндылық үлесі 55 % құрады, ҚМГ тобының сатып алатын жұмыстар мен көрсетілетін қызметтер елішілік құндылық үлесі 89 % құрады (көрсеткіш 2023 жылы енгізілген).

«Орнықты даму және өндірістің көміртекті сыйымдылығын үдемелі төмендету»

Өндірістік қауіпсіздік бойынша кешенді көрсеткіш	125 % (2023: 156 %)
--	---------------------

ҚНҚ орындалуы бойынша мәндер бағалы сипатында. 2024 жылға арналған көрсеткіштердің нақты мәндерін ҚМГ Директорлар кеңесі 2025 жылғы шілде айында түпкілікті бекітеді деп күтілуде.

ҚЫЗМЕТ ТИІМДІЛІГІН БАҒАЛАУ

ҚМГ-ДАҒЫ БАСШЫЛАРДЫҢ ТИІМДІЛІГІН БАҒАЛАУ

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративтік басқару жүйесі аясында басшылардың қызметтің негізгі көрсеткіштері (ҚНҚ) олардың Компанияның стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлесін бағалау құралы болып табылады. Бұл көрсеткіштер дамудың экономикалық, экологиялық және әлеуметтік аспектілерін, сондай-ақ корпоративтік басқару элементтерін қамтиды.

Басшылардың қызметінің тиімділігін бағалау процесі ҚМГ-нің Даму стратегиясының орындалуын бақылауға бағытталған және мыналарды қамтиды:

- Қызметкерлердің стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуге қосқан үлесінің нәтижелілігін бағалау.
- Сыйақыны есептеуде уәждемелік ҚНҚ-ің пайдалану.
- Ашықтық пен есептілікті қамтамасыз ететін ҚМГ қызметкерлері үшін ҚНҚ және мақсат қою жүйесін қолдану.

КОРПОРАТИВТІК ҚНҚ

Орнықты даму міндеттерін іске асыруды қамтамасыз ету үшін келесі корпоративтік ҚНҚ бекітілді:

- Орнықты даму саласындағы жобаларды қоса алғанда, инвестициялық жобаларды іске асыру (мысалы, Кендерлиде тұщыландыру зауытының құрылысы және Жаңаөзен қаласында жаңа ГӨЗ құрылысы)
- Жазатайым оқиғалар коэффициентін төмендетуге және қауіпті жағдайларды анықтауға бағытталған өндірістік қауіпсіздік бойынша кешенді көрсеткіш

Басқарма мүшелері (Басқарма төрағасының орынбасарлары) және ҚМГ құрылымдық бөлімшелерінің басшылары деңгейіндегі уәждемелік ҚНҚ арасында орнықты даму саласындағы келесі ҚНҚ анықталды:

- 2024 жылға арналған ҚМГ ЕТҰ мердігерлік ұйымдарында жүргізілген ІR-скринингтердің нәтижелері бойынша анықталған кемшіліктерді жою жөніндегі іс-шараларды іске асыру
- 2024 жылға арналған ҚМГ ЕТҰ әлеуметтік-тұрмыстық инфрақұрылымын жақсарту бойынша ЕТҰ жол карталарын іске асыру
- Жетекшілік ететін бизнес-бағыт бойынша 2022–2031 жылдарға арналған ҚМГ

Төменкөміртекті даму бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарын орындау

- ЖЭК жобаларын іске асыру
- Тарихи мұнай қалдықтарын қалпына келтіру
- «Сапарларды басқару» жобасы шеңберінде көліктік қамтамасыз етуді есепке алудың ақпараттық жүйесін енгізу
- ӨҚ, ЕҚ және ҚО мәселелері бойынша ЕТҰ-да кешенді тексерулер жүргізу
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында 2025–2028 жылдарға арналған персоналды сауықтыруға бағытталған Корпоративтік бағдарламасын әзірлеу
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ кадр саясатын өзектендіру
- ҚМГ тобы бойынша әлеуметтік тұрақтылық индексі

Жекелеген ЕТҰ басшылар деңгейінде ҚНҚ айқындалды:

- Өндірістік қауіпсіздік бойынша кешенді көрсеткіш
- Көміртегі ізінің мөлшерін азайту
- Ішкі коммуникациялар жүйесі арқылы корпоративтік мәдениетті дамыту

ОРНЫҚТЫ ДАМУ АСПЕКТІЛЕРІН БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІН ДАМУ

2024 жылы ҚМГ экологиялық тәуекелдерді төмендетуге, әлеуметтік жауапкершілікті арттыруға және корпоративтік басқаруды жетілдіруге бағытталған ESG-практикаларын белсенді дамытуды жалғастырды. Есепті кезеңде декарбонизация, су ресурстарын басқару, еңбекті қорғау, адам құқықтары және персоналды басқару жөніндегі іс-шаралар

кешені іске асырылды. Төменде Компанияның орнықты даму тәжірибесін дамыту саласындағы негізгі іс-шаралары туралы ақпарат берілген.

ІС-ШАРАЛАР	ОРЫНДАЛУ МӘРТЕБЕСІ
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТ (ENVIRONMENTAL)	
Парниктік газдар шығарындыларын басқару және төменкөміртекті даму	
ҚМГ-дың 2060 жылға дейін Төменкөміртекті даму бағдарламасын өзектендіру	Бағдарлама 2024 жылғы қарашада ҚМГ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілді
Төменкөміртекті даму жөніндегі іс-шаралар жоспарын өзектендіру және іске асыру	Жоспар 2025 жылғы 5 наурызда ҚМГ Басқармасының шешімімен бекітілді
TCFD ұсынымдары бойынша ақпаратты ашу	2024 жылға арналған Орнықты даму есебінде ашылады
CDP Climate Change сауалнамасындағы деректерді ашу	CDP сауалнамасы толтырылып, тапсырылды. «В» рейтингі алынды
Климаттық тәуекелдер туралы ақпаратты корпоративтік сайтта және есептілікте ашу	Ақпарат 2024 жылға арналған Жылдық есепте ішінара ашылған. Толық ақпарат 2025 жылғы есепте ұсынылады
МӨЗ-дегі технологиялық шығындар мен жағу нормаларын қайта қарау	АМӨЗ, ПМХЗ және ПҚОП өндірістерінің жаңартылған паспорттары Энергетика министрлігімен бекітілді
Су ресурстарын басқару	
Су ресурстарын басқару бағдарламасын әзірлеу	Бағдарлама әзірленді
Су балансы мен су тұтыну қарқындылығы бойынша деректерді ашу	Ақпарат ҚМГ есептілігіне және CDP-ге енгізілді
Су тұтыну көрсеткіштерін есептеу және есептілікте ашу	Су қауіпсіздігі бойынша бөлім CDP корпоративтік сауалнамасына енгізілді
CDP Water Security сауалнамасындағы ақпаратты ашу	Деректер CDP сауалнамасында көрсетілді. «В» рейтингі алынды
Ластаушы заттардың шығарындыларын басқару	
Ластаушы заттар (ЛЗ) шығарындыларын азайту мақсаттарын әзірлеу	Ағымдағы жағдай туралы ақпаратты жинау және талдау жүргізілді. Мақсаттар әзірлену сатысында
ЛЗ шығарындыларын азайту бағдарламасын әзірлеу	Бағдарламаның бөлімдері әзірленді. Аяқтау 2025 жылға жоспарланған
Ілеспе газды жағу бойынша іс-шараларды ашу	Ақпарат Орнықты даму есебінде көрсетілген
Дүниежүзілік Банктің ілеспе газды жағуды тоқтату бастамаларын іске асыру	Шикі газды факельмен жағу көлемі 2017 жылмен салыстырғанда 89%-ға қысқарды. Ақпарат Орнықты даму есебінде қамтылған
Биоалуантүрлілік	
Биоалуантүрлілік бағдарламасын әзірлеу	Бағдарлама әзірлену сатысында. Аяқтау 2025 жылға жоспарланған
Жерді қалпына келтіру	
Бұзылған жерлерді жабу және қалпына келтіру ережелерін әзірлеу	Құжат әзірленді, бекіту 2025 жылға жоспарланған
Жерді жабу және қалпына келтіру туралы ақпаратты ашу	Деректер есептілікке енгізілген
Тұрақты өнімдер мен технологияларды дамыту	
CO ₂ ұстау, сақтау және пайдалану (CCUS) бойынша пилоттық жоба	Шығарындылар көздерінің скринингі жүргізілді, әрі қарай жұмыстар жалғасуда
Көгілдір сүтек өндірудің техникалық-экономикалық есептеу әзірлеу	Зерттеулер жүргізілуде
Жасыл сүтек өндіруге арналған су ресурстары Атласын әзірлеу	Атлас әзірленді
SAF (экологиялық таза авиаотын) жобасы бойынша техникалық-экономикалық зерттеу	Зерттеулер Air Astana және ЕҚДБ-мен бірлесіп жүргізілуде

ІС-ШАРАЛАР	ОРЫНДАЛУ МӘРТЕБЕСІ
ӘЛЕУМЕТТІК АСПЕКТ (SOCIAL)	
 Жергілікті қауымдастықтармен өзара іс-қимыл	
Жергілікті қауымдастықтарды дамыту және тарту бағдарламасын әзірлеу	Бағдарлама әзірленуде
Жергілікті қауымдастықтарды тарту бойынша ақпаратты ашу	Ақпарат жыл сайын есептілікте ашылады
 Адам құқықтары	
Адам құқықтары жөніндегі саясатты жаңарту	Саясат Директорлар кеңесінің бекітуіне жолданды
Адам құқықтары бағдарламасын әзірлеу	2025 жылға жоспарлануда
Адам құқықтарына әсерді бағалауды жүргізу	2025 жылға жоспарланған
 Адами капиталды дамыту	
ҚМГ Кадр саясатын өзектендіру	Саясат жаңартылып, 2024 жылғы желтоқсанда ҚМГ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілді
Адами капитал туралы ақпаратты ашу	Деректер есептілікте ұсынылған
«Жасыл кеңсе» жобасын іске асыру	Ресурстарды ұтымды пайдалану бойынша бірқатар бастамалар енгізілді
 Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау	
Еңбек қауіпсіздігі, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау жөніндегі Жол картасын өзектендіру	Құжат бекітілді
Қауіпсіздік бойынша есептілікті ұсыну ережелерін жаңарту	LTIR және FAR есептеу ережелерін қоса алғанда, есептілік беру қағидалары өзектендірілді
Қауіпсіздік көрсеткіштері бойынша деректерді ашу	Деректер жыл сайын ашылады
КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ (GOVERNANCE)	
 Директорлар кеңесі	
ДК құрамы мен тәуелсіздігі туралы ақпаратты ашу	Деректер есептілікте ұсынылған
ДК-дегі әйелдердің үлесін кезең-кезеңімен 30%-ға дейін ұлғайту	Іске асыру Жол картасына сәйкес жүргізілуде
 Сыйақы ашықтылығы	
ДК және басшылық құрамының сыйақысы туралы ақпаратты ашу	Деректер Жылдық есепке енгізілген
Сыйақы жөніндегі комитетке тәуелсіз директорларды сайлау	Комитет толығымен тәуелсіз директорлардан құралған
Басшы қызметкерлер мен басқарушы қызметкерлер, ІАҚ басшысы, КХ басшысы, Комплаенс қызметінің басшысы, Омбудсмен қызметінің тиімділігін бағалау қағидаларын орнықты даму бойынша ҚНҚ ескере отырып өзектендіру және бекіту.	Қағидалар өзектендірілді
 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және комплаенс	
ISO 37001 стандарты бойынша сертификаттау	Дайындық аяқталды, аудит 2025 жылға жоспарланған
GRI және OECD Action 13 стандарттары бойынша салықтық ақпаратты ашу	Деректер жыл сайын ҚМГ сайтында жарияланады

КОРПОРАТИВТІК ЖӘНЕ ESG-БАСҚАРУ

Корпоративтік басқару жүйесі.....	44
Орнықты дамуды басқару	54
Маңыздылықты анықтау	58
Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл	60
ESG-тәуекелдерді басқару	64
БҰҰ Жаһандық шарты	72
БҰҰ-ның Орнықты даму мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлес.....	73
ҚМГ бастамалар мен қауымдастықтардағы мүшелігі және қатысуы.....	80

БОЛАШАҚҚА
ИНВЕСТИЦИЯ

- 1-қағидат.** Іскерлік топтар халықаралық деңгейде жария етілген адам құқықтарын қорғауды қолдап, құрметтеуге тиіс.
- 3-қағидат.** Іскерлік топтар бірігу еркіндігін және ұжымдық шарттар жасасу құқығын нақты мойындауды қолдауы тиіс.
- 8-қағидат.** Іскерлік топтар қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамаларды қабылдауы тиіс.
- 10-қағидат.** Іскерлік топтар болсалау мен паракорлықты қоса алғанда, сыбайлас жемқорлықтың барлық нысандарына қарсы тұруға тиіс.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

GRI 2-9

ҚМГ корпоративтік басқару жүйесі мемлекетті, стратегиялық серіктестерді, контрагенттерді, инвесторларды, қызметкерлерді, муниципалитеттерді, жергілікті қауымдастықтарды және Компания қатысатын өңірлердің тұрғындарын қоса алғанда, акционерлер мен негізгі мүдделі тараптардың құқықтары мен заңды мүдделерін құрметтеуге негізделген.

ҚМГ корпоративтік басқаруы қазақстандық және халықаралық стандарттарды, сондай-ақ үздік тәжірибелерді ескере отырып, үнемі жетілдіріліп отырады. Жүйенің маңызды элементі стратегиялық және операциялық процестерде ұзақ мерзімді құндылықты құруға, тәуекелдерді тиімді басқаруға және экологиялық, әлеуметтік және басқару (ESG) факторларын есепке алуға ықпал ететін тұрақты даму принциптерін біріктіру болып табылады.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

ҚМГ корпоративтік басқару құрылымы мынадай:

- **Акционерлердің жалпы жиналысы** – Компания қызметінің стратегиялық бағытын айқындайтын жоғарғы орган.
- **Директорлар кеңесі** – Акционерлердің жалпы жиналысына есеп беретін басқару органы, Компания қызметінің жалпы басқарылуын қамтамасыз етеді.
- **Директорлар кеңесі жанындағы комитеттер** – негізгі мәселелерді қарастыру және шешімдер дайындауды қамтамасыз ететін мамандандырылған органдар:
 - Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет – кадр саясатына, еңбекақы
- Стратегия және портфельді басқару жөніндегі комитет – стратегиялық даму, инвестициялық саясат және бизнесті трансформациялау мәселелерімен айналысады.
- Аудит жөніндегі комитет – қаржылық есептілікке, ішкі бақылауға және тәуекелдерді басқаруға бақылау жүргізеді.
- Қауіпсіздік, еңбек және қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитеті – орнықты даму қағидаттарын енгізу және Компанияның экологиялық әрі әлеуметтік аспектілерін бақылауды қамтамасыз етеді.

- **Басқарма** – Директорлар кеңесіне есеп беретін атқарушы орган, Компанияның жедел басқаруына жауапты.
- **Ішкі аудит қызметі** – Директорлар кеңесіне есеп беретін тәуелсіз бақылау органы, ішкі бақылау жүйесін және тәуекелдерді басқаруды бағалауға жауапты.
- **Корпоративтік хатшы** – корпоративтік басқаруды іске асыру мен бақылауды

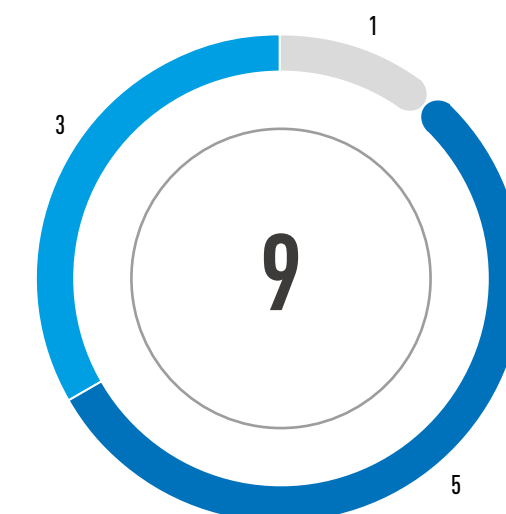
- қамтамасыз ететін тәуелсіз лауазымды тұлға.
- **Комплаенс қызметі** – Директорлар кеңесіне есеп беретін, сыбайлас жемқорлыққа қарсы талаптар мен іскерлік этика қағидаттарының сақталуын бақылайтын орган.
 - **Омбудсмен** – қызметкерлерге кеңес беретін, еңбек даулары мен іскерлік этика мәселелерін реттеуге жәрдемдесетін тұлға.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРАМЫ

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚМГ Директорлар кеңесінің құрамына мыналар кіреді:

- **Бердіғұлов Ернат Құдайбергенұлы**
Директорлар кеңесінің төрағасы, «Самұрық-Қазына» АҚ өкілі
- **Хасенов Асхат Ғалымұлы**
Атқарушы директор, ҚМГ Басқарма төрағасы
- **Холланд Филип Малкольм**
Тәуелсіз атқарушы емес директор
- **Қарабалин Ұзақбай Сүлейменұлы**
Атқарушы емес директор, «Самұрық-Қазына» АҚ өкілі
- **Отыншиев Елжас Мұратұлы**
«Самұрық-Қазына» АҚ өкілі
- **Жұбаев Арманбай Сапарбайұлы**
Тәуелсіз атқарушы емес директор
- **Арғынғазин Арман Әнуарбекұлы**
Тәуелсіз атқарушы емес директор
- **Мыңшарипова Сая Найманбайқызы**
Тәуелсіз атқарушы емес директор
- **Шәкіров Асқар Оразалыұлы**
Тәуелсіз атқарушы емес директор

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ, АДАМ

- Тәуелсіз директорлар
- «Самұрық-Қазына» АҚ өкілдері
- Атқарушы директор (Басқарма Төрағасы)

ТӘУЕЛСІЗДІК

Директорлар Кеңесі тәуелсіз директорлар саны бойынша корпоративтік басқару кодексінің талаптарына сәйкес келеді, олардың үлесі жалпы құрамның 50%-дан астамын құрайды. Директорлар Кеңесінің барлық комитеттерін тәуелсіз директорлар басқарады, ал оның төрағасы «Самұрық-Қазына» АҚ өкілі болып табылады.

ҚҰЗЫРЕТТІЛІК ТЕҢГЕРІМІ

GRI 2-17

Директорлар кеңесінің құрамында ҚМГ мүддесі мен орнықты даму қағидаттарын ескере отырып, объективті әрі тиімді шешімдер қабылдауға ықпал ететін құзыреттердің, тәжірибенің және кәсіби білімнің теңгерімі қамтамасыз етілген.

ӨКІЛЕТТІК МЕРЗІМІ

Директорлар кеңесінің өкілеттік мерзімі үш жыл. Мүшелерді қатарынан алты жылдан асатын мерзімге қайта сайлау арнайы қарастырылған жағдайда мүмкін болады. Тәуелсіз директор қатарынан тоғыз жылдан артық Директорлар кеңесіне сайлана алмайды. Ерекше жағдайларда 9 жылға дейінгі мерзімге сайлауға рұқсат етіледі.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ МҮШЕЛІГІНЕ КАНДИДАТТАРДЫ ҰСЫНУ ЖӘНЕ ІРІКТЕУ ТӘРТІБІ

GRI 2-10, GRI 2-11

Директорлар кеңесіне кандидаттарды ұсыну және іріктеу процесі ҚМГ Жарғысы мен ішкі нормативтік құжаттармен реттеледі және ашықтық, әділеттілік пен кәсібилік қағидаттарын қамтамасыз етеді.

Кандидаттарды Акционерлердің жалпы жиналысы Директорлар кеңесінің төрағасымен және Тағайындаулар және сыйақы жөніндегі комитеттің төрағасымен бірлесіп іріктейді. Кандидаттар тиімді басқаруға қажетті білімге, дағдыға және тәжірибеге ие болуы, Компанияның ұзақ мерзімді дамуына үлес қоса алуы және мінсіз іскерлік беделге ие болуы тиіс.

«КазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі мүшелерінің сабақтастығын қамтамасыз

2024 ЖЫЛҒЫ ҚАУІПСІЗДІК, ЕҢБЕК ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ОРНЫҚТЫ ДАМУ ЖӨНІНДЕГІ КОМИТЕТТІҢ ҚЫЗМЕТІ

2024 жылы Қауіпсіздік, еңбек және қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму жөніндегі комитет (ҚЕҚОҚОДК) 10 отырыс өткізіп, ҚМГ-да орнықты даму қағидаттарын енгізуге байланысты 55 мәселені қарастырды.

ету саясатына сәйкес, тағайындаулар мен сабақтастық жоспарлары жетістіктерге және объективті өлшемшарттарға негізделуі тиіс, сондай-ақ жыныстық, әлеуметтік және этникалық әртүрлілікті, когнитивтік және жеке күшті жақтарды ескере отырып, әртүрлілікке ықпал етуі қажет.

Директорлар кеңесінің төрағасы мен мүшелері Акционерлердің жалпы жиналысында сайланады. Тәуелсіз директорлар «Самұрық-Қазына» АҚ бекіткен Директорлар кеңесін қалыптастыру қағидаларына сәйкес тағайындалады.

Корпоративтік нормалар мен қолданыстағы заңнама талаптарына сәйкес, Басқарма төрағасы Директорлар кеңесінің төрағасы болып сайлана алмайды.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ДАҒДЫЛАРЫН ДАМУ

Директорлар кеңесінің мүшелері өз дағдылары мен кәсібилігін, соның ішінде экономикалық, экологиялық және әлеуметтік аспектілерді басқару бөлігінде ұдайы арттыруға ұмтылады. Тағайындаула және сыйақы жөніндегі комитет құзыреттер мен білімдердің теңгеріміне талдау жүргізіп, олардың Компанияның стратегиялық мақсаттарына сәйкестігін қамтамасыз етеді. Өткізілген оқыту шаралары туралы ақпарат ҚМГ веб-сайтында жаңартылып отырады.

КОМИТЕТ ЖҰМЫСЫНЫҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ:

- Орнықты дамуды ҚМГ негізгі бизнес-процестеріне интеграциялауға басшылық ету.
- ESG саласындағы стратегиялар мен бастамалардың іске асырылуын бақылау.
- Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау мониторингі.

- Ішкі құжаттаманы және орнықты даму жөніндегі іс-шаралар жоспарларын әзірлеу және бекіту.

КОМИТЕТТІҢ 2024 ЖЫЛҒЫ КҮН ТӘРТІБІНДЕГІ НЕГІЗГІ МӘСЕЛЕЛЕР:

- Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және экология мәселелері бойынша есептер.
- ҚМГ-дың 2022–2031 жылдарға арналған төменкөміртекті даму бағдарламасын іске асыру.
- Компанияның ESG-рейтингіне баға беру және оны жақсарту жөніндегі шаралар.
- ҚМГ-дың бизнес-бірліктерінде орнықты даму жүйесін енгізу.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚЫЗМЕТІН БАҒАЛАУ

GRI 2-18

ҚМГ-нің Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес, Директорлар кеңесі, оның комитеттері және мүшелері жыл сайын бағалаудан өтеді. Әр үш жыл сайын бағалауға тәуелсіз консультант тартылады.

2024 жылы 2023 жылдың қорытындылары бойынша Директорлар кеңесі мүшелерінің өзін-өзі бағалауы жүргізілді. Бағалау кеңестің құрамы, процестері және мінез-құлық аспектілерін талдауды қамтыды. Нәтижелері Директорлар кеңесінің отырысында қаралды, онда әртүрлілік және сабақтастық мәселелерін қоса алғанда, жетілдіру салалары анықталды. Осы негізде Директорлар кеңесінің

СЫЙАҚЫ

GRI 2-19, GRI 2-20

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ СЫЙАҚЫСЫ

ҚМГ Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақы мөлшері Акционерлердің жалпы жиналысының шешімімен бекітіледі және тәуелсіз директорлар мен «Самұрық-Қазына» АҚ өкілдеріне төленеді. Сыйақы мөлшері тіркелген

- БҰҰ-ның Орнықты даму мақсаттарына қол жеткізуге Компанияның қосқан үлесі.
- ҚМГ-нің 2060 жылға дейінгі Төменкөміртекті даму бағдарламасын әзірлеу және бекіту.
- Денсаулық, қауіпсіздік және өнеркәсіптік тәуекелдерге байланысты елеулі оқиғаларды талдау.

Комитет ҚМГ-нің 2023 жылға арналған Орнықты даму есебін қарап, мақұлдады.

Комитет жұмысына ҚМГ-нің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері тұрақты түрде қатысып отырды, ал Комитет әзірлеген ұсынымдар Директорлар кеңесі тарапынан қабылданды.

жұмысын жетілдіру бойынша Іс-шаралар жоспары әзірленді.

2024 жылғы желтоқсанда 2025 жылы сыртқы бағалау жүргізу туралы шешім қабылданды. Бағалау Директорлар кеңесін, оның комитеттерін, төрағаны, кеңес мүшелерін және Корпоративтік хатшыны қамтитын болады. Бұл бағалау ҚМГ-нің корпоративтік басқаруын диагностикалауға және ішкі аудит жүйесінің тиімділігіне аудит жүргізуге біріктіріледі. 2025 жылдың бірінші тоқсанында консультациялық қызметтерді сатып алуға арналған техникалық сипаттама әзірленіп, бейінді комитеттер мен Директорлар кеңесінде қаралды.

түрде белгіленеді және Компания қызметінің ауқымын, міндеттемелерін және стратегиялық мақсаттарын ескере отырып айқындалады.

Сыйақы төлеу тәсілі «Самұрық-Қазына» АҚ компанияларының Директорлар кеңесін/қадағалау кеңестерін құру ережесіне сәйкес

келеді және білікті мамандарды тартуға және сақтауға бағытталған. 2024 жылы ҚМГ сыйақыны анықтау үшін сыртқы кеңесшілерді тартпады.

Тағайындаулар және сыйақы жөніндегі комитет сыйақы мәселелерін қажеттілікке қарай, оның ішінде Директорлар кеңесінің тиімділігін бағалау шеңберінде қарайды.

БАСҚАРМА СЫЙАҚЫСЫ

ҚМГ Директорлар кеңесі «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобының адами ресурстарды басқару корпоративтік стандартына сәйкес ҚМГ Басқарма мүшелеріне сыйақы төлеу саясатын және олардың қызметінің тиімділігін бағалау тәртібін айқындайды.

Жыл ішіндегі жұмыс қорытындылары бойынша сыйақы Басқарма мүшелеріне өлшенетін, өзара байланысты, логикалық тұрғыда құрылған және теңгерімді уәждемелік ҚНҚ карталарында көрсетілген стратегиялық және басым мақсаттарға қол жеткізуге ынталандыру мақсатында қызмет тиімділігін бағалау нәтижелері бойынша төленеді. Уәждемелік ҚНҚ картасы корпоративті және функционалды ҚНҚ-ден тұрады.

Сыйақы жүйесінің тиімділігі мен ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында, осы мәселелерді алдын ала қарау үшін Директорлар кеңесінің жанынан Тағайындаулар және сыйақы жөніндегі комитет құрылған.

БАСҚАРМА ҚҰРАМЫ

2024 ЖЫЛДЫҢ СОҢЫНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ҚМГ БАСҚАРМАСЫНЫҢ ҚҰРАМЫНА КІРГЕН ТҰЛҒАЛАР:

Хасенов А.Ғ.	Басқарма төрағасы
Есқазиев Қ.О.	Басқарма төрағасының бірінші орынбасары
Брекешев С.А.	Басқарма төрағасының орынбасары (газ жобалары және төменкөміртекті даму)
Абайылданов Б.Қ.	Басқарма төрағасының орынбасары (барлау және өндіру)
Балықбаев Р.А.	Басқарма төрағасының орынбасары (ірі мұнай-газ жобалары)
Мағауов Ә.М.	Басқарма төрағасының орынбасары (мұнай өңдеу және мұнай-химия)
Закиров Б.Қ.	Басқарма төрағасының орынбасары (мұнайды тасымалдау және халықаралық жобалар)
Абдулғафаров Д.Е.	Басқарма төрағасының орынбасары (стратегия, инвестициялар және бизнесті дамыту)
Арысова Д.А.	Басқарма төрағасының орынбасары (экономика және қаржы)
Лавренов В.С.	Басқарма төрағасының орынбасары (құқықтық қамтамасыз ету және корпоративтік қауіпсіздік)

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІН СЫНИ МАҢЫЗДЫ МӘСЕЛЕЛЕР
ТУРАЛЫ АҚПАРАТТАНДЫРУ

GRI 2-16

ҚМГ Директорлар кеңесі Компания қызметі туралы тұрақты түрде есептер алып отырады. Бұл есептер стратегиялық, қаржылық және операциялық негізгі аспектілерді, сондай-ақ сыни маңызды мәселелер бойынша ақпаратты қамтиды. Олардың қатарында:

- Басқарма төрағасының есебі – Компания қызметіндегі негізгі өзгерістер мен жалпы жағдай туралы.
- Қаржылық және операциялық есептер – алдын ала нәтижелер, инвестициялық жобалар және стратегияны іске асыру барысы туралы.

- Еңбекті қорғау және экология бойынша есептер – елеулі оқиғалар мен олардың алдын алу шаралары туралы ақпаратты қамтиды.
- Тәуекелдер және корпоративтік басқару бойынша есептер – Директорлар кеңесі шешімдерінің орындалуы, комитеттердің есептері және корпоративтік мәмілелерді талдау.

Қаржылық көрсеткіштер, елеулі инциденттер немесе ҚМГ-дегі жедел жағдайлар сияқты сыни мәселелер туындаған жағдайда, Директорлар кеңесіне дереу хабар беріледі.

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ

GRI 2-15

ҚМГ-де мүдделер қақтығысын реттеу Директорлар кеңесі бекіткен Мүдделер қақтығысын реттеу саясаты мен Іскерлік әдеп кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

Әрбір қызметкер мен лауазымды тұлға осы саясат талаптарының сақталуына жеке жауапты. Жұмысқа қабылдау, тағайындау немесе жаңа лауазымға ауысу кезінде ықтимал мүдделер қақтығысы туралы міндетті түрде ақпарат ашылады, оған мыналар кіреді:

- ҚМГ контрагенттерінің немесе бәсекелестерінің үлестік қатысуы.
- Контрагенттердің немесе бәсекелестердің басқару органдарына қатысу.
- ҚМГ контрагенттерімен өзара іс-қимыл.
- ҚМГ активтерін немесе бағалы қағаздарын сатып алу ниеті.

Тексеру рәсімі ықтимал аффилиирленген байланыстарды талдауды және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптарының сақталуын бақылауды қамтиды.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН КОНСУЛЬТАЦИЯЛАР

GRI 2-25, GRI 2-26

ҚМГ-дың корпоративтік басқарудың жоғарғы органдары экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мәселелер бойынша мүдделі тараптармен тұрақты диалогты қолдайды.

Консультациялар түрлі арналар арқылы жүргізіледі, оның ішінде ресми веб-сайт, Баспасөз қызметі және ішкі әрі сыртқы стейкхолдерлермен өзара іс-қимылдың негізгі құралы болып табылатын жыл сайынғы Орнықты даму есебі бар.

Сонымен қатар, ҚМГ мақсатты өзара әрекеттесу үшін арнайы платформаларды пайдаланады:

- Инвесторлар үшін – өзекті ақпаратпен қамтамасыз етілген портал <https://www.kmg.kz/ru/investors/>.

- Жұмыспен қамту мәселелері бойынша – бос жұмыс орындары порталы <https://work.kmg.kz/#/>.
- Қызметкерлердің құқықтарының бұзылуы туралы хабарламалар үшін – жедел желі: nysana@cscc.kz.
- Құпия түрде хабарлау жүйесі – портал <https://www.sk-hotline.kz/>.
- Функционалдық байланыс арналары:
 - Омбудсмен: ombudsman@kmg.kz
 - Еңбекті қорғау және экология: hse@kmg.kz
 - Орнықты даму: sustainability@kmg.kz

Аталған механизмдер ақпараттың ашықтығын, қолжетімділігін және мүдделі тараптармен тиімді өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді.

ЗАҢНАМА ТАЛАПТАРЫНА СӘЙКЕСТІК

GRI 2-27

БӘСЕКЕЛЕСТІККЕ ҚАРСЫ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ

Есепті кезеңде ҚМГ және ҚМГ компаниялар тобындағы ұйымдарға қатысты монополияға қарсы заңнаманы бұзумен байланысты 4 әкімшілік іс қозғалды (ҚМГға қатысты – 1, ЕТҰ-ға қатысты – 3). Бұл істердің 3-і сотта ҚМГ және ЕТҰ пайдасына шешілмеген, ал бір іс медиативтік тәртіппен реттелді.

Сондай-ақ соттар монополияға қарсы заңнамаға байланысты 2 азаматтық істі қарады (1 сот шешімі – ЕТҰ пайдасына, 1 сот іс бойынша ЕТҰ талап-арызын қайтарып алды).

ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ СӘЙКЕСТІК

Әлеуметтік және экономикалық реттеу саласындағы заңнамалық және нормативтік актілерге сәйкессіздік, сондай-ақ жергілікті қауымдастықтармен даулар мәні болып табылатын азаматтық және әкімшілік істер тіркелмеген.

Сонымен қатар, соттарға еңбек даулары бойынша 29 талап арыз берілді, оның ішінде 24 іс бойынша жауапкер ретінде ЕТҰ көрсетілсе, 5 іс бойынша талапкер тарап ретінде ЕТҰ-дар әрекет етті.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ

GRI 2-15, 3-3, 205-1, 205-2, 205-3

ҚМГ өз бизнесін заңдылық, адалдық және әдептілік қағидаттарына негіздейді. Компания адам құқықтарын қатаң сақтайды, сыбайлас жемқорлықтың алдын алу үшін барлық мүмкін әрекеттерді жасайды, мінсіз беделге қамқорлық жасайды және этика саласында жоғары халықаралық стандарттарды енгізуге ұмтылады.

Компания құрылымындағы дербес бөлімше болып табылатын Комплаенс қызметі еңбек қызметі аясындағы сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылықтарының тәуекелдерін барынша азайтуға жауапты. Қызмет Компанияның барлық бизнес бөлімшелерімен интеграцияланған.

2024 жылы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелерін қозғайтын Қазақстан Республикасының заңнамасын және Компанияның ішкі құжаттарын бұзуға қатысты өтініштерді қарау регламенті жаңартылды. Аталған өзгерістер бизнесті этикалық жүргізудің жоғары стандарттарына сәйкестікті қамтамасыз етуге бағытталған.

Этика және адал бизнес стандарттарына сәйкес болу үшін Қызмет Компанияның контрагенттерін тексереді. Бұл сенімсіз серіктестермен шарттар жасасудың жолын кесуге, тауарларды жеткізбеу, жұмыстарды орындамау немесе қызметтерді көрсетпеу тәуекелдерін азайтуға көмектеседі.

Сондай-ақ ҚМГ-да ұйымдық-өкімдік және әкімшілік-шаруашылық функцияларды

орындаумен байланысты бос лауазымдарға орналасуға үміткер кандидаттарды тексеру жүзеге асырылады. Жұмысқа қабылдау шарттарының бірі сатып алу рәсімдерімен айналысатын ізденушілер үшін психологиялық тексерулер мен полиграфиялық тестілер болды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың маңызды бағыттарының бірі – сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу. Бұл талдау сыбайлас жемқорлыққа ықпал ететін факторларды, сондай-ақ бизнес-процестердегі олқылықтарды анықтауға мүмкіндік береді. 2024 жылы мұндай талдау Компанияның Орталық аппаратында және 35 ЕТҰ-да жүргізілді. Оның нәтижелері негізінде ұсынымдар мен оларды жою жөніндегі іс-қимыл жоспарлары әзірленді.

Есепті кезеңде сыбайлас жемқорлықтың 6 расталған жағдайы тіркелді. Барлық 6 жағдай қызметкерлерді жұмыстан шығарумен немесе сыбайлас жемқорлық әрекеттері үшін жазалаумен аяқталды. Соған қарамастан, Компания сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру шараларын күшейтуді жалғастырып отыр. Атап айтқанда, жоғары басшылықтың қатысуымен қызметкерлер мен қарсы тараптардың сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне жол бермеу жөніндегі іс-шаралар ұйымдастырылды. 2024 жылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы тренингтен өткен қызметкерлер саны 5 753 құрады.

САЛЫҚ САЯСАТЫ ЖӘНЕ МЕМЛЕКЕТКЕ ЖАСАЛАТЫН ТӨЛЕМДЕР

САЛЫҚ САЛУҒА КӨЗҚАРАС

«КазМұнайГаз» ҰАҚ-да салықтық есепті жүргізуді ҚМГ компаниялар тобы ұйымдарында стандарттауға бағытталған Корпоративтік салықтық есеп саясаты (Корпоративтік СЕС) қолданылады. Құжат Қазақстан Республикасының салық заңнамасының, Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының (ХҚЕС) және ҚМГ ішкі регламенттерінің талаптарын ескере отырып әзірленген.

Корпоративтік СЕС мынадай қағидаттарға негізделеді:

- Салық салудың міндеттілігі – ҚМГ және оның еншілес ұйымдары Қазақстан Республикасы бюджетіне салықтарды толық әрі уақытылы төлейді.
- Салық салудың әділеттілігі – бір объектіге бір кезеңде қосарланған салық салуға жол берілмейді.
- Адал ниеттілік – салық үнемдеу мақсатында заңсыз әрекеттер арқылы пайда алуға жол берілмейді.

ҚМГ салық салу көзқарасында Топтың коммерциялық қызметінің ерекшеліктерін және әлеуметтік әсерлерін ескереді. Бұл көзқарас ҚМГ-нің 2022–2031 жылдарға арналған Даму стратегиясымен толық үйлеседі.

Корпоративтік СЕС-ті барлық еншілес ұйымдар басшылыққа алады, келесі ұйымдардан басқа:

- өнімді бөлу туралы келісімдер шеңберінде жер қойнауын пайдалану операцияларын жүзеге асыратын және салық салудың ерекше тұрақты режимі белгіленген ұйымдар;
- Қазақстан Республикасынан тыс жерде тіркелген ұйымдар, сондай-ақ ҚМГ мен оның еншілес ұйымдарының шетелдегі филиалдары.

ҚМГ және барлық еншілес компаниялары Корпоративтік СЕС негізінде компанияның

салалық ерекшеліктерін ескере отырып, өз деңгейінде жеке Салықтық есеп саясатын әзірлеп, енгізген.

Мемлекетке жасалатын салық төлемдері бойынша ақпарат жыл сайын ҚМГ-нің корпоративтік веб-сайтында жарияланып отырады <https://www.kmg.kz/ru/investors/reporting/>.

САЛЫҚТЫҚ ӘКІМШІЛЕНДІРУ ЖӘНЕ БАҚЫЛАУ

Салықтық тәуекелдерді басқару тәсілі ҚМГ-дың Корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесіне (КТБЖ) интеграцияланған. Мониторинг аясында ҚМГ салық заңнамасының қолданылу мәселелерін талдайды және оны жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізеді.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

ҚМГ ірі салық төлеушілер тізіміне енгізілген және салықтық мониторингке жатады. Мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл шеңберінде Компания келесі бағыттар бойынша жұмыс жүргізеді:

- ҚМГ қызметінің салық салу жағдайларын жақсарту мақсатында салық заңнамасына өзгерістер енгізу бастамаларын көтереді.
- Акционерлермен, салалық қауымдастықтармен және мемлекеттік органдармен диалогқа қатысады. Нормативтік құқықтық актілердің жобаларын қарастырып, олар бойынша қорытындылар ұсынады.
- ҚМГ тобы мүдделерін қорғау мақсатында салық және кеден заңнамасын жетілдіру бойынша жұмыс жүргізеді.

ҚМГ-дың салық саясаты салықтық әкімшілендірудің ашықтығын қамтамасыз етуге, ұлттық заңнама талаптарын сақтауға және салық салу жағдайларын жақсарту үшін реттеуші органдармен ынтымақтастыққа бағытталған.

САЛЫҚ ТӨЛЕМДЕРІ КӨРСЕТКІШТЕРІ, МЛРД ТЕҢГЕ

Көрсеткіш	2022	2023	2024
Қазақстан Республикасының бюджетіне салық төлеу	1 037,2	1 039,2	1 079,7
ӨБК шеңберінде ҚР үлесі	138,7	123,3	129,2
Жалпы	1 175,9	1 162,5	1 208,9

ОРНЫҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ

1-Қағидат. Іскерлік топтар халықаралық деңгейде жария етілген адам құқықтарын қорғауды қолдап, құрметтеуге тиіс.

2-Қағидат. Іскерлік топтар адам құқықтарының бұзылуына қатысы болмауы тиіс.

4-Қағидат. Іскерлік топтар мәжбүрлі және міндетті еңбектің барлық нысандарын жою үшін әрекет етуге тиіс.

6-Қағидат. Іскерлік топтар еңбек және жұмыспен қамту саласындағы кемсітушілікті жоюды қолдауы тиіс.

8-Қағидат. Іскерлік топтар қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамаларды қабылдауы тиіс.

10-Қағидат. Іскерлік топтар бопсалау мен парақорлықты қоса алғанда, сыбайлас жемқорлықтың барлық нысандарына қарсы тұруға тиіс.

КОМПАНИЯНЫҢ ОРНЫҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ ТӘСІЛІ

GRI 2-22

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ өзінің экономикаға, қоршаған ортаға және қоғамға тигізетін ықпалын толық сезіне отырып, қызметінің ұзақ мерзімді орнықты дамуын қамтамасыз етуге ұмтылады және орнықты даму қағидаттарын негізгі бизнес-процестерге интеграциялайды. Компаниядағы орнықты дамуды басқару халықаралық стандарттар талаптарын, атап айтқанда, БҰҰ Жаһандық шартын, сондай-ақ «Самұрық-Қазына» АҚ-ның Корпоративтік басқару кодексін және ҚМГ-нің Орнықты даму саласындағы тұжырымдамасын ескере отырып жүзеге асырылады. Компания сонымен қатар БҰҰ-ның Орнықты даму мақсаттарын (ОДМ) қолдайды және оларды стратегиялық жоспарлау мен операциялық үдерістерге енгізеді.

ҚМГ-дың 2022–2031 жылдарға арналған Даму стратегиясы орнықты дамуды негізгі стратегиялық мақсаттардың бірі ретінде айқындайды. Осы стратегия аясында Компания мүдделі тараптармен тиімді өзара іс-қимылды қамтамасыз етуге, шешім қабылдау үдерістеріне ESG-факторларды интеграциялауға және орнықты даму саласындағы нәтижелілік бойынша мақсатты көрсеткіштерге қол жеткізуге міндеттеме алады.

ОРНЫҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

ҚМГ-дағы ОД басқару жүйесі келесі негізгі элементтерден тұрады:

- **Стратегия, саясат және мақсаттар** – ОД ұзақ мерзімді көрінісін қалыптастыру, оның қағидаттарын корпоративтік басқару мен операциялық қызметке интеграциялау.
- **Тәуекелдер мен мүмкіндіктерді анықтау және басқару** – ESG-тәуекелдерді корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесінде есепке алу, сондай-ақ орнықты дамумен байланысты мүмкіндіктерді бағалау.
- **Орнықты даму қағидаттарын бизнес-процестерге интеграциялау** – орнықты даму аспектілерін стратегиялық және операциялық жоспарлауға, инвестициялық

қызметке, персоналды басқаруға және жеткізу тізбегін басқаруға енгізу.

- **Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл** – негізгі стейкхолдерлермен тұрақты диалог жүргізу, олардың күтулері мен мүдделерін шешім қабылдау үдерісінде ескеру.
- **Есептілік және бақылау** – ОД жөніндегі жыл сайынғы есепті халықаралық стандарттарға сәйкес дайындау және қаржылық емес есептілікке тәуелсіз верификация жүргізу.
- **Корпоративтік мәдениет пен құзыреттерді дамыту** – ESG саласындағы қызметкерлердің құзыреттерін дамытуға бағытталған оқыту бағдарламаларын енгізу және орнықты даму қағидаттарына бағдарланған корпоративтік мәдениетті қалыптастыру.

ОРНЫҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ ЖОҒАРЫ БАСҚАРУ ОРГАНДАРЫНЫҢ РӨЛІ

GRI 2-12, GRI 2-13, GRI 2-14

ҚМГ Директорлар кеңесі орнықты дамуды басқару бойынша стратегиялық жауапкершілікке ие болып, корпоративтік саясаттарды және орнықты даму жөніндегі біріктірілген есепті бекітеді.

Орнықты даму мәселелері тұрақты түрде Директорлар кеңесінің отырыстарында, сондай-ақ орнықты даму мәселелеріне арналған жыл сайынғы жеке отырыста және Қауіпсіздік, еңбек және қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму жөніндегі комитеттің (ҚЕҚОҚОДК) отырыстарында қарастырылады. Бұл алаңдарда өзекті ESG мәселелері мен бастамалар талқыланады.

ҚЕҚОҚОДК осы саладағы процестерді үйлестіреді, негізгі нәтижелілік көрсеткіштерін қалыптастырады және олардың орындалуын бақылайды.

Сонымен қатар, Директорлар кеңесі орнықты даму саласындағы есептілікті қарайды және бекітеді.

Орнықты дамуды басқаруға келесі құрылымдар да қатысады:

- **Басқарма** – орнықты даму қағидаттарын енгізуді қамтамасыз етеді, мақсаттар мен ҚНҚ қол жеткізуді бақылап, орнықты даму саласындағы іс-шаралардың орындалуын бағалайды.
- **Орнықты даму мәселелеріне жетекшілік ететін Басқарма төрағасының орынбасары** – мақсаттар мен ҚНҚ-ге қол жеткізу тәсілдерін үйлестіреді, корпоративтік стандарттардың орындалуын және есептілікті дайындау процесін қадағалайды.
- **Орнықты даму жөніндегі жауапты құрылымдық бөлімше** – орнықты дамуды басқару жүйесін бастамалайды, үйлестіреді және енгізеді, әдіснамалық қолдау көрсетеді, есептілік пен осы

саладағы тәуекелдерді басқару процестерін үйлестіреді.

- **Мүдделі құрылымдық бөлімшелер** – орнықты даму саласындағы бастамаларды іске асырады, тәуекелдер мен

мүмкіндіктерді талдауға қатысады, стейкхолдерлермен өзара іс-қимыл тетіктерін әзірлейді және есептілікке қажетті ақпаратты дайындайды.

ОРНЫҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ БАСТАМАЛАРДЫ ІРІКТЕУ ЖӘНЕ ІСКЕ АСЫРУ

ҚМГ орнықты даму саласындағы бастамаларды тәуекелдерді, мүдделі тараптардың күтулерін және Компанияның стратегиялық мақсаттарын талдау негізінде әзірлейді. Бастамаларды іріктеу және іске асырудың негізгі кезеңдері мыналарды қамтиды:

- Экономикалық, экологиялық және әлеуметтік аспектілер бойынша тәуекелдер мен мүмкіндіктерді ескере отырып, маңызды тақырыптарды анықтау.
- Мүдделі тараптардың пікірлерін ескере отырып, басым бастамаларды айқындау.

- Бастамалардың экономикалық мақсатқа сайлығын және технологиялық іске асырылу мүмкіндігін бағалау.
- Мақсаттар, нәтижелілік көрсеткіштері, орындалу мерзімдері мен жауапты тұлғаларды анықтай отырып, іске асыру жоспарын әзірлеу және енгізу.
- Іске асырылған бастамалардың тиімділігін мониторингтеу және бағалау, стратегия мен іс-шараларды түзету.

ОРНЫҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ НӘТИЖЕЛІЛІКТІ БАҒАЛАУ

ҚМГ тұрақты негізде іске асырылып жатқан бастамалардың тиімділігін мониторингтеу мен бағалауды жүзеге асырады, бұл ретте орнықты даму саласындағы ҚНҚ пайдаланылады

(экономикалық, экологиялық және әлеуметтік көрсеткіштерді қоса алғанда). ҚНҚ Компанияның стратегиялық мақсаттарын ескере отырып әзірленеді.

ОРНЫҚТЫ ДАМУ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІН БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ ЖЕТІЛДІРУ

ҚМГ орнықты даму басқару жүйесінің тиімділігіне тұрақты талдауды жүзеге асырады, оның ішінде:

- Мақсатты көрсеткіштерге қол жеткізуді бақылау,
- Басшылық тарапынан талдау жүргізу,
- Есептілік бойынша ішкі және сыртқы аудит жүргізу,
- Орнықты даму басқару жүйесінің жетілу деңгейін бағалау,
- Жетілдіруді қажет ететін салаларды айқындау және түзету шараларын әзірлеу.

Талдау нәтижелері стратегиялық басымдықтарды түзетуге, ОД басқару жүйесін жетілдіруге және жаңа бастамаларды әзірлеуге пайдаланылады.

МАҢЫЗДЫЛЫҚТЫ АНЫҚТАУ

GRI 3-1, GRI 3-2

МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАРДЫ АНЫҚТАУҒА КӨЗҚАРАС

Маңызды тақырыптарды анықтау «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның Орнықты даму есебін дайындаудың негізгі кезеңі болып табылады және бұл үдеріс GRI стандарттарының (оның ішінде GRI 11: Мұнай және газ секторы үшін салалық стандарт 2021) талаптарына сәйкес жүзеге асырылады. Аталған процесс Компания қызметіне, мүдделі тараптарға және орнықты дамуға жалпы әсері жоғары тақырыптарды анықтауға және олар бойынша ақпаратты ашуға мүмкіндік береді.

МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАРДЫ АНЫҚТАУ ПРОЦЕСІНІҢ КЕЗЕҢДЕРІ

1. ТАҚЫРЫПТАРДЫ СӘЙКЕСТЕНДІРУ

Бірінші кезеңде ҚМГ-ға әсер ететін ішкі және сыртқы факторларға талдау жүргізіледі, оның ішінде:

- нормативтік-құқықтық талаптар және халықаралық стандарттар;
- Компанияның даму стратегиясы;
- мүдделі тараптардың күтулері мен сұраулары;
- салалық үрдістер мен озық тәжірибелер;
- ESG саласындағы тәуекелдер мен мүмкіндіктерді талдау.

2. ТАҚЫРЫПТАРДЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫН БАҒАЛАУ

Анықталған тақырыптар екі көзқарас тұрғысынан бағаланады:

- **Экономикаға, қоршаған ортаға және қоғамға әсері** – ҚМГ қызметінің орнықты дамуға әсерінің ауқымы мен сипаты қарастырылады.
- **Мүдделі тараптар үшін маңыздылығы** – акционерлерге, серіктестерге, қызметкерлерге, жергілікті қауымдастықтарға және басқа топтарға қатысты басым тақырыптар талданады.

Бұл бағалау мүдделі тараптардың сауалнамасын қолдану арқылы жүзеге асырылады.

3. ТАҚЫРЫПТАРҒА БАСЫМДЫҚ БЕРУ

Бағалау негізінде маңыздылық матрицасы қалыптасады, тақырыптарды маңыздылық дәрежесі бойынша саралайды. Маңызды тақырыптар есепке енгізіліп, Компанияның әрі қарайғы стратегиялық жұмысының негізіне айналады.

4. ВЕРИФИКАЦИЯ ЖӘНЕ БЕКІТУ

Талдау нәтижелері ҚМГ басшылығымен талқыланады, бұл тақырыптарды таңдаудың толықтығы мен дұрыстығын қамтамасыз етеді. ҚЕҚОҚОДК мүшелеріне Орнықты даму туралы есепте ашылуы тиіс маңызды тақырыптар туралы ақпарат беріледі.

ЖҮЙЕЛІ ТҮРДЕ ҚАЙТА ҚАРАУ

Маңызды тақырыптарды анықтау процесі серпінді және үнемі қайта қаралуға жатады, бұл сыртқы ортадағы өзгерістерді, компанияның стратегиясын және мүдделі тараптардың үміттерін ескеруге мүмкіндік береді. Бұл ақпараттың өзектілігіне кепілдік береді және ҚМГ-ның қоғаммен өзара іс-қимылының ашықтығын қолдайды.

Осылайша, ҚМГ-ның маңызды тақырыптарды анықтауға деген көзқарасы халықаралық озық тәжірибелерге сәйкес келеді және есеп беру сапасын жақсартуға ықпал етеді,

мүдделі тараптардың сенімін нығайтады және Компанияның ұзақ мерзімді тұрақтылығына ықпал етеді.

МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАР

2024 жылғы есепте 12 тақырып қамтылған, осыған ұқсас тақырыптар алдыңғы есепте болған.

№	Маңызды тақырыптар									
1	11.1. Парниктік газдар шығарындылары									
2	11.2. Климаттық бейімделу, тұрақтылық және өтпелі кезең									
3	11.3. Атмосфераға шығарындылар									
4	11.5. Қалдықтар									
5	11.6. Су және ақаба сұлар									
6	11.7. Жабу және оңалту									
7	11.8. Активтердің тұтастығы және маңызды оқиғаларды басқару									
8	11.9. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы									
9	11.10. Жұмысқа орналасу тәжірибесі									
10	11.11. Кемсітушіліктің болмауы және тең мүмкіндіктер									
11	11.14. Экономикалық салдар									
12	11.20. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл									

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

GRI 2-29

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛҒА КӨЗҚАРАС

«ҚазмұнайГаз» ҰК АҚ мүдделі тараптармен (стейкхолдерлермен) тиімді өзара іс-қимылды орнықты даму саласындағы өз қызметінің негізгі элементтерінің бірі ретінде қарастырады. Компания мемлекет өкілдерімен, инвесторлармен, қызметкерлермен, серіктестермен, жергілікті қауымдастықтармен және басқа да мүдделі тараптармен диалогтың маңыздылығын түсінеді, өйткені олардың қатысуы мен қолдауы ҚМГ стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге ықпал етеді. Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл AA1000 Stakeholder Engagement Standard (2015) және GRI Standards қоса алғанда, халықаралық стандарттар негізінде, сондай-ақ ҚМГ стейкхолдерлерінің картасы сияқты Компанияның ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ҚАҒИДАТТАРЫ

Компания мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу кезінде келесі негізгі принциптерді ұстанады:

- **Мүдделерді құрметтеу және ескеру** – Компания шешім қабылдау кезінде мүдделі тараптардың пікірлерін, үміттерін және қалауларын ескереді.
- **Ашықтық және айқындық** – ҚМГ орнықты даму саласындағы өз қызметі, жоспарлары мен бастамалары туралы ақпаратты жүйелі түрде ашып отырады.
- **Жауапкершілік және міндеттемелерге адалдық** – Компания стейкхолдерлер алдында өзіне алған міндеттемелерді толық көлемде орындауға ұмтылады.

- **Қатысу және диалог** – Компания негізгі мүдделі тараптармен ашық диалог жүргізеді, олардың маңызды тақырыптарды талқылауға қатысуын қамтамасыз етеді.
- **Бейімделу және үздіксіз жетілдіру** – Стейкхолдерлермен өзара іс-қимыл оның тиімділігін тұрақты бағалауды және түзетулер енгізуді қамтитын циклдік процесс ретінде қарастырылады.

ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ КЕЗЕҢДЕРІ

ҚМГ-дағы мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл процесі бес негізгі кезеңді қамтиды:

- Мүдделі тараптарды анықтау және маңызды мәселелерді айқындау
 - ҚМГ-нің Стейкхолдерлер картасын әзірлеу және оны тұрақты түрде жаңарту. Бұл карта мүдделі тараптардың тізімін, өзара іс-қимыл әдістері мен форматын қамтиды.
- Компания қызметіне мүдделі тараптардың қосқан үлесін және олардың негізгі күтулерін бағалау.
- Мүдделі тараптарды жіктеу және басымдықтарын анықтау
 - Компания үшін мүдделі тараптардың әсері мен маңыздылығын бағалау.
 - Тереңдетілген диалог құру қажет басым стейкхолдер топтарын анықтау.
- Өзара іс-қимылды жоспарлау
 - Әртүрлі деңгейдегі қатысуды (консультациялар, келіссөздер, ынтымақтастық, шешім қабылдау процестеріне интеграция) ескеретін іс-шараларды әзірлеу.

- Өзара іс-қимылдың жиілігін және әдістерін айқындау (кездесулер, сауалнамалар, қоғамдық консультациялар, серіктестік бастамалар және т.б.).
- Іс-шараларды іске асыру
 - Негізгі стейкхолдерлермен өзара іс-қимылға бағытталған жоспарланған іс-шаралар мен бастамаларды өткізу.
 - Үздіксіз диалог пен ақпарат алмасуды қолдау.
- Өзара іс-қимылдың тиімділігін бағалау және жетілдіру

- Іс-шаралардың нәтижелілігін талдау, алынған тәжірибелерді ескеру және тәсілдерді түзету.
- Екіжақты кері байланыс механизмдерін дамыту және мүдделі тараптардың ұсыныстарын Компанияның болашақ стратегияларына енгізу.

Компания стейкхолдерлермен өзара іс-қимылдың тиімділігін жүйелі түрде талдайды және бұл үдерісті озық халықаралық тәжірибелерге және қоғамның өзгермелі үміттеріне сәйкес жетілдіреді.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ

ҚМГ мүдделі тараптармен олардың үміттерін ескеруге және сындарлы диалогты қамтамасыз етуге ұмтыла отырып, белсенді түрде өзара іс-қимыл жасайды. 2024 жылы Компания корпоративтік басқарудың озық тәжірибелерін

енгізу, экологиялық жауапкершілікті арттыру және әлеуметтік серіктестікті нығайту арқылы орнықты даму стратегиясын жүзеге асыруды жалғастырды.

Акционерлер

Коммуникация әдістері: есептерді жариялау, корпоративтік веб-сайтта ақпаратты ашу, акционерлер жиналысы, Қазақстан қор биржасындағы есептілік.

Қызығушылықтар мен үміттер: қаржылық тұрақтылық, корпоративтік басқару қағидаттарын сақтау, инвестицияларды қайтару, өндірістік көрсеткіштерді арттыру, орнықты даму қағидаттарын интеграциялау.

Біз не істейміз

Компания акционерлер үшін тұрақтылық пен құнның өсуін қамтамасыз ете отырып, өзінің өндірістік және қаржылық көрсеткіштерін үнемі жақсартып отырады. 2024 жылы ҚМГ өндірістік қуаттарды жаңғырту және жұмыс тиімділігін арттыру бойынша стратегиялық бастамаларды табысты жүзеге асырды.

Маңызды қадамдардың бірі – қоршаған ортаға әсерді азайтуға және бизнесті орнықты трансформациялауға бағытталған 2060 жылға дейінгі жаңа Төменкөміртекті даму бағдарламасының әзірленуі болды.

Бұған қоса, Компания корпоративтік басқарудың жоғары стандарттарына адалдығын сақтап, есептіліктің ашықтығын және акционерлердің құқықтарының сақталуын қамтамасыз етеді.

Инвесторлар

Коммуникация әдістері: road-show өткізу, есептілік, сарапшылармен өзара іс-қимыл, баспасөз релиздері.

Қызығушылықтар мен үміттер: ESG-практикалар, тәуекелдерді ашық басқару, инвестициялардың рентабельділігі, ESG-есептіліктің жетекші стандарттарын интеграциялау.

Біз не істейміз

Компания инвесторлармен ашық әрі айқын диалогты қолдауға ұмтылады, стратегиялық бастамалары мен болашағы туралы өзекті ақпарат ұсынып отырады. Жұмыстың маңызды бағыты – GRI, TCFD және OGMP 2.0 бастамасын қоса алғанда, халықаралық стандарттарға сәйкес ESG-есептілікті дамыту. Бұл инвесторларға ҚМГ-нің қоршаған ортаға, әлеуметтік салаға және корпоративтік басқаруға тигізетін ықпалын неғұрлым жан-жақты бағалауға мүмкіндік береді. 2024 жылы ҚМГ төменкөміртекті даму және энергия тиімділігін арттыру саласындағы жобаларды жүзеге асыруды жалғастырды. Бұл бастамалар тұрақты инвесторлар мен халықаралық рейтингтік агенттіктер тарапынан қызығушылық тудыруда.

Мемлекеттік органдар

Коммуникация әдістері: консультациялар, жұмыс топтарына қатысу, есептілік, кеңестер.

Қызығушылықтар мен үміттер: заңнаманы сақтау, салықтарды төлеу, әлеуметтік міндеттемелерді орындау.

Біз не істейміз

Компания қолданыстағы заңнама талаптарын қатаң сақтайды және мұнай-газ секторы мен орнықты дамуды реттейтін нормативтік актілерді әзірлеу процесіне белсенді түрде қатысады. ҚМГ салықтар мен өзге де міндетті төлемдерді бюджетке уақтылы және толық көлемде төлеп отырады. Компания сондай-ақ өңірлерді дамытуға, әлеуметтік инфрақұрылымды жақсартуға және қоршаған ортаны қорғауға бағытталған жобаларға инвестиция салуды жалғастырып келеді, бұл елдің ұзақ мерзімді экономикалық өсуіне ықпал етеді.

Жұмысшылар мен кәсіподақтар

Коммуникация әдістері: басшылықтың ұжымдармен кездесулері, тренингтер, ішкі коммуникациялық арналар.

Қызығушылықтар мен үміттер: еңбек қауіпсіздігі, мансапты дамыту, лайықты еңбекақы төлеу, еңбек жағдайларын жақсарту.

Біз не істейміз

Компания өз қызметкерлері үшін қауіпсіз әрі жайлы еңбек жағдайларын жасауға ерекше көңіл бөледі. 2024 жылы жұмыс орындарын жаңғырту және денсаулықты қорғау бойынша бағдарламаларды енгізу бағытында қосымша шаралар қабылданды. Біз қызметкерлер үшін оқыту және біліктілікті арттыру арқылы жаңа мүмкіндіктер жасаймыз. Еңбекақының лайықты деңгейі, кадрларды іріктеудің ашық рәсімдері және кәсіби өсу жүйесі саладағы үздік мамандарды тартуға және оларды ұстап қалуға мүмкіндік береді. Корпоративтік мәдениетті нығайту және қызметкерлердің белсенді қатысуын арттыру мақсатында ҚМГ ішкі коммуникация арналарының дамуын жеделдетіп, кәсіподақтармен тұрақты диалог жүргізуді қолдайды.

Жергілікті қауымдастықтар мен қоғам

Коммуникация әдістері: қоғамдық тыңдаулар, қайырымдылық бағдарламалары, сенім телефондары арқылы кері байланыс.

Қызығушылықтар мен үміттер: жұмыс орындарын құру, әлеуметтік инвестициялар, экологиялық жауапкершілік.

Біз не істейміз

Компания қоғам алдындағы жауапкершілігін терең сезіне отырып, өз қызметін жүзеге асырып жатқан өңірлерде халықтың өмір сүру сапасын жақсартуға белсенді түрде қатысады. 2024 жылы ҚМГ білім беру, медицина және жергілікті қауымдастықтардың әлеуметтік әл-ауқатын қолдауға айтарлықтай қаражат бағыттауды жалғастырды. Экологиялық бастамаларға, соның ішінде шығарындыларды азайтуға, су ресурстарын басқаруға және жерлерді қалпына келтіруге ерекше назар аударылады. Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік бағдарламалары жергілікті инфрақұрылымды дамытуға ықпал етіп, халықтың өмір сүруіне қолайлы жағдай жасайды.

Клиенттер мен серіктестер

Коммуникация әдістері: іскерлік кездесулер, келісім-шарттар, бірлескен жобалар.

Қызығушылықтар мен үміттер: жеткізілімдердің тұрақтылығы, өнімдер мен көрсетілетін қызметтердің сапасы, сатып алулардың ашықтығы.

Біз не істейміз

Компания мұнай өнімдері мен қызметтерді үздіксіз жеткізуді қамтамасыз етіп, сапа мен сенімділіктің жоғары стандарттарын ұстанады. Логистика және жеткізілімдерді басқару процестерін оңтайландырады. Серіктестермен өзара іс-қимылдың ашық саясаты, корпоративтік басқарудың жоғары стандарттары және адал бәсекелестік қағидаттарын сақтау клиенттердің сенімін нығайтып, ұзақ мерзімді қатынастарды дамытуға мүмкіндік береді.

Мердігерлер

Коммуникация әдістері: тендерлер, конференциялар, жұмыс кездесулері.

Қызығушылықтар мен үміттер: сатып алулардың ашықтығы, ынтымақтастықтың әділ шарттары, объектілердегі қауіпсіздік.

Біз не істейміз

Компания сатып алу процестерінің ашықтығы мен тиімділігін қамтамасыз етуге ұмтылып, жеткізушілерді іріктеу бойынша автоматтандырылған жүйелерді енгізуде. Мердігер ұйымдар үшін өндірістік қауіпсіздік пен еңбекті қорғау стандарттары бойынша оқытуды қоса алғанда, нысандардағы қауіпсіздікті арттыруға бағытталған шараларды күшейту жұмысы жалғасуда. Өзара сенімге негізделген серіктестік қатынастарды дамыту көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыруға және операциялық тәуекелдерді азайтуға ықпал етеді.

ҚМГ мүдделі тараптармен өзара іс-қимылды нығайтуды жалғастырып, корпоративтік басқаруды жетілдіру және үздік халықаралық тәжірибелерді енгізу бағытында жұмыс жүргізуде. Ашық диалог, стейкхолдерлер мүдделерін ескеру және орнықты даму

саласындағы стратегиялық бастамаларды іске асыру Компанияға ұзақ мерзімді мақсаттарға қол жеткізуге және экономикаға, қоғамға және қоршаған ортаға оң ықпал етуге мүмкіндік береді.

ESG-ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

«ҚазмұнайГаз» ҰК АҚ-тағы тәуекелдерді басқару жүйесі корпоративтік басқарудың негізгі элементі болып табылады және Компанияның стратегиялық және операциялық мақсаттарына қол жеткізуге әсер етуі мүмкін ықтимал оқиғаларды уақтылы анықтауға, бағалауға және азайтуға бағытталған. Тәуекелдерді басқару бас компанияны да, еншілес және тәуелді ұйымдарды (ЕТҰ) да қамтитын ұйымның барлық деңгейлерінде жүзеге асырылады.

ҚМГ тәуекелдерді басқарудың танылған халықаралық стандарттарын, атап айтқанда корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесінде бекітілген «Қорғаныстың үш желісі» тұжырымдамасын ұстанады. Бұл модель функциялар мен жауапкершіліктерді операциялық бөлімшелер, тәуекел-менеджмент және ішкі аудит арасында нақты бөлуге мүмкіндік беріп, тәуекелдерді бақылау және алдын алу үшін сенімді жүйе қалыптастырады.

Орнықты даму ҚМГ-нің 2031 жылға дейінгі Даму стратегиясында бекітілген стратегиялық мақсаттарының бірі болып табылады. ESG-тәуекелдерді басқару жалпы тәуекел-менеджмент жүйесіне интеграцияланған және Компанияның сыртқы ортадағы өзгерістерге бейімделу қабілетін арттыру, ықтимал теріс салдарды барынша азайту және стейкхолдерлер мүдделерін ескере отырып, ұзақ мерзімді өсуін қамтамасыз ету құралы ретінде қызмет етеді.

2024 жылы ҚМГ орнықты дамуға әсер ететін факторларды ескере отырып, консолидирленген Тәуекелдер тіркелімін өзектендірді. Басқарушылық шешімдерді қабылдау барысында тәуекелдер туралы ақпаратты тиімді пайдалану белгісіздікті төмендетуге, орнықты операциялық модель құруға және қарқынды өзгеріп жатқан экономикалық, экологиялық және әлеуметтік орта жағдайында бизнестің тұрақтылығын қамтамасыз етуге ықпал етеді.

ESG-ТӘУЕКЕЛДЕР

Тренд (бір жыл ішінде)	Тәуекелдің сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қолданылатын шаралар
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТ		
Климаттық тәуекелдер және төменкөміртекті даму		
↑	ҚМГ үшін климаттық тәуекелдер төменкөміртекті экономикаға көшу және климаттың физикалық өзгерістерімен байланысты. Олардың қатарына мыналар жатады: Энергетикалық көшу тәуекелдері – реттеушілік талаптардың күшеюі, технологиялық өзгерістер, нарықтық және бедел тәуекелдері. Климаттың физикалық тәуекелдері – төтенше ауа райы құбылыстары (тасқындар, құрғақшылықтар) және климаттың созылмалы өзгерістері (су тапшылығы, температураның жоғарылауы). 2024 жылы Атырау, Ақтөбе және Батыс Қазақстан облыстарын қоса алғанда, ҚМГ қатысатын өңірлерде су тасқыны төтенше жағдайға алып келді, бұл залалды барынша азайту жөніндегі жедел шараларды талап етті. Потенциалды әсері Климаттық тәуекелдер шығындардың өсуіне, кірістің төмендеуіне, нарықтық мүмкіндіктердің шектелуіне, қызметкерлердің денсаулығына әсер етуі және жарақат алу ықтималдығының артуына әкелуі мүмкін. Сондай-ақ, бұл Компания өніміне деген сұраныс пен бизнес тұрақтылығына әсер етуі мүмкін.	ҚМГ климаттық тәуекелдерді төмендету бойынша белсенді жұмыс істейді, оның ішінде: 2060 жылға дейін Төменкөміртекті даму бағдарламасын жүзеге асырады. - Энергия тұтыну мен парниктік газдар шығарындыларының есебін жүргізеді, метан шығарындыларын азайту бойынша жобаларды енгізеді. - Тоқсан сайынғы негізде КО деңгейінде ТҚДБ іске асыру бойынша ЕТҰ іс-шаралар жоспарларына бақылау жүргізеді. - I-REC халықаралық жаңартылатын энергия сертификаттарын сатып алады. - CO₂ ұстау, сақтау және пайдалану (CCUS) мүмкіндіктерін зерттейді. - Төменкөміртекті сүтегі өндірісінің әлеуетін бағалау арқылы Сүтегі энергиясын дамытады. - Тұрақты авиациялық отын (SAF) өндірісінің перспективаларын және орман-климаттық жобаларды іске асыруды талдайды. - Көктемгі су тасқынына дайындық және осал учаскелерді су басуға жол бермеу (автожолдарды шайып кету, электр беру желілерін зақымдау, Ұңғымаларды су басу) жөніндегі іс-шараларды әзірлеуді жүргізеді. ҚМГ климаттың өзгеруіне бейімделу шараларын жетілдіруді жалғастырып, климаттық тәуекелдердің Компания қызметіне әсерін азайтуда.

Экологияға теріс әсер ету тәуекелі		
↑	ҚМГ қоршаған ортаға теріс әсер ету тәуекеліне ұшырауы мүмкін. Бұл ауаға ластанушы заттардың шығарылуы, су және топырақ ресурстарының ластануы, сондай-ақ экология саласындағы реттеуші талаптардың күшеюі секілді факторлармен байланысты. Экологиялық нормаларды сақтамау санкциялардың күшеюіне, қосымша қаржылық шығындарға және Компания беделінің нашарлауына алып келуі мүмкін. Потенциалды әсері Экологиялық тәуекелдердің жүзеге асуы айыппұлдарға, шекті нормадан тыс төлемдерге, қоршаған ортаны қалпына келтіруге арналған шығындарға және заңды жауапкершілікке алып келуі мүмкін. Сонымен қатар, экологиялық көрсеткіштердің нашарлауы Компанияның инвестициялық тартымдылығына және бизнесінің орнықтылығына кері әсер етуі ықтимал.	Қоршаған ортаға әсерді азайту үшін ҚМГ іс шаралар кешенін іске асырады: - Атмосфераға шығарындыларды басқару және шикі газды факельмен жағуды азайту. - Су ресурстары мен қалдықтарды басқару жобаларын енгізу. - Экологиялық көрсеткіштерді бақылау және жерлерді рекультивациялау. - Ең озық қолжетімді технологиялар мен эмиссияларды бақылаудың автоматтандырылған жүйелерін қолдану. - Маңызды экологиялық әсерлерді алдын ала басқару және экология мәселелері бойынша мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл. 2024 жылы Қалдықтарды басқару стандарты әзірленіп, бекітілді, сондай-ақ Экологиялық бағалау жүргізу жөніндегі Корпоративтік стандарт өзектендірілді. ҚМГ экологиялық талаптарға сәйкестікті қамтамасыз ете отырып, өндірістік қызметтің қоршаған ортаға әсерін төмендетуге бағытталған табиғат қорғау шараларын жетілдіруді жалғастыруда.

Тренд (бір жыл ішінде)	Тәуекелдің сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қолданылатын шаралар
Теңіз операциялары кезінде мұнай төгілу тәуекелі		

Мұнай төгілулер технологиялық режимнің бұзылуы, құбырлардағы апаттар, жабдықтың істен шығуы және Каспий теңізінің күрделі табиғи жағдайлары нәтижесінде орын алуы мүмкін. Тәуекел факторларына тайыз сулар, кен орындарындағы жоғары қабат қысымы, күкіртті сүтектің болуы және теңіз бетінің маусымдық қатуы жатады.

Потенциалды әсері

Мұнай төгілулер қоршаған ортаға елеулі зиян келтіруі, өндірістік процестердің тоқтауына, салдарын жою мен өтемақы шараларына арналған айтарлықтай қаржылық шығындарға алып келуі мүмкін.

Мұнай төгілу тәуекелін азайту үшін ҚМГ алдын алу шараларының кешенін іске асырады:

- Технологиялық процестер мен жабдықтың жағдайын тұрақты бақылау.
- Құбырлар мен жабдықтарға жоспарлы-ескерту жөндеу жұмыстарын жүргізу.
- Мұнай төгілу апаттарын жою бойынша персоналды оқыту және оқу-жаттығулар өткізу.
- Солтүстік-Каспий экологиялық әрекет ету базасының тиімді жұмысын қамтамасыз ету.
- Консервацияланған ұңғымаларға бақылау жүргізу.
- Апаттық жағдайлардың алдын алу жөніндегі жұмыс топтарына қатысу.

ҚМГ мұнай төгілуінің алдын алу және жою жүйесін жетілдіруді жалғастырып, экологиялық және қаржылық тәуекелдерді азайтуға бағытталған шараларды іске асыруда.

Өндірістік нысандардағы техногендік апаттар тәуекелі		
--	--	--

ҚМГ-дың өндірістік қызметі жоғары қауіптілік деңгейімен сипатталады, бұл апатты жағдайлар, жарылыстар, өрттер және басқа да техногендік апаттар туындау қаупін тудырады. Мұндай жағдайлардың себептері жабдықтың тозуы, технологиялық процестердің бұзылуы, персоналдың қателіктері және қолайсыз сыртқы факторлар болуы мүмкін.

Потенциалды әсері

Өндірістік нысандардағы апаттар қызметкерлердің жарақат алуы мен қаза табуына, жабдық пен инфрақұрылымның бүлінуіне, қалпына келтіру жұмыстарына арналған қаржылық шығындардың артуына, сондай-ақ қоршаған ортаға зиян келтіруіне алып келуі мүмкін.

Апатты жағдайлардың алдын алу үшін ҚМГ кешенді шараларды қолданады:

- Ұңғымаларды бұрғылау жұмыстары кезінде алдын алу шараларын қолдану.
- Жабдыққа техникалық қызмет көрсету және диагностика жүргізу.
- Өнеркәсіптік қауіпсіздік сараптамаларын жүргізу және ықтимал қауіптерді анықтау.
- Жабдықты қауіпсіз пайдалану бойынша персоналды нұсқамау және оқыту.
- Өнеркәсіптік қауіпсіздікті арттыру бойынша іс-шаралардың орындалуын бақылау.
- Мүлікті зияннан сақтандыру шарттарын жасау.

ҚМГ техногендік тәуекелдердің алдын алу және оларға ден қою жүйесін жетілдіруді жалғастыруда, бұл персоналды, жабдықты және қоршаған ортаны сенімді қорғауды қамтамасыз етеді.

Тренд (бір жыл ішінде)	Тәуекелдің сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қолданылатын шаралар
ӘЛЕУМЕТТІК АСПЕКТ		

Өндірістік жарақат алу тәуекелі

Бұл тәуекел еңбек қауіпсіздігі ережелерінің сақталмауы, өндірістік тәртіптің бұзылуы, сондай-ақ қауіпті және зиянды өндірістік факторлардың әсер етуімен байланысты. Мұндай жағдайлар жазатайым оқиғаларға, еңбекке қабілеттіліктің жоғалуына және қызметкерлер өміріне қауіп төнуіне алып келуі мүмкін.

Потенциалды әсері

Өндірістік жарақат ауыр зардаптарға әкелуі мүмкін, соның ішінде:

- Қызметкерлердің денсаулығының нашарлауы, уақытша немесе тұрақты еңбекке жарамсыздық.
- Өндіріс тиімділігінің төмендеуі, мәжбүрлі тоқтаулар.
- Компенсациялар, айыппұлдар және сот процестерімен байланысты қаржылық шығындар.
- Компанияның беделіне әсер ететін тәуекелдер.

Жарақаттанудың алдын алу үшін ҚМГ еңбекті қорғаудың жүйелі тәсілін іске асырады:

- Қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету және жаңа технологияларды енгізу.
- Қауіпсіздік техникасы бойынша тұрақты нұсқамау және оқыту.
- Қауіпсіздікке қатысты мінез-құлықты бақылау бағдарламаларын енгізу.
- Еңбек қауіпсіздігі нормаларының сақталуын ішкі бақылау.
- «Қорғау» картасы арқылы салдарсыз оқиғалар (Near Miss) бойынша есеп беру бағдарламасын іске асыру.

ҚМГ жарақат алу деңгейін төмендетуге ұмтылады, қызметкерлер үшін қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етіп, қауіпсіздік мәдениетін арттыру бойынша шаралар қабылдайды.

Кәсіби аурулардың дамуы және жаңа вирустық штамдар таралу тәуекелі		
--	--	--

ҚМГ-дың өндірістік қызметі интоксикация, ластану, діріл, шу және жоғары физикалық жүктемелер секілді қолайсыз факторлардың әсерімен байланысты. Олардың ұзақ әсері кәсіби аурулардың дамуына алып келуі мүмкін. Сонымен қатар, жаңа вирустық штамдардың таралу қаупі бар, бұл қызметкерлердің денсаулығына және өндірістік процестің тұрақтылығына әсер етуі мүмкін.

Потенциалды әсері

- Кәсіби аурулардың дамуы, қызметкерлердің еңбекке уақытша немесе тұрақты жарамсыздығы.
- Аурушандық деңгейінің артуы және медициналық қызмет көрсету шығындарының өсуі.
- Еңбек ресурстарының қысқаруы және өндірістік тиімділіктің төмендеуі.
- Инфекциялық аурулардың таралуы салдарынан операциялық қызметке әсер ету.

Тәуекелді азайту үшін қолданылатын шаралар Бұл тәуекелді азайту үшін ҚМГ мынадай шараларды іске асырады:

- Жұмыс орындарын еңбек жағдайлары бойынша тұрақты аттестациялау.
- Қызметкерлерге міндетті медициналық тексерулер жүргізу.
- Өндірістік санитарлық бақылау және еңбек жағдайларын жақсарту.
- Қызметкерлердің денсаулығын қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспарын іске асыру.

ҚМГ кәсіби аурулар мен инфекциялық қауіптер тәуекелдерін азайту үшін еңбек пен денсаулық сақтау жүйесін жетілдіруді жалғастыруда.

Тренд (бір жыл ішінде)	Тәуекелдің сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қолданылатын шаралар
Білікті кадрлардың жетіспеушілік тәуекелі		
	Бұл тәуекел кадрлардың ауысуы, қажетті құзыреттері бар мамандардың жетіспеушілігі, сондай-ақ білікті қызметкерлерді тарту және ұстаудағы қиындықтармен байланысты. Кадр тапшылығы бәсекелестік орта, еңбек күшінің көші-қоны және кәсіптерге қойылатын талаптардың өзгеруі салдарынан туындауы мүмкін. Потенциалды әсері Компания қызметінің тиімділігі мен өнімділігінің төмендеуі. Қолданыстағы персоналға жүктеменің артуы және жұмыс процестерінің бұзылу тәуекелі. Стратегиялық жобаларды іске асыру қарқынының бәсеңдеуі. Жаңа қызметкерлерді іріктеу, оқыту және бейімдеу шығындарының артуы.	ҚМГ кадрларды тарту, дамыту және ұстап қалу үшін іс-шаралар кешенін іске асырады: - Кадрлар тұрақтамау себептерін тұрақты бақылау және жұмыстан шығатын қызметкерлерге сауалнама жүргізу. - Еңбек жағдайларына қанағаттанушылықты бағалау мақсатында қызметкерлер арасында сауалнамалар өткізу. «МАНСАП» бағдарламасын іске асыру; - Ынталандыру бағдарламалары мен еңбек жағдайларын жетілдіру. - Мансаптық өсу мүмкіндіктерін және кәсіби даму бағдарламаларын жасау. ҚМГ кадрлық тәуекелдерді төмендету бағытында жұмыс жүргізіп, қызметкерлер үшін кәсіби дамуға қолайлы жағдай жасауда.
Терроризм тәуекелі		

	Бұл тәуекел Компанияның персоналына, мердігерлеріне және активтеріне қарсы бағытталған террористік және өзге де күш қолдану әрекеттерінің орын алу мүмкіндігімен байланысты. ҚМГ-нің қызметі қауіпсіздікке қатер төнуі ықтимал өңірлерді қамтиды, бұл қызметкерлер мен нысандарды қорғау шараларын қабылдауды талап етеді. Потенциалды әсері Қызметкерлердің өмірі мен денсаулығына төнетін қауіп. Операциялық қызметтің бұзылуы, Компания активтерінің зақымдануы. Қауіпсіздікті қамтамасыз ету және инфрақұрылымды қалпына келтіруге арналған шығындардың артуы. Репутациялық және құқықтық тәуекелдер.	ҚМГ қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында кешенді іс-шараларды жүзеге асырады: - Қауіпсіздік жүйелерінің жай-күйін тексеру және эвакуациялау схемаларын өзектендіру. - Персоналды антитеррорлық қорғау мәселелері бойынша оқыту. - Құқық қорғау органдарымен өзара іс-қимыл орнату. - Төтенше жағдайларда әрекет ету бойынша оқу-жаттығу іс-шараларын өткізу. - Бейнебақылау және өткізу жүйелеріне бақылау жүргізу. - Терроризмге қарсы іс-қимыл саласындағы заңнама талаптарына сәйкес терроризм тұрғысынан осал объектілердің паспортизациясын жүргізу. ҚМГ терроризм тәуекелдерін төмендету мақсатында қызметкерлер мен нысандарды қорғау жөніндегі шараларды жетілдіруді жалғастыруда.
--	--	---

Тренд (бір жыл ішінде)	Тәуекелдің сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қолданылатын шаралар
ҚМГ қызмет ететін өңірлердегі әлеуметтік тұрақсыздық тәуекелі		
	Бұл тәуекел әлеуметтік шиеленістердің, рұқсат етілмеген ереуілдер мен наразылық акцияларының туындауымен байланысты. Негізгі себептерге жалақыны арттыру, әлеуметтік жағдайларды және еңбек кепілдіктерін жақсарту жөніндегі қызметкерлердің талаптары жатады. 2024 жылы Маңғыстау облысында 17 ереуіл тіркеліп, олардың 11-і ҚМГ-дың мердігер ұйымдарына қатысты болды. Компания қызметкерлер алдындағы барлық міндеттемелерін орындағанына қарамастан, әлеуметтік тұрақсыздық тәуекел факторы болып қала береді. Потенциалды әсері Компания беделіне әсер ететін тәуекелдер және сенім деңгейінің төмендеуі. Өндірістік қызметтің бұзылу қаупі. Еңбек дауларын реттеуге байланысты операциялық шығындардың артуы. Компанияның инвестициялық тартымдылығына әсер етуі мүмкін.	ҚМГ әлеуметтік жағдайды тұрақтандыру үшін кешенді шаралар қабылдауда: - ЕТҰ-да еңбек және демалыс жағдайларын жақсарту жөніндегі Жол карталарын іске асыру. - Әлеуметтік-тұрмыстық инфрақұрылымды мониторингтеу және сәйкессіздіктерді жою. - Аймақтардағы медициналық қызметкерлерді қолдау және әлеуметтік саланы дамыту. - Мердігер ұйымдардағы еңбек жағдайларының сақталуын бақылау. - Жаңаөзен қаласының әлеуметтік-мәдени ортасын дамытуға жәрдемдесу. - Еңбекке орналастырудың ашық тетіктерін дамыту. - Оперативті бақылау жүргізу үшін мердігер ұйымдар деректер базасын автоматтандыру. ҚМГ қызметкерлермен және мүдделі тараптармен өзара іс-қимылды жалғастырып, қызмет ететін өңірлердегі әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз етеді.
КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ		
Комплаенс-тәуекелдер		
	Комплаенс-тәуекелдер сыбайлас жемқорлық көріністері, заңнама мен ішкі нормативтік құжаттардың бұзылу мүмкіндігімен байланысты. Бұл тәуекелдер қаржылық шығындарға, беделге нұқсан келтіруге және құқықтық салдарға әкелуі мүмкін. ҚМГ үшін басты міндеттердің бірі, ол бизнес-процестердің ашықтығын қамтамасыз ету және этикалық стандарттарды сақтау. Потенциалды әсері Қаржылық шығындар және айыппұл санкциялары. Инвесторлар мен серіктестер тарапынан сенімнің төмендеуі. Компания мен оның қызметкерлерінің заңды жауапкершілігі. Компанияның орнықты дамуына әсер ететін бедел тәуекелдері.	ҚМГ комплаенс-тәуекелдерді болдырмау жөніндегі іс-шаралар кешенін іске асырады: - Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу және түзету шараларын әзірлеу. - Сыбайлас жемқорлыққа қарсы бақылау және комплаенс-тексерулерді тұрақты жүргізу. - Ішкі нормативтік құжаттарды талдау және өзектендіру. - Қызметкерлер арасында оқыту және түсіндіру арқылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру. ҚМГ заңнаманы бұзу тәуекелдерін барынша азайта отырып, бизнес-процестердің ашықтығын қамтамасыз ету үшін комплаенс-бақылау жүйесін жетілдіруді жалғастыруда.

ESG-РЕЙТИНГТЕРІ

SUSTAINALYTICS БАҒАСЫ

2024 жылғы желтоқсанда халықаралық Sustainalytics рейтингтік агенттігі «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-на ESG тәуекелдер рейтингісін 32,8 деңгейінде берді. Компания мұнай-газ саласындағы бағаланған 300 ұйымның ішінде 49-орынға ие болды.

Агенттік ҚМГ-нің ESG тәуекелдерді басқару деңгейін 67,3 балл деп бағалады («күшті»), бұл 2023 жылғы көрсеткішпен (67,2) салыстырғанда тұрақты деңгейді көрсетеді. Компанияның ESG тәуекелдерге ұшырау деңгейі 77 баллды құрап («жоғары»), 2023 жылғы көрсеткішпен (74,0) салыстырғанда әдістемелік өзгерістер нәтижесінде сәл артты.

Компания бірқатар негізгі бағыттар бойынша ілгерілеуге қол жеткізді. Атап айтқанда, су ресурстарын басқаруды жақсарту ESG рейтингке оң әсер етті – бұл су тұтыну көрсеткіштерінің және суды ұтымды пайдалану бойынша жаңа бастамалардың ашық жариялануымен расталады. Сондай-ақ корпоративтік басқару саласында елеулі ілгерілеу байқалды – бағалау индикаторларының кеңейтілген тізімі Компанияға басқару жүйесінің ашықтығы мен жоғары деңгейін көрсетуге мүмкіндік берді.

Компанияның позициясын нығайтуға төменкөміртекті өнімдер мен қызметтерді дамыту да айтарлықтай үлес қосты, оның ішінде CDP сауалнамасы аясында парниктік газдар бойынша қосымша ақпараттың ашылуы ерекше атап өтіледі.

Сонымен қатар, одан әрі даму үшін әлеует сақталуда, әсіресе жергілікті қауымдастықтармен өзара іс-қимыл, лоббистік қызмет туралы ақпаратты ашу және мемлекеттік органдарға жасалатын төлемдер бойынша есептілікті нақтылау бағыттарында. Бұдан бөлек, әдіснамалық өзгерістер шығарындылар мен қалдықтар саласындағы бағалауға кері әсер етті. Бұл ESG агенттігінің шығарындылардың қарқындылығына қатысты талаптарының қатаюын көрсететін жаңа индикаторлардың енгізілуімен байланысты.

Sustainalytics рейтингі туралы толық ақпарат мына сілтеме бойынша қолжетімді:

<https://www.sustainalytics.com/esg-rating/national%20company-kazmunaygas-jsc/1028382256>

MORNINGSTAR | SUSTAINALYTICS

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ SUSTAINALYTICS РЕЙТИНГТІК АГЕНТТІГІ (АМСТЕРДАМ, НИДЕРЛАНДЫ)

Sustainalytics компаниясы – бұл экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару (ESG) салаларында зерттеу жүргізетін, рейтингтік бағалау мен талдауға маманданған жетекші тәуелсіз ұйым. Компания әлемнің түкпір-түкпіріндегі инвесторларға жауапты инвестициялық стратегияларды әзірлеуге және іске асыруға көмектеседі.

SUSTAINALYTICS БАҒАЛАУ ӘДІСТЕМЕСІ

ESG тәуекелдер рейтингі компанияның маңызды ESG-факторларға ұшырау деңгейі мен осы тәуекелдерді басқару тиімділігін талдау негізінде айқындалады. Бағалау 100 балдық шкала бойынша жүзеге асырылады, мұнда «0» – тәуекелдің жоқтығын білдіреді. 2024 жылы әдістеме жаңартылып, кейбір индикаторлардың салмақтары қайта бөлінді және жаңа бағалау параметрлері енгізілді.

MSCI БАҒАСЫ

MSCI рейтингтік агенттігінің деректері бойынша, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2024 жылы ESG рейтингін «BBB» деңгейінде сақтап қалды, бұл саладағы орташа деңгейге сәйкес келеді. Бұл Компанияның экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік тәуекелдерді теңгерімді түрде басқаратынын көрсетеді.

Компания көміртегі шығарындыларын, биологиялық әртүрлілікті және жер ресурстарын басқару бағытында тұрақты ілгерілеу көрсетіп отыр. Атап айтқанда, көміртегі шығарындыларын басқару көрсеткіштері 1,2 баллға жақсарды, бұл осы салада операциялық және реттеушілік тәуекелдердің басқа салалық компаниялармен салыстырғанда төмен болуымен байланысты. Компания экожүйелерге теріс әсердің алдын алу бойынша қабылдаған шаралары атап өтілді. Сонымен қатар, ҚМГ жерлерді рекультивациялау және мұнай қалдықтарын кәдеге жарату технологияларын қолдану арқылы экологиялық беделін арттырып отыр.

АНЫҚТАМА ҮШІН

ESG-рейтинг (Environmental, Social and Governance) – бұл бизнестің экологиялық және әлеуметтік тәуекелдері, сондай-ақ корпоративтік басқару тәуекелдері бойынша берілетін баға. ESG-рейтинг инвесторлар үшін инвестициялық шешімдер қабылдауда стратегиялық құрал болып табылады және компанияның ұзақ мерзімді перспективадағы орнықтылығын бағалау үшін оның тәуекелдері мен мүмкіндіктерін анықтауға көмектеседі.

Позитивті бағаланған маңызды бастамалардың бірі – ҚМГ-нің 2022–2031 жылдарға арналған Төменкөміртекті даму бағдарламасы, ол 2031 жылға қарай Score 1 және Score 2 шығарындыларын 2019 жылғы деңгеймен салыстырғанда 15%-ға төмендетуді көздейді.

Әлеуметтік өзара іс-қимыл саласында ҚМГ дүниежүзілік ұқсас компаниялармен салыстырғанда орташа деңгейде бағаланды. Бұл мұнай-газ саласының жергілікті экожүйелер мен қоғамға әсер етуімен байланысты. Сонымен бірге, Компанияда қызметкерлердің еңбекті қорғау және денсаулығын сақтау жүйесінің салалық стандарттарға сәйкес жоғары деңгейде сертификатталғаны атап өтілді.

MSCI ХАЛЫҚАРАЛЫҚ РЕЙТИНГТІК АГЕНТТІГІ (НЬЮ-ЙОРК, АҚШ)

MSCI Inc. – акциялар, облигациялар, жылжымайтын мүлік бойынша жаһандық индекстерді, портфельдік талдау құралдарын, ESG өнімдері мен климаттық шешімдерді ұсынатын америкалық қаржы компаниясы. MSCI бүкіл әлем бойынша инвесторларға әртүрлі актив санаттарындағы тәуекелдер мен мүмкіндіктерді бағалауға арналған деректер мен аналитикалық құралдарды ұсынып, негізделген инвестициялық шешімдер қабылдауға көмектеседі.

MSCI БАҒАЛАУ ӘДІСТЕМЕСІ

MSCI ESG рейтингі – бұл компаниялардың негізгі экологиялық, әлеуметтік және басқару (ESG) тәуекелдері мен мүмкіндіктерін басқару деңгейіне берілетін салаішілік салыстырмалы баға. Бағалау AAA (ең жоғары) мен CCC (ең төмен) аралығындағы жеті балдық шкала бойынша жүргізіледі және қаржылық тұрғыдан маңызды ESG факторларды ескереді.

БҰҰ ЖАҢАНДЫҚ ШАРТЫ

2006 жылдан бастап ҚМГ БҰҰ-ның Жаһандық шартына мүше және оның белсенді қатысушысы болып табылады. Компанияның жыл сайынғы орнықты даму есебі – БҰҰ Жаһандық шарты қағидаттарын іске асыру бойынша ілгерілеу туралы есебіміз болып табылады.

Сала	Қағидат
Адам құқықтары	1. Іскерлік топтар халықаралық деңгейде жария етілген адам құқықтарын қорғауды қолдап, құрметтеуге тиіс.
	2. Іскерлік топтар адам құқықтарының бұзылуына қатысы болмауы тиіс.
Еңбек қарым-қатынастары	3. Іскерлік топтар бірігу еркіндігін және ұжымдық шарттар жасасу құқығын нақты мойындауды қолдауы тиіс.
	4. Іскерлік топтар мәжбүрлі және міндетті еңбектің барлық нысандарын жою үшін әрекет етуге тиіс.
	5. Іскерлік топтар балалар еңбегін толық жоюды қолдауы тиіс.
	6. Іскерлік топтар еңбек және жұмыспен қамту саласындағы кемсітушілікті жоюды қолдауы тиіс.
Қоршаған орта	7. Іскерлік топтар сақтық қағидатына негізделген экологиялық мәселелерге көзқарасты қолдауы тиіс.
	8. Іскерлік топтар қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамаларды қабылдауы тиіс.
	9. Іскерлік топтар экологиялық қауіпсіз технологияларды дамытуға және таратуға жәрдемдесуі тиіс.
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	10. Іскерлік топтар бопсалау мен парақорлықты қоса алғанда, сыбайлас жемқорлықтың барлық нысандарына қарсы тұруға тиіс.

Аталған қағидаттар ҚМГ-дың орнықты дамуға және мүдделі тараптар үшін ұзақ мерзімді құндылықты қамтамасыз етуге бағытталған стратегиялық бастамаларының негізі болып табылады.

<https://unglobalcompact.org/what-is-gc/participants/6810>

БҰҰ-НЫҢ ОРНЫҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫНА ҚОЛ ЖЕТКІЗУГЕ ҚОСҚАН ҮЛЕС

«КазМұнайГаз» ҰК АҚ өз қызметінде орнықты дамуға қол жеткізуге ұмтыла отырып, бизнес-стратегиясына БҰҰ-ның негізгі қағидаттарын, жаһандық үрдістерді, Қазақстанның даму басымдықтары мен жалпыадамзаттық құндылықтарды интеграциялайды. Компания БҰҰ-ның барлық 17 Орнықты даму мақсатына (ОДМ) бейілді және оларды іске асыруға белсенді қатысады.

үлес қосуға басымдық береді. Бұл мақсаттар Компанияның тиімділігін арттыруға және өндірістік қуаттарды дамытуға, еңбек жағдайларын жақсартуға, қызметкерлерге мүмкіндіктер жасауға, жергілікті қауымдастықтарды қолдауға, қоршаған ортаны қорғауға және инновацияларды дамытуға бағытталған стратегиялық бастамалар арқылы іске асырылады.

Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау және халықаралық стандарттарды сақтау Компанияға орнықты болашаққа дәйекті түрде ілгерілеуге мүмкіндік береді.

Міндеттер

ҚМГ салымы

3

ЖАҚСЫ ДЕНСАУЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛ-АУҚАТ

3.6. Жол-көлік оқиғалары салдарынан қайтыс болғандар мен жарақаттар санын қысқарту

3.8. Денсаулық сақтау қызметтерімен қамтуды, оның ішінде сапалы негізгі медициналық-санитарлық қызметтерге қол жеткізуді және қауіпсіз, тиімді, сапалы және арзан негізгі дәрілік заттар мен вакциналарға қол жеткізуді қамтамасыз ету

3.9. Қауіпті химиялық заттар мен ластанудың, ауаның, судың және топырақтың улануының салдарынан болатын өлім мен аурудың санын едәуір азайту

Басымдық

Саламатты өмір салтын қамтамасыз ету және кез келген жаста әл-ауқатты болуға ықпал ету

2024 жылғы нәтижелер:

- ҚМГ-нің 7 ЕТҰ-да көлікті басқару диагностикасы жүргізіліп, «Сапарларды басқару» жобасын тираждау бойынша жол карталары бекітілді.
- ҚМГ ЕТҰ-ның 3 837 қызметкері және мердігер ұйымдардың 2 106 қызметкері «Defensive driving» курсы бойынша оқытылды.
- ҚМГ ЕТҰ-ның 18 265 қызметкері және мердігер ұйымдардың 1 490 қызметкері қауіпсіздік белдігін пайдалану бойынша практикалық көрсетілімге қатысты.
- ҚМГ қызметкерлерінің 100%-ы медициналық сақтандыру бағдарламасымен қамтылды.

Негізгі бастамалар:

- «Сапарларды басқару» жобасы – қозғалыс қауіпсіздігіне басымдық бере отырып, көлікті басқару жүйесін енгізу.
- 2024–2028 жылдарға арналған персоналды сауықтыру бағдарламасы – созылмалы аурулары бар қызметкерлердің жағдайын бақылау, алдын алу, ауысым алдындағы тексерулердің инновациялық әдістері, медициналық көмектің қолжетімділігі мен сапасын жақсарту.
- Медициналық сақтандыру – қызметкерлерге тұрақты медициналық тексерулер мен вакцинация жүргізу.
- Өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптарын сақтау жөніндегі қызметкерлердің көшбасшылығы мен адалдығы кодексі.
- «Қорғау» картасы – еңбек жағдайындағы қауіпті жағдайларды анықтау және алдын алу.

Міндеттер

ҚМГ салымы

ГЕНДЕРЛІК ТЕҢДІК

- 5.1.** Барлық әйелдер мен қыздарға қатысты кемсітушіліктің барлық түрлерін жою

5.5. Әйелдердің жан-жақты және нақты қатысуын және олар үшін саяси, экономикалық және қоғамдық өмірде шешім қабылдаудың барлық деңгейлерінде көшбасшылық үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету
- Басымдық**
Гендерлік теңдікті қамтамасыз ету және барлық әйелдер мен қыздардың мүмкіндіктерін кеңейту

2024 жылғы нәтижелер:

 - Жұмысқа қабылдау кезінде конкурстық рәсімдер кемсітушілікке жол бермейді.
 - ҚМГ-нің Директорлар кеңесі мен Бақылау кеңестеріндегі әйелдердің үлесі: 2024 жылы – 13% (мақсат – 2030 жылға қарай 30%).

Негізгі бастамалар:

 - ҚМГ тобы компанияларының жоғары басқару құрамындағы әйелдердің үлесін 2030 жылға дейін 30%-ға дейін арттыру.
 - WEP’s бастамасын енгізу, оның ішінде гендерлік алшақтыққа өзіндік бағалау жүргізу және гендерлік құрам бойынша деректерді ашу.
 - ҚР еңбек заңнамасының кемсітушілікке жол бермеу бөлігін қатаң сақтау.

ҚЫМБАТ ЕМЕС ЖӘНЕ ТАЗА ЭНЕРГИЯ

- 7.1.** Арзан, сенімді және заманауи энергиямен жабдықтауға қол жеткізуді қамтамасыз ету

7.b. Заманауи және орнықты энергиямен жабдықтау үшін инфрақұрылымды кеңейту және технологияларды жаңғырту
- Басымдық**

 - Өндірістің энергия тиімділігін арттыру
 - Таза энергия үлесін ұлғайту

2024 жылғы нәтижелер:

 - 2024 жылы энергия үнемдеу саласында 70 іс-шара іске асырылып, 2,36 млн ГДж отын-энергетикалық ресурстары үнемделді, бұл парниктік газдар шығарындыларын 174,9 мың тонна CO₂-ге азайтуға тең.
 - Технологиялық жабдықтарға энергетикалық аудит жүргізілді.
 - 2023–2024 жылдары 20 000 «жасыл» I-REC сертификаты сатып алынды.
 - ҚМГ тобы компанияларында Энергетикалық саясат және Энергия үнемдеу мен энергия тиімділігін арттыруды басқару регламенті бекітілді.

Негізгі бастамалар:

 - Жабдықты жаңғырту және автоматтандырылған есепке алу жүйелерін енгізу арқылы энергия тиімділігін арттыру.
 - ЖЭК дамыту: Total Eren компаниясымен бірлескен ЖЭС жобалары (1 ГВт) және Епі компаниясымен бірлескен гибридік электр станциясы (247 МВт).
 - «Жасыл» электр энергиясын сатып алу (2031 жылға қарай жалпы көлемнің 15%-ы).
 - Этанол негізінде тұрақты авиациялық отын (SAF) өндіру.

Міндеттер

ҚМГ салымы

ЛАЙЫҚТЫ ЖҰМЫС ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУ

- 8.5.** Әйелдер мен ерлер, соның ішінде жастар мен мүгедектер үшін толық және нәтижелі жұмыспен және лайықты еңбекпен және бірдей еңбекақымен қамтамасыз ету

8.6. Жұмыс істемейтін, оқымайтын және кәсіби дағдыларды игермейтін жастардың үлесін айтарлықтай азайту

8.8. Еңбек құқықтарын қорғау және барлық жұмысшылар үшін сенімді және қауіпсіз жұмыс жағдайларын қамтамасыз етуге жәрдемдесу
- Басымдық**
Үдемелі, толық қамтылған және орнықты экономикалық өсуге, толық және нәтижелі жұмыспен қамтуға және лайықты жұмысқа жәрдемдесу

2024 жылғы нәтижелер:

 - ҚМГ 49 мыңнан астам адамды жұмыспен қамтып отыр.
 - «Жас маман», Дуальді оқыту, «Стажер», «KMGE School» сияқты жас мамандарды дамыту бағдарламалары жүзеге асырылуда.

Негізгі бастамалар:

 - Жастарды тарту бағдарламалары, түлектерді оқыту және жұмысқа орналастыру, тар бағыттағы мамандарды даярлау және тәжірибеден өткізу.
 - Ұжымдық шарттар арқылы қызметкерлерді әлеуметтік қолдау (50-ден астам жеңілдік түрі).

ИНДУСТРИЯЛАНДЫРУ, ИННОВАЦИЯЛАР, ИНФРАҚҰРЫЛЫМ

- 9.1.** Адамдардың экономикалық дамуы мен әл-ауқатын қолдау мақсатында өңірлік және трансшекаралық инфрақұрылымды қоса алғанда, сапалы, сенімді, орнықты және тұрақты инфрақұрылымды негіздеу

9.4. Ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыру және таза және экологиялық таза технологиялар мен өндірістік процестерді кеңінен қолдану арқылы оларды орнықты ете отырып, инфрақұрылымды жаңарту және өнеркәсіптік кәсіпорындарды қайта жабдықтау
- Басымдық**
Тұрақты инфрақұрылым құру, орнықты индустрияландыру мен инновацияларға жәрдемдесу

2024 жылғы нәтижелер:

 - Өндіру деректері мен процестерін басқару тиімділігін арттыру үшін ABAI ақпараттық жүйесінің 6 модулі енгізілді.
 - Енгізілген шешімдер нәтижесінде қосымша мұнай өндірілді және ұңғымаларды жөндеу саны азайтылды.
 - «Цифрлық азамат» курсы әзірленді.

Негізгі бастамалар:

 - ҚМГ тобының барлық өндірістік ақпаратын орталықтандыру және оны жасанды интеллект пен машиналық оқыту арқылы өңдеу үшін ABAI ақпараттық жүйесін дамыту және енгізу.
 - Қызметкерлердің цифрлық сауаттылығын арттыруға арналған «Цифрлық азамат» бағдарламасы.
 - Энергия тұтынуды оңтайландыру және технологиялық жабдықты жаңғырту.

Міндеттер

ҚМГ салымы

ТҰРАҚТЫ ҚАЛАЛАР ЖӘНЕ ЕЛДІ МЕКЕНДЕР

11.2. 2030 жылға қарай жол қозғалысы қауіпсіздігін арттыру, атап айтқанда, осал жағдайдағы адамдардың, әйелдердің, балалардың, мүгедектердің және қарттардың қажеттіліктеріне ерекше назар аударып, қоғамдық көлікті пайдалануды кеңейту негізінде барлығының қауіпсіз, арзан, қолжетімді және экологиялық тұрақты көлік жүйелерін пайдалана алуын қамтамасыз ету

11.6. 2030 жылға қарай қалалардың жан басына шаққандағы теріс экологиялық әсерін азайту, оның ішінде ауа сапасына және қалалық және басқа да қалдықтарды жоюға ерекше назар аудару арқылы азайту

Басымдық
Қалалар мен елді мекендердің ашықтығын, қауіпсіздігін, өміршеңдігін және экологиялық орнықтылығын қамтамасыз ету

2024 жылғы нәтижелер:

- «Таза Қазақстан» акциясына қатысу:
 - Тазалау және абаттандыру бойынша 75 іс-шара өткізілді.
 - 10 мыңнан астам адамның қатысуымен 235 сенбілік ұйымдастырылып, 240 тонна қалдық жиналды.
 - 60 жасыл желектерді өктеу іс-шарасы өткізіліп, шамамен 170 мың ағаш қамтылды.
- Ластаушы заттар шығарындыларын автоматтандырылған мониторингтеу жүйелерін орнату жұмыстары жүргізілуде.
- 2021 жылдан бастап ҚМГ тобы бойынша жалпы саны 200 000-ға жуық ағаш отырғызылды, оның ішінде 2024 жылы – 97 мыңнан астамы.

Негізгі бастамалар:

- Электромобильдерге арналған қуаттау инфрақұрылымын дамыту.
- Қоршаған ортаға теріс әсерді кезең-кезеңімен азайтуға бағытталған қолжетімді ең озық технологияларды енгізу.
- Ластаушы заттар шығарындыларын азайту бағдарламасын әзірлеу.
- Дүниежүзілік банк бастамасы – «2030 жылға қарай ілеспе мұнай газын жүйелі түрде факелде жағуды толық тоқтату» жобасын іске асыру.
- «Жасыл белдеу» құру – көгалдандыру жобалары.
- Қоршаған ортаның жай-күйін жақсарту мақсатындағы «Таза Қазақстан» бастамасына қатысу.

ЖАУАПТЫ ТҰТЫНУ ЖӘНЕ ӨНДІРІС

12.4. Келісілген халықаралық қағидаттарға сәйкес химиялық заттарды және олардың бүкіл өмірлік циклі бойындағы барлық қалдықтарды экологиялық тұрғыдан ұтымды пайдалануға қол жеткізу және олардың адам денсаулығы мен қоршаған ортаға теріс әсерін азайту үшін олардың ауаға, суға және топыраққа түсуін айтарлықтай азайту

12.5. 2030 жылға қарай қалдықтардың пайда болуын болдырмау, оларды азайту, өңдеу және қайта пайдалану бойынша шаралар қабылдау арқылы олардың көлемін едәуір азайту

12.6. Компанияларға, әсіресе ірі және трансұлттық компанияларға тұрақты өндіріс әдістерін қолдануға және өз есептерінде ресурстарды ұтымды пайдалану туралы ақпаратты көрсетуге кеңес беру

Басымдық
Тұтыну мен өндірістің ұтымды үлгілеріне көшуді қамтамасыз ету

2024 жылғы нәтижелер:

- 2018–2024 жылдар аралығында 4,5 млн тонна тарихи мұнай қалдықтары қайта өңделді.
- Су ресурстарын басқару бойынша іс-шаралар жүзеге асырылуда.

Негізгі бастамалар:

- Тарихи жинақталған мұнай қалдықтарын кәдеге жарату бағдарламасы.
- АМӨЗ-дегі ағынды суларды тазартуға бағытталған «Тазалық» жобасы.
- Қалдықтарды басқару стандартының енгізілуі.
- Су ресурстарын басқару бағдарламасы.
- «Жасыл» кеңселерді және қалдықтарды бөлек жинау жүйесін дамыту.

Міндеттер

ҚМГ салымы

КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІМЕН КҮРЕС

13.2. Климаттың өзгеруіне ден қою шараларын саясатқа, стратегияларға және жоспарлауға енгізу

13.3. Климаттың өзгеруінің ауырлығын азайту және әлсірету және адамдар мен мекемелерді оларға бейімдеу және ерте алдын алу бойынша ағарту жұмыстарын жақсарту, ол туралы ақпарат тарату

Басымдық
Климаттың өзгеруіне және оның салдарына қарсы шұғыл шаралар қабылдау

2024 жылғы нәтижелер:

- ҚМГ-нің 2060 жылға дейінгі төменкөміртекті даму бағдарламасы бекітілді.
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның парниктік газдар шығарындыларын мониторингтеу және есептілік жүргізу бойынша корпоративтік әдістемесі өзектендірілді. Бұл әдістеме Score 1, 2 және 3 санаттарын толық қамтиды және түгендеу, есепке алу мен есептілік тәсілдерін қамтиды.
- Сутек Атласы әзірленіп, жасыл сутек бойынша пилоттық жоба іске асырылуда. Лабораториялық жұмыстар аясында сутекті сақтауға арналған темір мен титан қорытпаларының үлгілері алынды.
- Air Astana компаниясымен және ЕҚДБ қолдауымен Қазақстанда тұрақты авиаотын (SAF) өндіру әлеуеті бойынша технико-экономикалық зерттеу аяқталды.
- Павлодар облысында орман-климаттық жобаны іске асыруға арналған учаскелер анықталып, парниктік газдарды сіңіру әлеуеті бағаланды және көгалдандыру бойынша Жұмыс жобасы әзірленді.
- OGMP 2.0 бастамасына қосылып, UNEP ұйымына метан шығарындылары бойынша алғашқы есеп ұсынылды.
- ҚМГ мамандары метан ағып кетулерін басқару бойынша оқытылып, ҚМГ-нің екі еншілес ұйымында метан ағып кетуінің далалық өлшемдері жүргізілді.
- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ тобы үшін метан шығарындыларын басқаруға арналған Нұсқаулық бекітілді.
- COP-28 конференциясында ҚМГ мұнай-газ секторын декарбонизациялау жөніндегі Хартияға қосылды.

Негізгі бастамалар:

- Ішкі көміртекті баға белгілеу жүйесін енгізу.
- Carbon Disclosure Project (CDP) шеңберіндегі қатысу және TCFD стандарты бойынша климаттық тәуекелдерді ашып көрсету.
- Метан шығарындыларын басқару бойынша халықаралық серіктестермен бірлескен жұмыс (Carbon Limits, International Finance Corporation, Tetra Tech Inc).
- ҚМГ – БҰҰ Қоршаған орта бағдарламасының OGMP 2.0 метан бастамасының қатысушысы.
- Мұнай-газ секторын декарбонизациялау жөніндегі Хартияның қатысушысы.
- Chevron корпорациясымен бірлесіп Павлодар облысында орман-климаттық офсет жобасы іске асырылуда.

Міндеттер

ҚМГ салымы

15

ҚҰРЛЫҚ ЭКОЖҮЙЕЛЕРІН САҚТАУ

15.3. Шөлейттенуге қарсы күрес жүргізу, тозуға ұшыраған жерлер мен топырақты, соның ішінде шөлейттену, құрғақшылық және су тасқынынан зардап шеккен жерлерді қалпына келтіру және жердің жағдайын нашарлатпауға тырысу

15.5. Табиғи мекендеу орындарының тозуын тежеу, биологиялық әртүрліліктің жоғалуын тоқтату және жойылып кету қаупі төнген түрлердің сақталуын және жойылып кетуін болдырмау үшін маңызды шаралар қабылдау

Басымдық

Құрлық экожүйелерін қорғау және қалпына келтіру және оларды ұтымды пайдалануға жәрдемдесу, орманды ұтымды пайдалану, шөлейттенуге қарсы күрес, жердің тозу процесін тоқтату және кері қайтару және биологиялық әртүрліліктің жоғалу процесін тоқтат

2024 жылғы нәтижелер:

- Арал теңізінің құрғаған табанында 15 мың га аумақта 4,5 млн сексеуіл көшеті отырғызылды.
- АМӨЗ-дағы бұлану алқаптарын қалпына келтіру және ағын каналдарын қайта жаңарту жобасы іске асырылуда.
- Ластанған жерлерді қалпына келтіру және ластаушы заттардың төгінділерін азайту бойынша жұмыстар жүргізілуде.

Негізгі бастамалар:

- Күн сайын 50 мың м³ су өндіретін Кендірліде тұщыландыру зауытын салу.
- Жерлерді қалпына келтіру.
- Биологиялық алуантүрлілікті сақтау бағдарламасын әзірлеу және табиғатты қорғау ұйымдарымен ынтымақтастық.
- Қоршаған ортаға әсерді азайту бойынша шаралар иерархиясы қағидаттарын енгізу (алдын алу, азайту, қалпына келтіру, өтеу).
- Қоршаған ортаның жай-күйін жақсарту мақсатында «Тазалық» экологиялық жобасын іске асыру.

Міндеттер

ҚМГ салымы

17

ОРНЫҚТЫ ДАМУ ҮШІН СЕРІКТЕСТІК

17.1. Салықтар мен басқа да кірістерді жинау бойынша ұлттық мүмкіндіктерді арттыру мақсатында ішкі көздерден алынатын, оның ішінде дамушы елдердің халықаралық қолдауының арқасында алынатын ресурстарды жұмылдыруды күшейту

17.16. Барлық елдерде, әсіресе дамушы елдерде орнықты даму мақсаттарына қол жеткізуді қолдау үшін білімді, тәжірибені, технологияны және қаржылық ресурстарды жұмылдыратын және тарататын көптеген мүдделі тараптардың қатысуымен серіктестіктермен толықтырылған орнықты даму мүдделерінде Жаһандық серіктестікті нығайту

17.17. Серіктестіктердің ресурстарын пайдалану тәжірибесі мен стратегияларына сүйене отырып, мемлекеттік ұйымдар, мемлекеттік және жеке секторлар мен азаматтық қоғам ұйымдары арасындағы тиімді серіктестікті ынталандыру және көтермелеу

Басымдық

Орнықты даму мүддесінде Жаһандық әріптестік шеңберінде жұмысты жүзеге асыру құралдарын нығайту және жандандыру

2024 жылғы нәтижелер:

- ҚМГ жыл сайын салықтар, мемлекетке төлемдер және өзінің қызметі туралы ақпаратты ашып көрсетеді, бұл ретте ашықтықтың үздік стандарттарын ұстанады.
- Компания орнықты даму саласындағы жобаларды іске асыруда халықаралық агенттіктермен және мемлекетаралық ұйымдармен тығыз ынтымақтастықта жұмыс істейді.

Негізгі бастамалар:

- Салық есептілігін ашу, соның ішінде GRI стандарты және OECD Action 13 ел бойынша есептілік бастамасы бойынша.
- Орнықты даму, қоршаған ортаны қорғау және шығарындыларды азайту жөніндегі халықаралық бастамаларға қатысу.
- Корпоративтік басқарудың ашықтығын арттыру.

ҚМГ БАСТАМАЛАР МЕН ҚАУЫМДАСТЫҚТАРДАҒЫ МҮШЕЛІГІ ЖӘНЕ ҚАТЫСУЫ

GRI 2-28

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ орнықты даму, қоршаған ортаны қорғау, экологиялық әсерді азайту және қауіпсіздік стандарттарын арттыруға

бағытталған халықаралық және ұлттық бастамаларға белсенді қатысады.

КЛИМАТ ЖӘНЕ ЭКОЛОГИЯ САЛАСЫНДАҒЫ БАСТАМАЛАР

Дүниежүзілік банктің 2030 жылға қарай ілеспе мұнай газын жүйелі түрде факелде жағуды тоқтату бастамасы

ҚМГ 2015 жылдан бастап қолдайды және ілеспе газды жағу көлемін барынша азайтуға ұмтылады.

Жаһандық метан бастамасы (GMI)

ҚМГ 2017 жылдан бері желі мүшесі болып табылады және метан шығарындыларын азайту және кәдеге жарату жобаларын іске асырып келеді.

CDP (Carbon Disclosure Project)

ҚМГ жыл сайын парниктік газдар шығарындылары және су ізі бойынша барлық активтеріне қатысты деректерді жариялайды.

Caspian Environmental Protection Initiative (CEPI)

Қаспий теңізі өңірінің қоршаған ортасын қорғауға бағытталған бастамаға 2020 жылдан бастап қатысады.

The Oil & Gas Methane Partnership 2.0 (UNEP)

2023 жылы ҚМГ қосылып, метан шығарындылары мен оларды азайту бойынша есептіліктің ашықтығын арттыруда.

Oil and Gas Decarbonisation Charter

ҚМГ 2023 жылдан бастап қатысады, COP28 алаңында қосылып, мұнай-газ саласындағы көміртекті ізді азайтуға бағытталған шараларды қолдайды.

ҚАУІПСІЗДІК, ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАРҒА ДАЙЫНДЫҚ ЖӘНЕ МҰНАЙ ТӨГІЛУЛЕРІН ЖОЮ

Oil Spill Preparedness Regional Initiative (OSPRI)

ІРИЕСА және Халықаралық теңіз ұйымымен өзара іс-қимылда жұмыс істейді, төгілулердің алдын алу және жою бойынша.

Oil Spill Response Limited (OSRL)

мұнай төгілулерін жоюға маманданған халықаралық ұйымның мүшесі.

ҰЛТТЫҚ ЖӘНЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАУЫМДАСТЫҚТАР

Қазақстан Республикасының «Атамекен» ҰКП

құқықтық мәселелер бойынша ынтымақтастық.

KAZENERGY

комитеттер мен жұмыс топтарына белсенді қатысу, Экология және әлеуметтік жауапкершілік жөніндегі үйлестіру кеңесін басқару.

БҰҰ-ның Жаһандық шарты

ҚМГ шартқа қол қойған және жыл сайын орнықты даму бойынша ілгерілеу есебін жариялайды.

IOGP (Халықаралық мұнай және газ өндірушілер қауымдастығы)

2018 жылдан бастап мүшесі, қауіпсіздік саласындағы халықаралық стандарттарды енгізуде.

KazWeld – Қазақстандық дәнекерлеу қауымдастығы

халықаралық стандарттарға сәйкес дәнекерлеу технологиялары мен кадр даярлауды дамыту.

«Жаңа Қазақстанның салық төлеушілері» қауымдастығы

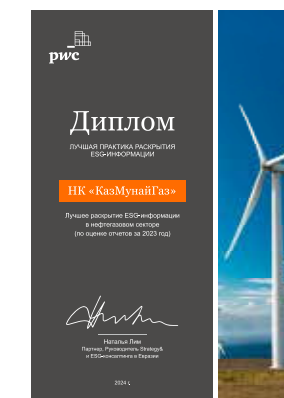
салық заңнамасын жетілдіру және кәсіпорындардың салықтық сауаттылығын арттыру.

АҚПАРАТТЫ АШУ

PwC Kazakhstan жүргізетін корпоративтік есептердегі қаржылық емес ақпаратты ашып көрсету бойынша үздік 50 компания рейтингі

ҚМГ тұрақты түрде ESG ақпаратын ашып көрсету бойынша ТОП-5 үздік компанияның қатарына кіреді.

PwC Kazakhstan жүргізетін ESG-ақпаратты ашу рейтингі – бұл қазақстандық компаниялардың орнықты даму жөніндегі деректерді ашып көрсету сапасы мен толықтығына жыл сайын жүргізілетін талдау. Рейтинг шеңберінде жылдық есептер мен орнықты даму туралы есептер, оның ішінде интеграцияланған және әлеуметтік есептер бағаланады. Мақсаты – көшбасшыларды анықтау және ақпаратты ашу тәжірибесін жақсарту бойынша ұсынымдар беру.

Бағалау келесі негізгі бағыттар бойынша жүргізіледі: Орнықты даму стратегиясы, Корпоративтік басқару, Әлеуметтік саясат және персоналды басқару, Экологиялық әсерлер және оларды басқару, Есептілік тәжірибесі және халықаралық стандарттарға сәйкестік. Компаниялар 76 критерий бойынша бағаланады.

Рейтингтің мақсаты – Қазақстандағы ESG есептілігін дамытуға қолдау көрсету және елдегі орнықты дамуды басқару сапасын арттыруға ықпал ету.

ҚМГ орнықты даму, экология және қауіпсіздік салаларындағы үздік жаһандық тәжірибелерді интеграциялай отырып, әріптестікті дамытуды жалғастыруда.

Қазақстан машина жасаушылары одағы

машина жасау саласын қолдау және кәсіпорындарды біріктіру.

Мұнай-газ химиясы өнімдерін өндірушілер мен тұтынушылар қауымдастығы

Қазақстандағы мұнай-газ химия саласының орнықты дамуына жәрдемдесу.

Qazaq Green – ЖЭК қауымдастығы

жаңартылатын энергетика саласындағы құзыреттерді дамыту.

Ecojer

ҚМГ 2021 жылдан бастап өңірлік экологиялық бастамалар қауымдастығының мүшесі.

ӘЛЕУМЕТТІК ЖӘНЕ КӘСІБИ БАСТАМАЛАР

«Мұнай-газ кешенінің ардагерлері» қоғамдық бірлестігімен ынтымақтастық

ҚМГ 2021 жылдан бері ардагерлер кеңесімен өзара әрекеттесіп, тәжірибе мен сараптамалық қолдауды қамтамасыз етеді.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІК

Климаттың өзгеруі және төменкөміртекті даму.....	86
Қоршаған ортаға әсерді басқару	102
Су ресурстарын басқару.....	104
Атмосфералық ауаны қорғау	111
Қалдықтарды өңдеу және топырақ құнарлығын қалпына келтіру.....	114
Мұнайдың төгілуін болдырмау және жою шаралары.....	117
Биоалуантүрлілікті сақтау.....	118
Жоспарланып отырған шаруашылық қызметке экологиялық баға беру.....	123
Жұмыс алаңдарын жабу және қалпына келтіру	125
«Жасыл кеңсе» қағидаттарын енгізу.....	126
Заңнама талаптарына сәйкестік және экологиялық шығыстар.....	129

**БОЛАШАҚҚА
ИНВЕСТИЦИЯ**

7-қағидат. Іскерлік топтар сақтық қағидатына негізделген экологиялық мәселелерге көзқарасты қолдауы тиіс.

8-қағидат. Іскерлік топтар қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамаларды қабылдауы тиіс.

9-қағидат. Іскерлік топтар экологиялық қауіпсіз технологияларды дамытуға және таратуға жәрдемдесуі тиіс.

КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІ ЖӘНЕ ТӨМЕНКӨМІРТЕКТІ ДАМУ

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ климаттың өзгеруі – экожүйелерге, экономика мен әлеуметтік даму үдерістеріне әсер ететін ең маңызды жаһандық мәселелердің бірі екенін жақсы түсінеді. Парниктік газдар (ПГ) шығарындыларын қысқарту және көміртектік бейтараптыққа қол жеткізу жөніндегі жаһандық және ұлттық стратегияларға сәйкес Компания климаттық аспектілерді өзінің даму стратегиясына және тәуекелдерді басқару жүйесіне интеграциялауда.

ҚМГ-нің климаттық стратегиясы көміртекті ізді азайтуға, энергия тиімділігін арттыруға және төменкөміртекті технологияларды дамытуға бағытталған. Бұл тәсіл 2024 жылы Директорлар кеңесімен бекітілген 2060 жылға дейінгі Төменкөміртекті даму бағдарламасында (ТҚДБ-2060) нақты бекітілген. Аталған құжат бизнесті декарбонизациялаудың негізгі кезеңдері мен тетіктерін айқындайды, оған жаңартылатын энергия көздерін (ЖЭК) дамыту, энергия үнемдейтін технологияларды енгізу, метан шығарындыларын басқару және көміртекті ұстау және сақтау жобаларын (CCUS) іске асыру кіреді.

Компания климаттық тәуекелдерді басқаруда кешенді тәсілді қолданады, ол мыналарды қамтиды:

- **Климат күн тәртібін** корпоративтік басқару мен шешім қабылдау процестеріне стратегиялық түрде енгізу;

- Корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесі шеңберінде **климаттық тәуекелдерді жүйелі түрде анықтау және бағалау;**
- Инфрақұрылымның төзімділігін арттыру және көміртекті реттеуді ескеру арқылы **физикалық және өтпелі климаттық тәуекелдерге бейімделу тетіктерін дамыту;**
- **Ашықтық және бақылау** – парниктік газдар шығарындылары туралы ақпаратты тұрақты түрде ашып көрсету.

ҚМГ сондай-ақ төменкөміртекті бастамаларды ілгерілету үшін халықаралық серіктестермен, мемлекеттік органдармен және мүдделі тараптармен ынтымақтастыққа ерекше назар аударады. 2024 жылы Компания метан шығарындыларымен күрес бойынша Серіктестік бастамаға (OGMP 2.0) қосылды. Бұл метан шығарындыларын есепке алудың дәлдігін арттыруға және үздік халықаралық тәжірибелерді енгізуге ықпал етеді.

Төменкөміртекті даму бағытын ұстану және климаттық тәуекелдерді жауапты басқару ҚМГ-ға жаһандық энергетикалық транзит жағдайында орнықтылығын нығайтуға және Қазақстанның мұнай-газ саласындағы көшбасшылық позициясын сақтауға мүмкіндік береді.

ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫН АЗАЙТУ МАҚСАТТАРЫ

2060 жылға дейінгі Төменкөміртекті даму бағдарламасына (ТҚДБ-2060) сәйкес Компания парниктік газдар шығарындыларын азайту және төменкөміртекті технологияларды дамыту бойынша нақты мақсаттар қойды.

Базалық жыл ретінде 2019 жыл қабылданды – бұл жыл COVID-19 пандемиясы мен кейінгі дағдарысқа дейінгі Компанияның қалыпты қызметін көрсетеді және прогресті бағалау үшін ең репрезентативті кезең болып табылады.

2031 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН МАҚСАТТАР

- Тікелей (Scope 1) және жанама (Scope 2) шығарындыларды 2019 жылғы деңгейден 15%-ға азайту.
- Метан шығарындыларын 2019 жылмен салыстырғанда 32%-ға азайту.
- Көміртекті қарқындылықты 15%-ға төмендету.
- Электр энергиясы тұтыну балансындағы ЖЭК үлесін 15%-ға жеткізу.
- Ілеспе газды жоспарлы факелде жағуды толық тоқтату.
- 1600 га аумақта орман-климаттық офсет жобасын іске асыру.

- Көміртекті ұстау, пайдалану және сақтау (CCUS) технологияларын енгізу.

2060 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН МАҚСАТТАР

- Тікелей (Scope 1) және жанама (Scope 2) шығарындыларын 64%-ға азайту (қолданыстағы шаралар мен офсет тетіктерін ескере отырып).
- Метан шығарындыларын 96%-ға азайту.
- Көміртекті қарқындылықты 60%-ға төмендету.
- Электр энергиясы тұтыну балансындағы ЖЭК үлесін 50%-ға жеткізу.
- 11 600 га аумақта орман-климаттық офсет жобаларын іске асыру.
- CCUS жобалары аясында 421 мың тонна CO₂ инъекциялау.
- 1,4 млн тонна тұрақты авиациялық отын (SAF) өндіру.
- CDP климат рейтингінде «А» бағасына қол жеткізу.

Аталған мақсаттар ҚМГ-нің көміртекті ізін ұзақ мерзімді азайтуға және төменкөміртекті экономикаға біртіндеп көшуге негіз болады.

TCFD ҰСЫНЫСТАРЫ НЕГІЗІНДЕ АҚПАРАТТЫ АШЫП КӨРСЕТУ

Компонент	TCFD ұсынысы	Ашылатын ақпарат	Есеп бөлімдері
Басқару	Директорлар кеңесінің климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді қадағалаудағы рөлін сипаттау	Директорлар кеңесі деңгейінде климат мәселелерін басқару тетіктерінің сипаттамасы	Климаттық тәуекелдерді басқарудағы менеджменттің рөлі
	Басшылықтың климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді бағалау және басқарудағы рөлін сипаттау	Басшылықтың климаттық стратегияны әзірлеу және іске асыруға қатысуы	
Стратегия	Қысқа, орта және ұзақ мерзімді перспективада ұйымға әсер ететін климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді анықтау	Негізгі климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктер және олардың Компания қызметіне ықтимал әсері	Климаттық тәуекелдерді бағалау
	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктердің бизнеске, стратегияға және қаржылық жоспарлауға әсері	Климаттық сын-қатерлерге бейімделуге бағытталған стратегия мен бизнес-процестер сипаттамасы	Климаттық тәуекелдерді басқару стратегиясы Климаттық стратегия шеңберіндегі негізгі жобалар
	Компания стратегиясының климаттың әртүрлі өзгеру сценарийлерін ескере отырып орнықтылығы	Климаттың өзгеру сценарийлерінің компанияға ықпалын талдау	Климаттық тәуекелдерді басқару стратегиясы Климаттық тәуекелдерді бағалау
Тәуекелдерді басқару	Климаттық тәуекелдерді анықтау және бағалау процестері	Климаттық тәуекелдерді анықтау, бағалау және мониторингтеу тәсілдері	Климаттық тәуекелдерді бағалау
	Климаттық тәуекелдерді басқару процестер	Климаттық тәуекелдерді төмендету және бейімделу шаралары	
	Климаттық тәуекелдерді компанияның жалпы тәуекелдерді басқару жүйесіне енгізу	Климаттық тәуекелдерді корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесіне интеграциялау	Климаттық тәуекелдерді басқару жүйесіне интеграциялау
Көрсеткіштер мен мақсаттар	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді бағалауға қолданылатын көрсеткіштер	Парниктік газдар шығарындылары, энергия тиімділігі сияқты негізгі климаттық көрсеткіштер	Парниктік газдар шығарындылары Энергия үнемдеу және тиімділікті арттыру бағдарламалары
	Парниктік газдар шығарындыларының көлемі (Score 1, 2 және мүмкін болса, Score 3)	Шығарындылар бойынша толық деректерді ашып көрсету	Парниктік газдар шығарындылары
	Ұйымның климаттық аспектілер бойынша белгілеген мақсаттары	Шығарындыларды азайту және климатқа орнықтылық бойынша орта және ұзақ мерзімді мақсаттар	Парниктік газдар шығарындыларын азайту мақсаттары

КЛИМАТТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ климаттық тәуекелдерді басқаруда кешенді және жүйелі тәсілді қолданады, бұл ретте Климатқа байланысты қаржылық ақпаратты ашу жөніндегі жұмыс тобының (TCFD) ұсынымдарын қоса алғанда, жетекші халықаралық тәжірибелерге сүйенеді. Компания климаттық тәуекелдерді операциялық қызметке, инвестициялық шешімдерге және бизнестің ұзақ мерзімді орнықтылығына ықпал етуі мүмкін стратегиялық маңызды факторлар ретінде қарастырады.

КЛИМАТТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУДАҒЫ МЕНЕДЖМЕНТТІҢ РӨЛІ

ҚМГ Директорлар кеңесі Компанияның климаттық саясатына жоғары деңгейде бақылау жүргізеді, 2060 жылға дейінгі төменкөміртекті даму бағдарламасы (ТҚДБ-2060) сияқты негізгі стратегиялық құжаттарды бекітеді және климаттық бастамалардың іске асырылуын қадағалайды. Экологиялық, климаттық және ESG мәселелерін тереңірек қарау үшін Қауіпсіздік, еңбекті қорғау, қоршаған орта және орнықты даму жөніндегі комитет (ҚЕҚОҚОДК) жұмыс істейді. Бұл комитет тұрақты негізде қазіргі және болашақ климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді талдайды.

Компанияның Басқармасы климаттық аспектілерді стратегиялық және операциялық басқаруға интеграциялауға жауапты. Құрылым шеңберінде климаттық бастамаларды іске асыруды үйлестіретін **Басқарма төрағасының орынбасары**, сондай-ақ шығарындылар мониторингі, көміртекті активтерді басқару және төменкөміртекті технологияларды енгізу бойынша жауапты профильдік департаменттер басшылары тағайындалған.

Климаттық стратегияны іске асыруда **Төменкөміртекті даму департаменті** маңызды рөл атқарады. Ол декарбонизация жөніндегі жол карталарын әзірлеуге және олардың орындалуын бақылауға, еншілес және тәуелді ұйымдармен өзара іс-қимылды үйлестіруге,

сондай-ақ жаңартылатын энергетика мен көміртекті ұстау бастамаларын ілгерілетуге жауапты.

2024 жылы Компания Климаттық саясат пен шығарындыларды басқаруды күшейтетін бірқатар жаңа нормативтік құжаттарды, соның ішінде парниктік газдар шығарындыларын бақылау және есеп беру әдістемесін және метан шығарындыларын басқару жөніндегі нұсқаулықты бекітті. Бұл құжаттар ҚМГ-ның көміртегі ізін азайту жөніндегі міндеттемелерін бекітеді және компаниялардың бүкіл тобында Климаттық факторларды басқарудың бірыңғай тәсілін қалыптастырады.

КЛИМАТТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІНЕ ИНТЕГРАЦИЯЛАУ

Климаттық тәуекелдер ҚМГ-нің Корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесіне (КТБЖ) интеграцияланған. Бұл Компанияға климаттық өзгерістердің ықтимал салдарын уақтылы анықтауға, бағалауға және барынша азайтуға мүмкіндік береді. Осы тәсіл аясында ҚМГ:

- Әртүрлі климаттық сценарийлерді ескере отырып, физикалық және өтпелі климаттық тәуекелдерді анықтайды;
- Тәуекел карталарын және басқару жоспарларын әзірлейді, бейімделу және климаттық әсерді төмендету шараларын қамтиды;
- Климаттық тәуекелдерді тұрақты негізде бақылайды және оларды Компанияның тәуекелдер тізілімі мен картасына, сондай-ақ жыл сайынғы есептілікке енгізеді.

Анықталған тәуекелдерді басқару мақсатында ҚМГ келесі бейімделу стратегияларын әзірлейді: активтердің энергия тиімділігін арттыру, жаңартылатын энергия көздерін (ЖЭК) дамыту, көміртекті ұстау және сақтау (CCUS) технологияларын пайдалану, сондай-ақ метан шығарындыларын азайту.

Ашықтық пен есептілік ҚМГ-дың климаттық тәуекелдерді басқару тәсіліндегі басты элементтердің бірі болып табылады. Компания климаттық тәуекелдер мен көміртектік із бойынша ақпаратты TCFD, GRI, CDP және ISO 14064 сияқты халықаралық стандарттарға сәйкес тұрақты түрде ашып көрсетеді.

КЛИМАТТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ СТРАТЕГИЯСЫ

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2060 жылға дейінгі Төменкөміртекті даму бағдарламасын (ТҚДБ-2060) іске асыруда, ол көміртектік ізді азайтуға бағытталған негізгі басымдықтарды, бағыттар мен құралдарды айқындайды.

Стратегияның негізгі элементтері мыналарды қамтиды:

- Климаттық күн тәртібін инвестициялық шешімдерге, өндірістік процестерге және тәуекелдерді басқаруға қоса алғанда, бизнес-процестерге интеграциялау.
- Парниктік газдар (ПГ) шығарындыларын кезең-кезеңімен қысқарту және халықаралық стандарттар мен озық технологияларды пайдалану арқылы төменкөміртекті экономикаға көшу.
- Жаңартылатын энергетиканы дамыту, энергия тиімділігі шешімдерін енгізу және метан шығарындыларын азайту.
- Көміртексті ұстау және сақтау (CCUS) тетіктерін қолдану және орман-климаттық офсет жобаларын іске асыру.
- Халықаралық стандарттарға сәйкес жүйелі бақылау және есептілік жүргізу.

ҚМГ стратегиясы климаттық тәуекелдерді ұзақ мерзімді қысқартуға және орнықты дамуға жағдай жасауға бағытталған. Бұл стратегия жаһандық үрдістерді және Қазақстанның 2060 жылға дейін көміртектік бейтараптыққа қол жеткізу жөніндегі ұлттық міндеттемелерін ескереді.

Климаттық аспектілерді корпоративтік басқару және тәуекелдерді басқару жүйесіне интеграциялау арқылы ҚМГ климаттық сын-қатерлерге төзімділігін арттырып, энергетикалық транзит.

УАҚЫТША ЖОСПАРЛАУ КӨКЖИЕКТЕРІ

ҚМГ климаттық факторларды ескере отырып, үш уақыттық жоспарлау көкжиегін айқындады:

- **Қысқа мерзімді (0–1 жыл):** жыл сайынғы бюджеттік және операциялық жоспарлау, ағымдағы тәуекелдер мен мүмкіндіктерді талдау.
- **Орта мерзімді (1–10 жыл):** ҚМГ тобының Даму жоспарына және еншілес ұйымдардың бизнес-жоспарларына сәйкес келеді, ұлттық үлестерді (NDCs) ескерумен.
- **Ұзақ мерзімді (10–35 жыл):** ТҚДБ-2060 аясындағы стратегиялық мақсаттарды, төменкөміртексіз жобаларды іске асыруды және халықаралық декарбонизация талаптарына сәйкестікті қамтиды. Сондай-ақ, Қазақстан Республикасының 2060 жылға дейін көміртексіз бейтараптыққа қол жеткізу стратегиясының қағидаттары ескеріледі.

ДЕКАРБОНИЗАЦИЯ СЦЕНАРИЙЛЕРІ

Климаттық стратегия аясында ҚМГ әртүрлі сценарийлерді қолданады, олар өзгермелі жағдайларға бейімделу және даму мүмкін болатын бағыттарын бағалауға мүмкіндік береді. Бұл сценарийлер климаттық тәуекелдердің ықпалын болжауға және оңтайлы әрекет ету шараларын айқындауға көмектеседі.

1. Шынайы сценарийі

Көміртексіз ізді азайту мына шаралар арқылы көзделеді:

- Өндірістік нысандарда энергия тиімділігі мен үнемдеу шараларын іске асыру.
- Маңғыстау және Жамбыл облыстарында жалпы қуаты 1,2 ГВт болатын екі ірі ЖЭК жобасын іске асыру.

2. Жасыл даму сценарийі

Бұл сценарий декарбонизация мақсаттарына қол жеткізуді көздейді және мыналарды қамтиды:

- Энергия тиімділігін арттыру шаралары.
- Климаттық мақсаттарға жету үшін жеткілікті деңгейде ЖЭК үлесін арттыру.
- Парниктік газдар шығарындыларын өтейтін орман-климаттық офсет жобасын іске асыру.

Осы сценарий аясында ҚМГ парниктік газдар шығарындыларын қысқартудың екі негізгі бағытын іске асырады:

- **Шығарындыларды органикалық қысқартуы** – өндіріс көлемдерінің ықтимал өзгерістерін ескере отырып, операциялық тиімділікті арттыру және өндірістік қуаттарды жаңғырту арқылы жүзеге асырылады.
- **Шығарындыларды бейорганикалық қысқартуы** – корпоративтік деңгейде

КЛИМАТТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАҒАЛАУ

КЛИМАТТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАҒАЛАУ ТӘСІЛІ (СЦЕНАРИЙЛІК ТАЛДАУ)

ҚМГ климаттық тәуекелдерді бағалау үшін екі негізгі тәсілді қолданады:

- **Физикалық климаттық тәуекелдерді талдау**, яғни табиғи ортадағы өзгерістер мен олардың Компания қызметіне әсерін бағалау;
- **Өтпелі тәуекелдерді бағалау**, яғни жаһандық энергетикалық транзит аясында экономиканың, нормативтік

жаңа технологиялық шешімдерді енгізу арқылы қамтамасыз етіледі. Бұл тәсілге ЖЭК нысандарын салу, сондай-ақ өндірістік қажеттіліктер үшін жаңартылатын электр энергиясын сатып алу және оны Компания кәсіпорындары арасында топішілік келісімдер негізінде бөлу кіреді.

3. Терең декарбонизация сценарийі

Бұл сценарий 2019 жылғы деңгеймен салыстырғанда ПГ шығарындыларын 64 %-ға қысқартуды көздейді:

- Көміртексіз ұстау және сақтау (CCUS) технологияларын ауқымды түрде енгізу;
- Орман-климаттық жобалар және сүтегі энергетикасын дамыту арқылы белсенді өтемдік саясатты іске асыру.

ҚМГ бұл бағыттарды пилоттық режимде сынақтан өткізгеннен кейін 2030 жылға қарай көміртексіз бейтараптыққа қол жеткізу бойынша мақсаттарды айқындауды жоспарлап отыр.

Бұл сценарийлер ҚМГ-ға реттеушілік талаптардағы, экономикалық үрдістер мен технологиялық мүмкіндіктердегі өзгерістерге икемді әрекет етуге мүмкіндік береді, бизнестің орнықты дамуын және климаттық міндеттемелерді сақтауын қамтамасыз етеді.

реттеудің және нарықтық сұраныстың трансформациясымен байланысты қауіптерді бағалау.

ҚМГ Климаттың өзгеруі жөніндегі үкіметаралық сарапшылар тобы (IPCC) әзірлеген парниктік газдардың репрезентативті шоғырлану траекторияларын (RCP) пайдаланады:

- **RCP 2.6** – шығарындылардың төмен деңгейі сценарийі, онда ғаламдық температура қатаң климаттық саясаттың есебінен тұрақталады.

- **RCP 4.5** – шығарындыларды біртіндеп азайтуды көздейтін аралық сценарий.
- **RCP 8.5** – шығарындылардың жоғары деңгейі сценарийі, онда оларды шектеуге бағытталған елеулі шаралар қабылданбайды.
- **«Кешіктірілген ауысу» сценарийі** – белсенді шаралардың 2030 жылға дейін кейінге қалдырылуын және кейіннен неғұрлым қатаң өзгерістерді қажет ететін баяу ауысуды білдіреді.
- **«2050 жылға қарай таза нөлдік шығарындылар» сценарийі** – қатаң саясат пен технологиялық инновациялар арқылы көміртектік бейтараптыққа қол жеткізуді көздейтін өршіл жол.

Өтпелі тәуекелдерді талдау үшін ҚМГ Қаржы жүйесін экологияландыру жөніндегі желі (NGFS) әзірлеген сценарийлерді пайдаланады:

- **ҰДАУ** – қабылданған сценарий, бірақ әлі жүзеге аспаған саяси шараларды қамтиды.
- **«Орташа ауысу» сценарийі (Below 2°C)** – ғаламдық жылынуды 2°C-тан төмен деңгейде шектеу үшін климаттық саясаттың біртіндеп күшеюін көздейді.

Осы сценарийлердің негізінде ҚМГ климаттық тәуекелдерді корпоративтік деңгейде және жекелеген активтер деңгейінде талдайды, бұл тиімді бейімделу стратегияларын әзірлеуге мүмкіндік береді.

НЕГІЗГІ КЛИМАТТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ТӨМЕНДЕТУ ШАРАЛАРЫ
GRI 201-2

Физикалық климаттық тәуекелдер	Зардаптардың алдын алу және салдарын жеңілдету бойынша жоспарланған және іске асырылып жатқан шаралар
Температуралық жағдайлардың күрт өзгеруі <i>Ықтимал салдары:</i> ● Қызметкерлердің денсаулығының нашарлауы, жарақат алу және өлім-жітім қаупінің артуы. ● Еңбек өнімділігінің төмендеуі және персонал шығындарының көбеюі. ● Өндірістік нысандарды жылыту мен салқындатуға арналған энергия тұтынудың артуы. ● Жабдық пен инфрақұрылымға түсетін жүктеменің күшеюі.	● Өндірістік және әкімшілік ғимараттардың жылу оқшаулауын жақсарту. ● Жылыту және салқындатудың энергия үнемдейтін жүйелерін дамыту. ● Жабдықтың қызып кетуі немесе қатып қалуын болдырмау үшін оны тұрақты түрде техникалық қызметтен өткізу. ● Экстремалды температура жағдайында қызметкерлер үшін бейімделген жұмыс кестесін енгізу.
Экстремалды ауа райы құбылыстары (су тасқыны, дауыл, құйын, шаңды борандар) <i>Ықтимал салдары:</i> ● Өндірістік қуаттар мен жабдықтардың зақымдануы. ● Операциялық үдерістердің бұзылуы, өндіру және өңдеу жұмыстарының тоқтауы. ● Инфрақұрылымды қалпына келтіруге кететін шығындардың артуы.	● Негізгі объектілердің экстремалды ауа-райына төзімділігін арттыру. ● Төтенше жағдайлар жоспарлары мен әрекет ету сценарийлерін әзірлеу. ● Ерте ескерту және метеомониторинг жүйелерін жақсарту. ● Персоналды ТЖ-ға ден қою әдістеріне оқыту.

Құрғақшылық және су тапшылығы <i>Ықтимал салдары:</i> ● Технологиялық процестерді сумен жабдықтауды шектеу. ● Өндіру және өңдеу шығындарының өсуі. ● Іргелес экожүйелер үшін экологиялық салдары.	● Суды қайта пайдалану технологияларын енгізу. ● Суды тазарту және қайта өңдеу жүйелерін дамыту. ● Өндірістік объектілерде су тұтынуды оңтайландыру. ● Өндірісте суды тиімді пайдалану және сақтау бойынша қызметкерлерді оқытуды жүргізу. ● Апаттық сумен жабдықтау жоспарларын әзірлеу. ● Сумен жабдықтау мәселелері бойынша мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл. ● Тұрғындар мен басқа компаниялар арасында суды пайдалануды азайту бойынша экологиялық іс-шаралар мен науқандар өткізу.
--	--

Өтпелі климаттық тәуекелдер Парниктік газдар шығарындыларын реттеуді қатаңдату <i>Ықтимал салдары:</i> ● Көміртегі квоталарын сатып алу шығындарының өсуі. ● Қосымша салықтар мен алымдарды енгізу. ● Көміртекті көп қажет ететін технологияларды қолдануға шектеулер	Салдарын жұмсарту бойынша жоспарланған және өткізілетін іс-шаралар ● Халықаралық стандарттарға сәйкес парниктік газдар шығарындыларының мониторингі. ● Шығарындыларды азайту жобаларына инвестиция салу. ● IGMP 2.0 шеңберінде метан шығарындылары бойынша есептілікті кеңейту және метан шығарындыларын азайту шаралары. ● Көміртегі шығарындыларына ішкі баға белгілеу жүйесін (ICP) дамыту. ● Реттеуші органдармен диалогты қолдау және жаңа стандарттар мен талаптарды әзірлеуге қатысу. ● Халықаралық үрдістердің мониторингі және заңнаманың өзгеруіне белсенді бейімделу.
--	--

Мұнай мен мұнай өнімдеріне сұраныстың төмендеуі <i>Ықтимал салдары:</i> ● Дәстүрлі мұнай-газ қызметінен түсетін кірісті азайту. ● Өнімнің артық болу қаупі.	● Төмен көміртекті өнімдер мен технологияларды әзірлеу және енгізу. ● Өндірістік процестерді оңтайландыру және көміртегі ізін азайту үшін жаңа шешімдерді енгізу. ● Экологиялық таза өнімге баса назар аудара отырып, маркетингтік стратегияларды жақсарту. ● Жаңа технологиялар мен өнімдермен жұмыс істеу үшін персоналды оқыту және қайта даярлау. ● Мұнай өнімдерін өндіру үшін экологиялық стандарттарды әзірлеу және енгізу бойынша үкіметтік және қоғамдық ұйымдармен өзара іс-қимыл жасау. ● Компанияның стратегияларын клиенттердің жаңа талаптарына тез бейімдеу үшін нарықтық үрдістерді үнемі бақылау.
--	--

Шикізат пен электр энергиясы құнының өсуі	- Жеткізуді әртараптандыру. - Энергия тиімді технологияларды енгізу есебінен энергия тұтынуды оңтайландыру. - Бағаны тұрақтандыру үшін жеткізушілермен ұзақ мерзімді келісімдер. - Маркетингтік стратегияны бейімдеу және клиенттермен жұмыс.
<i>Ықтимал салдар:</i> - Компанияның операциялық шығындарын арттыру. - Энергия ресурстары бағасының өсуі жағдайында бәсекеге қабілеттіліктің төмендеуі.	
Төмен көміртекті жобалар үшін нормативтік-құқықтық базаның болмауы	- Стандарттарды әзірлеу мәселелері бойынша мемлекеттік органдармен белсенді өзара іс-қимыл жасау. - Шығарындыларды азайту және жаңа технологияларды енгізу жөніндегі халықаралық бастамаларға қатысу. - Төмен көміртекті жобаларды бағалау үшін ішкі регламенттер мен әдістемелерді әзірлеу.
<i>Ықтимал салдары:</i> - ЖЭК, CCUS және сутегі энергетикасы саласындағы жобаларды іске асырудың кешігуі. - Шығарындыларды өтеу механизмдеріндегі белгісіздік.	

КЛИМАТТЫҚ СТРАТЕГИЯ ШЕҢБЕРІНДЕГІ НЕГІЗГІ ЖОБАЛАР

1. Энергия тиімділігін арттыру және шығарындыларды азайту

Декарбонизацияның негізгі бағыттарының бірі операциялық тиімділікті арттыру және энергия үнемдеу технологияларын енгізу арқылы тікелей шығарындыларды азайту (Score 1) болып табылады.

2024 жылы атқарылған жұмыстар:

- Төмен көміртекті даму жоспары бойынша 70 іс-шара орындалды.
- Отын-энергетикалық ресурстардың жылдық үнемделуі 2,36 млн ГДж құрады, бұл шығарындылардың 174,9 мың тоннаға төмендеуіне тең.
- Жабдықты жаңғырту және технологиялық процестерді автоматтандыру есебінен өндірістік объектілерде энергия тұтыну оңтайландырылды.

2. Жаңартылатын энергетиканы дамыту

ҚМГ дәстүрлі көміртекті көп қажет ететін энергия тасымалдаушыларды алмастыру және энергия теңгеріміндегі таза энергия үлесін ұлғайту үшін жаңартылатын энергия көздері (ЖЭК) саласындағы ірі жобаларды іске асырады.

Негізгі жобалар:

- Қуаты 1 ГВт жел электр станциясын (ЖЭС) энергияны жинақтау жүйесімен салу (Жамбыл облысы) – Total Eren серіктесі, іске асыру мерзімі 2023–2027 жылдар.
- Жаңаөзен қаласындағы қуаты 247 МВт гибриді ЖЭК-электр станциясы (Маңғыстау облысы) – Eni S. p.a серіктесі, іске асыру мерзімі 2023–2026 жылдар.

2024 жылы атқарылған жұмыстар:

- Жобалардың техникалық-экономикалық зерттеулері аяқталды.
- Жамбыл облысында желдің әлеуеті зерттелді.
- ЖЭС бойынша негізгі жабдықты жеткізушіні таңдау бойынша жұмыс жүргізілуде.
- 2024 жылғы желтоқсанда күн электр станциясының аумағында ерте жұмыстар аяқталды және негізгі жабдықты орнату бойынша құрылыс-монтаж жұмыстары басталды.

3. Көміртекті ұстау, тасымалдау және сақтау (CCUS)

ҚМГ көмірқышқыл газын (CCUS) ұстау мен сақтауды CO₂ шығарындыларын азайтудың және кен орындарының мұнай өндірісін арттырудың негізгі құралы ретінде қарастырады. 2040 жылдан кейін болжамды айдау көлемі 412 мың т./Г. CO₂ дейін CCUS толық ауқымды жобасын іске асыру жоспарлануда.

2024 жылы атқарылған жұмыстар:

- Атырау және Маңғыстау облыстарында CO₂ шығарындыларының скринингі аяқталды-көлемі 412 мың тонна CO₂ шығарындыларының негізгі көздері анықталды:
- CO₂ кәдеге жарату үшін инфрақұрылымды бағалау жүргізілді.
- «Ембімұнайгаз» АҚ Прорва кен орындары тобының ҚМПА-да қуаттылығы жылына 10-20 мың тонна CO₂ CCUS пилоттық жобасының Тұжырымдамасы әзірленді.

4. Сутегі энергетикасын дамыту

ҚМГ өзін сутегі өндірісі нарығында перспективалы төмен көміртекті энергия тасымалдаушы ретінде стратегиялық тұрғыдан орналастырады. Негізгі қызмет бағыттарына көмірқышқыл газын ұстайтын көк сутекті өндіру, жасыл сутекті өндіру үшін жаңартылатын көздерді пайдалану, ғылыми зерттеулер жүргізу және сутекті сақтау мен тасымалдаудың жаңа технологияларын әзірлеу кіреді.

2024 жылы атқарылған жұмыстар:

- Көк сутегі, төмен көміртекті аммиак және метанол өндірісінің әлеуетіне техникалық-экономикалық зерттеулер жүргізілді.
- Қазақстанның батыс өңірлерінде жасыл сутегі өндіру мүмкіндігін бағалау үшін су ресурстары атласы әзірленді.
- Жасыл сутекті өндіру және қолдану бойынша пилоттық жоба іске асырылуда.

- Жасыл сутегі өндірісінің өзіндік құнын бағалаудың аналитикалық калькуляторы жасалды.
- Сутекті қауіпсіз сақтау және тасымалдау үшін темір мен титан қорытпаларының алғашқы зертханалық үлгілері алынды.

Жобаның сәтті аяқталуы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ға ішкі тұтыну үшін де, шетелге жеткізу үшін де төмен көміртекті сутекті тасымалдау технологиясын алуға мүмкіндік береді.

5. Тұрақты авиациялық отын өндірісі (SAF)

ҚМГ SAF өндірісін Jet-1 дәстүрлі авиациялық отынына балама ретінде қарастырады, бұл авиация саласының көміртегі ізін айтарлықтай азайтуға мүмкіндік береді.

2024 жылы атқарылған жұмыстар:

- Қазақстанда SAF өндірісінің әлеуеті бойынша ICF SH & E Limited зерттеуі аяқталды.
- Еуропалық Одақты қоса алғанда, негізгі экспорттық нарықтар анықталды.
- Алдын ала технологиялық шешімдер әзірленді және бірінші зауыттың қуаты – жылына 40 000 тонна SAF, 72 000 тонна биоэтанол қажет.
- Жобаның ТЭН-ін 2025 жылы өткізу жоспарлануда.

6. Орман-климаттық офсеттік жобаларды іске асыру

ҚМГ орман-климаттық жобаларды CO₂ шығарындыларын өтеудің тиімді тетігі ретінде қарастырады.

2024 жылы атқарылған жұмыстар:

- Шеврон компаниясымен бірлесіп, Павлодар қаласының айналасында 1 600 га аумақта жасыл аймақ құру жобасы іске асырылуда
- CO₂ шығарындыларын сіңіру әлеуетін бағалау үшін далалық зерттеулер мен топырақ талдауы жүргізілді және мемлекеттік экологиялық сараптамадан өткен жасыл

желектерді құру бойынша жұмыс жобасы әзірленді

ТҚДБ-2060 шеңберінде 6 орман-климаттық жобаны іске асыру жоспарланған.

7. Метан шығарындыларын басқару

Метан шығарындыларын азайту жаһандық климаттық бастамалар шеңберінде ҚМГ басымдықтарының бірі болып табылады.

2024 жылы атқарылған жұмыстар:

- 2024 жылдың мамыр айында ҚМГ OGMP 2.0 шеңберінде метан шығарындылары бойынша алғашқы есептілікті ұсынды.
- IFC және Carbon Limits-пен бірлесіп есептілікті дайындауға әдістемелік қолдау жүргізілді.

- 2024 жылдың маусымында Tetra Tech ES, Inc. «Өзенмұнайгаз» АҚ және «ҚазГӨЗ» ЖШС нысандарында өлшеу науқанын жүзеге асырды.
- Өндірістік персонал үшін метанның ағып кетуін бақылау және жою технологиялары бойынша бірқатар тренингтер мен семинарлар ұйымдастырылды.

Қазақстан метан шығарындыларын азайту жөніндегі жаһандық бастамаға (Global Methane Pledge) қосылғанын және қысқа мерзімді перспективада метан шығарындыларын заңнамалық деңгейде реттеуді қатаңдату күтілетінін назарға ала отырып, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ өз объектілерінде метан шығарындыларын түгендеу (базалық желіні айқындау) және қысқарту бойынша белсенді жұмыс жүргізуде.

ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ

ЕСЕПТЕУ ТӘСІЛІ

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ алдыңғы қатарлы халықаралық стандарттарға сәйкес парниктік газдар (ПГ) шығарындыларын мониторингілеуге, есепке алуға және верификациялауға кешенді тәсілді енгізеді. Компания өзінің тікелей (Score 1), жанама (Score 2) және басқа да маңызды шығарындыларды (Score 3) жүйелі түрде талдап, Есептіліктің ашықтығы мен сенімділігін қамтамасыз етеді.

Шығарындыларды есепке алу әдістемесі

ҚМГ келесі халықаралық стандарттар мен әдіснамаларды басшылыққа алады:

- ISO 14064 – парниктік газдар шығарындыларын тексеру стандарты;
- GHG Protocol-Score 1, 2 және 3 шығарындыларын есептеу әдістемесі;
- Ұлттық IPCC нұсқаулығы парниктік газдарды түгендеу;
- БҰҰ-ның Климаттың өзгеруі жөніндегі негіздемелік конвенциясы (БҰҰ РКИК);

- Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрінің 2023 жылғы 17 қаңтардағы №9 бұйрығы – ұлттық әдістемелік нұсқаулықтар.

Компания сондай-ақ ҚМГ компанияларының бүкіл тобындағы шығарындыларды есепке алу процестерін біріздендіретін парниктік газдар шығарындылары бойынша мониторинг және есептілік жөніндегі әдістемені әзірледі және бекітті.

Шығарындыларды түгендеу

ҚМГ өзінің Климаттық стратегиясы шеңберінде парниктік газдар шығарындыларына мынадай санаттар бойынша түгендеу жүргізеді:

- Score 1 (тікелей шығарындылар) – өндірістік қуаттарда отынды жағудан шығарындылар (мұнай-газ өндіру, қайта өңдеу, тасымалдау) ;
- Score 2 (энергияны тұтынудың жанама шығарындылары) – үшінші тарап жеткізушілерінен сатып алынған электр және жылу энергиясын тұтынуға байланысты шығарындылар;

- Score 3 (жеткізілім тізбегіндегі жанама шығарындылар) – сатылған өнімді пайдаланудан, тасымалдаудан, қызметкерлердің іссапарларынан және басқа көздерден шығарындыларды ескеріңіз.

2023 жылдан бастап ҚМГ Score 3 бойынша есептілікті бес негізгі санатты қамти отырып кеңейтті:

- Энергияны тұтынудан басқа жанама шығарындылар (беру кезінде электр энергиясының жоғалуы);
- Қызметкерлердің іссапарлары кезіндегі шығарындылар;
- Қызметкерлерді жұмысқа және кері тасымалдау кезіндегі шығарындылар;
- Дайын өнімді тасымалдау және жеткізу кезіндегі шығарындылар;
- Сатылған тауарлар мен қызметтерді пайдаланудан шығарындылар.

Ішкі көміртегі бағасын енгізу

Климаттық факторлардың бизнеске әсерін есепке алу және шығарындыларды азайтуды ынталандыру үшін ТМК көміртегі шығарындыларына ішкі баға белгілеу жүйесін (ICP) енгізеді. Бұл механизм мүмкіндік береді:

- Көміртекті реттеуді қатаңдатумен байланысты қаржылық тәуекелдерді бағалау;
- Инвестицияларды көміртекті көп қажет ететін жобалардан төмен көміртекті бастамаларға қайта бөлу;
- Жобалардың тұрақтылығын бағалау үшін CO₂ шығарындыларының «көлеңкелі бағасын» анықтаңыз.

2022 жылдан бастап көміртегі ізін және онымен байланысты қаржылық аспектілерді

² CO₂ эквивалентіндегі деректер IPCC-тің Бесінші бағалау есебінде көрсетілген жаһандық жылыну әлеуеті коэффициенттері негізінде ұсынылған (метан – 28, азот тотығы – 265). Есепке көмірқышқыл газы (CO₂), метан (CH₄), азот тотығы (N₂O) қосылған. Парниктік газдардың тікелей шығарындылары бойынша деректер әрбір еншілес ұйым үшін аккредиттелген тәуелсіз ұйымдардың қорытындыларымен расталған.

есептеу жаңа күрделі жобалардың техникалық-экономикалық негіздемесінің (ТЭН) міндетті бөлігіне айналды.

Ашықтық және есеп беру

ҚМГ өз шығарындылары мен климаттық тәуекелдері туралы ақпаратты жетекші халықаралық есептілік стандарттарына сәйкес тұрақты түрде жариялап отырады:

- CDP (Carbon Disclosure Project) – шығарындылар мен климаттық тәуекелдер туралы есеп беру;
- GRI (Global Reporting Initiative) – тұрақты даму бойынша ақпаратты ашу;
- TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) – Климаттық тәуекелдер туралы ақпаратты ашу.

ПГ шығарындыларын есептеудің қабылданған тәсілдері ҚМГ-ға өзінің көміртегі ізін тиімді басқаруға және өзгермелі Климаттық талаптарға бейімделуге мүмкіндік беретін сенімді және сенімді есептілікті қамтамасыз етеді.

ПАРНИКТІК ГАЗДАР ЭМИССИЯЛАРЫНЫҢ КӨЛЕМІ

GRI 305-1, GRI 305-2, GRI 305-3, GRI 305-4, GRI 305-5

2024 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобы бойынша парниктік газдардың (CO₂) тікелей шығарындыларының көлемі алдын ала 7,7 млн тонна CO₂-экв құрайды. (9,06 млн тонна CO₂-экв.)².

ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ КӨРСЕТКІШТЕРІ

1-қамту. Тікелей шығарындылар		2022	2023	2024
Қызмет бағыттары бойынша бөлу				
Өндіру	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	2,4/2,8	2,33/3,44	2,64/3,98
Өңдеу	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	5,1/5,2	5,01/5,03	4,92/4,94
Тасымалдау	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	0,1/0,1	0,1/0,1	0,14/0,14
Ел бойынша бөлу				
Қазақстан	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	6,6/7,1	6,55/7,68	6,99/8,35
Румыния	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	0,9/0,9	0,88/0,88	0,69/0,69
Грузия	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	0,02/0,02	0,02/0,02	0,02/0,02
Парниктік газдардың түрлері бойынша шығарындыларды бөлу.				
CO ₂	млн т CO ₂	7,6	7,44	7,7
CH ₄	млн т CO ₂ -экв	0,4	1,11	1,34
N ₂ O	млн т CO ₂ -экв	0,1	0,1	0,02
2-қамту Жанама шығарындылар (нарықтық әдіс)	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	3,2/3,2	3,4/3,4	3,3/3,3
2-қамту Жанама шығарындылар (географиялық әдіс)	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	3,3/3,3	3,5/3,5	3,4/3,4
3-қамту Сатылған өнімдерді пайдаланудан	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	61,6/61,8	54,6/54,8	59,1/59,2

ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ ҚАРҚЫНДЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ

	Өндіру			Тасымалдау			Өңдеу		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Шығарындылардың қарқындылығы. 1-қамту									
Score 1 ПГ шығарындыларының қарқындылығы (млн теңгеге тонна CO ₂)	0,28	0,28	0,32	0,01	0,01	0,02	0,59	0,60	0,59
Шығарындылардың қарқындылығы. 2-қамту									
Score 2, local-based ПГ шығарындыларының қарқындылығы (млн теңгеге тонна CO ₂ -экв)	-	-	0,15	-	-	0,03	-	-	0,24
Score 2, market-based ПГ шығарындыларының қарқындылығы (млн теңгеге тонна CO ₂ -экв)	-	-	0,15	-	-	0,03	-	-	0,23

ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТИІМДІЛІКТІ АРТТЫРУ
БАҒДАРЛАМАЛАРЫ

ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІН БАСҚАРУ

ҚМГ энергия тұтынуды жүйелі басқару саласындағы үздік әлемдік практика деп танылған «энергетикалық менеджмент жүйесі» ISO 50001 халықаралық стандартының әдіснамасы негізінде энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру қағидаттарын енгізеді.

ҚМГ төмен көміртекті дамыту Бағдарламасы шеңберінде энергия тұтынуды басқарудың кешенді тәсілін қамтамасыз ететін негізгі нормативтік құжаттар бекітілді:

- «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ энергетикалық саясаты,
- Еншілес және тәуелді ұйымдарға, сондай-ақ мердігер кәсіпорындарға таралатын ҚМГ компаниялар тобындағы энергия үнемдеу және энергия тиімділігі саласындағы басқару жөніндегі Регламент.

Осы шараларға қосымша ҚМГ компаниялар тобында мұнай өндіруші кәсіпорындардың технологиялық пештері мен қазандық жабдықтарына мақсатты энергия аудиті жүргізілді. Энергия үнемдеу және энергия тиімділігі бойынша жекелеген регламенттер ЕТҰ деңгейінде қабылданды (ҚБМ, ҚГМ, ҚОА, ҚТМ, ПМХЗ, ПКОП, Caspi Bitum).

СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТТАР

2024 жылы ҚМГ энергия тиімділігі мен ресурс үнемдеу саласындағы негізгі стратегиялық басымдықтарды айқындаған 2060 жылға дейінгі төмен көміртекті даму бағдарламасын бекітті:

- Ұзақ мерзімді жоспарлау-компаниялар тобында энергия тиімділігін арттырудың кешенді жоспарларын әзірлеу.

- Тиімді энергия менеджменті-сенімді және өлшенетін деректер негізінде энергия ағындарын ашық басқаруды қамтамасыз ету.
- Орталықтандырылған мониторинг – энергия тиімділігі саласындағы операциялық процестерді бақылау мен басқарудың бірыңғай жүйесін енгізу.
- Мемлекеттік органдармен өзара іс – қимыл-энергия үнемдеу саласындағы бастамалар бойынша тұрақты ынтымақтастық.
- Үздік тәжірибелерді қайталау-сәтті жағдайларды бүкіл ұйымға тарату.
- Шығындарды оңтайландыру – ресурстарды ұтымды пайдалану кезінде өнімсіз шығындарды анықтау және жою.
- Рентабельділікті арттыру-отын-энергетикалық ресурстардың шығындарын азайту және тиімсіз шығындарды азайту.
- Қаржылық көрсеткіштерді жақсарту – энергия тұтынуды азайту арқылы экономикалық тиімділікті арттыру.

Бұл шаралар ҚМГ-ға энергия шығынын тұрақты төмендетуді, операциялық тиімділікті арттыруды және декарбонизация мақсаттарына қол жеткізуді қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

ЭНЕРГИЯ РЕСУРСТАРЫН ТҰТЫНУ

GRI 302-1

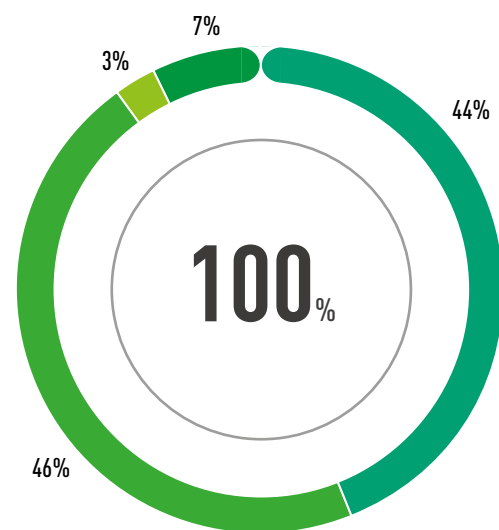
2024 жылы ҚМГ компаниялар тобындағы отын-энергетикалық ресурстарды (ОЭР) жиынтық тұтыну 129,4 млн ГДж құрады, бұл 2023 жылмен салыстырғанда 4%-ға артық (124,1 млн ГДж). Энергия тұтынудың өсуі жаңа еншілес және тәуелді ұйымдардың (ЕТҰ) – Дунга, Өріктау Оперейтинг, Орал Ойл энд Газ және KPI пайдалануға берілуіне байланысты.

Энергия ресурстарын тұтыну құрылымы мыналарды қамтиды:

- Электр энергиясы – 15,1 млн ГДж
- Жылу энергиясы – 3,9 млн ГДж
- Мотор отыны³ – 1,8 млн ГДж
- Қазандық-пеш отыны⁴ – 108,5 млн ГДж

2024 жылы ҚМГ компаниялар тобының меншікті генерациясы 737,5 мың кВт электр энергиясын және 5 440,6 мың Гкал жылу энергиясын құрады.

СЕГМЕНТАР БОЙЫНША ЭНЕРГИЯНЫ ТҰТЫНУ, МЫҢ ГДЖ

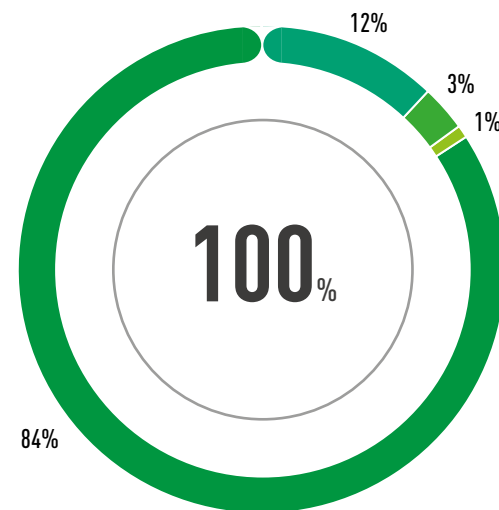
- Мұнай мен газды барлау және өндіру
- Мұнай мен газды қайта өңдеу
- Мұнайды тасымалдау
- Мұнайгазхимия (KPI)

Жаңартылатын энергия көздерін (ЖЭК) қолдау шеңберінде АМӨЗ және ММГ «жаңартылатын энергия көздерін қолдау жөніндегі есеп айырысу-қаржы орталығы» ЖШС арқылы ЖЭК объектілері өндірген 10 832 мың кВт·сағ электр энергиясын сатып алды. Бұдан басқа, ПҚОП және «БК CASPI BITUM» ЖШС 2024 жылы 149,5 мың кВт·сағ электр энергиясын өндіре отырып, күн панельдері есебінен аумақты көше жарықтандыруды қамтамасыз етті.

³ бензин, дизель отыны

⁴ пеш отыны, мұнай, мазут, мұнай зауыт газы, ілеспе-мұнай газы, табиғи газ, бензинсіздендірілген газ, СМГ

ЖЭР ТҰТЫНУ ҚҰРЫЛЫМЫ

- Электр энергиясы
- Жылу энергиясы
- Мотор майы
- Қазандық-пеш отыны

ЭНЕРГИЯ ТҰТЫНУДЫ АЗАЙТУ

GRI 302-4

ҚазМұнайГаз энергия ресурстарын тұтынуды оңтайландыруға және көміртегі ізін азайтуға бағытталған энергия тиімділігін арттыру жөніндегі шараларды дәйекті түрде енгізуде.

2024 жылы ҚМГ компаниялар тобында жабдықтарды жаңғырту бойынша 70 іс-шара іске асырылды, оның ішінде:

- Технологиялық пештердің газ оттықтарын ауыстыру
- Энергия үнемдеу технологияларын енгізу
- Жылу энергиясын өндіру мен тұтынуды оңтайландыру
- Жарықтандыру жүйелерін жаңарту

Экономикалық және экологиялық әсер:

- Энергия ресурстарын жылдық үнемдеу – 2 361 мың ГДж
- Парниктік газдар шығарындыларын азайтудың баламасы – 174,9 мың тонна CO₂

Қысқартылған тұтыну көлемі:

- Электр энергиясы – 48 114 мың кВт·сағ (173 мың ГДж)
- Жылу энергиясы – 22 334 Гкал (94 мың ГДж)
- Қазандық – пеш отыны⁵ – 21 188 тонна (887 мың ГДж)
- Құрғақ бензин газы – 5 238 мың м³ (226 мың ГДж)
- Табиғи газ – 29 003 мың м³ (980 мың ГДж)
- Дизель отыны – 36 тонн (2 мың ГДж)

2024 жылы энергия тиімділігі жөніндегі іс-шараларды іске асыруға жұмсалған жалпы шығындар 5 930 млн теңгені құрады.

Қабылданған шаралар энергияны тұтынуды азайтып қана қоймай, шығындарды азайту және қоршаған ортаға әсерді азайту арқылы операциялық тиімділікті арттыруға мүмкіндік берді.

ЭНЕРГИЯ СЫЙЫМДЫЛЫҒЫ

GRI 302-3

2024 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша көмірсутектерді өндіру секторындағы меншікті энергия тұтыну өндірілген көмірсутектердің тоннасына (КСШ) 2,55 ГДж құрады, бұл IOGP орташа әлемдік көрсеткішінен 70%-ға жоғары, ол 1,5 ГДж/т құрады.

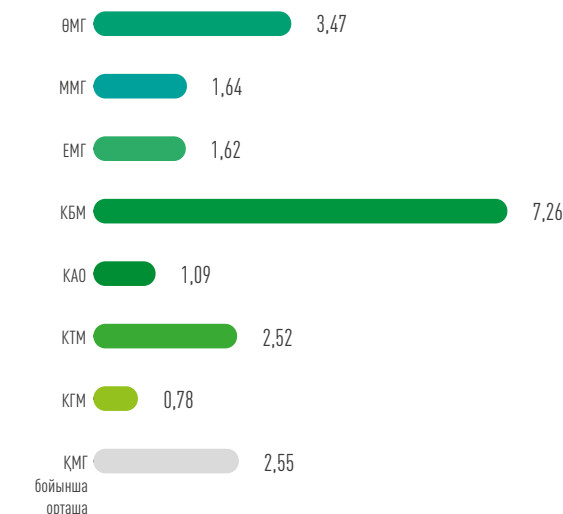
Бұл ретте ҚМГ тобы бойынша орташа мән жекелеген кәсіпорындардың энергия сыйымдылығындағы елеулі айырмашылықтарға

байланысты өкілдік болып табылмайды. ӨМГ және ҚБМ айтарлықтай әсер етеді, мұнда меншікті энергия тұтыну салалық нормалардан едәуір асып түседі.

Қаражанбасмұнай (ҚБМ) энергияны IOGP орташа әлемдік мәндерінен 5 есе көп тұтынады. Бұл Қаражанбас кен орнында мұнай бұмен және ыстық сүменесістыру арқылы алынатын өндірудің ерекше жағдайларына байланысты. Бұл әдіс парафиндердің көп болуына және мұнайдың ерекше реологиялық қасиеттеріне байланысты қажет, бұл тек қыста ғана емес, жазда да жылытуды қажет етеді.

Өзенмұнайгаз (ӨМГ) салалық стандарттармен салыстырғанда өндіруге жұмсалатын энергия шығынының екі еседен астам артқанын көрсетеді. 2024 жылы кәсіпорында Ұңғымаларды ыстық мұнаймен өңдеу технологиясы енгізілді, бұл да энергия тұтынуды арттырды.

1 ТОННА КӨМІРСУТЕК ШИКІЗАТЫН ӨНДІРУГЕ ЖҰМСАЛҒАН МЕНШІКТІ ЭНЕРГИЯ ТҰТЫНУ, ГДЖ/Т

GRI 302-3. Энергияның үлестік тұтынуы (сегменттер бойынша)	Өлшем бірлігі	2024
Мұнай мен газды барлау және өндіру	өндірілген КМШ-нің мың ГДж/т	2,55
Қайта өңдеу	қайта өңделген КМШ-нің ГДж/т	3,41
Тасымалдау	мың ГДж/тонна	0,09

⁵ мазут, мұнай зауыт газы

ҚОРШАҒАН ОРТАҒА ӘСЕРДІ БАСҚАРУ

БАСҚАРУ ТӘСІЛДЕРІ

Экологиялық жауапкершілік компанияның негізгі басымдықтарының бірі болып табылады. Экологиялық қауіпсіздікті арттыруға және қоршаған ортаға әсерді азайтуға бағытталған шаралар кешені іске асырылуда.

ҚМГ экологиялық саясаты ҚМГ-ның 2031 жылға дейінгі даму стратегиясына интеграцияланған. Экология саласындағы стратегиялық бастамалар шеңберінде Компания «нөлдік нәтижеге» қол жеткізуге – жағымсыз экологиялық әсерлердің алдын алуға бағытталған. Тиімді ішкі стандарттар мен технологиялық шешімдерді енгізу, экологиялық мәдениетті дамыту және менеджмент жүйесін үнемі жетілдіру осы жұмыста айтарлықтай прогреске қол жеткізуге көмектеседі.

Жұмыстың негізгі бағыттарына мыналар жатады::

- атмосфералық ауаға ластаушы заттардың шығарындыларын басқару;
- шикі газдың алауын азайту;
- су ресурстарын басқару;
- қалдықтарды басқару және жерді қалпына келтіру;
- биоәртүрлілікті сақтау.

ҚМГ мен еншілес ұйымдардың басшылығы қоршаған ортаның ластануына нөлдік төзімділік қағидатын ұстанады. Компания өз қызметінде экологиялық ақпаратты жинауды, талдауды және таратуды қамтамасыз ете отырып, Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексын және өзінің экологиялық саясатын басшылыққа алады.

Қол жетімді ең жақсы техникаға көшу

Қазақстанның жаңа экологиялық заңнамасының талаптарын ескере отырып, ҚМГ ең үздік қолжетімді техникаға (ҚДТ) көшу жөніндегі реформаға белсенді қатысады. Осы бастама аясында мұнай мен газды өндіру және қайта өңдеу

саласындағы ҚДТ анықтамалықтары әзірленді, ал 50 ірі ластаушы заттардың тізбесіне кіретін кәсіпорындар кешенді экологиялық рұқсаттар (ҚЭР) алу процесін бастады. ҚМГ тобына мыналар кіреді: АМӨЗ, ПМХЗ, ПКОП, «Қазақойл Ақтөбе».

Экологиялық диалог және өзара әрекеттесу

ҚМГ салалық бастамаларға және мемлекеттік органдармен және сараптамалық қоғамдастықпен диалогқа белсенді қатысады. 2024 жылғы 9 қарашада Атырау қаласында ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігі, «KAZENERGY» қауымдастығы және мұнай-газ компаниялары өкілдерінің қатысуымен мұнай-газ секторында Экологиялық реттеу мәселелері бойынша дөңгелек үстел өтті. Негізгі тақырыптар ҚЭР алу, мониторингтің автоматтандырылған жүйелерін (АЖМ) енгізу және экологиялық лицензиялауды жетілдіру болды.

Диалог аясында Экология және табиғи ресурстар министрлігі мен «KAZENERGY» қауымдастығының өкілдері «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС және «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc» (KPI) ЖШС кәсіпорындарын аралап, олардың экологиялық бағдарламаларымен, мониторинг жүйелерімен және тазарту құрылыстарымен танысты.

Экологиялық мониторингтің автоматтандырылған ақпараттық жүйесі

ҚМГ қоршаған ортаны қорғау саласында бірыңғай ақпараттық кеңістік құруға бағытталған экологиялық мониторингтің автоматтандырылған ақпараттық жүйесін (ЭМААЖ) енгізеді.

Жобаның негізгі мақсаты – экологиялық мониторингтің ашықтығын арттыру, адами факторды барынша азайту және айыппұл

санкцияларының туындау қаупін азайтуға ықпал ететін экологиялық нормалардың сақталуына жедел бақылауды қамтамасыз ету.

ЭМААЖ негізгі функцияларына мыналар жатады:

- мемлекеттік органдарға есептілікті қалыптастыруды автоматтандыру;
- рұқсат беру құжаттарының дерекқорын және эмиссиялар үшін төлемдерді есептеуді жүргізу;
- нормативтік көрсеткіштердің ықтимал асып кетуіне және технологиялық процестерді түзетуге жедел ден қою;

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ САЛАСЫНДАҒЫ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

0,23

Шығарындылардың қарқындылығы
SOx – 0,23 (IOGP – 0,09)

98%

Жол бойындағы судың 98%-ы қайтадан қабатқа айдалады

1,45

Алаудағы шикі газды жағу қарқындылығы
(IOGP – 8,8)

CDP: «B»

Климаттық рейтингі

0,39

Шығарындылардың қарқындылығы
NOx – 0,39 (IOGP – 0,36)

1 099 мың тонна

Тарихи қалдықтар мен мұнаймен ластанған жерлерді қалпына келтіру
(2023 жыл – 1 145 мың тонна)

98,9%

Шикі газды пайдалану коэффициент

CDP: «B»

Су қауіпсіздігі рейтингі

Компания қоршаған ортаны қорғаудың кешенді бағдарламаларын жүзеге асыра отырып және қызметкерлердің экологиялық қауіпсіздік туралы хабардарлығын арттыра отырып, экологиялық менеджмент жүйесін жетілдіруді жалғастыруда.

СУ РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ

БАСҚАРУ ТӘСІЛДЕРІ

GRI 303-1, GRI 303-2

Климаттың өзгеруі жағдайында су ресурстары барған сайын осал болып келеді, бұл экожүйелерге, экономикаға, адамдардың денсаулығына және қауымдастықтарға айтарлықтай әсер етеді. ҚМГ су ресурстарын ұтымды пайдалану үшін жауапкершілікті түсінеді және өз қызметінің су экожүйелеріне теріс әсерін азайту үшін күш салады.

Ресурстарын басқарудың стратегиялық тәсілі

ҚМГ-дың су ресурстарын басқару тәсілі орнықты дамудың халықаралық қағидаттарына сәйкес келеді, оның ішінде ОДМ 6 («Таза су және санитария»). Компания су ресурстарының қолжетімділігі мен ұтымды пайдаланылуын қамтамасыз етуге, сондай-ақ су объектілерінің ластануын азайтуға ұмтылады.

Экологиялық саясатқа сәйкес ҚМГ және оның еншілес және тәуелді ұйымдары негізгі басымдықтардың бірі ретінде қоршаған ортаны қорғауды және су ресурстарына теріс әсердің алдын алуды таниды. Компания суды үнемдеу жобаларын енгізуді, айналымдағы сумен жабдықтау үлесін арттыруды және су тапшылығына байланысты тәуекелдерді басқаруды қоса алғанда, суды пайдалану процестерін үздіксіз жетілдіру бойынша міндеттеме алды.

Осы саладағы іс-шараларды жүйелеу мақсатында 10 жылдық кезеңге арналған су ресурстарын басқару бағдарламасы әзірленді. Ол бағытталған:

- су тапшылығының алдын алу;
- экожүйелерді қорғау және қоршаған ортаға әсерді азайту;
- ҚМГ тобында су пайдалануды басқару жүйесін жетілдіру.

Бағдарлама ҚМГ негізгі операциялық ЕТҰ қамтиды және су пайдалану тұрғысынан инвестициялық жобаларды талдауды қамтиды. Бағдарлама аясында компанияның су ізіне талдау жүргізілді, негізгі тәуекелдер анықталды және оларды азайту бойынша ұсыныстар әзірленді.

Су ресурстарын қорғау және суды ұтымды пайдалану

ҚМГ тұщы суды тұтынуды азайтуға, тазартылған сарқынды суларды айналымды және қайта пайдалану көлемін ұлғайтуға ұмтылады. Су ресурстарын корпоративтік басқару шеңберінде 2018 жылы «сегіз су қағидатына» негізделген су ресурстарын басқару жөніндегі корпоративтік стандарт бекітілді. Стандарт ЕТҰ-ның суды пайдалану саласындағы қызметін реттейді және басшылар мен қызметкерлердің су ресурстарын сақтауға деген адалдығын арттыруға ықпал етеді. 2025 жылы оны су ресурстарын басқару бағдарламасының тәсілдерін ескере отырып жаңарту жоспарлануда.

ҚМГ өз қызметін халықаралық стандарттарға, Қазақстанның экологиялық және су заңнамасына толық сәйкес жүзеге асырады. Компанияда ластаушы заттарды төгу нормативтерін әзірлеу, экологиялық рұқсаттарды есептеу және алу, оның ішінде төгінділер мен су пайдалануға арналған процестер енгізілді.

ҚМГ СУ ҚАҒИДАТТАРЫ

Су – өмірдің негізі, тіршіліктің бастауы.

Таза тұщы судың молдығы мемлекеттің тұрақтылығы мен қауіпсіздігін, ал оған жауапты ұқыпты қарау – бизнестің табысы мен тұрақтылығын айқындайды. Бұл қағидаттар Компанияның бейілділігін білдіреді және біздің еліміздің қазіргі және болашақ ұрпақтарының адамдары, табиғаты мен әл-ауқаты үшін су ресурстарын қорғау ниетін көрсетеді.

Біз күнделікті қажеттіліктен бастап мұнай өндіру мен өңдеуге дейін суды үнемі пайдаланамыз. Бұл ретте біз әдепкі тірлігімізде судың қаншалықты маңызды екенін ұмытпауымыз керек. Компанияның әрбір қызметкері оны сақтауға үлес қосуы тиіс.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма Төрағасы

Суды пайдалануды бақылау және бағалау

Компания акционерлерге, мемлекеттік органдарға және жұртшылыққа экологиялық ақпаратқа ашық қолжетімділік беру арқылы өзінің табиғатты қорғау қызметінің ашықтығын қамтамасыз етеді.

2020 жылдан бастап ҚМГ су ізінің есебін жүргізеді және жыл сайын су қауіпсіздігі

жөніндегі сауалнама шеңберінде Carbon Disclosure Project (CDP) платформасында су пайдалану туралы ақпаратты ашады. 2024 жылы 2023 жылғы есептілік қорытындысы бойынша ҚМГ-ның су ресурстарын басқару саласындағы қызметі жоғары бағаланып, компанияға «В» рейтингі берілді (2023 жылы рейтинг «С» болды).

2024 жылы ҚМГ RAEX агенттігінің бірінші ESG-рейтингінде су ресурстарын ұтымды пайдалану бойынша көшбасшылар тізіміне енді. Зерттеу барысында Ресей, Қазақстан және Моңғолиядан келген 144 компанияның су пайдалану көрсеткіштері талданды. Бағалау суды тұтынудың сандық көрсеткіштерін ғана емес, сонымен қатар корпоративтік стратегиялардың сапасын, тәуекелдерді анықтау және азайту тетіктерінің болуын да қамтиды. Рейтинг нәтижелері бойынша ҚМГ ұтымды су пайдаланудың ең жоғары деңгейі бар топ-10 компанияға кірді.

Компания су технологияларын жетілдіру және су ресурстарын пайдалануды оңтайландыру бойынша жұмысты жалғастыруда, бұл оның тұрақты даму стратегиясының маңызды элементі болып табылады.

Су пайдалану саласындағы экологиялық және әлеуметтік жобалар

ҚМГ және оның еншілес компаниялары су пайдалану тиімділігін арттыруға бағытталған кең ауқымды іс-шараларды іске асыруда. Бұл саладағы аса маңызды жобалар тазарту құрылыстарын жаңғырту, бар өңірлерде сумен жабдықтау инфрақұрылымын дамыту және суды тұщыландырудың инновациялық технологияларын енгізу болып табылады.

«ТАЗАЛЫҚ» ЖОБАСЫ – АМӨЗ ТАЗАРТУ ҚҰРЫЛЫСТАРЫН ЖАҢҒЫРТУ

Ең ірі табиғат қорғау жобаларының бірі «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС іске асыратын «Тазалық» жобасы болып табылады. Оның мақсаты – булану алаңдарын, механикалық және биологиялық тазарту қондырғыларын қайта құру, сондай-ақ ағынды суларды тазарту қондырғысын салу.

Жобаның негізгі экологиялық әсерлері:

- ағынды суларды тазарту сапасын жақсарту;
- ашық резервуарлардан зиянды булануды тоқтату;
- булану өрістерінен қоршаған ортаға әсерді азайту.

Осы жоба шеңберінде механикалық тазарту құрылыстарының өнімділігін 2 есеге арттыру көзделген. Қазірдің өзінде қол жеткізілген нәтижелерге мыналар жатады:

- ағынды суларды механикалық тазарту қондырғыларын қайта құрудың екі кезеңі пайдалануға берілді (I кезең – 2023 жылдың аяғы, II кезең – 2024 жылдың мамыры);
- МТҚ өнімділігі сағатына 1000 текше метрге дейін өсті, мұнай шламын өңдеу айына 12 мың м³ жетті;

- ашық бассейндер жойылды, бұл көмірсутектердің булануын азайтуға мүмкіндік берді;
- қоршаған ортаға зиянды заттардың түсуін болдырмай, қалалық кәріз құрылыстарына ағынды суларды бұру үшін құбыр төсеу жұмыстары аяқталды.

Булану өрістерін рекультивациялау бойынша қосымша жұмыстар жүргізілуде, соның ішінде:

- учаскелерді құрғату,
- қамыс шабу,
- терең жырту және биологиялық өңдеу,
- үш сатылы рекультивация жүргізу.

ҚАТЫСАТЫН ӨҢІРЛЕРДЕ СУ ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫН ДАМУ

ҚМГ өз қызметінің өңірлеріндегі елді мекендерді су ресурстарымен қамтамасыз етуге ерекше назар аударады. Бұл бағытта екі стратегиялық жоба іске асырылуда: «Астрахань – Маңғышлақ» магистральдық су құбырын қайта жаңарту және Кендерлиде тұзсыздандыру зауытын салу.

«Астрахань – Маңғышлақ» магистральдық су құбырын реконструкциялау құбырдың өткізу қабілетін тәулігіне 110 мың м³-ден тәулігіне 170 мың м³-ке дейін ұлғайтуға бағытталған, бұл Атырау және Маңғыстау облыстарының халқын, ауыл шаруашылығы кәсіпорындарын, өнеркәсіптерін және мұнай-газ өндіру объектілерін сумен қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Су құбыры Атырау облысының Құрманғазы, Исатай және Жылыой аудандарының тұрғындары, сондай-ақ қала тұрғындары үшін су берудің жалғыз орталықтандырылған көзі ретінде стратегиялық рөл атқарады. Маңғыстау облысының Жаңаөзен, Бейнеу, Маңғыстау, Қарақия және Түпқараған аудандары. Халықтың суды тұтынуының жылына 4-5% өсуі бұл Жобаны аймақтың су қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі маңызды қадамға айналдырады.

Тағы бір маңызды жоба қуаттылығы тәулігіне 50 мың м³ **Кендерлиде тұщыландыру зауытын салу** болып табылады, ол Жаңаөзенде ауыз су тапшылығы проблемасын шешуге мүмкіндік береді және өңірде туризмді, кәсіпкерлікті және ауыл шаруашылығын дамыту үшін тұрақты сумен қамтамасыз етеді. Қазіргі уақытта Жаңаөзенге тұщыландырылған су беру үшін 201 км магистральдық су құбырын салуды, 83 км электр беру желісі мен 40 км автожол салуды қоса алғанда, негізгі құрылыс жұмыстары аяқталды. Ұзындығы 46 км газ құбырын монтаждау жұмыстары аяқталуда, ол 97% дайын. Нысанды пайдалануға беру 2025 жылға жоспарланған, бұл халықтың өмір сүру сапасын едәуір жақсартуға және өңірдегі экономикалық белсенділіктің дамуын қолдауға мүмкіндік береді.

СУДЫ ТАЗАРТУДЫҢ ЖӘНЕ ТҰЩЫЛАНДЫРУДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

«Қаражанбасмұнай» АҚ Маңғыстау облысындағы Қаражанбас кен орнында қатпарлы суды тұщыландыру зауытының жобасын іске асырды. Зауыт жобалық қуатқа шыққаннан кейін мүмкіндік береді:

- тәулігіне 42,5 мың м³ қабат суын өңдеу;
- тәулігіне 17 мың м³ тұзсыздандырылған су алу;
- тұщы су алуды азайтыңыз.

ҚМГ және оның еншілес компаниялары су тартуды азайтуға, ағынды суларды тазарту сапасын арттыруға және халықты ауыз сумен қамтамасыз етуге бағытталған ірі инфрақұрылымдық жобаларды дәйекті түрде іске асыруда. Заманауи технологияларды енгізу экологиялық әсерді барынша азайтуға және компания қатысатын өңірлердің су қауіпсіздігін нығайтуға мүмкіндік береді.

Ағымдағы сәтте енгізу нәтижелері:

- 2023 жылы су алу көлемі 2,6 млн м³ төмендеді;
- 2024 жылы – 4,07 млн м³, 2022 жылы 6,3 млн м³ салыстырғанда.

СУДЫ ТАЗАРТУ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ЕҢБЕК ЖАҒДАЙЛАРЫН ЖАҚСARTU

«ҚазТрансОйл» АҚ «Қаламқас» БМАС және «Қаражанбас» МАС объектілерінде суды тазартудың мобильді станцияларын орнату жобасын аяқтады. Жобаның негізгі мақсаттары:

- қызметкерлерді таза ауыз сумен қамтамасыз ету;
- қызметкерлердің еңбек жағдайларын жақсарту;
- өндірістік объектілердің әлеуметтік және экологиялық тұрақтылығын арттыру.

Бұған дейін бұл нысандарда Қиялы ауылы сорғы станциясынан сатып алынған ауыз су пайдаланылған, бұл айтарлықтай қаржылық шығындарды талап еткен. Тазарту қондырғыларын енгізу нәтижесінде:

- Еділ (техникалық) суы ҚР санитарлық нормаларына сәйкес ауыз су сапасына жеткізіледі;
- Компания сумен жабдықтау шығындарын едәуір қысқартты;
- Объектілердің экологиялық қауіпсіздік деңгейі көтерілді.

СУ ІЗІ

СУ АЛУ

GRI 303-3

ҚМГ компаниялар тобының су тартуы 2024 жылы 83,1 млн м³ құрады. Ең үлкен көздер – жер үсті сулары, жер асты бұлақтары және теңіз суы.

Бұл ретте, су тартудың жалпы көлеміне Атырау және Маңғыстау облыстарының тұтынушыларына тұщы техникалық су жеткізу бойынша қызмет көрсететін еншілес ұйымның көлемі де енгізілді – 2024 жылы 24,08 млн м³, – ҚМГ-ның бұл көлемі өзінің шаруашылық-ауыз су және/немесе өндірістік қажеттіліктеріне пайдаланбайды. Жоғарыда көрсетілген көлемді есепке алмағанда, 2024 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша өз қажеттіліктеріне жалпы су тұтыну 58,99 млн м³ құрады.

АЛЫНАТЫН СУДЫҢ ЖАЛПЫ КӨЛЕМІ, МЫҢ М³

Дүниежүзілік Ресурстар Институтының (WRI) мәліметтері бойынша, Қазақстан су тапшылығы аймағында тұр және алдағы 15-20 жылда су стрессінің жоғары деңгейі болжанады. ҚМГ Каспий теңізі, Сырдария және Орал өзендерінің бассейндерін қоса алғанда, WRI Aqueduct⁶ су стрессінің көрсеткішіне сәйкес су ресурстары тапшылығы жоғары өңірлерде орналасқан алты еншілес ұйымда суды пайдалануға талдау жүргізеді. 2024 жылы осы өңірлердегі су тартудың жалпы көлемі 27,3 млн м³ құрады.

⁶ WRI Aqueduct деректері бойынша: жоғары санат – жалпы су жүктемесі 40–80%, өте жоғары санат – 80%

СУ ПАЙДАЛАНУДЫҢ ОПЕРАЦИЯ ТҮРЛЕРІ БОЙЫНША ҚҰРЫЛЫМЫ

Мұндай өңірлерде су тапшылығын азайту мақсатында ҚМГ тұщы суды тұтынуды азайту, айналымды сумен жабдықтауды ұлғайту және су пайдалану мониторингін күшейту жөніндегі іс-шараларды іске асырады. Бұл ретте судың қолжетімділігі компанияның өндірістік қызметін жүзеге асыру үшін маңызды фактор болып табылатынын ескеру маңызды.

2024 ЖЫЛҒЫ СУ АЛУ ҚҰРЫЛЫМЫ СУ КӨЗДЕРІ БОЙЫНША, МЛН М³

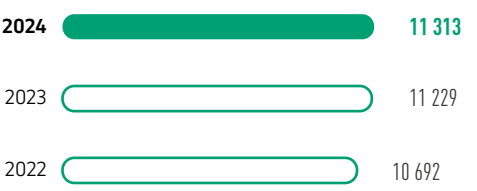
АҒЫНДЫ СУЛАРДЫ АҒЫЗУ ЖӘНЕ ҚАЙТА ПАЙДАЛАНУ

GRI 303-4

2024 жылы жалпы ағызылған ағынды сулардың көлемі 11,3 млн м³ құрады. Тазартылған ағынды сулар арнайы қабылдағыштарға – жиналмалы тоғандарға, булану алқаптарына және сүзгілеу алқаптарына жіберіледі. Жер үсті су нысандарына немесе жер бедеріне тікелей ағызу жүзеге асырылмайды.

Жеке жинауыштары жоқ кәсіпорындар ағынды суларды тазарту үшін мамандандырылған компанияларға береді. 2024 жылы минералдану деңгейі 1000 мг/л-ден жоғары барлық ағынды сулардың көлемі 0,8 млн м³ болды және олар толық көлемде үшінші тараптарға өткізілді.

СУДЫҢ ЖАЛПЫ АҒЫЗУ КӨЛЕМІ, МЫҢ М³

Су ресурстарын басқару шеңберінде ҚМГ кәсіпорындарының суы аз аймақтардағы ағынды суларды ағызу көлемі 2,98 млн м³ құрады, оның ішінде 2,95 млн м³ – кәсіпорындардың өз жинауыштарына, ал 0,03 млн м³ – мамандандырылған ұйымдарға тапсырылды.

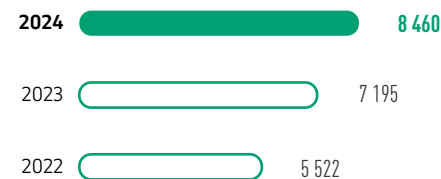
ҚМГ ағынды суларды тек қалдық ретінде емес, сонымен қатар қайта пайдалануға болатын әлеуетті ресурс ретінде қарастырады. Кәсіпорындардың тазарту құрылыстары мұнай өнімдері мен қалқымалы заттардан тазарту технологияларымен жабдықталған. Мысалы, мұнай өңдеу зауыттарында ағынды сулар алдымен механикалық және физика-химиялық тазартудан өтеді (құм ұстағыштар, мұнай ұстағыштар, радиалды тұндырғыштар және флотаторлар), одан кейін биологиялық тазартуға жіберіледі.

ҚМГ-нің басты міндеттерінің бірі – тазартылған ағынды суларды қайта пайдалануды ұлғайту. Мұндай су технологиялық үдерістерде, көгалдандыруды суаруға, құрылыс алаңдары мен жолдарда шаң басуға, көлік жууға, сондай-ақ өртке қарсы жүйелерді қоректендіруге қолданылады. 2024 жылы 8,5 млн м³ тазартылған ағынды су қайта пайдаланылды.

Елеулі көлем мұнай өңдеу зауыттарында пайдаланылады – 2024 жылы 4,1 млн м³, бұл ҚМГ-нің МӨЗ-деріндегі жалпы су тұтыну көлемінің шамамен төрттен біріне тең.

2024 жылы ҚМГ мұнай өңдеу зауыттарының айналымды су жүйелерінде 535,5 млн м³ су айналымда болды.

ТАЗАРТУДАН КЕЙІН ҚАЙТА ПАЙДАЛАНЫЛҒАН, МЫҢ М³

АЙНАЛМАЛЫ СУДЫҢ КӨЛЕМІ, МЫҢ М³

МҰНАЙ ӨНДІРУ ПРОЦЕСІНДЕГІ ІЛЕСПЕ-ҚАБАТТЫҚ СУЛАРДЫ БАСҚАРУ

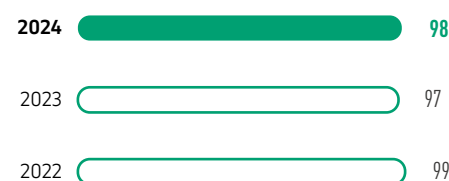
Мұнай өндіру барысында едәуір көлемде ілеспе-қабаттық сулар түзіледі. Бұл сулар мұнаймен бірге су-мұнай эмульсиясы түрінде жер бетіне шығарылады, кейін олар гравитациялық әдіспен бөлінеді. Тазартылған су қабат қысымын ұстап тұру мақсатында қайтадан жер қойнауына айдалады.

2024 жылы ілеспе-қабаттық сулардың жалпы өндірілген көлемі 140,5 млн м³ құрады, оның 98%-ы қайтадан қабатқа айдалды. Бұл ілеспе суларды утилизациялаудың жоғары деңгейін және жер үсті мен жер асты су ресурстарына әсерді барынша азайтуға бағытталған тиімді тәсілді көрсетеді.

ӨНДІРІЛГЕН ІЛЕСПЕ ҚАБАТТЫҚ СУДЫҢ КӨЛЕМІ, МЫҢ М³

ҚАБАТҚА ҚАЙТА АЙДАЛҒАН ІЛЕСПЕ ҚАБАТТЫҚ СУЛАРДЫҢ ҮЛЕСІ

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МОНИТОРИНГ ЖӘНЕ СУ НЫСАНДАРЫН ҚОРҒАУ

ҚМГ өндірістік қызметінің қоршаған ортаға ең үлкен әсері Қазақстанның батыс өңіріндегі су нысандарына – Жайық және Кигаш өзендеріне, сондай-ақ бірегей Көкжиде құмды алқабының экожүйесіне тиесілі. Аталған аумақтар экологиялық, шаруашылық және мәдени тұрғыдан ерекше құндылыққа ие.

Бұл сезімтал экожүйелерге теріс әсердің алдын алу мақсатында ҚМГ қоршаған ортаның жай-күйіне тұрақты бақылау жүргізуді және су ресурстары сапасын бақылауды қамтитын кешенді экологиялық мониторингті жүзеге асыруда. Компанияның бұл бағыттағы қызметі Қазақстан Республикасының табиғатты қорғау заңнамасының ұлттық талаптарына және тұрақты су пайдаланудың халықаралық стандарттарына толық сәйкес келеді.

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ

ҚМГ атмосфералық ауаны қорғауға басымдық береді, өйткені ластану деңгейі халықтың денсаулығы мен қоршаған ортаның жай-күйіне тікелей әсер етеді. Экологиялық саясат шеңберінде Компания ластаушы заттар

шығарындыларын жүйелі түрде азайтып, заманауи технологиялық шешімдер мен автоматтандырылған мониторинг жүйелерін енгізуде, сондай-ақ газды алауда жағу көлемін қысқарту бойынша шараларды жүзеге асыруда.

ШЫҒАРЫНДЫЛАРДЫ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ЖАБДЫҚТЫ ЖАҢҒЫРТУ

ҚМГ-нің экологиялық қызметінің негізгі бағыттарының бірі – жабдықты жаңғырту және экологиялық тиімді технологияларды енгізу арқылы атмосфераға шығарындыларды азайту. Технологиялық пештерде отындық мазұтты табиғи газбен ауыстыру, жаңа буындағы қоспаларды пайдалану, сондай-ақ көгалдандыру және аумақтарды абаттандыру бағдарламаларын іске асыру – осы бағыттағы негізгі шаралар қатарында.

Қосымша ретінде жанарғыларды жаңарту, жабдықтарды пайдалану режимін оңтайландыру және олардың жұмыс уақытын қысқарту бойынша жұмыстар жүргізілуде. Зиянды қосылыстармен шығатын газдарды тазарту, газды қайта өңдеу қуаттарын кеңейту және тиісті қондырғылар салу ластану деңгейін төмендетуге мүмкіндік береді. Тұрақты мониторинг ықтимал ағуларды уақтылы анықтап, оларды шұғыл жоюды қамтамасыз етеді.

Негізгі экологиялық іс-шаралардың бірі – сақтау резервуарларын қалқымалы қақпақтармен жабдықтау. Бұл шешім сақталатын өнім үстіндегі бос кеңістікті жойып, ұшпа фракциялардың түзілуін барынша азайтады.

Атырау мұнай өңдеу зауытында (АМӨЗ) техникалық қайта жарақтандыру бағдарламасы аясында 2024 жылы ЭЛОУ АТ-2 қондырғысында 36 жанарғыны ауыстыру аяқталды. Жанарғылар International Combustion Equipment S.r.l. компаниясы өндірісінің өнімі болып табылады және тұтандыру жүйелерімен, жалынды бақылау датчиктерімен жабдықталған. Бұл олардың тиімділігін арттырып, ластаушы заттардың шығарындыларын азайтты. Сонымен қатар, жаңа шығынөлшегіштер, электржетекті шиберлер, газ тазалау сүзгілері, оттегі анализаторлары және түтінсорғыштардың жиілік реттегіштері орнатылды. Бұл шаралар жану процесін оңтайландырып, шығарындылар деңгейін төмендетуге мүмкіндік берді.

«ҚазТрансОйл» АҚ Касымов атындағы мұнай өңдеу зауытында 20 000 м³ көлеміндегі цистернаға понтон орнату жұмыстарын аяқтады. Мұнайдың бетін газ кеңістігінен оқшаулайтын бұл құрылғы көмірсутектердің булануын азайтып, атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын 80%-ға дейін қысқартуға мүмкіндік береді. Жалпы алғанда, 2024 жылы «ҚазТрансОйл» АҚ нысандарындағы шығарындылар көлемі 2023 жылмен салыстырғанда 7%-ға төмендеді.

ШЫҒАРЫНДЫЛАР МОНИТОРИНГІ ЖӘНЕ
АВТОМАТТАНДЫРЫЛҒАН БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕЛЕРІ

ҚМГ қоршаған ортаны кешенді бақылауды жүзеге асырады, оған атмосфералық ауаны, су ресурстарын және топырақ жамылғысын қадағалау кіреді. Бұл өндірістік қызметтің қоршаған ортаға тигізетін әсерін барынша азайтуға мүмкіндік береді. Компания тұрақты түрде өндірістік экологиялық бақылау жүргізіп отырады, ал өлшеу нәтижелері тоқсан сайын мемлекеттік қадағалау органдарына жіберіледі.

Өндірістік объектілер орналасқан аудандардағы ауа сапасына ерекше көңіл бөлінеді. Санитарлық-қорғау аймақтарының шекараларына стационарлық бақылау бекеттері орнатылып, ластаушы заттардың деңгейі өзгерген жағдайда жедел әрекет ету және түзету шараларын қабылдау қамтамасыз етіледі.

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің талаптарына сәйкес, 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап I санаттағы объектілер операторлары үшін Автоматтандырылған эмиссия мониторингі жүйесінің (АЭМЖ) болуы міндетті болды. АЭМЖ негізгі стационарлық көздердегі шығарындылар көрсеткіштерін нақты

уақыт режимінде бақылауға және деректерді мемлекеттік органдарға жіберуге мүмкіндік береді.

АЭМЖ келесі кәсіпорындарда енгізілген: ҚОА, ММГ, АМӨЗ, ПМХЗ және ПКОВ, ал КРІ-де жүйені орнату және іске қосу-жөндеу жұмыстары аяқталу сатысында. Экологиялық бақылау құралдары пештер мен қазандықтар шығарындыларындағы күкірт ангидридi, күйе, азот оксидтері мен көміртек тотығының (СО) концентрациясын тіркейді. Деректер әр 20 минут сайын жаңартылып, мемлекеттік бақылау органдарына жіберіледі.

Автоматтандырылған мониторинг жүйелерін енгізу шығарындыларды нақты уақыт режимінде бақылауға ғана емес, сонымен қатар жабдықтың технологиялық параметрлерін реттеу арқылы ластану деңгейін азайтуға мүмкіндік береді. Осылайша, ҚМГ өндірістік процестерді жаңғыртуды эмиссияларға бақылауды күшейтумен ұштастыра отырып, атмосфералық ауаны қорғауға кешенді көзқарас ұстанады.

АТМОСФЕРАҒА ЛАСТАУШЫ ЗАТТАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ

GRI 305-7

2024 жылы ҚМГ атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларын азайту бойынша іс-шараларды жүзеге асыруды жалғастырды, бұл эмиссия көлемінің одан әрі қысқаруына ықпал етті. Компаниялар тобы бойынша шығарындылардың жалпы көлемі 116,765 мың тоннаны құрап, 2023 жылмен салыстырғанда 2%-ға төмендеді.

- Азот оксидтері (NOX) – шығарындылар көлемі 15,218 мың тонна деңгейінде қалып, өткен жылдың көрсеткішіне сәйкес болды.
- Күкірт диоксиді (SOX) – шығарындылар көлемі 11,686 мың тоннаға дейін ұлғайды,

бұл кейбір өндірістік қондырғылардың жұмыс режимінің өзгеруіне байланысты.

- Көміртек оксиді (СО) – шығарындылар 6%-ға төмендеп, 21,500 мың тоннаны құрады, бұл технологиялық процестерді оңтайландыру нәтижесінде мүмкін болды.
- Басқа ластаушы заттар – шығарындылар көлемі 68,361 мың тоннаны құрап, қоршаған ортаны қорғау шараларын енгізу есебінен тұрақты төмендеу үрдісін көрсетуде.

АТМОСФЕРАҒА ЛАСТАУШЫ ЗАТТАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ КӨЛЕМІ, МЫҢ ТОННА⁷

Атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының көлемі, мың тонна	2022	2023	2024
Азот оксидтері (NOX)	16,00	15,27	15,22
Күкірт диоксиді (SOX)	10,50	10,99	11,69
Көміртек оксиді (CO)	13,71	22,96	21,50
Қатты бөлшектер (PM)	0,52	1,31	1,97
Басқа ластаушы заттар	79,86	68,93	66,38

ҚМГ КОМПАНИЯЛАР ТОБЫ БОЙЫНША ЛАСТАУШЫ ЗАТТАРДЫҢ МЕНШІКТІ ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ

Көрсеткіш	2022	2023	2024
Көмірсутек шикізатын өндіру, т/1000 т. м. б.	2,1	2,2	2,2
Мұнай өңдеу, т /1000 т өңделген мұнай	3,1	3,0	2,9
Мұнай тасымалдау, т/1000 т тасымалданған мұнай	0,5	0,4	0,4

2024 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша азот оксидтері NOx шығарындыларының мұнай баламасындағы көмірсутек шикізатының жалпы өндіру көлеміне қатынасының орташа көрсеткіші 1 000 тонна УВС өндіруге шаққанда 0,39 тонна болды. Бұл ретте IOGP ұйымының орташа көрсеткіші – 0,36. 2023 жылмен салыстырғанда NOx-тың үлестік шығарындылары артты, бұл жаңа операторлар мен мердігер ұйымдардың

қызметінен жаңа көздердің қосылуымен байланысты.

Күкірт оксидтері SOx шығарындыларының мұнай баламасындағы көмірсутек шикізатының жалпы өндіру көлеміне қатынасының орташа көрсеткіші ҚМГ компаниялар тобы бойынша 0,23 тонна болды (1 000 тонна УВС өндіруге шаққанда), ал IOGP-тің орташа көрсеткіші – 0,09. ҚМГ көрсеткіші 2023 жылғы деңгейде сақталды.

ШИКІ ГАЗДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ

ҚМГ және оның еншілес ұйымдары экологиялық жауапкершілік қағидаттарын ұстана отырып, ластаушы заттар мен парниктік газдар шығарындыларын бақылауға бағытталған кешенді шараларды іске асыруда. Компанияның басым бағыттарының бірі – шикі газды алауда жағу көлемін азайту, бұл ҚМГ-нің Экологиялық саясаты мен халықаралық тұрақты даму стандарттарына сәйкес келеді.

Қоса жүретін мұнай газын жағу көлемін азайту стратегиясы аясында ҚМГ оны кәдеге жарату және тиімді пайдалану бойынша бағдарламаларды белсенді түрде дамытып отыр. Бұл шаралардың нәтижесінде 2024 жылы шикі газды кәдеге жарату деңгейі 98,9%-ға жетті. Газ жағу көрсеткіші 1 мың тонна өндірілген көмірсутек шикізатына шаққанда 1,45 тонна болды. Бұл көрсеткіш 2023 жылғы деңгейге (1,4) сәйкес келсе, 2022 жылмен салыстырғанда

⁷ Өз қызметінде Компания тұрақты органикалық ластаушы заттардың шығарылуын жүзеге асырмайды.

(1,5) төмен екенін көрсетеді. Аталған көрсеткіш Халықаралық мұнай-газ өндірушілер қауымдастығы (IOGP) белгілеген 8,8 орташа салалық мәннен 84%-ға төмен деңгейде қалып отыр.

2024 жылы газды алауда жағу көлемінің сәл өсуі Ақтөбе, Маңғыстау және Батыс Қазақстан

Шикі газды алаулатып жағу көлемі	2022	2023	2024
Шикі газды алаулатып жағудың жалпы көлемі, млн м³	35,7	33,35	35,2
Шикі газды тиімді пайдалану деңгейі, %	98,8	98,9	98,9
Шикі газды жағу қарқындылығы, өндірілген 1 мың КСШ-ға тоннаға шаққанда	1,5	1,4	1,45

ҚМГ газды алауда жағу көлемін азайтуға бағытталған жаһандық бастамаларға да белсенді қатысады. 2015 жылдан бастап Компания Дүниежүзілік банктің «2030 жылға дейін қосалқы мұнай газын тұрақты жағуды толық тоқтату» бағдарламасын қолдап келеді. Бұл бастама атмосфераға шығатын зиянды заттар көлемін барынша азайтуға және ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған. Аталған бастама аясында ҚМГ жыл сайын

облыстарында жаңа кен орындарының пайдалануға берілуімен байланысты. Соған қарамастан, ҚМГ газды жағу көлемін азайту бойынша жұмысын жалғастырып, газды қайта өңдеу және тиімді пайдалану инфрақұрылымын кеңейтуді қолға алуда.

Қазақстандағы Дүниежүзілік банк өкілдігіне шикі газды жағу көлемі бойынша есеп ұсынады.

Компания мұнай газын өңдеу және оны өндірістік процестерде – жылу мен электр энергиясын өндіруде пайдалану жобаларын жүзеге асыруды жалғастыруда. Бұл шешімдер ластаушы заттардың шығарылуын азайтып қана қоймай, өндірістік нысандардың энергия тиімділігін арттыруға да ықпал етеді.

ҚАЛДЫҚТАРДЫ ӨНДЕУ ЖӘНЕ ТОПЫРАҚ ҚҰНАРЛЫҒЫН ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ

GRI 306-1, GRI 306-2, GRI 306-3, GRI 306-4, GRI 306-5

ҚМГ-нің өндірістік қызметі бұрғылау қалдықтары, мұнайқұрамды қалдықтар, пайдаланылған катализаторлар, химиялық реагенттер, құрылыс қалдықтары, пайдаланылған майлар мен май сіңген шүберектер сияқты әртүрлі қалдық түрлерінің түзілуімен қатар жүреді. Қазақстан Республикасының мемлекеттік экологиялық саясатына және ҚМГ-нің Экологиялық саясатына сәйкес, компания қалдықтардың түзілуін азайту, олармен қауіпсіз жұмыс істеу және экологиялық тұрғыдан қауіпсіз технологияларды енгізу бойынша кешенді шараларды іске асырады.

2024 жылы ҚМГ қалдықтармен жұмыс істеу бойынша Корпоративтік стандартты бекітті. Бұл стандарт ЕТҰ жауапты тұлғаларының қалдықтармен жұмыс істеу саласындағы іс-қимылдарының кезең-кезеңмен орындалу тәртібін реттейді. Құжат ҚМГ кәсіпорындарының жұмысын Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасы талаптарына сәйкестендіру және қалдықтарды басқару тиімділігін арттыру мақсатында әзірленген.

ҚАЛДЫҚТАРДЫ ЕСЕПКЕ АЛУ ЖӘНЕ ОЛАРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ ЖҮЙЕСІ

ҚМГ қалдықтардың түзілуінен бастап оларды кәдеге жаратуға дейінгі барлық кезеңдерінде қатаң бақылау жүргізеді. Қалдықтардың қасиеттері мен көлеміне қарай бөлек жинау жүйесі енгізілген. Қалдықтарды есепке алу нәтижелері қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органға ұсынылады және HSE KMG ақпараттық жүйесінде тіркеледі.

Қалдықтармен жұмыс істеу үдерісіне жинақтау, көму, кәдеге жарату немесе тиісті рұқсат құжаттары, соның ішінде қайта өңдеуге лицензиялары мен экологиялық рұқсаттары бар мамандандырылған ұйымдарға беру кіреді. ҚМГ ЕТҰ қалдықтарды тасымалдау кезіндегі әсерді азайту мақсатында қалдықтардың қозғалысын

қысқарту немесе оларды кәсіпорын аумағында өңдеу жөнінде талаптар белгілейді.

Қалдықтарды кәдеге жарату және қалпына келтіру бойынша жұмыстарды мамандандырылған ұйымдар орындайды және бұл жұмыстардың шарттық-техникалық талаптарға және жобалық шешімдерге сәйкестігі ҚМГ тарапынан бақыланады. Қажет болған жағдайда қайта өңделген қалдықтарға бақылау зертханалық талдаулар жүргізіледі.

2024 жылы ҚМГ қалдықтарды кәдеге жарату және қалпына келтіру іс-шараларына 18,9 млрд теңге бағыттады.

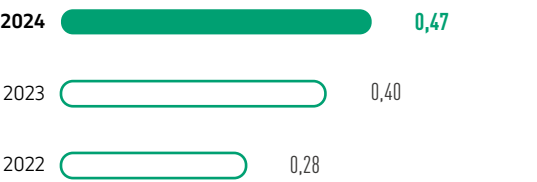
2024 ЖЫЛҒЫ ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ КӨРСЕТКІШТЕРІ, МЫҢ ТОННА

Қалдық түрі	Түзілген қалдықтар	Өңдеуге / кәдеге жаратуға жіберілген қалдықтар	Көму және орналастыруға жіберілген қалдықтар
Қауіпті қалдықтар	358,0 ⁸	1 452,9 ⁹	–
оның ішінде бұрғылау қалдықтары (бұрғылау ерітінділері мен шлам)	179,6	179,6	–
Қауіпсіз (бейқауіпті) қалдықтар	79,7	54,7	16,5
Барлығы:	437,7	1 507,6	16,5

КӘДЕГЕ ЖАРАТЫЛҒАН ҚАЛДЫҚТАРДЫҢ ЖАҢАДАН ТҮЗІЛГЕН ҚАЛДЫҚТАР КӨЛЕМІНЕ ҚАТЫНАСЫ, Т/Т

КӘДЕГЕ ЖАРАТЫЛҒАНДАР САНЫНЫҢ ҚАТЫНАСЫ ЖИНАҚТАЛҒАН ЖӘНЕ ҚАЙТА ЖИНАЛҒАН ҚАЛДЫҚТАР САНЫНА ПАЙДА БОЛҒАН ҚАЛДЫҚТАР, Т/Т

⁸ Қалдықтардың түзілу көлемі ҚМГ ЕТҰ нысандарында жұмыс жүргізетін мердігер ұйымдардан шыққан қалдықтар көлемін ескере отырып ұсынылған.
⁹ Көрсеткіштерде тарихи қалдықтардың кәдеге жаратылған көлемі және алдыңғы жылдан өткен қалдықтар көлемі ескерілген.

ТАРИХИ ЛАСТАНУЛАРДЫ ЖОЮ ЖӘНЕ ЖЕРЛЕРДІ РЕКУЛЬТИВАЦИЯЛАУ

ҚМГ ММГ, ӨМГ, ҚБМ және ЕМГ нысандарында тарихи мұнайқұрамды қалдықтарды кәдеге жарату және ластанған жерлерді тазарту жұмыстарын жалғастыруда.

2024 жылы 1 099 мың тонна тарихи қалдық кәдеге жаратылып, олар орналастырылған аумақтарда рекультивация жұмыстары жүргізілді, сондай-ақ қалған мұнай қалдықтарының көлемін нақтылау бойынша жұмыстар басталды. Бұзылған жерлердің рекультивацияланған жалпы ауданы 172 гектарды құрады.

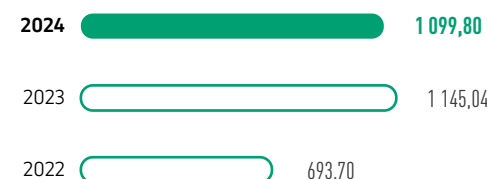
ҚБМ келісімшарттық аумақтағы тарихи ластануларды толық жойды – 2021–2024 жылдар аралығында 518 879 тонна тарихи мұнай қалдығы кәдеге жаратылды.

Каспий теңізі жағалауындағы мұнай қалдықтары бар шұңқыр, 3 бірлік жерүсті шұңқыры жойылып, «Қаражанбасмұнай» келісімшарттық аумағында 246 мұнаймен ластанған учаске тазартылды.

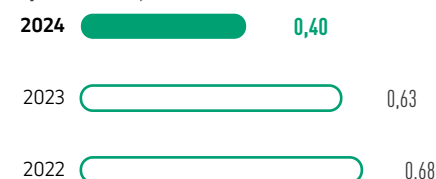
Сондай-ақ ЕМГ келісімшарттық аумақ шегінде тарихи мұнаймен ластанған жерлерді тазарту жұмыстарын аяқтады және Мемлекеттік экологиялық сараптаманың оң қорытындысы бар бекітілген рекультивация жобасына сәйкес келісімшарттық аумақтан тыс жерлердегі ластауларды жоюды жалғастыруда.

ҚМГ қалдық көлемін азайту, оларды қайта өңдеу деңгейін арттыру және қоршаған ортаға әсерді барынша төмендету бойынша кешенді шараларды жүзеге асыруды жалғастыруда. Бұл – компанияның тұрақты даму стратегиясының маңызды бөлігі болып табылады.

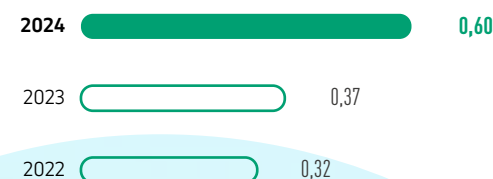
КӘДЕГЕ ЖАРАТЫЛҒАН ТАРИХИ ҚАЛДЫҚТАР, МЫҢ ТОННА

ЖЫЛ СОҢЫНДАҒЫ ЛАСТАНҒАН ЖЕРЛЕРДІҢ АУДАНЫНЫҢ ЖЫЛ БАСЫНДАҒЫ АУДАНЫНА ҚАТЫНАСЫ, ГА/ГА

ЖЫЛ ІШІНДЕ РЕКУЛЬТИВАЦИЯЛАНҒАН ЖЕРЛЕРДІҢ АУДАНЫНЫҢ СОЛ ЖЫЛЫ ЛАСТАНҒАН ЖЕРЛЕРДІҢ АУДАНЫНА ҚАТЫНАСЫ, ГА/ГА

МҰНАЙДЫҢ ТӨГІЛУІН БОЛДЫРМАУ ЖӘНЕ ЖОЮ ШАРАЛАРЫ

GRI 306-3

ҚМГ мұнайдың апаттық төгінділерін жоюға (МАТЖ) үнемі дайын болуды экологиялық қауіпсіздіктің маңызды басымдықтарының бірі ретінде қарастырады. Бұл, ең алдымен, тұйық су айдыны ретіндегі экосистемасы жоғары осалдыққа ие Каспий теңізінде жүзеге асырылатын операцияларға қатысты.

Компания теңіздегі мұнай операцияларын жүргізу кезінде қатаң экологиялық талаптарды қолданады, жұмыстар басталғанға дейін фондық экологиялық зерттеулер жүргізіп, ықтимал әлеуметтік және экологиялық әсерлерге баға береді. Сонымен қатар, операциялар барысында және олардың аяқталуынан кейін әсер ету мониторингі, эмиссия мониторингі және төтенше жағдайларды бақылау шаралары жүргізіледі.

Теңіздегі бұрғылау жұмыстары басталғанға дейін ҚМГ мұнайдың кез келген ықтимал апаттық төгіндісін жоюға толық дайындықты қамтамасыз етеді. Жұмыстар аяқталғаннан кейін жойылған ұңғымаларға қатысты үздіксіз экологиялық мониторинг жүргізіледі, оған мыналар кіреді:

- атмосфералық ауа сапасын бақылау
- теңіз суы мен түпкі шөгінділердің ластануын мониторингтеу;
- биоалуантүрліліктің жай-күйіне бақылау жүргізу;
- сынамаларды зертханалық талдау;
- жойылған ұңғымалардың ұңғы бастарында фото және бейнетүсірілім жүргізу.

ҚМГ теңіз операцияларын жүргізу кезінде мүлтіксіз сақтайтын негізгі қағидаттар:

- Бекітілген экологиялық нормалардан ауытқымау үшін жобалық шешімдерді қатаң сақтау.
- «Нөлдік төгінді» қағидаты – барлық қалдықтар мен ағынды сулар жағалауға тасымалданады.

- Барлық кемелерді балық қорғау құрылғыларымен жабдықтау және льяльды суларды ағызуға тыйым салу.
- 1 сәуір мен 15 шілде аралығындағы уылдырық шашу кезеңінде жұмыстар жүргізуге тыйым салу – теңіз биоресурстарын сақтау мақсатында.
- Мұнай өндіру аймағында өндірістік кемелерден балық аулауға тыйым салу.
- Экологиялық әсерді азайту мақсатында ұңғымаларды сынауға және көмірсутек шикізатын өртеуге түнгі уақытта тыйым салу.
- Теңіздегі келісімшарттық аумақтарда арнайы табиғатты пайдалану режимін сақтау.

2024 жылы құрлықтағы нысандарда мұнайдың 351 төгілу жағдайы тіркеліп, төгілген мұнайдың жалпы көлемі 284 тоннаны құрады. Төгінділердің негізгі себебі – коррозиялық процестер салдарынан мұнай құбырларының жарылуы болды. Бұл жағдайлар көмірсутектерді өндіру және тасымалдау барысында жағалаудағы нысандарда орын алды, негізінен болат құбырлардың тозуы мен коллекторлардың герметизациясының бұзылуы себеп болған. Айта кетерлігі, теңіз қайраңында (шельфте) мұнай төгінділері тіркелген жоқ.

Компания апаттар мен коммерциялық құбырлардың екпінін азайту үшін жүйелі түрде жұмыс істейді. Негізгі шараларға уақтылы диагностика, қайта құру, жабдықты ауыстыру, коррозия ингибиторларын қолдану және құбырларды тазарту кіреді. Бұл әрекеттер құбыр инфрақұрылымының тұтастығы мен сенімділігін арттыруға бағытталған.

«ҚазТрансОйл» АҚ құқық қорғау органдарымен тығыз өзара іс-қимыл нәтижесінде магистральдық мұнай құбырларына жасалатын заңсыз қылмыстық қосылыстарды толық жоюға

қол жеткізді. Мәселен, 2019 жылы 6,4 млн теңге залал келтірген екі заңсыз қосылу жағдайы тіркелсе, 2020 жылдан 2024 жылға дейін мұндай оқиғалар болған жоқ. Бұл нәтижеге келесі алдын алу шараларының арқасында қол жеткізілді:

- мұнай құбырларын күзету мақсатында GPS жүйесін қолдана отырып мобильді топтардың жұмысын бақылауды күшейту және құбырларды тұрақты патрульдеу;
- мұнай құбырларын қорғауға арналған «Optosense» бақылау жүйесін енгізу.

Компания мұнайдың апаттық төгінділерін жоюға (МАТЖ) әрдайым дайын болуды сөзсіз басымдық ретінде қарастырады және бұл бағытқа ерекше назар аударады.

ҚМГ теңіздегі операцияларының экологиялық қауіпсіздігін күшейту және қоршаған ортаға төнетін ықтимал тәуекелдерді азайту мақсатында мұнай төгінділерінің алдын алу және оларды жою жүйелерін үнемі жетілдіруде.

МАТЖ аясындағы волонтерлік қозғалысты дамыту

Мұнайдың апаттық төгінділерін жою (МАТЖ) бойынша волонтерлік қозғалысты дамыту бағдарламасы аясында «KMG Systems & Services» ЖШС 2024 жылғы 22 маусымда 16 және 17 лег волонтерлеріне арналған тренинг ұйымдастырды. Оқуға Ақтау қаласының жоғары оқу орындарының студенттері қатысты. Бағдарлама мұнай төгінділеріне әрекет ету дағдыларын дамытуға және өңірдің экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі қоғамдық қатысуды арттыруға бағытталған.

БИОАЛУАНТҮРЛІЛІКТІ САҚТАУ

GRI 306-2, GRI 306-3, GRI 306-4, GRI 306-5

БАСҚАРУ ТӘСІЛІ

ҚМГ өзінің Экологиялық саясаты аясында биоалуантүрлілікті сақтау және экожүйелерге әсерді барынша азайту жөніндегі міндеттемелерді қабылдайды. Компания

жауапты табиғат пайдалану қағидаттарын ұстанып, өндірістік қызметтің қоршаған ортаға теріс әсерінің алдын алу және оны жұмсарту шараларын іске асырады.

Бөлімше	Жобалар	Шығын көлемі, мың теңге
«KMG System&Services» ЖШС	Жайық өзеніндегі балық шаруашылығына келтірілген залалды өтеу	9 856
«Kalamkas-Khazar Operating» ЖШС	Жайық өзеніне балық жіберу	58 399,45
«Магистральдық Суағызғысы» ЖШС	Кигаш өзеніне балық жіберу	23 211,517

ҚМГ ҚАҒИДАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

Компания өз қызметінде келесі қағидаттарды басшылыққа алады:

- Сирек және жойылу қаупі төнген жануарлар түрлерінің мекендеу ортасы ретінде маңызды ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда қызмет жүргізуге тыйым салу. Экологиялық тұрғыдан осал аумақтарда жұмыстар басталғанға дейін тәуекелдерге бағалау жүргізіледі.
- Мүмкін болатын елеулі әсерлердің алдын алу, азайту, қалпына келтіру және өтемақы төлеуді қамтитын салдарларды жұмсарту шараларының иерархиясын қолдану.
- Қоршаған ортаны қорғау және биоалуантүрлілікті сақтау саласындағы инновациялық шешімдерді әзірлеу үшін ғылыми зерттеу бағдарламалары мен салалық әріптестіктерге қатысу.
- ҚМГ және мердігер ұйымдар қызметкерлерінің келісімшарттық аумақтарда заңсыз аңшылықпен, балық аулаумен және өзге де табиғи ресурстарды пайдаланумен айналысуына тыйым салу.

2025 жылы ҚМГ компаниялар тобының барлық кәсіпорындарын қамтитын, экожүйелерді қорғауға бағытталған кешенді шараларды көздейтін биоалуантүрлілікті сақтау жөніндегі ұзақмерзімді бағдарламаны әзірлеуді жоспарлап отыр.

БИОАЛУАНТҮРЛІЛІКKE ӘСЕРДІ БАСҚАРУ БОЙЫНША ОҚЫТУ

2024 жылғы қыркүйек айында ҚМГ Корпоративтік орталығы еншілес және тәуелді ұйымдардың мамандарына биоалуантүрлілікке әсерді басқару мәселелері бойынша оқыту ұйымдастырды. Бағдарламаға ҚМГ Корпоративтік орталығы мен компаниялар тобының экологтары мен инженерлері қатысты.

Оқытудың мақсаты – кәсіпорынды басқару контекстінде биоалуантүрлілік мәселелері бойынша терең түсінік қалыптастыру болды. Оқу барысында қатысушылар өндірістік қызметтің қоршаған орта мен биоалуантүрлілікке әсерінің негізгі аспектілерін, бұл әсерді азайту әдістерін, сондай-ақ есепке алу және есептілік талаптарын зерттеді

Ерекше назар келесі тақырыптарға аударылды:

- халықаралық стандарттар мен үздік практикаларды ескере отырып, биоалуантүрлілікке әсерді бағалау, көрсеткіштер мен биоиндикацияларды талдау;
- табиғатқа қатысты қаржылық ақпаратты жариялау бойынша жұмыс тобының (TNFD) және Global Reporting Initiative (GRI) ұсынымдары;
- биоалуантүрлілікке әсерді азайту бойынша шаралар иерархиясының қағидаттары, олар төрт негізгі әрекетті қамтиды: әсердің алдын алу, сақтау, қалпына келтіру және өтемақы беру.

Мұндай тәсіл ҚМГ басқару жүйесіне биоалуантүрлілік мәселелерін интеграциялауға ықпал етіп, тұрақты даму мен халықаралық экологиялық стандарттардың сақталуын қамтамасыз етеді.

ЭКОЖҮЙЕЛЕРГЕ ӘСЕРДІ БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ

Солтүстік Каспийдің мемлекеттік қорғалатын аймағында орналасқан учаскелерде фондық экологиялық зерттеулер, сондай-ақ ұңғымаларды бұрғылау және сынақтан өткізу жұмыстары жүргізілді. Қазіргі уақытта бұл аумақтардағы антропогендік әсер төмен деңгейде қалып отыр және жануарлар мен құстардың қоныс аударуына кедергі келтірмейді.

Теңіздегі операциялар кезінде қоршаған ортаға әсер ететін негізгі факторларға мыналар жатады:

- құрылыс кезеңінде судың лайлануы нәтижесінде тұнбалар концентрациясының артуы;
- қарқынды кеме қозғалысына байланысты түпкі шөгінділер құрылымының өзгеруі;
- бұрғылау және пайдалану кезеңінде шу арқылы болатын физикалық әсер.

Экологиялық жағдайды бақылау мақсатында өндірістік экологиялық мониторинг жүргізіледі, оған жойылған ұңғымаларға бақылау жүргізу және гидрология, гидрохимия, гидробиология және ихтиология салаларындағы ғылыми-зерттеу жұмыстары (ФЗЖ) кіреді. Бұл зерттеулер балық ресурстарына болдырмауға болмайтын әсер үшін қарастырылған өтемақы шараларының құрамдас бөлігі болып табылады.

Көрсеткіш	Құрлықтағы операциялар			Теңіздегі операциялар		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Биоалуантүрлілікке әсерге бағалау (ҚОӘБ) немесе ұқсас құжатпен қамтылған учаскелер үлесі (%)	100	100	100	100	100	100
Экологиялық мониторинг тұрақты түрде жүргізілетін учаскелер үлесі (%)	100	100	100	100	100	100
Жойылған ұңғымаларға тұрақты мониторинг жүргізілетін учаскелер үлесі (%)	100	100	100	100	100	100

Практикалық мысал

Биоалуантүрлілікті сақтау мақсатында «Магистралдық су таратқыш» ЖШС Каспий теңізі мен оның жағалау аймағының экожүйесін қорғау шеңберінде Кигаш өзеніне 23,6 мың бекіре шабағын жіберді.

Осы мақсатта 2024 жылы «Kalamkas-Khazar Operating» ЖШС өтемақылық шаралар аясында Жайық өзеніне 70 мың орыс бекіресі мен сүйрік шабағын, ал «KMG Systems & Services» ЖШС 18,8 мың бекіре тұқымдас шабақты табиғи ортаға жіберді.

ЭЛЕКТР БЕРУ ЖЕЛІЛЕРІНІҢ ОРНИТОФАУНАҒА ӘСЕРІ

Өндірістік қызметпен байланысты экологиялық проблемалардың бірі – электр беру желілерімен (ЭБЖ) соқтығысу және электр тогымен зақымдану салдарынан құстардың қырылуы. Бұл мәселе әсіресе ағашты өсімдіктері жоқ далалық және шөлейтті аймақтарда өзекті, өйткені мұндай жерлерде ЭБЖ тіректері жыртқыш құстар үшін ұя салуға және демалуға ыңғайлы орынға айналады.

ҚМГ құстар үшін қауіпті учаскелерге тұрақты мониторинг жүргізіп, арнайы зерттеулер мен өндірістік экологиялық бақылау аясында сыни маңызы бар аймақтарды анықтайды. Компания теріс әсерді азайту шараларын қабылдауда,

соның ішінде ЭБЖ-ға визуалды маркерлер орнату және басқа да қорғаныс тетіктерін енгізу.

БИОАЛУАНТҮРЛІЛІКТІ САҚТАУДЫҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ТӘСІЛІ

ҚМГ табиғатты қорғау іс-шараларын ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда да, олардың сыртында да жүзеге асырады. Биоалуантүрлілікті сақтау саясаты мынадай бағыттарды қамтиды:

- жануарлар мекендейтін және миграциялық жолдарын сақтау;
- экожүйелерге келетін ықтимал залалды барынша азайту және өтемақы төлеу шаралары;
- қалпына келтіру іс-шаралары арқылы бұзылған аумақтардың көлемін қысқарту.

Биоалуантүрлілікке теріс әсерді азайту мақсатында мұнай өндіру және тасымалдау нысандарында өндірістік процестердің ұзақтығы, қарқындылығы және әсер ету деңгейлері оңтайландырылады.

ҚМГ биоалуантүрлілікті қорғау саласындағы жаңа бастамалар мен ұсыныстар үшін ашық және мүдделі тараптарды өз идеяларын келесі электрондық пошта арқылы жолдауға шақырады: hse@kmg.kz.

ҚМГ-НІҢ ҚЫЗМЕТ ЕТУ ӨҢІРЛЕРІНДЕГІ ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН ТАБИҒИ АУМАҚТАР МЕН БИОАЛУАНТҮРЛІЛІК

СОЛТҮСТІК КАСПИЙ ЭКОЖҮЙЕСІ

Солтүстік Каспий – Каспий теңізінің ең өнімді бөлігі, онда биологиялық ресурстар қоры өте мол. Бұл аймақтың суларында 25 түрлі балық түрі мекендейді, олардың ішінде бекіре тұқымдас балықтардың үлесі айтарлықтай жоғары – бұл бассейндегі әлемдік қордың 70–80%-ына дейін жетеді.

Солтүстік Каспийдің шығыс бөлігі және Еділ, Жайық пен Ембі өзендерінің атыраулары ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың құрамына кіреді. Бұл сулы-батпақты алқаптар Еуразиядағы биоалуантүрлілік үшін аса маңызды, өйткені олар миллиондаған су құстары мен су маңындағы құстар үшін ұя салу, түлке шығу, қоныс аудару және қыстап шығу орны болып табылады. Солтүстік Каспий арқылы Еуразиядағы ең ірі қоныс аудару бағыттарының бірі – Сібір-Қара теңіз-Жерорта теңізі миграциялық жолы өтеді.

Фондық экологиялық зерттеулер көрсеткендей, солтүстік-шығыс Каспий арқылы 70-тен астам құс түрі миграция жасайды. Олардың ішінде Қазақстанның Қызыл кітабына енген бес сирек құс түрі бар.

Жер үсті биоценоздарында Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына енгізілген бес құс түрі ұя салады, олардың ең көбі – дала бүркіті. Ерекше құстардың қатарында – айыртұмсық (шилоклювка), сауысқан және кіші аққұтан (малая цапля) бар.

Каспий итбалығы (Phoca caspica) – Каспий теңізінде мекендейтін жалғыз ірі теңіз сүтқоректісі және эндемик түр болып табылады. Бұл жануар маусымдық миграция жасайды: қыс

айларында Солтүстік Каспийде көбейіп, көктем мен жазда орталық және оңтүстік бөліктерге ауысып, күзде қайтадан теңіздің тайыз солтүстік аймағына оралады.

ТАБИҒАТТЫ ҚОРҒАУ АУМАҚТАРЫ ЖӘНЕ ЭКОЖҮЙЕЛЕРДІ МОНИТОРИНГТЕУ

ҚМГ келісімшарттық аумақтарда флора мен фаунаның жай-күйін, теңіз суының, түпкі шөгінділер мен атмосфералық ауаның ластану деңгейін бақылау арқылы белсенді экологиялық мониторинг жүргізеді.

- «Исатай» учаскесі Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде, Маңғыстау облысындағы Бозашы түбегінің жағалауынан 45 км қашықтықта орналасқан және ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың жанында орналасқан.
- «Абай» учаскесі Каспий теңізінің қазақстандық секторының солтүстік-батыс бөлігінде, Атырау облысындағы Бозашы түбегінің жағалауынан 60–70 км қашықтықта орналасқан және Каспийдің қорғалатын аймағына кіреді.
- «Әл-Фараби» учаскесі Каспий теңізінің қазақстандық секторының оңтүстік бөлігінде орналасқан, оның батыс шекарасы Орта Каспий акваториясындағы Қазақстан мен Ресейдің мемлекеттік шекарасына іргелес жатыр.

МАҒЫСТАУ ОБЛЫСЫНЫҢ ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН ТАБИҒИ АУМАҚТАРЫ

Маңғыстау облысы табиғи әртүрлілікке бай және келесі ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды қамтиды:

- Үстірт мемлекеттік табиғи қорығы;
- Республикалық маңызы бар Кендірлі-Қаясан қорғалатын аймағы;
- Сегіз қорықша және өңірлік табиғи парк.

Өңір аумағында сирек кездесетін жануарлар мекендейді, олардың ішінде Қазақстанның Қызыл кітабына енген *Elaphe sauromates* (сармат қарашұбар жыланы) бар. Өңірде кең таралған Орта Азиялық тасбақа Халықаралық табиғатты қорғау одағы (МСОП) жіктемесі бойынша жойылу қаупі төнген түр ретінде танылған.

Кендірлі-Қаясан қорғалатын аймағы дуадақ-красотка мен балобан сұңқарының тіршілік ортасын сақтау мақсатында құрылған. Бұл аймақта табиғатты пайдаланудың үш режимі қолданылады: қорықтық, қорықшалық және реттелетін режимдер.

АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫНЫҢ ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН АУМАҚТАРЫ

Жергілікті маңызы бар мемлекеттік табиғи кешенді қорықша – «Көкжиде – Құмжарған».

Қорықша аумағында республикалық маңызы бар мемлекеттік табиғи-қорық қорының екі объектісі орналасқан: Көкжиде құмды алқабы мен Көкжиде жер асты сулары. Бұл нысандар республикалық және халықаралық маңызы бар геологиялық объектілер тізіміне енгізілген.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ БІРЕГЕЙ ЭКОЖҮЙЕЛЕРДІ САҚТАУ

ҚМГ бірегей табиғи нысандарға жақын орналасқан мұнай өндіру аумақтарында қоршаған ортаның жай-күйіне қатаң бақылау жүргізеді:

- Ақтөбе облысындағы «Көкжиде – Құмжарған» қорықшасына іргелес орналасқан Өріктау, Әлібекмола және Қожасай кен орындарында жер асты суларының ластануын болдырмау мақсатында тұрақты экологиялық мониторинг жүргізіледі, соның ішінде Көкжиде құмды алқабында.
- Қаражанбас кен орны Бозашы түбегінің солтүстік-батыс бөлігінде орналасқан және Солтүстік Каспий мемлекеттік қорғалатын аймағымен шектеседі. Бұл нысанда өндірістік экологиялық бақылау аясында флора мен фаунаның жағдайы жылына екі рет зерттеледі.

ЖОСПАРЛАНЫП ОТЫРҒАН ШАРУАШЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТКЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БАҒА БЕРУ

ҚМГ шаруашылық қызметтің қоршаған ортаға әсерін бағалауға кешенді тәсілді қолдана отырып, ықтимал экологиялық тәуекелдерді анықтауды, талдауды және барынша азайтуды

қамтамасыз етеді. Осы саясат аясында барлық жаңа жобалар бойынша экологиялық сараптама жүргізіледі, бұл ретте қоғамдық пікір ескеріліп, экожүйелерге ықтимал әсерге баға беріледі.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БАҒАЛАУ РӘСІМІ ЖӘНЕ ҚОҒАМНЫҢ ҚАТЫСУЫ

Экологиялық бағалау жоспарланып отырған жобалардың қоршаған ортаға әсерін талдауды қамтиды және ықтимал теріс салдардың алдын алуға мүмкіндік береді. Қоғамдық пікірді ескеру осы үдерістің маңызды бөлігі болып табылады және мынадай жолдармен жүзеге асырылады:

- мүдделі тараптармен бейресми кездесулер мен талқылаулар өткізу;
- қоғам тарапынан жазбаша және ауызша ұсыныстарды жинау;
- ашық жиналыстар мен қоғамдық тыңдаулар ұйымдастыру.

Барлық маңызды жобалар қоғамдық тыңдауға шығарылады, оған үкіметтік емес ұйымдар, мемлекеттік органдар, жұртшылық өкілдері және басқа да мүдделі тараптар қатысады. Тыңдаулар ашық форматта өткізіледі, олардың нәтижелері хатталып, көпшілікке қолжетімді түрде жарияланады.

2024 жылы ҚМГ 18 қоғамдық кездесу және 100 қоғамдық тыңдау өткізді.

[HTTPS://WWW.KMG.KZ/RU](https://www.kmg.kz/ru)

ЖҰМЫС АЛАҢДАРЫН ЖАБУ ЖӘНЕ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ

Қазақстан Республикасының заңнамасы мен келісімшарт талаптарына сәйкес, «КазМұнайГаз» ҰК АҚ әрбір кен орнында негізгі құралдарды бөлшектеу, жою және жер учаскелерін қалпына келтіру бойынша заңды міндеттемелерге ие. Бұл міндеттемелерге барлық өнімсіз ұңғымаларды кезең-кезеңімен жабу, құбыржолдары мен ғимараттарды бөлшектеу, келісімшарттық аумақты рекультивациялау, сондай-ақ өндірістік учаскелерде қоршаған ортаның ластану салдарын жою кіреді.

Компания әрбір келісімшарт бойынша активтерді шығару жөніндегі міндеттемелерді жеке бағалайды. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Мұнайгаз активтерін жою жөніндегі міндеттемелерге қатысты Топтың резервінің баланстық құны 142 009 миллион теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 123 785 миллион теңге).

Келісімшарттық аумақтарды рекультивациялау және жою рәсімдері Қазақстан Республикасының «Жерасты байлығы және жер қойнауын пайдалану туралы» Кодексімен реттеледі. Аталған Кодекске сәйкес, жер қойнауын пайдалану салдарларын жою белгіленген сараптамалардан оң қорытынды алған жобалық құжаттамаға сәйкес жүзеге асырылады. Жер қойнауын консервациялау да бекітілген консервациялау жобасына сәйкес жүргізіледі. Технологиялық объектілер жоба негізінде жойылуға немесе консервациялануға жатады,

ал кейбір ұңғымаларға арнайы консервациялау және жою тәртібі қолданылады. Ұңғымаларды жою жөніндегі жұмыстарға қойылатын талаптар Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2018 жылғы 22 мамырдағы №200 бұйрығымен бекітілген қағидалармен реттеледі.

Магистральдық мұнай және газ құбыржолдарына қатысты, 2012 жылғы 4 шілдеде күшіне енген Қазақстан Республикасының «Магистральдық құбыр туралы» Заңына сәйкес, «КазТрансОйл» АҚ пайдалану аяқталғаннан кейін магистральдық құбыржолды жою және қоршаған ортаны қалпына келтіру, оның ішінде жерді рекультивациялау бойынша заңды міндеттемелерді орындайды. Құбыржолдарды жою және жерді рекультивациялау жөніндегі резерв Топ жүргізетін жұмыстардың есептелген құны негізінде бағаланады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Құбырларды жою және жерлерді рекультивациялау жөніндегі міндеттеме бойынша Топ резервінің баланстық құны 37 405 миллион теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсанда: 45 649 миллион теңге).

ҚМГ жұмыс алаңдарын жабу және рекультивациялау кезінде экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету және нормативтік талаптарды сақтау бойынша жұмысын жалғастырып келеді, компания өз қызметінің қоршаған ортаға әсерін барынша азайтуға ұмтылады.

Практикалық мысалдар

- 2024 жылғы 23 қазанда «Ембімұнайгаз» АҚ жұртшылық өкілдерінің сұрауы бойынша «Доссормұнайгаз» мұнай-газ өндіру басқармасының өндірістік нысандарына экскурсия ұйымдастырды. Іс-шара барысында қатысушылар қоршаған ортаны қорғау және кәсіпорын қызметінің басқа да аспектілері бойынша сұрақтарына жауап алды.

- 2024 жылғы 8 тамызда Атырау мұнай өңдеу зауытында Қоғамдық экологиялық кеңестің отырысы өтті. Қатысушыларға кәсіпорынның қоршаған ортаға әсерін азайту жөніндегі жоспарлар таныстырылды, оның ішінде ағынды суларды тазарту және толықтырушы суды дайындауға арналған кешенді қондырғы салу жобасы. Аталған жобаны іске асыру мынадай нәтижелерге қол жеткізуге мүмкіндік береді:

- Жайық өзенінен су алу көлемін 50%-ға дейін азайту;
- ағынды суларды қайта пайдалану арқылы олардың төгінді көлемін 70%-ға дейін төмендету.

Сұрақ-жауап сессиясы барысында негізгі экологиялық мәселелер талқыланды, оның ішінде Атырау қаласындағы КОС-қа ағынды суларды ағызуға рұқсат беру және зауыттың санитарлық-қорғау аймағын кеңейту.

- Осы күні АМӨЗ-де Қазақстан мұнайының 125 жылдығына арналған ашық есік күні өтті. Іс-шараға экоактивистер, мемлекеттік органдардың, жұртшылық пен БАҚ өкілдері қатысты. Қатысушылар зауыттың экологиялық бастамаларымен танысты, оның ішінде каталитикалық риформинг қондырғысының түтін мұржасына орнатылған эмиссиялардың автоматтандырылған бақылау жүйесінің (АБЖ) іске қосылуы және реконструкциядан өткен механикалық тазарту құрылыстары (МТҚ) алаңын аралау болды.

2024 ЖЫЛҒЫ КОРПОРАТИВТІК СТАНДАРТТАРДЫ ЖАҢАРТУ

2024 жылы ҚМГ шаруашылық қызметтің қоршаған ортаға әсерін бағалаудың бірыңғай корпоративтік қағидаттарын айқындайтын Экологиялық бағалау жөніндегі Корпоративтік стандартты өзектендірді.

Аталған стандарт мыналарды реттейді:

- ҚМГ компаниялар тобы қызметкерлері мен мердігерлерінің қызметін;
- қоршаған ортаға әсерді бағалау (ҚОӘБ) материалдары мен техникалық

құжаттаманы әзірлеумен айналысатын жобалық ұйымдардың жұмысын;

- қоғамдық талқылауларды ұйымдастыру және азаматтардың пікірін ескеру тәртібін;
- экологиялық рұқсаттарды алу рәсімдерін.

Бұл стандартты жаңарту ҚМГ-нің барлық жобаларының экологиялық қауіпсіздігін арттыруға және табиғатты қорғау нормаларының сақталуына корпоративтік бақылауды күшейтуге бағытталған.

«ЖАСЫЛ КЕҢСЕ» ҚАҒИДАТТАРЫН ЕНГІЗУ

ҚМГ ресурстарды ұтымды пайдалануға, қалдықтар көлемін азайтуға және қызметкерлердің экологиялық сауаттылығын арттыруға бағытталған «жасыл кеңсе» қағидаттарын ұстанады. Осы бастама аясында компания экологиялық ізі мен әсерін азайтуға

және корпоративтік мәдениетте тұрақты дағдыларды қалыптастыруға ықпал ететін іс-шаралар кешенін іске асыруда. Сонымен қатар, 2024 жылы бұл бағыттағы жұмыстар «Таза Қазақстан» экологиялық акциясын іске асыру аясында күшейтілді.

КЕҢСЕ КЕҢІСТІГІН ЭКОЛОГИЯЛАНДЫРУ

2024 жылы қалдықтарды бөлек жинау бастамасы аясында «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ ғимаратына пластик бөтелкелерді, алюминий банкаларды және шыны ыдысты жинауға арналған фандомат орнатылды. Жыл ішінде 25,3 мыңнан астам пластик бөтелке мен 8,2 мыңға жуық алюминий банка жиналып, қайта өңдеуге жіберілді. 2023 жылғы ақпан айында фандомат орнатылған сәттен бастап жалпы тапсырылған ыдыс саны 54 378 бірлікті құрады.

Компанияның орталық кеңсе ғимаратында қағаз, пластик, шыны, металл және пайдаланылған батареяларды бөлек жинауға арналған экоқоқыс жәшіктері мен контейнерлер орнатылған. Сонымен қатар, люминесценттік шамдарды қабылдап, уақытша сақтауға арналған арнайы шкафтармен жабдықталған.

Ресурстарды тұтынуды азайту бойынша басқа да шаралар:

- жұмыс күні аяқталғаннан кейін компьютерлер мен техника құрылғыларын сөндіру қажеттігі туралы қызметкерлерге автоматтандырылған ескертулер жіберу;
- баспа көлемін қысқарту және ағаштарды сақтау туралы ақпараттық жадынамалар тарату;
- қағаз қолдануды азайту мақсатында электрондық құжат айналымын дамыту;
- Компания қызметкерлері туған күн иелеріне гүл шоғының орнына бөлме гүлдерін сыйлап, кеңседегі жасыл желек көлемін жүйелі түрде арттыру.

Экологиялық көлік түрлерін ынталандыру мақсатында ҚМГ кеңсе ғимаратында велосипед тұрағы жабдықталған, ал 2024 жылы олардың саны көбейтіліп, сыртқы тұрақтарға жөндеу жұмыстары жүргізілді.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БАСТАМАЛАР МЕН КОРПОРАТИВТІК АКЦИЯЛАР

ҚМГ қызметкерлерді экологиялық іс-шараларға белсенді түрде тартады. 2024 жылы «Өз ыдысыңды алып кел» акциясы басталды. Бұл бастама аясында кеңседегі кофехана, буфет және асханада көп рет қолданылатын жеке ыдысын пайдаланатын қызметкерлерге жеңілдіктер ұсынылады.

Компания CO₂ шығарындыларын азайтуға бағытталған бастамаларды да қолдайды. Қызметкерлер Қазақстан Республикасының Қоршаған ортаны қорғау министрлігі ұйымдастырған «Jasyl Jol» челленджіне қатысты.

2024 жылғы 6 мамыр мен 5 маусым аралығында олар жұмысқа жеке автокөлікпен барудан бас тартып, велосипедпен немесе жаяу қатынауды таңдады.

Сонымен қатар, 2023 жылдан бастап ҚМГ кеңсе ғимаратында пилоттық режимде электромобильдерге арналған қуаттау станциялары орнатылып, пайдалануға берілді.

2024 жылы Дүниежүзілік қоршаған ортаны қорғау күні шөлейттенуге қарсы күрес және жерді қалпына келтіру тақырыбына арналды.

Осыған орай ҚМГ компаниялар тобында ақпараттық науқан ұйымдастырылды. Ішкі порталдарда БҰҰ Қоршаған орта жөніндегі бағдарламасының (ЮНЕП) бейнематериалдары орналастырылып, қызметкерлердің жұмыс мониторларында экопостерлер көрсетілді.

Компания дәстүрлі түрде энергия тұтынуды қысқартуға бағытталған жаһандық қозғалысты қолдай отырып, «Жер сағаты» халықаралық акциясына қатысады. 2024 жылы ҚМГ аталған бастамаға тағы да қолдау білдіріп, бір сағатқа жарық пен тұрмыстық құрылғыларды сөндірді.

«Таза Қазақстан» акциясы

«Таза Қазақстан» республикалық экологиялық акциясы аясында ҚМГ компаниялар тобы бойынша 2024 жылғы шілде мен қазан аралығын қамтитын сенбіліктер кестесі бекітілді. Әр сенбі сайын ҚМГ-нің кемінде екі еншілес және тәуелді ұйымы тазалық жұмыстарына қатысып отырды.

2024 жылғы 24 тамызда ең ауқымды сенбілік өтті – бұл шараға ҚМГ компаниялар тобына кіретін 34 ұйымнан 2800-ден астам қызметкер, соның ішінде бірінші басшылар да қатысты. Акцияға Астана қаласы, сондай-ақ Маңғыстау, Ақтөбе, Атырау, Қызылорда, Павлодар, Түркістан және Батыс Қазақстан облыстарындағы еншілес ұйым өкілдері белсенді қатысты.

Көріктендіру және абаттандыру іс-шаралары жоспарының жүзеге асырылу нәтижелері:

- Тарихи-мәдени ескерткіштер, мектептер, балабақшалар және басқа да нысандар аумағын тазалау және абаттандыру бойынша 75 акция өткізілді.
- 235 сенбілік ұйымдастырылып, оларға жалпы саны 10 мыңнан астам адам қатысты, нәтижесінде 240 тонна қалдық жиналды.
- Жасыл желектерді әктеу бойынша 60 іс-шара өткізілді, шамамен 170 мың ағаш қамтылды.

ҚМГ Мемлекет басшысының бес жыл ішінде ел бойынша 2 миллиард ағаш отырғызу жөніндегі ауқымды экологиялық бастамасына белсенді қатысуда. 2024 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша 88 925 ағаш отырғызу жоспарланған болатын, алайда қосымша қабылданған шаралардың нәтижесінде көгалдандыру көлемі ұлғайтылып, жалпы 97 218 ағаш пен бұта отырғызылды.

12 қазанда ағаштарды бір мезгілде отырғызу науқаны аясында ҚМГ компаниялар тобы бойынша 12 мыңнан астам ағаш егілді. Атап айтқанда, ҚМГ Корпоративтік орталығы Астана қаласындағы №111 мектептің маңайына биіктігі үш метр болатын 125 қарағай, сондай-ақ кеңсе ғимараты жанына 5 ағаш отырғызды. Акцияға 28 ЕТҰ-ның бірінші басшылары мен 1400-ден астам қызметкер қатысты.

Көгалдандыру мен абаттандыру бойынша жүйелі жұмыстың арқасында ҚМГ экологиялық жағдайды жақсартуға және компанияның қызмет жүргізетін өңірлерінде жасыл аймақтар құруға елеулі үлес қосып келеді.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ВИКТОРИНАЛАР МЕН БІЛІМ БЕРУ ІС-ШАРАЛАРЫ

ҚМГ қызметкерлерінің экологиялық мәдениетін арттыру мақсатында оқыту іс-шаралары ұйымдастырылады. 2024 жылғы 5 маусымда, Қоршаған ортаны қорғау күніне орай, экологиялық викторина өткізілді, оның жеңімпаздарына сыйлықтар табыс етілді.

2024 жылғы 7 тамызда экологиялық ойлауға арналған шеберлік сабағы өтті, оған 120-дан астам қызметкер қатысты (70 – офлайн, 50 – онлайн). Эколог және экоамбассадор Әсел Құспанова ресурстарды тұтынуды азайту, қалдықтарды бөлек жинау және қайта өңдеу тақырыптарында ақпарат ұсынды. Қызметкерлер Астана қаласындағы қайталама шикізатты қабылдау пункттері туралы ақпарат алып, саналы тұтынуға қатысты ұсыныстармен танысты. Шеберлік сабағы аясында корпоративтік еріктілердің бастамасымен кітап алмасуға арналған «дармарка» ұйымдастырылды.

Сонымен қатар, ҚМГ «Әр бейсенбі – қағазсыз күн» акциясын іске қосты: бұл күні қызметкерлер қағаз қолдануды азайтуға шақырылады, ал кеңселерде процестерді цифрландыру бойынша ұсынымдар таратылуда.

2024 жылғы 1 қыркүйектен бастап ҚМГ компаниялар тобында фандоматты – пластик бөтелкелерді қабылдап, оларды кейін қайта өңдеуге бағыттайтын автоматты белсенді пайдалану бойынша конкурс басталды. Конкурстың мақсаты – фандоматтарды пайдалануды танымал ету және қалдықтарды бөлек жинауға ынталандыру. Бұл бастама қайта өңделетін пластик көлемін арттырумен қатар, экологиялық жауапты мінез-құлықты қалыптастыруға және ресурстарды үнемдеудің маңыздылығын түсінуге бағытталған.

ҚМГ ресурстарды жауапты тұтыну мен тұрақты дамуға бағытталған корпоративтік мәдениетті қалыптастыра отырып, «жасыл кеңсе» бастамаларын дамыту жұмысын жалғастыруда.

ЗАҢНАМА ТАЛАПТАРЫНА СӘЙКЕСТІК ЖӘНЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ШЫҒЫСТАР

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУҒА АРНАЛҒАН ШЫҒЫСТАР

Компанияның экологиялық шығындарына мыналар кіреді:

- нормативтік эмиссиялар үшін салық төлеу;
- қоршаған ортаны қорғау іс-шараларына жұмсалатын шығындар;
- экологиялық тәуекелдерді сақтандыру;
- қоршаған ортаны қорғау саласындағы өтемдік іс-шаралар;
- қоршаған ортаға әсерді болдырмауға бағытталған инвестициялар.

2015 жылдан бастап мұнай қалдықтарын қайта өңдеуге салынған инвестициялар көлемі үш есеге артты.

2024 жылы қоршаған ортаны қорғауға арналған шығындар 45,4 млрд теңгені құрады. Қаржыландырудың негізгі бағыттары:

- қалдықтарды қалпына келтіру (қайта пайдалануға дайындау, қайта өңдеу, кәдеге жарату) және тарихи ластануларды жою;

- мұнаймен ластанған жерлерді рекультивациялау;
- өндірістік мониторинг жүргізу, оның ішінде теңіз акваториясында;
- ластаушы заттардың шығарылуы мен төгінділерін азайту мақсатында тазарту құрылыстарын жаңғырту;

- тазарту құрылыстары нысандарын жөндеу;
- шығарылымдарды азайтуға бағытталған техникалық және ұйымдастырушылық іс-шаралар, соның ішінде жанарғылар мен сүзгілерді ауыстыру және орнату, катализаторларды қолдану және өзге де технологиялық шешімдер.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЗАҢНАМАСЫНЫҢ ТАЛАПТАРЫНА СӘЙКЕСТІК

GRI 2-27

Компания өндірістік нысандарында Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасына сәйкестікті жүйелі түрде бақылап отырады. Бұл жұмыс шеңберінде ықтимал сәйкессіздіктер анықталып, проблемалық мәселелер талданады және экологиялық тәуекелдер басқарылып отырады, бұл өз кезегінде бұзушылықтардың алдын алуға мүмкіндік береді.

2024 жылы жалпы сомасы 33 203,2 млн теңге мөлшерінде айыппұл санкциялары ұсынылды, оның ішінде 196 млн теңге төленді. Аталған сомаға ҚМГ-нің бір еншілес ұйымына қатысты 32,3 млрд теңге көлемінде айыппұл енгізілді, қазіргі уақытта бұл талап сот тәртібімен дауланып жатыр.

Компания экологиялық талаптарға толық сәйкестікті қамтамасыз ету, экологиялық тәуекелдерді барынша азайту және қоршаған ортаға әсерді төмендету үшін ең озық қолжетімді технологияларды енгізу бағытындағы жұмысын жалғастыруда.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АЙЫППҰЛДАР, МЛН ТЕҢГЕ

ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ

GRI 403-1, GRI 403-2, GRI 403-3, GRI 403-4

ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы менеджмент жүйесі	132
Негізгі көрсеткіштер	134
Өндірістік процестердің қауіпсіздігін басқару	135
Көлік қауіпсіздігі	136
Өрт қауіпсіздігі	136
Мердігер ұйымдармен өзара іс-қимыл	137
Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау саласын цифрландыру	138
Өндірістік санитария және еңбек гигиенасы	139

**БОЛАШАҚҚА
ИНВЕСТИЦИЯ**

ӨҚ, ЕҚ ЖӘНЕ ҚОҚ САЛАСЫНДАҒЫ МЕНЕДЖМЕНТ ЖҮЙЕСІ

Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау саласындағы менеджмент жүйесі (МЖ) Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына, ISO 14001 және ISO 45001 халықаралық стандарттарына, сондай-ақ Компанияның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленген. Жүйенің негізіне әлемдік озық тәжірибелер, Мұнай және газ өндірушілерінің халықаралық қауымдастығының (IOGP) ұсынымдары мен салалық стандарттар алынған. МЖ 10 негізгі элементтен тұрады және мақсат қою, көшбасшылық, тәуекелдерді басқару және үнемі жетілдіру сияқты іргелі қағидаттарға негізделген.

2006 жылдан бастап ҚМГ-де сапа, қоршаған ортаны қорғау, денсаулық сақтау және еңбекті қорғау саласындағы ISO 9001, ISO 14001 және ISO 45001 талаптарына сәйкес келетін интеграцияланған басқару жүйесі (ИБЖ) енгізілген. Энергия тұтыну деңгейі жоғары еншілес және тәуелді ұйымдар ISO 50001 стандарты бойынша сертификатталған. ИБЖ тиімділігі тәуелсіз аудиттер арқылы тұрақты түрде расталып отырады. Менеджмент жүйесін жетілдіру мақсатында оны ISO 45001 халықаралық стандартына сәйкес сертификаттау жүзеге асырылады.

Менеджмент жүйесі ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы тәуекелдер мен мүмкіндіктерді тиімді басқаруға бағытталған. Жүйенің жұмыс істеу нәтижелері ретінде жарақаттанудың алдын алу, қызметкерлер денсаулығына зиян келтіру деңгейін барынша азайту және қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету қарастырылады. Компанияның басты мақсаты – ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы тәуекелдерді жою немесе азайту үшін тиімді алдын алу шараларын іске асыру арқылы қауіпсіздікті қамтамасыз ету.

ҚМГ-де басшылар мен қызметкерлердің еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік мәселелеріне

қатысу деңгейін арттыру мақсатында екі деңгейлі комитеттер жүйесі жұмыс істейді:

- Бірінші деңгей – ҚМГ Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік, еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау және тұрақты даму жөніндегі комитеті (ҚЕҚҚОҚОДҚ);
- Екінші деңгей – еншілес және тәуелді ұйымдардағы ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ комитеттері.

2024 жылы менеджмент жүйесін жетілдіру және өзектендіру шеңберінде ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласында келесі корпоративтік құжаттар бекітіліп, жаңартылды:

- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобы мен мердігер ұйымдар бойынша өндірістік қауіпсіздіктің негізгі көрсеткіштері жөнінде есептілікті ұсыну қағидалары;
- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобындағы қалдықтарды басқару жөніндегі стандарт;
- «КазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобындағы жоспарланып отырған қызметке экологиялық бағалау жүргізу жөніндегі стандарт.

ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы, соның ішінде климаттың өзгеруі мен су ресурстарының тапшылығына байланысты экологиялық тәуекелдерді қоса алғанда, тәуекелдерге тоқсан сайын мониторинг жүргізіледі. ҚМГ қоршаған ортаны қорғау көрсеткіштерін талдайды және оларды жетекші халықаралық мұнай-газ қауымдастықтарының (IOGP, CDP) көрсеткіштерімен салыстырып, бенчмаркинг жүргізеді. Ерекше назар экологиялық аспектілерге және экологиялық тәуекелдерді бағалауға аударылады.

ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы ҚМГ компаниялар тобының бас директорларының жыл сайынғы форумы – Департамент тарапынан ұйымдастырылатын маңызды іс-шаралардың бірі болып табылады.

Практикалық мысал

«Қауіпсіздік мәдениетін дамытудағы көшбасшылық» IX жыл сайынғы форумы

2025 жылғы 25 қаңтарда Астана қаласында «КазМұнайГаз» ҰК АҚ еншілес ұйымдарының бас директорларының IX жыл сайынғы форумы өтті. Форум «Қауіпсіздік мәдениетін дамытудағы көшбасшылық» тақырыбында ұйымдастырылды. Іс-шараға ҚМГ

Басқарма төрағасы Асхат Хасенов, еншілес кәсіпорындардың басшылары, сондай-ақ жетекші мұнай-газ компаниялары – NCOC, Теңізшевройл және Карачаганак Петролиум Оперейтинг өкілдері қатысты.

Форум барысында 2024 жылғы ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы қызмет нәтижелері ұсынылып, өзекті мәселелер талқыланды. Өз сөзінде А. Хасенов қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау, қызметкерлердің денсаулығын қорғау және экологиялық тепе-теңдікті сақтау Компанияның басым бағыттары болып табылатынын атап өтті.

Форум аясында NCOC, ТШО және КПО мамандары өз тәжірибелерімен бөлісті. Сондай-ақ ҚМГ еншілес ұйымдарының еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы жетістіктері атап өтілді.

«Қорғау» бағдарламасы: озық тәжірибелерді ынталандыру

Іс-шара барысында қауіп-қатері жоғары әлеуеті бар жағдайлардың алдын алуға үлес қосқан үздік «Қорғау» қауіпсіздік карталарының бақылаушылары марапатталды:

- Барлау және өндіру бағыты – Руслан Ажгереев, «Урал Ойл энд Газ» ЖШС өндірістік-техникалық департаментінің слесарь-электрі;
- Тасымалдау бағыты – Батыржан Айбеков, «Қаражанбас» НҚС автокөлік жөніндегі жетекші механигі, «КазТрансОйл» АҚ Маңғыстау мұнай құбыры басқармасы;
- Қайта өңдеу бағыты – Амангелді Демеген, «КазГПЗ» ЖШС газ және газ конденсатын тасымалдау учаскесінің бастығы;
- Мұнайсервистік қызметтер – Ануарбек Сабихов, «Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС жедел-диспетчерлік топтың аға инженері.

Компания ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы тәуекелдерді басқаруға басшылық пен қызметкерлердің жоғары деңгейдегі қатысуын қамтамасыз ете отырып, еңбекті қорғау және

экологиялық қауіпсіздік стандарттарын үздіксіз жетілдіруде, сондай-ақ озық тәжірибелерді енгізуде.

НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

GRI 403-9

«ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» АҚ қызметкерлердің еңбекті қорғауы мен қауіпсіздігін, сондай-ақ компания қызметі жүргізілетін өңірлерде тұратын халықтың денсаулығын қорғауды басты басымдық ретінде қарастырады. Қызметкерлердің айтуынша, ҚМГ қауіпсіз еңбек жағдайын жасап, жұмыс орнында еңбекті қорғау бойынша ең жоғары стандарттарды енгізуде.

2024 жылы еңбек қызметімен байланысты жазатайым оқиғалар салдарынан зардап шеккендер саны алдыңғы жылмен салыстырғанда 28%-ға төмендеді – 2023 жылғы 29 оқиғадан 2024 жылы 21 оқиғаға дейін. Сондай-ақ, жол-көлік оқиғалары саны айтарлықтай азайып, 68%-ды құрады (2023 жылы – 19, 2024 жылы – 6 жағдай). 2023 жылғыдай, өрт оқиғалары тіркелген жоқ.

2024 жылы еңбек қызметімен байланысты бір өлімге әкелген жазатайым оқиға орын алды. Оқиға «Өзенмұнайгаз» АҚ-да компрессорлық қондырғы арқылы дөңгелекті үрлеу кезінде орын алған. Дөңгелек дискінен бекіткіш сақинаның ұшып шығуы салдарынан машинист ауыр жарақат алып, қайтыс болды.

Тергеу нәтижелері бойынша оқиғаның себептері ретінде зардап шеккен адамның абайсыздығы,

- қауіпсіздік талаптарының бұзылуы және жұмысты ұйымдастырудағы кемшіліктер анықталды. Аталған оқиғаға жауап ретінде ҚМГ келесі кешенді қауіпсіздік шараларын қабылдады:
- Қосымша нұсқамалар мен түсіндіру жұмыстары жүргізілді;
 - Қауіпсіздік тосқауылдары орнатылды;
 - Автомобиль шиналарын үрлеу тәртібіне тексеру жүргізілді;
 - Қауіпсіздік бойынша нұсқаулықтар мен тәуекелдерді бағалау құжаттары қайта қаралды;
 - Қауіпсіздік белгілері орнатылып, дөңгелек үрлеу жұмыстарын арнайы емес орындарда жүргізуге тыйым салынды.

Қосымша ретінде ҚМГ-нің 12 еншілес ұйымында автокөлік пен арнайы техниканың шиналарын қауіпсіз үрлеуге арналған 57 «Қабырға» типті қорғаныш тосқауылы енгізілді. Компрессорлық қондырғылар жылдам ажыратылатын ұштықтармен жабдықталды, бұл үрлеу жұмыстарының қауіпсіздігін арттыруға мүмкіндік береді.

Қабылданған шаралар жарақаттану деңгейін одан әрі төмендетуге және компания қызметкерлері үшін қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етуге бағытталған.

ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ӨНДІРІСТІК ҚАУІПСІЗДІК САЛАСЫНДАҒЫ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

ОТ және ӨҚ негізгі көрсеткіштері	2022	2023	2024	2024/2023 өзгерісі	%
Жазатайым оқиғалар саны, бірлік	35	28	21	-7	-25
Зардап шеккендер саны, адам	36	29	21	-8	-28
соның ішінде өліммен аяқталғандары	1	2	1	-1	-50
Жол-көлік оқиғалары, бірлік	24	19	6	-13	-68
Өрт оқиғалары, бірлік	1	0	0	-	-

ЖАЗАТАЙЫМ ЖӘНЕ ӨЛІМГЕ ӘКЕЛГЕН ОҚИҒАЛАР КОЭФФИЦИЕНТТЕРІ

Көрсеткіш	2022	2023	2024	IOGP ¹⁰
Еңбекке уақытша жарамсыздыққа әкелген жазатайым оқиғалар коэффициенті (LTIR), 1 млн адам-сағатқа	0,36	0,30	0,22	0,22
Өлімге әкелген оқиғалар коэффициенті (FAR), 100 млн адам-сағатқа	1,0	2,11	1,03	0,68
Жол-көлік оқиғаларының коэффициенті, 1 млн жүріп өткен шақырымға	0,26	0,25	0,08	0,10

ӨНДІРІСТІК ПРОЦЕСТЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІН БАСҚАРУ

2024 жылы ҚМГ компаниялар тобында технологиялық қауіпсіздікті арттыру және апаттық жағдайлардың алдын алу шеңберінде өндірістік процестердің қауіпсіздігін басқару жүйесі (PSM) дамытылуда.

Басты бағыттардың бірі – қайта өңдеу саласындағы ЕТҰ: ПМХЗ, АМӨЗ, ПҚОП және КРІ ұйымдарында өзгерістерді басқару жүйесін (МOC) енгізу болып табылады. Бұл үдеріс аясында келесі құжаттар әзірленіп, енгізілді:

- Бизнес-процестер мен логикасы сипатталған МOC регламенті;
- Өзгерістерді бақылау тобының функцияларын қамтитын өзгерістерді басқару рәсімі;
- Технологиялық тәуекелдерді анықтау мен бағалау тиімділігін арттыруға бағытталған процестердің қауіптілігін талдау (РНА) рәсімі.

2024 жылдың соңында ҚМГ мен ЕТҰ-дағы корпоративтік құжаттаманы халықаралық талаптарға сәйкестендіру мақсатында талдау жүргізілді. Талдау қорытындысы бойынша құжаттарды әзірлеу жоспары қалыптастырылды, оған PSM стандарты және CCPS RBPS (Center for Chemical Process Safety – тәуекелге негізделген өндірістік қауіпсіздік) әдістемесінің 20 элементі енгізілді.

2025 жылғы маңызды жетістіктердің бірі – CCPS RBPS стандартын корпоративтік мақсаттарда

қолдануға ресми рұқсат алу болмақ. Бұл ҚМГ-ге технологиялық қауіпсіздікті басқаруға әлемдік озық тәжірибелерді интеграциялауға мүмкіндік береді. CCPS мүшелігі халықаралық тәжірибе мен тәуекелдерді талдаудың озық әдістеріне қол жеткізуге жол ашады, бұл ҚМГ-ге өнеркәсіптік қауіпсіздік деңгейін арттыруға және күрделі апаттардың туындау ықтималдығын азайтуға мүмкіндік береді.

Өзгерістерді басқару жүйесі аясында келесі негізгі дерекқорларды құру жоспарланған:

- PSI (Process Safety Information) – техникалық құжаттаманы қоса алғанда, процестердің қауіпсіздігі жөніндегі ақпарат;
- Технологиялық тәуекелдер тізілімі – тәуекелдерді бағалау және жіктеу базасы;
- МOC дерекқоры – өзгерістерді басқаруға арналған орталықтандырылған платформа;
- Оқиғалар тізілімі – апаттардың алдын алу үшін оқиғаларды тіркеу және талдау жүйесі.

Сонымен қатар, ЕТҰ қызметкерлерін өзгерістерді басқарудың жаңа бизнес-процесі және HAZOP әдісімен тәуекелдерді бағалау бойынша оқыту жоспары әзірленетін болады. Компания ішіндегі құзыреттердің тұрақты дамуын қамтамасыз ете отырып, ЕТҰ қызметкерлерін оқытатын CPSC RBPS стандарты бойынша функционалдық кеңесшілерді даярлау және сертификаттау жоспарланған.

¹⁰ 2023 жылға арналған IOGP қолжетімді көрсеткіштері (<https://www.iogp.org/>).

2025 жылға жоспарланған іс-шаралар кешені қауіпсіздікті басқаруды жүйелі түрде жетілдіруге, тәуекелдерді бағалаудың заманауи әдістемелерін енгізуге және ЕТҰ

КӨЛІК ҚАУІПСІЗДІГІ

2024 жылы ҚМГ көлік қауіпсіздігін арттыру, апаттылықты төмендету және қауіпсіз жүргізу мәдениетін қалыптастыру бойынша шараларды іске асыруды жалғастырды.

«Сапарларды басқару» жобасын тираждау аясында «ОСК» ЖШС-де көлік құралдарын бақылаудың автоматтандырылған жүйесі енгізілді. «ОТК» ЖШС мен «ОКК» ЖШС-де көлікке өтінімдер мен жоспар-талаптарды автоматтандыру аяқталып, бұл көлікке өтінім беру және оларды басқару процесін электрондық форматқа көшіруге мүмкіндік берді.

Қызметкерлердің қауіпсіздік белдігін қолдану қажеттілігі туралы хабардарлығын арттыру мақсатында 2 жаңа «Конвинсер» (маңдайдан соқтығысу) тренажері сатып алынып, пайдалануға берілді. Осылайша, ҚМГ тобы

ӨРТ ҚАУІПСІЗДІГІ

2024 жылы ҚМГ нысандарында өрт жағдайлары тіркелмеген, алайда 16 жану және 3 тлену оқиғасы тіркелді. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес, бұл оқиғалар жеке санат ретінде қарастырылады және ресми өрт статистикасына енгізілмейді.

Өртке қарсы қорғанысты күшейту мақсатында 2022–2024 жылдарға арналған Өрт қауіпсіздігі жөніндегі кешенді жоспар аясында, 2024 жылы ҚМГ ЕТҰ-да жоспарлы өрт-тактикалық оқу-жаттығулар өткізілді. «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС базасында «Самұрық-Қазына» АҚ мен ҚР Төтенше жағдайлар министрлігінің өкілдерінің қатысуымен бірлескен жаттығулар ұйымдастырылды.

ҚМГ корпоративтік орталығында қызметкерлерді эвакуациялау және шартты өрт кезінде іс-

қызметкерлерінің технологиялық қауіпсіздік саласындағы кәсіби деңгейін арттыруға бағытталған.

бойынша мұндай тренажерлердің жалпы саны беске жетті. «Жол-көлік оқиғаларына жол жоқ» науқаны аясында 19 755 қызметкердің қатысуымен практикалық тренингтер ұйымдастырылды.

Көлік қауіпсіздігін арттырудың маңызды бағыты – «Defensive Driving» (қорғаныс жүргізу) курсы бойынша оқыту болды. Оқудан ЕТҰ мен мердігер ұйымдардың 5 943 қызметкері өтті, оның ішінде RoSPA халықаралық стандарттары бойынша оқыту да қамтылды.

Аталған шаралар көлік құралдарын пайдалану кезіндегі тәуекелдерді азайтуға, персоналдың хабардарлығын арттыруға және көлік қауіпсіздігін басқаруда озық технологияларды енгізуге ықпал етеді.

қимылдарды пысықтау бойынша екі өртке қарсы жаттығу өткізілді.

Жыл бойы ЕТҰ үшін өрт қауіпті, жылыту және мерекелік кезеңдерде өрт қауіпсіздігін күшейтуге арналған әдістемелік ұсынымдар дайындалып, жолданды, сондай-ақ өрт қауіпсіздігі талаптары бойынша түсіндірме жұмыстары жүргізілді.

- 2025 жылға келесі бастамалар жоспарланған:
- Өрт қауіпсіздігі жөніндегі кешенді жоспар шеңберіндегі ұзақмерзімді іс-шараларды аяқтау;
 - Компания нысандарында өрттің алдын алу және сөндіру бойынша ЕТҰ мен мемлекеттік емес өртке қарсы қызметтердің дайындығын бағалау.

Аталған шараларды іске асыру жану жағдайларының туындау қаупін азайтуға және ҚМГ компаниялар тобының өрт қауіпсіздігі деңгейін арттыруға мүмкіндік береді.

МЕРДІГЕР ҰЙЫМДАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

GRI 403-7

2024 жылы ҚМГ өндірістік объектілердегі тәуекелдерді анықтау, бағалау және азайтуға бағыттала отырып, мердігер ұйымдардың қауіпсіздік деңгейін арттыру бойынша жұмысын жалғастырды.

Осы жұмыс шеңберінде ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ салаларында мердігер ұйымдармен өзара іс-қимыл жасау жөніндегі корпоративтік стандарт енгізіліп, оны еншілес және тәуелді ұйымдарда қолдану ұсынылды. Бұл қауіпсіздік саласындағы бірыңғай талаптарды қалыптастыруға және мердігерлердің функциялық міндеттерін нақтылауға мүмкіндік берді.

Жыл бойы ҚМГ-нің Еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау департаменті 18 ЕТҰ-да аудит жүргізіп, қауіпсіздік деңгейін арттыруға бағытталған 824 ұсыным берді. Сонымен қатар, ДЗО мен олардың филиалдарында мердігер ұйымдарға қатысты 5 883 өнеркәсіптік қауіпсіздік тексерісі өткізілді.

2024 жылдың қорытындысы бойынша 941 мердігер ұйым ЕТҰ-ға қызмет көрсетті және жұмыс орындады.

- Негізгі бағыттар:
- Жабдықтарды қызмет көрсету және жөндеу – 15,73%;
 - Көлік қызметтері – 22,02%;
 - Клининг және тазалау – 9,89%;
 - Санитарлық қызметтер – 9,44%;
 - Мұнайсервистік қызметтер – 26,5%.

2024 жылғы 1 қарашада мердігер ұйымдармен өткізілген HSE-форум әріптестік қарым-қатынастарды нығайтуға және қауіпсіздік саласындағы негізгі мәселелерді талқылауға ықпал етті.

- Форумның негізгі тақырыптары:
- ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласында мердігерлермен өзара іс-қимыл;
 - Процестік басқарудағы проблемалық мәселелерді талдау;
 - Өзара іс-қимылды арттыру құралдары.

ҚМГ-нің мердігер ұйымдардың қауіпсіздігін басқаруға арналған кешенді тәсілі тәуекелдерді азайтуға, қауіпсіз еңбек мәдениетін арттыруға және Компания нысандарындағы апаттардың алдын алуға бағытталған.

- ҚМГ-нің 2025 жылға арналған мердігер ұйымдармен жұмысының негізгі бағыттары:
- ЕТҰ-да корпоративтік талаптарға сәйкестігіне аудит жүргізу;
 - Шарттар шеңберінде ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ талаптарының сақталуын бақылау;
 - Мердігерлердің мобилизацияға дейінгі аудитін күшейту;
 - Мердігер ұйымдар бойынша есептілікті цифрландыруды дамыту;
 - Қауіпсіздік көрсеткіштері негізінде мердігерлерді рейтингтеу.

МЕРДІГЕР ҰЙЫМДАР АРАСЫНДАҒЫ ӨНДІРІСТІК ЖАРАҚАТТАНУШЫЛЫҚ

Көрсеткіш	2022	2023	2024	IOGP ¹¹
Жұмыс уақытының шығынына әкелген жарақаттану коэффициенті 1 млн адам-сағатқа шаққанда	0,52	0,15	0,32	0,24
Өлім-жітім коэффициенті 100 млн адам-сағатқа шаққанда	1,28	5,08	3,86	0,90
Жол-көлік оқиғаларының коэффициенті 1 млн жүріп өткен шақы-рымға шаққанда	0,17	0,28	0,05	0,058

ӨҚ, ЕҚ ЖӘНЕ ҚОҚ САЛАСЫН ЦИФРЛАНДЫРУ

2024 жылы ҚМГ өнеркәсіптік қауіпсіздік (ӨҚ), еңбекті қорғау (ЕҚ) және қоршаған ортаны қорғау (ҚОҚ) салаларындағы процестерді цифрландыру жұмысын жалғастырды. Бұл шаралар тәуекелдерді басқару тиімділігін арттыруға және оқиғаларды барынша азайтуға бағытталған.

«Сапарларды басқару» жобасын кезең-кезеңімен енгізу аясында ОТК, ОСК және ОКК мұнайсервистік ұйымдарында көлік процестерінің диагностикасы жүргізіліп, оны жүзеге асыру бойынша жол карталары әзірленіп, бекітілді. 2024 жылы «Сапарларды басқару» жүйесі ОСК-де пилоттық режимде іске қосылды. 2025 жылы бұл жүйені ОТК, ОКК және ОМС кәсіпорындарында енгізу жоспарланып отыр.

Сонымен қатар, 2023–2024 жылдары өнеркәсіптік қауіпсіздік саласын цифрландыру шеңберінде «Ембімұнайгаз» АҚ мен «ҚазГерМұнай» БК ЖШС-де электрондық наряд-рұқсаттар жүйесі енгізілді.

2024 жылы қауіпті технологиялық операциялар мен ұңғымаларды жер асты жөндеу кезінде оқиғалардың алдын алуға арналған өнеркәсіптік қауіпсіздік бойынша интеллектуалды автоматтандырылған «TUMAR» жүйесі әзірленді.

ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ салаларындағы процестерді одан әрі цифрландыру ҚМГ-ге өндірістік объектілердегі қауіпсіздік деңгейін бақылауды күшейтуге, адами фактордың әсерін азайтуға және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласына озық технологияларды енгізуге мүмкіндік береді.

ӨНДІРІСТІК САНИТАРИЯ ЖӘНЕ ЕҢБЕК ГИГИЕНАСЫ

GRI 403-6, GRI 403-8, GRI 403-10

ҚМГ қызметкерлердің денсаулығын қорғау мәселелерін Қазақстан Республикасының заңнамасына және халықаралық стандарттарға сәйкес басқарады. Компания қызметкерлердің

денсаулығын қорғау, кәсіби аурулардың алдын алу және еңбек жағдайларын жақсарту бойынша кешенді шараларды жүзеге асырады.

ПЕРСОНАЛДЫҢ ДЕНСАУЛЫҒЫН БАСҚАРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

«Персоналдың денсаулығын басқару» стратегиялық бастамасы аясында қызметкерлердің денсаулығын басқару бағдарламасы жүзеге асырылуда. Бұл бағдарлама келесі бағыттарға негізделген:

- Өндірістік нысандардағы медициналық қызмет көрсету сапасын арттыру;
- Қызметкерлерді салауатты өмір салтына ынталандыру;
- Қызметкерлердің еңбек және демалыс жағдайларын жақсарту.

ҚМГ компаниялар тобы қызметкерлерін сауықтыру бағдарламасы бойынша 2025–2027 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары бекітілді. Оның негізгі бағыттары:

- кәсіби аурулар мен тәуекел факторларының алдын алу, қызметкерлердің денсаулық жағдайын мониторингтеу;
- кешенді сауықтыру шаралары;

- еңбек жағдайларын жақсартуға бағытталған іс-шаралар;
- санитарлық-ағартушылық жұмыс.

2024 жылы ҚМГ Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігімен және салалық қауымдастықтармен бірқатар жұмыс кездесулерін өткізіп, нормативтік талаптарды жетілдіру мәселелерін талқылады.

2024 жылғы 1 қарашада «Денсаулыққа қамқорлық: мұнай-газ саласындағы санитарлық бақылау және медициналық қамтамасыз ету» тақырыбында семинар ұйымдастырылды. Семинарға еншілес ұйымдар мен медициналық мекемелердің мамандары қатысты.

15 126 қызметкер алғашқы медициналық көмек көрсету дағдылары бойынша оқytудан өтті.

¹¹ 2023 жылға арналған IOGP қолжетімді көрсеткіштері (<https://www.iogp.org/>).

ӨНДІРІСТІК САНИТАРИЯ АУДИТТЕРІ

2024 жылы еңбек гигиенасы мен өндірістік санитария талаптарының сақталуына 26 еншілес ұйым бойынша аудиттер жүргізілді. Аудит нәтижесінде 168 сәйкессіздік анықталып, олардың

42-сі (25%) жойылды, ал 92-сі (55%) жою сатысында. Аудиттер медициналық қызметтердің сапасына бақылауды күшейтуге және денсаулықты қорғау стандарттарын енгізуді жеделдетуге ықпал етті.

МЕДИЦИНАЛЫҚ ОҚУ ДАБЫЛДАРЫ (МОД)

Қызметкерлердің алғашқы медициналық көмек көрсету дайындығын арттыру мақсатында 91 медициналық оқу дабылы өткізілді. Жаттығуларға биіктіктен құлау, есінен тану, улану және жүрек

тоқтауы жағдайларындағы көмек көрсету сценарийлері кірді. Оқу барысында апаттық-құтқару қызметтері мен жедел жәрдем бригадалары тартылды.

МЕДИЦИНАЛЫҚ ҚАРАП-ТЕКСЕРУ ЭЛЕКТРОНДЫ ЖҮЙЕСІ (МҚТЭЖ)

2021 жылдан бастап ҚМГ-нің еншілес ұйымдарында қызметкерлер денсаулығын бақылау процесін автоматтандыратын Медициналық қарап-тексеру электронды жүйесі (МҚТЭЖ) кезең-кезеңімен енгізілуде. 2024 жылы ҚТО, АМӨЗ, ПМХЗ, ПК ОП, ҚазГӨЗ, Caspi Bitum, МЭМ, ЕМГ, ҚБМ, ҚГМ, ММГ, ҚТМ және ҚОА секілді құрылымдық бөлімшелерде 64 бірлік МҚТЭЖ орнатылды.

МҚТЭЖ жүйесінің артықшылықтары:

- Ауысым алдындағы және ауысымнан кейінгі медициналық қарап-тексерулердің сапалы өткізілуі;
- Адам факторын және жалған деректерді болдырмау;
- Медициналық тексеру уақытының қысқаруы;
- Фото және бейнежазбамен электрондық журналдарды жүргізу.

ӨНДІРІСТІК ФАКТОРЛАРДЫ БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ АУРУЛАРДЫҢ АЛДЫН АЛУ

ҚМГ зиянды өндірістік факторлардың (шу, діріл, микроклимат, аэрозольдер және т.б.) және олардың қызметкерлер денсаулығына әсерінің тұрақты мониторингін жүргізеді. 2024 жылы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің талаптарына сәйкес Өндірістік санитариялық бақылаудың Бірыңғай үлгілік бағдарламасы бекітілді.

2024 жылдың қорытындысы бойынша:

- Кәсіби ауру жағдайлары тіркелмеген.
- Қызметкерлер денсаулығына, сондай-ақ тұтынушылардың қауіпсіздігіне өнім мен қызметтердің әсері саласында сәйкессіздік жағдайлары тіркелмеген.

2025 жылға арналған жоспарлар:

- ҚМГ қызметкерлерін сауықтыру бағдарламасын бекіту.
- ҚР Денсаулық сақтау министрлігімен радиациялық қауіпсіздік саласында ынтымақтастық туралы меморандумға қол қою.
- Еншілес ұйымдарда медициналық оқу дабылдарын (МОД) өткізу.
- «Ембімұнайгаз» АҚ-да электрондық құрылғылар арқылы қызметкерлер денсаулығын бақылау бойынша пилоттық жобаны іске асыру.

Аталған бастамаларды енгізу ҚМГ компаниялар тобында қызметкерлердің денсаулығын қорғау жүйесін одан әрі дамытуға және медициналық қызмет көрсету тиімділігін арттыруға ықпал етеді.

ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

Персоналды басқару	144
Этикалық қағидаттар	159
Өтініштер мен шағымдарды беру тетіктері	160
Адам құқықтарын қорғау	162
Біздің қауымдастықтарымыз	166
Жеткізушілермен өзара іс-қимыл	168

**БОЛАШАҚҚА
ИНВЕСТИЦИЯ**

- 1-қағидат.** Іскерлік топтар халықаралық деңгейде жария етілген адам құқықтарын қорғауды қолдап, құрметтеуге тиіс.
- 2-қағидат.** Іскерлік топтар адам құқықтарының бұзылуына қатысы болмауы тиіс.
- 3-қағидат.** Іскерлік топтар бірігу еркіндігін және ұжымдық шарттар жасасу құқығын нақты мойындауды қолдауы тиіс.
- 4-қағидат.** Іскерлік топтар мәжбүрлі және міндетті еңбектің барлық нысандарын жою үшін әрекет етуге тиіс.
- 5-қағидат.** Іскерлік топтар балалар еңбегін толық жоюды қолдауы тиіс.
- 6-қағидат.** Іскерлік топтар еңбек және жұмыспен қамту саласындағы кемсітушілікті жоюды қолдауы тиіс.

ПЕРСОНАЛДЫ БАСҚАРУ

GRI 402-1

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның кадр саясаты 2024 жылы жаңартылып, Компаниядағы адами ресурстарды басқарудың негізгі қағидаттары, мақсаттары мен бағыттарын айқындайтын стратегиялық құжат болып табылады. Бұл саясат Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне, «Самұрық-Қазына» АҚ-ның корпоративтік стандарттарына және ҚМГ-нің 2022–2031 жылдарға арналған даму стратегиясына сәйкес әзірленген.

Кадр саясатының негізгі қағидаттары:

- Меритократия және әділдік – персоналды басқару үдерістерінің ашықтығын қамтамасыз ету, жоғары әлеуетке ие қызметкерлерді қолдау.
- Адалдық мәдениетін қалыптастыру – Компанияның стратегиялық мақсаттарына барлық деңгейде бірлесіп қол жеткізу.
- Әлеуметтік жауапкершілік – еңбек құқықтарын сақтау, қауіпсіз еңбек жағдайларын және қызметкерлердің әлеуметтік әл-ауқатын қамтамасыз ету.
- Командалық жұмыс және креативтілік – командалық рухты нығайту, бастамашылдық пен шығармашылық көзқарасты қолдау.
- Ашықтық – корпоративтік мәдениетті дамыту, сындарлы диалог пен кері байланысты қамтамасыз ету.

- Біліктілікті арттыру – білім мен дағдыларды үнемі жетілдіру.
- Гендерлік теңдік және инклюзивтілік – барлық қызметкерлер үшін тең мүмкіндіктер мен жағдайларды қамтамасыз ету.
- Ізбасарлық – қызметкерлер буындары арасында білім, тәжірибе және құндылықтарды беру.

ҚМГ еңбек саласындағы халықаралық стандарттарға, оның ішінде БҰҰ-ның Бизнес пен адам құқықтары саласындағы басшылық қағидаттарына, Халықаралық еңбек ұйымының стандарттарына және орнықты даму қағидаттарына бейілділік танытады.

Еңбек жағдайлары өзгерген кезде Компания қызметкерді бұл туралы кемінде он бес күнтізбелік күн бұрын жазбаша түрде хабардар етеді. Компания қызметіндегі елеулі өзгерістерге қатысты ең аз хабарландыру мерзімі – төрт апта.

Кадр саясатының тиімділігі еңбек өнімділігі, кадрлардың тұрақтамау деңгейі, қызметкерлердің тартылу индексі, ішкі ауысымдар, оқыту мен дамыту деңгейі, басқарушы органдардағы гендерлік тепе-теңдік және басқа да көрсеткіштер арқылы бағаланады.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ САНЫ МЕН ҚҰРЫЛЫМЫ

GRI 2-7, GRI 2-8, GRI 202-2, GRI 405-1

2024 жылдың соңында ҚМГ Тобының тізімдік персонал саны 49 243¹² адамды құрады, бұл 2023 жылмен салыстырғанда 2%-ға артқанын көрсетеді. Гендерлік бөліністе қызметкерлердің 81%-ын ерлер, 19%-ын әйелдер құрайды, бұл мұнай-газ саласының дәстүрлі түрде физикалық еңбекті талап ететін ерекшеліктеріне байланысты.

Әкімшілік-басқару персоналы (ӘБП) құрылымында ерлердің үлесі – 48%, әйелдер – 52%, ал өндірістік персонал (ӨП) арасында әйелдердің үлесі едәуір төмен – 16%, ерлер – 84%.

Компания қызмет ететін өңірлерде¹³, жергілікті тұрғындар арасынан жұмысқа қабылданған жоғары буын басшылардың¹⁴ үлесі 90%-ды құрайды (2023 жылы – 83%).

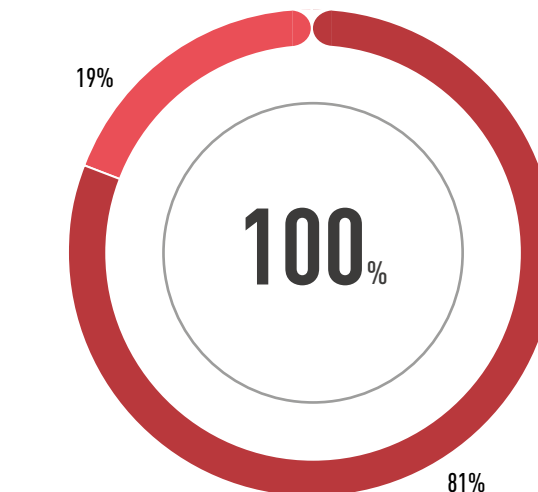
Персонал саны бойынша ең ірі өңірлер: Маңғыстау облысы (22 026 адам), Атырау облысы (10 605 адам), Павлодар облысы (3 119 адам) және Астана қаласы (2 120 адам). Сонымен қатар, ҚМГ Тобы компанияларында Қазақстан Республикасынан тыс жерде 6 910 адам жұмыс істейді.

2024 жылы аутстаффинг шартымен 3 357 адам еңбек етті.

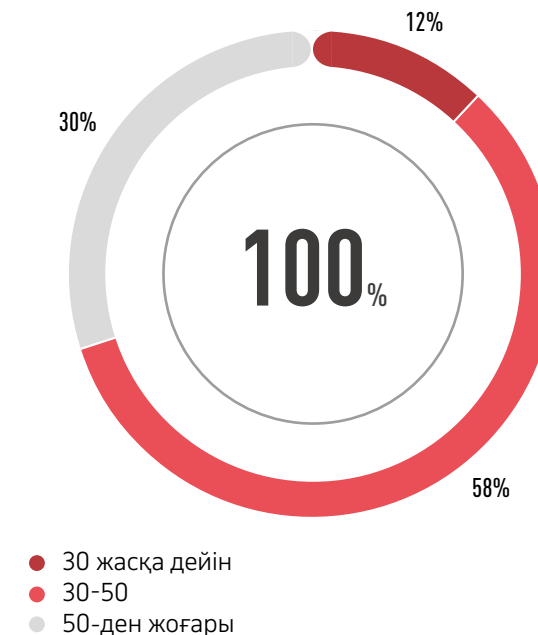
ПЕРСОНАЛДЫҢ ТІЗІМДІК САНЫ

2024	49 243
2023	48 196
2022	45 764

2024 ЖЫЛДЫҢ СОҢЫНДАҒЫ ПЕРСОНАЛДЫҢ ГЕНДЕРЛІК ТОПТАР БОЙЫНША ҚҰРЫЛЫМЫ

2024 ЖЫЛДЫҢ СОҢЫНДАҒЫ ПЕРСОНАЛДЫҢ ЖАСТЫҚ ТОПТАР БОЙЫНША ҚҰРЫЛЫМЫ

¹² 2024 жылдан бастап ҚМГ тобының компаниялары персоналдың тізімдік санын есепке алады. Бұған дейінгі есепті кезеңдерде фактілік саны есепке алынған болатын. Осыған байланысты персонал жөніндегі тарихи деректерде айырмашылықтар бар.

¹³ Қызмет ететін өңірлер – компания операциялық қызмет жүргізетін облыстар мен аудандар.

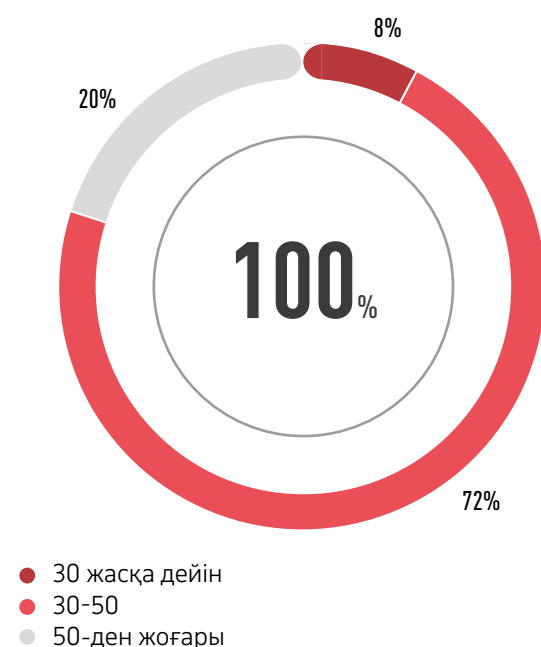
¹⁴ Жоғары буын басшылар – бірінші басшы және оның орынбасарлары.

2024 ЖЫЛДЫҢ СОҢЫНДАҒЫ ӘКІМШІЛІК-БАСҚАРУ ПЕРСОНАЛЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

ГЕНДЕРЛІК ТОПТАР БОЙЫНША

ЖАС ТОПТАР БОЙЫНША

2024 ЖЫЛДЫҢ СОҢЫНДАҒЫ ӨНДІРІСТІК ПЕРСОНАЛДЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

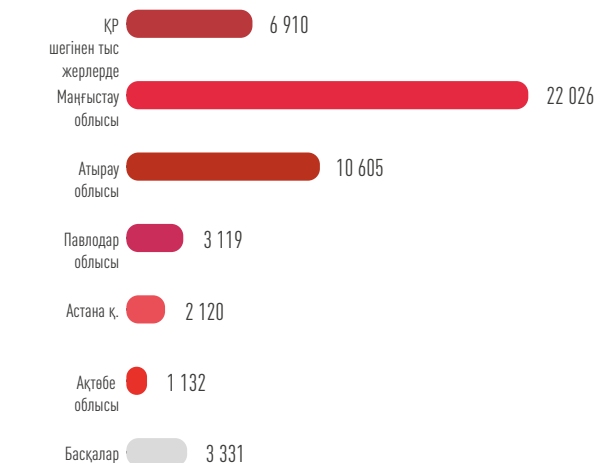
ГЕНДЕРЛІК ТОПТАР БОЙЫНША

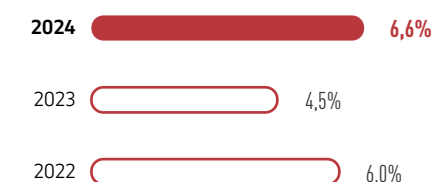
ЖАС ТОПТАР БОЙЫНША

2024 ЖЫЛДЫҢ СОҢЫНДАҒЫ ӨҢІРЛЕР БОЙЫНША ПЕРСОНАЛ САНЫ, АДАМ

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ АУЫСУЫ

ПЕРСОНАЛДЫ ІРІКТЕУ ЖӘНЕ БЕЙІМДЕУ

GRI 401-1

ҚМГ-де адами ресурстарды тиімді басқару Компанияның стратегиялық жоспарларын (мұнай-газ химиясын дамыту, ҚМГ-ның ірі мұнай-газ жобаларындағы рөлін күшейту, жаңа кен орындарында өндіруді бастау, энергия көшуі және көміртек ізін азайту) ескере отырып, кадрлық қажеттіліктерді жүйелі болжауға негізделген.

ҚМГ бизнес талаптарына сай келетін жоғары білікті мамандарды тартуға ұмтылады.

¹⁵ 2024 жылы ҚМГ тобы кадрлардың айналымын есептеу әдістемесін өзгертті. Өткен жылдары айналым = $a / V \cdot 100$, мұндағы a – өз бастамасымен жұмыстан шыққан қызметкерлер саны, тараптардың келісімі бойынша немесе қызметкердің кінәсінен, есепті кезеңнің соңына; b – есепті кезең үшін орташа тізімдік сан кезең. 2024 жылы айналым = $a / V \cdot 100$, мұндағы a – өз бастамасымен жұмыстан шыққан жұмысшылар саны, тараптардың келісімі бойынша немесе қызметкердің кінәсінен, есепті кезеңнің соңына; b – есепті кезең үшін тізімдік сан кезең.

ЖҮКТІЛІККЕ ЖӘНЕ БАЛА КҮТІМІНЕ БАЙЛАНЫСТЫ ДЕМАЛЫСҚА ШЫҚҚАН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ САНЫ

2024 жылдың қорытындысы бойынша персоналдың тұрақсыздық деңгейі 6,6%¹⁵ құрады. Барлығы 3 272 еңбек шарты бұзылды.

2024 жылдың соңында жүктілікке және бала күтіміне байланысты демалыста 527 қызметкер болды, оның ішінде 484 әйел және 43 ер адам. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес, Компанияның барлық қызметкерлерінің жынысына қарамастан декреттік демалыс алу құқығы бар.

Қызметкерлерді іздеу және іріктеудің негізгі тәсілдеріне мыналар жатады:

- Компанияның HR-брендін университеттермен серіктестік, салалық іс-шараларға қатысу және кәсіби бағдарлау бағдарламалары арқылы ілгерілету.
- Қызметкерлерді іріктеудің автоматтандырылған құралдарын, соның ішінде корпоративтік платформаларды

(work.kmg.kz, qsamruk.kz) және рекрутингтік сервистерді пайдалану.

- Үміткерлерді конкурстық іріктеу. Үміткер таңдауда ҚМГ тобы ішіндегі ішкі кадрлық резервке басымдық беру.
- Жұмыс берушінің тартымды құндылық ұсынысын (EVP) қалыптастыру, оған бәсекеге қабілетті сыйақы, кәсіби даму және әлеуметтік кепілдіктер кіреді.

ҚМГ жаңа қызметкерлер мен ауыстырылған жұмыскерлерді сәтті бейімдеу үшін кешенді бейімделу жүйесін қолданады, оған мыналар кіреді:

- Корпоративтік бейімделу – Компанияның тарихымен, құндылықтарымен, стратегиясымен және құрылымымен танысу.
- Әлеуметтік бейімделу – ұжым ішінде тиімді коммуникация орнату.
- Ұйымдастырушылық бейімделу – корпоративтік ережелер мен рәсімдерді меңгеру.
- Техникалық бейімделу – корпоративтік IT-жүйелер мен жабдықтармен жұмыс істеуді үйрену.
- Кәсіби бейімделу – жұмыс процесі мен лауазымдық талаптарды игеру.
- Психофизиологиялық бейімделу – еңбек және демалыс режиміне бейімделуге көмектесу.

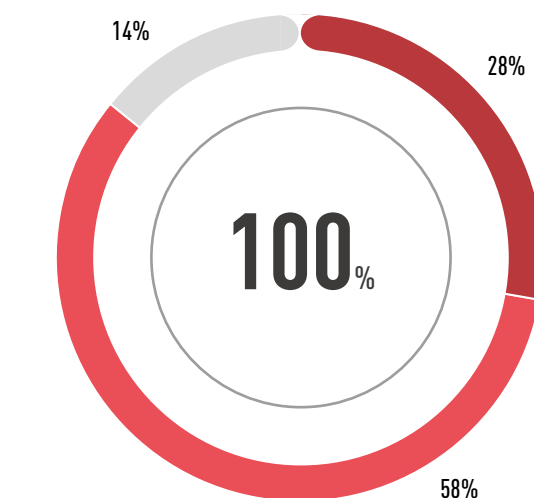
2024 жылы Компанияға 3 928 адам жұмысқа қабылданды. Жыныс бойынша бөлгенде, қабылданғандардың 82%-ын – ерлер, ал 18%-ын – әйелдер құрайды.

Жас ерекшеліктері бойынша қызметкерлердің басым бөлігі 30–50 жас аралығындағылар – 58%, одан кейін 30 жасқа дейінгілер – 28%, және 50 жастан асқандар – 14%.

Ең көп жаңа қызметкерлер Маңғыстау облысына (1 037 адам), Атырау облысына (778 адам), Павлодар облысына (224 адам) және Астана қаласына (483 адам) қабылданды. Сондай-ақ, Қазақстан Республикасы шегінен тыс жерлерде 1 035 жаңа қызметкер жұмысқа орналасқан.

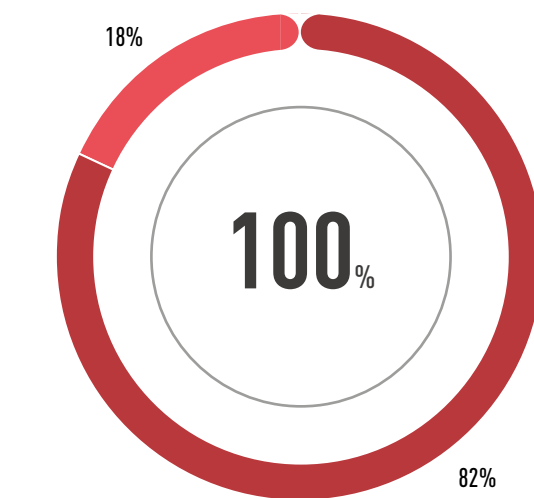
2024 ЖЫЛЫ ЖҰМЫСҚА ҚАБЫЛДАНҒАН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

ЖАС ТОПТАР БОЙЫНША

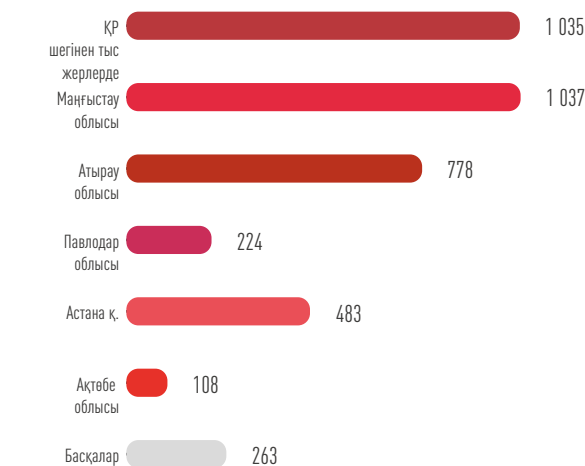
- 30 жасқа дейін
- 30-50
- 50-ден жоғары

ГЕНДЕРЛІК ТОПТАР БОЙЫНША

- Ерлер
- Әйелдер

2024 ЖЫЛДЫҢ СОҢЫНДАҒЫ ӨҢІРЛЕР БОЙЫНША ЖҰМЫСҚА ҚАБЫЛДАНҒАН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР САНЫ, АДАМ

ОҚЫТУ ЖӘНЕ ДАМУ

GRI 404-2, GRI 403-5

Кәсіби дамудың үздіксіз қамтамасыз етілуі – Топтың кадр саясатының басым бағыттарының бірі. ҚМГ қызметкерлерді оқытуға инвестиция салады және бұл ретте Компания бизнесінің стратегиялық қажеттіліктері мен заманауи технологияларға сүйенеді. Дамудың негізгі бағыттары мыналарды қамтиды:

- Біліктілікті арттыру, оның ішінде халықаралық стандарттар бойынша сертификаттау және қосымша құзыреттерді меңгеру.
- Орта буын басшыларын басқару дағдыларына оқыту.
- Инженерлік-техникалық мамандықтар мен жұмысшы мамандықтарының қызметкерлерін оқыту.
- Цифрлық дағдыларды және автоматтандыру мен деректер талдауына қатысты құзыреттерді дамыту.
- ЖОО-лармен және дуальды оқыту бағдарламаларымен өзара іс-қимыл.

- Қызметкерлердің жоғары біліктілік алуын (магистратура, докторантура, MBA, DBA бағдарламаларына қатысу) қолдау.
- Қызметкерлерді қайта жұмысқа орналастыру (аутплейсмент) бағдарламаларын дамыту – штаттың қайта құрылуы немесе зейнеткерлікке шығу жағдайында жаңа мамандық меңгеруге мүмкіндік беру.
- Ішкі оқыту платформаларын енгізу, соның ішінде тренингтердің цифрлық каталогтары мен тәлімгерлік бағдарламалар.

Компания жүйелі түрде персоналды дамытуға инвестиция салады. 2024 жылы қызметкерлерді оқытуға 5 109,7 млн теңге бөлініп, бұл көрсеткіш 2023 жылмен (4 115,7 млн теңге) салыстырғанда 19%-ға артты.

2024 жылы бір қызметкерге шаққандағы орташа оқыту сағаты 35 сағатты құрады, бұл 2023 жылдағы көрсеткіштен (34 сағат) 2,9%-ға жоғары. Ер адамдар орта есеппен 38 сағат оқудан өтсе, әйелдер – 25 сағат, бұл айырмашылық өндірістік персонал құрылымына байланысты¹⁶.

ОҚЫТУҒА БАҒЫТТАЛҒАН ИНВЕСТИЦИЯЛАР, МЛН ТЕҢГЕ

БІР ЖҰМЫСКЕРГЕ ЖЫЛЫНА ОРТАША ОҚУ САҒАТЫНЫҢ САНЫ

¹⁶ 2023–2022 жылдардағы көрсеткіштер әдістеменің өзгеруіне байланысты қайта есептелді. Бір қызметкерге шаққандағы оқу сағаттарының орташа саны = қызметкерлер өткізген оқу сағаттарының саны/кезең соңындағы қызметкерлердің тізімдік саны.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ОҚЫТУ ЖӘНЕ БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫНЫҢ НЕГІЗГІ ТАҚЫРЫПТАРЫ

МІНДЕТТЕР МЕН ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ БОЙЫНША ОҚЫТУ

- Жол-көлік оқиғаларының алдын алу мақсатында ҚМГ компаниялар тобының жүргізушілері халықаралық ROSPA стандартына сәйкес «Қорғаныс жүргізу» бағдарламасы бойынша оқытылды. Аталған оқудан қызметкерлер мен қауіпті жүктерді тасымалдайтын 3 404 жүргізуші өтті (салыстыру үшін: 2023 жылы – 691 адам, 2022 жылы – 350 адам). Бағдарлама алдағы жылдары да жалғасын табады.

- «Интеграцияланған менеджмент жүйесінің ішкі аудитору» тақырыбында оқыту ұйымдастырылып (ISO/OHSAS), оған 255 қызметкер қатысты.
- Тәуекелдерді бағалау дағдылары бойынша оқудан 422 қызметкер өтті.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БІЛІКТІЛІКТЕР МЕН СЕРТИФИКАТТАР

- 63 қызметкер DipIFR, ACCA, IPMA, CIMA, PMP, CFA, CIA және басқа да бағдарламалар бойынша халықаралық біліктілік пен сертификат алу үшін оқудан өтті.
- ҚМГ мен еншілес ұйымдардың негізгі қызметкерлерін халықаралық IPMA жоба менеджменті стандартына сәйкес жыл сайынғы сертификаттау аясында 83 маман емтихан мен сертификаттаудан өтті.
- 500-ден астам ҚМГ және ЕТҰ қызметкері жоба менеджменті бойынша ішкі тренингтерге қатысты.

МОДУЛЬДІК ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫ

- «Самұрық-Қазына» АҚ қолдауымен IR School, HR School, CnB мектебі және «Бас геолог» бағыттары бойынша модульдік

бағдарламалар іске асырылды. Оқытуға 48 қызметкер қатысты.

- ҚМГ мен Eni SpA Affiliate Agip Caspian Sea B.V. арасындағы ынтымақтастық аясында ENI корпоративтік оқу орталығының профессоры Мануэль Мартинатти жүргізген «Total Project Management» офлайн оқыту бағдарламасы ұйымдастырылып, оған 43 қызметкер қатысты.

САЛАЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫ

Екі мамандандырылған білім беру бағдарламасы сәтті аяқталды:

- «FROSIO қорғаныс жабындарының инспекторлары» – 7 қызметкер FROSIO талаптары мен ISO/IEC 17024 стандартына сәйкес оқытылды.
- «Ұңғымаларды бақылау» – IWCF халықаралық стандарты бойынша 7 қызметкер оқытылды.

Халықаралық сертификаттар мамандардың жоғары біліктілігін және бұрғылау мен коррозияға қарсы қорғау кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ете алатындығын растайды.

ЖАСТАРҒА АРНАЛҒАН БІЛІМ БЕРУ БАСТАМАЛАРЫ

«АЛЫП» бағдарламасы аясында өзгерістер көшбасшысы болып табылатын жас мамандар үшін келесі кезең жүзеге асырылды. Бағдарлама келесі модульдерді қамтыды:

- 1-модуль: DMAIC жобаларды іске асыру әдіснамасы;
- 2-модуль: тиімді коммуникация және тұлғалық тиімділік негіздері;
- 3-модуль: қаржы және технологиялар саласындағы кешенді сауаттылық.

2024 жылы бұл оқудан 63 маман өтті. Оқыту аяқталғаннан кейін қатысушылар жеке жобаларын іске асырады және жаңа қатысушылар тобына тәлімгер бола алады.

«Жеті қадам» жастар бағдарламасы аясында 9 қызметкер басшылық құзыреттерін,

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ҚЫЗМЕТІН БАҒАЛАУ

ҚМГ еңбек өнімділігін арттыруды, сондай-ақ қызметкерлердің әлеуетін ашу мен мансаптық өсуін қамтамасыз етуді көздейтін бағалау жүйесін енгізген. Бағалау жүйесінің негізгі тәсілдеріне мыналар жатады:

- Корпоративтік бизнес-мақсаттарды жеке KPI көрсеткіштері арқылы каскадтау.
- Қызметкерлердің нәтижелерін бағалаудың ашық әрі объективті жүйесін енгізу.
- Қызметкерлермен кері байланыс орнату және жеке даму жоспарларын түзету.
- Бағалау рәсімдерінің тұрақтылығы мен әдістемелік бірізділігі.

коммуникациялық дағдыларды және бюджеттік жоспарлау қағидаларын меңгеруге бағытталған оқудан өтті.

ТҰРАҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ ОҚЫТУ

ҚМГ-ның «Тұрақты даму және өндірістің көміртек сыйымдылығын төмендету» стратегиялық мақсаты аясында келесі тренингтер өткізілді:

- Көміртекті ұстау, сақтау және пайдалану технологиялары (CCUS, INPEX Corporation);
- Парниктік газдарды верификациялау жөніндегі сарапшыларды даярлау;
- Кәсіпорында парниктік газдарды басқару;
- ESG бойынша стратегиялық семинар;
- Қалдықтарды басқару;
- Биоалуантүрлілікке әсерді басқару;
- Парниктік газдар шығарындыларын реттеу және ESG енгізу;
- Төмен көміртекті даму және көміртек ізін басқару;
- «Green Ports» және «EcoPorts» сертификаттау;
- Petro Decarbonization бағдарламасы;
- Көміртекті ұстау, қайта пайдалану және сақтау;
- Әралуандылық және инклюзивтілік.

ӨНІМДІЛІК ЖӘНЕ МАНСАПТЫҚ ДАМУ БОЙЫНША ТҰРАҚТЫ БАҒАЛАУДАН ӨТКЕН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ҮЛЕСІ, %

МҰРАГЕРЛІК ЖҮЙЕСІ ЖӘНЕ ДАРЫНДЫ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ БАСҚАРУ

ҚМГ негізгі лауазымдарға мұрагерлік жүйесін және ішкі кадрлық резервті дамытуды жүзеге асырады. Бұл бағыттағы тәсілдерге мыналар кіреді:

- Жоғары әлеуетті қызметкерлерді іріктеу және оларды басқарушылық лауазымдарға даярлау.
- Жеке даму бағдарламаларын және мансаптық жоспарларды әзірлеу.
- Шетелдік мамандардың тәжірибесін қазақстандық кадрларға беру.
- Кросс-функционалдық сараптаманы және ішкі тәлімгерлікті дамыту.

ҚМГ тобының жас мамандары, жаңадан жұмысқа қабылданған қызметкерлер, кадрлық резерв өкілдері мен жалпы қызметкерлердің кәсіби дамуын қолдау және сүйемелдеу мақсатында Ішкі тренерлер мен Тәлімгерлер институты құрылған.

ЖАС МАМАНДАРМЕН ЖҰМЫС

ҚМГ өндірістік нысандар орналасқан өңірлердегі оқу орындарымен белсенді түрде әріптестік орнатып, жас мамандарды даярлау бағдарламаларын іске асырады:

- Студенттерді оқытуға қаржыландыру жүргізіледі – 2024 жылы ҚМГ кәсіпорындары 1966 студенттің жоғары оқу орындарында оқуын қаржыландырды.
- Өндірістік және диплом алды тәжірибелер тұрақты түрде ұйымдастырылады – 2024 жылы 1713 студент тәжірибеден өтті.

Жас мамандарға арналған негізгі бағдарламалар:

- «Жас маман» – Атырау мұнай өңдеу зауыты (АМӨЗ) жас мамандарына арналған бағдарлама. 2024 жылы бағдарламаға 9 адам қатысып, 4-і оқуды аяқтады, 2-і жұмысқа орналасты, 5-і оқуды жалғастыруда.
- Дуальды оқыту – оқыту, тағылымдама және жұмысқа орналастыруды біріктіреді:
 - ЕМГ– 106 адам, олардың 10-ы жұмысқа орналасты;
 - ҚБМ – 57 адам;
 - АМӨЗ – 30 адам, олардың 7-ы жұмысқа орналасты;
 - ПМХЗ – 86 адам, олардың 22-і жұмысқа орналасты;

ҚМГ компаниялар тобында кадрлық резервті қалыптастыру және дамыту «МАНСАП» жобасы аясында жүзеге асырылады. 2023–2024 жылдары тәлімгерлік бағдарламасы іске қосылып, «А» және «Б» пулдарының ізбасарлары «С» пулына тәлімгер ретінде бекітілді.

2024 жылдың соңында «Мұнай өңдеу және мұнайхимия», «Барлау және өндіру», «Тасымалдау және маркетинг», сондай-ақ «Мұнайсервистік активтер» бағыттары бойынша өндірістік кадрлық резервке іріктеу өткізілді. Іріктеуге ҚМГ тобының 1000-нан астам қызметкері қатысты.

2024 жылы негізгі лауазымдарға тағайындаулардың 35%-ы кадрлық резерв қатарынан жүзеге асырылды.

- KPI – 10 адам;
- ПКОВ – 27 адам;
- KMG International – 42 адам.
- «KMG School» – «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС-ға тар бейінді мамандарды даярлау бағдарламасы. 2022–2024 жылдары 18 адам оқытылып, 18-сі жұмысқа орналасты, оқуды 3 адам жалғастыруда.
- «Стажер» – АМӨЗ-да негізгі кәсіптер бойынша оқыту бағдарламасы. 2023–2024 жылдары 60 адам оқып, 31-і жұмысқа орналасты. 2024 жылы қосымша 20 стажер іріктелді.

2024 жылы ҚМГ мен «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ бірлесіп, Маңғыстау облысының 60 жұмыссыз азаматын оқыту бойынша бірегей жобаны іске асырды. Бұл бастаманың мақсаты өңірдегі жұмыссыздық деңгейін төмендету және әлеуметтік-экономикалық тұрақтылықты қамтамасыз ету болды.

«Білім беру интенсиві» бағдарламасы қатысушыларды жұмысқа орналастыруға дайындауға бағытталды. Оқыту барысында болашақ мамандар кәсіби дағдыларды меңгеріп, мұнай-газ саласы бойынша білім алды және жұмыс процесіне бейімделді.

Оқуды аяқтағаннан кейін бағдарламаның барлық түлектеріне «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-да жұмысқа орналасу мүмкіндігі ұсынылды. Қатысушылардың

көпшілігі үшін бұл алғашқы жұмыс орны болды, бұл оларға тәжірибе жинауға және мұнай-газ саласындағы мансапты бастауға мүмкіндік берді.

ЖАЛАҚЫ МЕН ЫНТАЛАНДЫРУДЫ БАСҚАРУ

GRI 401-2, GRI 202-1, GRI 405-2, GRI 201-3

ҚМГ жалақы жүйесін басқаруда әділдік, ашықтық және объективтілік қағидаттарын ұстанады.

ҚМГ-НІҢ ЖАЛАҚЫ ЖҮЙЕСІНІҢ НЕГІЗГІ ЭЛЕМЕНТТЕРІ

Еңбекақы төлеу жүйесі

- Ішкі әділеттілік пен нарықтағы бәсекеге қабілеттілікті қамтамасыз ететін грейдинг жүйесі.
- Жұмыстың күрделілігіне, біліктілік деңгейіне, жауапкершілік дәрежесіне және қызметкердің нәтижелілігіне байланысты еңбекақыны саралау.
- Негізгі қызмет көрсеткіштеріне (НҚК) қол жеткізгені үшін сыйақы беру жүйесі. Қызметкерлерді ынталандыруға арналған бонустық бағдарламалар.
- Еңбек нарығын бақылау және еңбекақы бенчмаркингі – жалақы деңгейінің бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ету үшін.
- Жалақы жүйесінің ашықтығы – қызметкерлерге өз жалақысының қалай анықталатынын және оған қандай факторлар әсер ететінін түсінуге мүмкіндік береді.

Әлеуметтік жеңілдіктер мен қолдау бағдарламалары

- Ерікті медициналық сақтандыру – қызметкерлер мен олардың отбасы мүшелері үшін.
- Мемлекеттік емес зейнетақымен қамсыздандыру – қызметкерлердің қосымша қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз ету мақсатында.
- Спорттық-сауықтыру іс-шараларына жартылай өтемақы – қызметкерлердің денсаулығын нығайту үшін.

- Әлеуметтік әл-ауқат бағдарламалары – жайлы еңбек жағдайларын қамтамасыз ету және тұрмыстық инфрақұрылымды жақсарту.
- Қиын өмірлік жағдайлардағы қаржылық қолдау – мысалы, ауыр сырқаттар немесе жақын адамынан айырылу кезінде.

Материалдық емес ынталандыру бағдарламалары

- Үздік қызметкерлерді ынталандыруға арналған кәсіби шеберлік конкурстары.
- Еңбегі үшін жария мойындау және марапаттау.
- Шығармашылық бастамаларды ынталандыру және «кайдзен» бағдарламаларына (бизнес-процестерді жетілдіру) қатысу.
- Кері байланыс пен қатыстылық мәдениетін енгізу.

Компания грейдтік сыйақы жүйесін қолданады, ол қызметкерлердің әлеуметтік санатына қарамастан бірдей лауазымдарда еңбекақы теңдігін қамтамасыз етеді. 2024 жылы әйелдер мен ерлердің орташа жалақысының арақатынасы Компания бойынша орта есеппен 97%-ды құрады. Қызметкерлер санаттары бөлінісінде әйелдердің орташа жалақысының ерлердің орташа жалақысына қатынасы әкімшілік-басқару персоналы арасында 72%, ал өндірістік персонал арасында 92% құрады. Әкімшілік-басқару персоналы санатында байқалатын жалақы айырмашылығы осы санат ішіндегі қызметкерлердің атқаратын лауазымдарының деңгейінің әртүрлілігімен түсіндіріледі.

2024 жылы Топтағы бастапқы деңгейдегі жалақының Қазақстан Республикасының ұлттық заңнамасында белгіленген ең төменгі жалақыға қатынасы ерлер үшін 6,18, әйелдер үшін 7,24 көрсеткішін құрады.

ҚМГ әділ әрі тиімді еңбекақы жүйесін қамтамасыз етуге ғана емес, сонымен қатар әрбір қызметкер өзін бағаланатын әрі Компанияда ұзақ мерзімді жұмыс істеуге және дамуға ынталы сезінетін ортаны құруға ұмтылады.

Қызметкерлердің зейнетақы жоспарлары

Қазақстан Республикасының ұлттық заңнамасына сәйкес, азаматтардың зейнетақы жинақтары Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорында, сондай-ақ ерікті жинақтаушы зейнетақы қорларында орналастырылады.

ҚМГ ұжымдық шарттар аясында зейнеткерлерге әлеуметтік қолдау көрсету бойынша қосымша міндеттемелерді орындайды. Зейнеткерлік жасқа жетуіне байланысты еңбек қызметін аяқтаған және зейнетке шыққан қызметкерлер келесі әлеуметтік қолдау шараларына ие болады:

Көрсеткіш	2022	2023	2024
Әлеуметтік аударымдар және міндетті зейнетақы жарналары, млрд теңге	66	79	101

2024 жылы бұл сома 2024 жылдан бастап енгізілген Жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын (ЖБМЗЖ) қамтиды.

ӘЛЕУМЕТТІК САЯСАТ

ҚМГ қызметкерлер үшін қолайлы еңбек жағдайын жасап, олардың әлеуметтік қорғалу деңгейін арттыруға ұмтылады. Әлеуметтік саясаттың негізгі бағыттары мыналарды қамтиды:

- Өндірісті үздіксіз жетілдіру жобаларын қолдау.
- Ұжымдық шарттар мен әлеуметтік бағдарламаларды іске асыру.
- Инклюзивтілік пен тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету.
- Өндірістік нысандардағы еңбек және тұрмыс жағдайларын жақсарту.
- Халықтың әлеуметтік осал топтарына қолдау көрсету арқылы корпоративтік әлеуметтік жауапкершілікті дамыту.
- Корпоративтік еріктілік бағдарламаларын ұйымдастыру.
- Ішкі коммуникацияны дамыту.

- Қазақстан Республикасының ұлттық және мемлекеттік мерекелеріне орай бір реттік материалдық көмек;
- мерейтойлық жасқа толуына байланысты бір жолғы төлемдер;
- шипажайлық-курорттық емделуге жолдамалар және олардың құнының бір бөлігін өтеу;
- өзге де әлеуметтік қолдау шаралары.

Сонымен қатар, ҚМГ кәсіпорындарында зейнеталды жастағы қызметкерлерді қолдау бағдарламасы жүзеге асырылады. Бұл бағдарлама еңбек шартын тараптардың келісімі бойынша бұзу кезінде өтемақы төлеумен зейнетке ерте шығу мүмкіндігін көздейді. Зейнет жасына жеткен қызметкерлерге де еңбек қатынастарын аяқтаған кезде өтемақы қарастырылады.

- Әлеуметтік тұрақтылықты зерделеу және оның нәтижелері негізінде даму жоспарларын әзірлеу.

ӘЛЕУМЕТТІК ТҰРАҚТЫЛЫҚ ДЕҢГЕЙІ

2024 жылы ҚМГ еңбек ұжымдарындағы әлеуметтік тұрақтылық деңгейі қанағаттанарлық деп бағаланды – индекс 79%-ды құрады, бұл 2023 жылғы көрсеткіштен (75%) 4 пайыздық тармаққа жоғары.

Әлеуметтік тұрақтылықты бағалау мақсатында жыл сайын Samruk Research Services зерттеуі жүргізіледі. Зерттеу нәтижелері кәсіпорындар деңгейінде жеке Іс-шаралар жоспарларын әзірлеу үшін негіз ретінде пайдаланылады. Бұл жоспарлар анықталған проблемалық аймақтарды жоюға және қызметкерлердің

қанағаттанушылығын арттыруға бағытталған. Іс-шаралар еңбек жағдайларын жақсарту, кері байланыс жүйесін дамыту, қызметкерлерге жайлы тұру және тамақтану жағдайларын ұйымдастыру және басқа да шараларды қамтиды.

2024 жылы Корпоративтік орталық барлық еншілес ұйымдарға арналған бірыңғай SRS көрсеткіштерін жақсарту жөніндегі Іс-шаралар жоспарының форматын енгізді, сондай-ақ жергілікті жерлерде жоспарларды әзірлеуге жәрдем көрсету және көшпелі консультациялар тәжірибесін бастады, бұл әлеуметтік саясатты нығайтуға ықпал етті.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ТҰРМЫСТЫҚ ЖАҒДАЙЫ

ҚМГ қызметкерлердің еңбек және демалыс жағдайларын жақсарту бойынша жүйелі түрде жұмыс жүргізуде. Бұл мәселелер еншілес

және тәуелді ұйымдарда (ЕТҰ) әлеуметтік тұрақтылықты арттыру бойынша жоспарларға енгізілген және барлық еншілес кәсіпорындар әзірлеген 2023–2027 жылдарға арналған жол карталарында бекітілген.

2024 жылы осы бағдарламалар шеңберінде әлеуметтік-тұрмыстық инфрақұрылымның 183 нысанында жақсарту жұмыстары жоспарланды. Оның ішінде:

- 106 нысанда жұмыстар толық аяқталды,
- 20 жаңа нысан салынды,
- 23 нысанда күрделі жөндеу жүргізілді,
- 51 нысанда ағымдағы жөндеу жұмыстары орындалды,
- вагондар мен тұрмыстық кабиналар және басқа да жабдықтар – 12 бірлік жаңартылды.

2024 жылы инвестициялардың жалпы көлемі 3,7 млрд теңгені құрады. 3,1 млрд теңге сомасына қалған 77 нысанды аяқтау 2025 жылға жоспарланған.

КӘСІПОДАҚТАР ЖӘНЕ ҰЖЫМДЫҚ ШАРТТАР

GRI 2-30, GRI 401-2

ҚМГ тобы құрамында 36 606 қызметкердің мүддесін білдіретін 35 кәсіподақ ұйымы жұмыс істейді.

КӘСІПОДАҚТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

ҚМГ кәсіподақтармен өзара іс-қимылды салалық және өңірлік деңгейлерде еңбек заңнамасына сәйкес әлеуметтік әріптестік қағидаттарында құрады.

Салалық деңгейде әлеуметтік кепілдіктер, еңбек ұйымдастыру және еңбекақы төлеу, жұмыспен қамту, гендерлік және жастар саясаты, еңбекті қорғау, сондай-ақ еңбек дауларын алдын алу және шешу тетіктері сияқты ынтымақтастықтың негізгі қағидаттары Қазақстан Республикасының мұнай-газ, мұнай өңдеу және мұнай-химия салаларындағы Салалық келісімде айқындалған. ҚМГ және оның кәсіпорындары осы құжатты әзірлеуге белсенді түрде қатысты.

ҚМГ еншілес ұйымдарымен бірлесе отырып, әлеуметтік әріптестік жөніндегі Салалық комиссия жұмысына қатысады, онда әлеуметтік тұрақтылық, салалық біліктілік стандарттарын дамыту және адами капиталды нығайту мәселелері талқыланады. ҚМГ 2023–2025 жылдарға арналған Салалық келісімнің талаптарын орындауда, бұл құжат қызметкерлердің әлеуметтік қорғалуын арттыруға, кәсіподақтардың рөлін күшейтуге және қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етуге бағытталған.

ҚМГ еншілес ұйымдарындағы еңбекақы төлеу жүйесі салалық талаптарға сәйкес келеді және жұмысшылардың разрядтары арасындағы ең төменгі коэффициенттер мен бірінші разрядтағы жұмысшылар үшін ең төменгі тарифтік мөлшерлемелерді қамтиды.

Өңірлік деңгейде өзара іс-қимыл әлеуметтік әріптестік жөніндегі облыстық комиссиялар арқылы жүзеге асырылады. Бұл комиссияларда жұмыспен қамту мен еңбекті қорғау

мәселелерімен қатар, ұжымдық еңбек даулары да қаралады. ҚМГ құрамындағы барлық компанияларда келісім комиссиялары жұмыс істейді.

Әлеуметтік тұрақтылықты сақтау мақсатында ҚМГ мен еншілес ұйымдарының басшылығы кәсіподақтармен тұрақты диалог жүргізеді. Кәсіподақ комитеттерімен өткізілетін кездесулер ұжымдық шарттардың орындалуы, еңбек тәртібі, еңбек жағдайлары мен қауіпсіздік, әлеуметтік жеңілдіктер мен өтемақылар бойынша мәселелерді жедел шешуге мүмкіндік береді.

ҰЖЫМДЫҚ ШАРТТАР ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОЛДАУ

ҚМГ әрбір қызметкердің еңбек құқықтарын іске асыру үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етеді және ұжымдық шарттарды жасасу мен өзгерту мәселелерінде еңбек ұжымдарымен белсенді өзара іс-қимыл жасайды. Әлеуметтік әріптестік аясында Компания келіссөздер жүргізу мерзімдерін қатаң сақтайды, процестің ашықтығын және ұжымдық шарттарда бекітілген барлық міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етеді.

ҚМГ Тобының 21 еншілес ұйымында ұжымдық шарттар қолданылады және олар Топ қызметкерлерінің жалпы санының 97%-ын қамтиды.

Еңбек заңнамасына сәйкес кез келген қызметкер өз өкілдері арқылы ұжымдық келіссөздерге қатысуға және ұжымдық шарт жобасын әзірлеуге, сондай-ақ қол қойылған ұжымдық шартпен танысуға құқылы. Қызмет түрі немесе аумақтық белгісі бойынша бірлестік бостандығы мен ұжымдық келіссөздер жүргізу құқықтарын шектеу Компания қызметінде көзделмеген. Біз қызметкерлердің бірлестіктер бостандығы құқығын іске асыруға қолайлы жағдай жасаймыз.

2024 жылы қолданыс мерзімінің аяқталуына байланысты «Өзенмұнайгаз» АҚ, «ЕР KMG Catering» ЖШС, «ҚазГПЗ» ЖШС, «ӨзенМұнайСервис» ЖШС компанияларында ұжымдық шарттардың жаңа редакцияларына қол қойылды. Еңбек ұжымдарының бастамасымен ҚР аумағындағы «ҚМГ Кашаған Б.В.» компаниясының филиалында және «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ

Корпоративтік орталығында жаңа ұжымдық шарттар жасалды.

«ӨзенМұнайСервис» ЖШС, «Ойл Транспорт Корпорейшн» ЖШС және «Суды өндіру және тасымалдауды басқару» ЖШС компанияларында әлеуметтік пакеттер жақсартылған қосымша келісімдерге қол қойылды.

«KMG GREEN Energy» ЖШС, «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС, «Павлодар мұнайхимия зауыты» ЖШС, «МаңғыстауЭнергоМұнай» ЖШС, «МұнайТелеком» ЖШС, «Oil Services Company» ЖШС, «KMG PetroChem» ЖШС, «Қазмортрансфлот» ЖШС және «KMG Security» ЖШС компанияларында ішкі нормативтік құжаттарға өзгерістер мен толықтырулар енгізіліп, әлеуметтік жеңілдіктердің түрлері мен шарттары жақсарту жағына қарай қайта қаралды.

ҚМГ қызметкерлері мен олардың отбасыларына әлеуметтік қолдау жүйесін кезең-кезеңімен дамытуда. Ұжымдық шарттар елуге жуық әлеуметтік қолдау түрін көздейді.

Маңғыстау, Атырау, Ақтөбе, Қызылорда және Павлодар облыстарында орналасқан еншілес ұйымдардың қызметкерлеріне келесі әлеуметтік қолдау шаралары ұсынылады:

- сауықтыруға арналған материалдық көмек;
- қызметкерлер мен олардың отбасыларына арналған ерікті медициналық сақтандыру;
- санаторлық-курорттық емделуге жұмсалған шығындарды өтеу;
- мүгедектік пен кәсіби аурулар жағдайындағы төлемдер;
- қиын өмірлік жағдайларда материалдық көмек көрсету;
- жүктілік және босану, бала күтімі бойынша жәрдемақылар;
- зейнеткерлікке ерте шығу кезіндегі төлемдер және басқа да төлемдер.

2024 жылы ҚМГ ұжымдық шарттарды стандарттау жұмыстарын жалғастырды. Бұл ерікті әлеуметтік жеңілдіктердің бірыңғай жүйесін құруға және олардың бөлінуінің ашықтығын қамтамасыз етуге бағытталған.

2024 жылы барлық әлеуметтік төлемдер мен кепілдіктер толық көлемде сақталып, төленді. Жалпы, 2024 жылы көрсетілген әлеуметтік қолдау көлемі 25 млрд теңгені құрады.

ІШКІ КОММУНИКАЦИЯЛАР

ҚМГ Тобының кәсіпорындарында басшылық пен қызметкерлер арасындағы тиімді кері байланысты қамтамасыз ететін ішкі коммуникация жүйесі жолға қойылған. ҚМГ-нің барлық еншілес ұйымдарында басшылықтың еңбек ұжымдарымен тұрақты кездесулері өткізіліп тұрады. Бұл кездесулерде әлеуметтік, тұрмыстық және өндірістік мәселелер талқыланады. Аталған жүйенің мақсаты – бір жағынан, қызметкерлерді Компанияның стратегиялық мақсаттары мен ағымдағы жағдайы туралы хабардар ету, екінші жағынан – қызметкерлер мен олардың өкілдерінің пікірін ескеру.

2024 жылы ҚМГ еншілес ұйымдарының 9 000-нан астам қызметкерінің қатысуымен 67

ОМБУДСМЕН

«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-ның Омбудсмені – Компанияның Директорлар кеңесіне тікелей бағынатын тәуелсіз тұлға. Омбудсменнің негізгі міндеті – корпоративтік этика қағидаттарының сақталуын қамтамасыз ету, еңбек дауларын шешуге жәрдемдесу және қызметкерлердің құқықтарының бұзылуына жол бермеу.

Омбудсмен өз қызметін тәуелсіздік, бейтараптық, әділдік, құпиялық және бейресми көзқарас қағидаттарына сай жүзеге асырады.

2024 жылы Омбудсмен қызметі қызметкерлердің корпоративтік этика және еңбек құқықтары мәселелері бойынша хабардарлығын арттыру бағытында белсенді жұмыс жүргізді. Осы мақсатта ҚМГ-нің ірі кәсіпорындарында – «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «Қаражанбасмұнай» АҚ, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «Өзенмұнайгаз» АҚ және басқа да ұйымдарда 14 түсіндіру кездесуі өткізілді. Сонымен қатар, өндірістік нысандармен бірге жатақханалар, асханалар сияқты әлеуметтік нысандарда еңбек жағдайлары мен Іскерлік этика кодексінің сақталуына қатысты мәселелер талқыланды.

есептік кездесу өткізілді. Талқылау барысында қызметкерлер өндірістік үдерістерге, жұмысқа орналасуға, еңбек қауіпсіздігіне және әлеуметтік қолдауға қатысты 300-ден астам сұрақ қойды. Әрбір сұрақ бойынша тиісті түсіндірмелер беріліп, шешімдер қабылданды.

Ашық коммуникацияны қолдау мақсатында еншілес ұйымдарда өзара іс-қимылдың қосымша құралдары енгізілді: бірінші басшылардың қызметкерлерді жеке қабылдауы, корпоративтік блогтар, ішкі ақпараттық сайттар және өзекті хабарландыруларды көрсету үшін видеомониторлар. Жедел ақпараттандыру ақпараттық тақталар мен электрондық хабарламалар арқылы да жүзеге асырылады.

ҚМГ тобының қызметкерлері Омбудсменге «Нысана» жедел желісі, электрондық пошта немесе тікелей жеке қабылдау арқылы жүгіне алады.

Сонымен қатар, 2024 жылы ҚМГ Омбудсмені:

- Компанияның жаңартылған құндылықтарына сәйкес ҚМГ Іскерлік этика кодексін өзектендіру жұмысына қатысты;
- «Ембімұнайгаз» АҚ пен «ҚазТрансОйл» АҚ-ның омбудсмендеріне әдістемелік қолдау көрсетті;
- «Самұрық-Қазына» АҚ компанияларының омбудсмендер форумдарына, конференцияларына және кеңестеріне қатысып, Адам құқықтары жөніндегі ұлттық орталықпен ынтымақтастық орнатты.

Омбудсмен қызметі алдағы уақытта да қызметкерлердің өтініштеріне жедел әрекет ету және ҚМГ-дегі корпоративтік этиканы жетілдіру бағытында жұмысын жалғастырады.

ЭТИКАЛЫҚ ҚАҒИДАТТАР

«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-да Іскерлік этика кодексі (бұдан әрі – Кодекс) қолданылады, ол 2025 жылдың басында жаңартылды. Кодекс ережелері Компанияның барлық қызметкерлері, соның ішінде басшылық құрам үшін міндетті болып табылады. Құжат еншілес және тәуелді ұйымдарға, сондай-ақ іскерлік серіктестер мен мердігерлерге де қолданылады.

Кодекс Компанияның корпоративтік мәдениетінің негізі болып табылатын этикалық мінез-құлықтың негізгі қағидаттарын айқындайды:

- Этикалық мінез-құлық – жоғары моральдық және этикалық нормаларды сақтау, дәстүрлерге, мәдени ерекшеліктер мен заңнамаға құрметпен қарау.
- Кәсібилік – құзыреттерді үнемі жетілдіру, қызметтік міндеттерге жауапкершілікпен қарау және үздіксіз даму.
- Әділдік пен меритократия – барлық қызметкерлер үшін тең мүмкіндіктер, ашық іріктеу және мансаптық өсу рәсімдері.
- Құрмет – әріптестермен, серіктестермен, акционерлермен, мемлекеттік органдармен және басқа да мүдделі тараптармен сыпайы әрі сындарлы қарым-қатынас.
- Ашықтық – іскерлік үдерістердегі адалдық пен айқындық, еркін ақпарат алмасуды және сындарлы диалогты қамтамасыз ету.

- Экологиялық жауапкершілік – қоршаған ортаны қорғау стандарттарын сақтау, ресурстарды ұқыпты пайдалану.
- Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік үшін жауапкершілік – қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету және жазатайым оқиғалар қаупін азайту.
- Тұрақты даму қағидаттары – Компанияның, қоғамның және келешек ұрпақтың ұзақ мерзімді мүдделерін ескеру.
- Дискриминация мен қысым көрсетуге жол бермеу – кез келген нысандағы қысымға, қорқытуға немесе әдепсіз мінез-құлыққа тыйым салу.

Кодекстің сақталуын бақылауды Компанияда комплаенс және омбудсмен қызметтері жүзеге асырады. Әрбір қызметкер Кодекспен танысып, оның ережелерімен келісетінін растауға міндетті. Кодексті бұзу ішкі нормативтік құжаттар мен Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тәртіптік жауапкершілікке әкелуі мүмкін.

Компания Кодексті бұзушылықтар туралы хабарлауға арналған құпия және қолжетімді тетіктерді қамтамасыз етеді. Жақсы ниетпен жасалған өтініштер үшін қызметкерлердің қуғын-сүргінге ұшырамауына кепілдік береді және ашық әрі этикалық корпоративтік ортаны қалыптастыруға ықпал етеді.

ӨТІНІШТЕР МЕН ШАҒЫМДАРДЫ БЕРУ ТЕТІКТЕРІ

GRI 2-25, GRI 2-26

Компания өтініштер мен шағымдарды беру тетіктерінің қолжетімді болуына ерекше мән береді, олардың ашықтығы мен тиімділігін қамтамасыз етеді. Мүдделі тараптар үшін

бұзушылықтар туралы хабарлау, кеңес алу және олардың қаралу барысын бақылау мүмкіндігін беретін бірнеше арнайы арна ұсынылған.

ӨТІНІШТЕРДІ БЕРУ БОЙЫНША НЕГІЗГІ АРНАЛАРЫ

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ЖӘНЕ АЛАЯҚТЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ БОЙЫНША ЖЕДЕЛ ЖЕЛІ (HOTLINE)

Сыбайлас жемқорлық пен комплаенс мәселелері бойынша ҚМГ-нің жедел желісін халықаралық KPMG компаниясы тәуелсіз түрде басқарады, бұл өтініш берушілердің қорғалуын және өтініштердің объективті қаралуын қамтамасыз етеді. Бұл арна арқылы сыбайлас жемқорлық қатерлері, мүдделер қақтығысы және өзге де әдепке сай емес әрекеттер туралы хабарлауға болады.

Қалай жүгінуге болады?

- Жедел желі нөмірі: 8 (800) 080-47-47
- WhatsApp: 8 (771) 191-88-16
- Email: mail@sk-hotline.kz
- Интернет-портал: www.sk-hotline.kz

Қандай өтініштер қабылданады?

- Сыбайлас жемқорлық, алаяқтық және лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалану фактілер
- ҚМГ қызметкерлері мен серіктестерінің жұмысына қатысты мүдделер қақтығысы
- Корпоративтік этика нормалары мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты бұзу
- Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзу күдігі

Компания өтініш берушілердің толық құпиялылығын және құдалаудан қорғалуын қамтамасыз етеді. Өтініштерді қарау үдерісі халықаралық іскерлік этика стандарттарына толық сәйкес жүргізіледі.

Келіп түскен өтініштерді тіркеу және өтініш иесіне жауап беру процесі толық автоматтандырылған. Барлық өтініштер «жедел желі» операторынан ҚМГ компаниялар тобының комплаенс-офицерлеріне нақты уақыт режимінде жолданады.

Комплаенс қызметі тоқсан сайын келіп түскен өтініштерді қарау нәтижелері туралы ақпаратты ҚМГ Аудит комитетіне және Директорлар кеңесіне жеткізіп отырады.

БІРЫҢҒАЙ ОРТАЛЫҚТАНДЫРЫЛҒАН «НЫСАНА» ЖЕДЕЛ ЖЕЛІСІ

«НЫСАНА» (NYSANA) жедел желісі әлеуметтік және еңбек қатынастарына қатысты мәселелер бойынша өтініштерді қабылдау үшін құрылған. Бұл арна Компания қызметкерлеріне де, әлеуетті бұзушылықтарға тап болған өзге де мүдделі тараптарға да арналған.

Қалай жүгінуге болады?

- Жедел желі нөмірі: 8 (800) 080-30-30
- WhatsApp: 8 (778) 120 99 11
- Email: nysana@cscs.kz
- Интернет портал: nysana.cscs.kz
- ҚМГ-нің ішкі корпоративтік порталы арқылы қолжетімділік

Қандай өтініштер қабылданады?

- Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы бұзушылықтар
- Еңбек даулары
- Әлеуметтік-еңбек қатынастарына қатысты өзге де мәселелер

Жедел желі тәулік бойы және анонимді түрде жұмыс істейді, барлық өтініштер құпиялылық қағидаттарын сақтай отырып қаралады.

АЗАМАТТАРДЫҢ БАРЛЫҚ ӨТІНІШТЕРІ ҮШІН БІРЫҢҒАЙ АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕ – E-OTINISH

«E-Otinish» платформасы – Қазақстандағы жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін өңдеуге арналған бірыңғай цифрлық жүйе. Бұл арна өтініштерді Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ашық әрі тиімді қарауды қамтамасыз етеді.

ӨТІНІШТЕР СТАТИСТИКАСЫ

КОМПАЛЕНС ЖӘНЕ ЭТИКА МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕДЕЛ ЖЕЛІ (HOTLINE)

2024 жылы комплаенс бойынша жедел желіге 115 өтініш түсті, бұл 2023 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 35%-ға көп. Бұл қызметкерлер мен контрагенттердің белсенділігі мен қызығушылығының артқанын, сондай-ақ жедел желінің танымалдығының артуын және ҚМГ-де комплаенс функциясына деген сенімнің нығаюын көрсетеді. Өтініштердің ең өзекті тақырыптары сыбайлас жемқорлық, еңбек даулары және сатып алулар салаларына қатысты болды.

БІРЫҢҒАЙ ОРТАЛЫҚТАНДЫРЫЛҒАН «НЫСАНА» ЖЕДЕЛ ЖЕЛІСІ

Есептік кезеңде «Нысана» байланыс арнасы, электрондық пошта және Омбудсменмен жеке кездесулер арқылы қызметкерлердің

Қалай жүгінуге болады?

Өтінішті келесі жолдармен жолдауға болады:

- Ресми сайт арқылы: <https://eotinish.gov.kz>
- App Store және Google Play платформаларында қолжетімді «E-Otinish» мобильді қосымшасы арқылы
- Қазақстан аумағындағы барлық Халыққа қызмет көрсету орталықтары (ХҚКО) арқылы

Жүйенің артықшылықтары:

- Әрбір өтінішке бірегей нөмір берілетін автоматты тіркеу
- Өтініштің қаралу мәртебесін қадағалау мүмкіндігі
- Белгіленген мерзімде ресми жауап беру кепілдігі

құқықтарының бұзылуы және әлеуметтік-еңбек даулары мәселелері бойынша 112 өтініш келіп түсті. Өтініштерді қарау қорытындысы бойынша омбудсмен тарапынан өтініш берушілерге тиісті ақпарат берілді. Бұл жұмыс өтініштердің мұқият зерттелуін және қызметкерлерге уақытылы жауап қайтаруды талап етті.

Қаралған өтініштердің қатарында:

- Басшылар тарапынан қысым көрсетуге байланысты шағымдар қаралып, тәртіптік жаза қолдану шаралары қабылданды.
- Түсіндіру кездесулері мен консультациялар өткізу арқылы еңбек даулары шешілді.

АЗАМАТТАРДЫҢ БАРЛЫҚ ӨТІНІШТЕРІ ҮШІН БІРЫҢҒАЙ АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕ – E-OTINISH

2024 жылы ҚМГ-ге «E-Otinish» жүйесі арқылы жеке және заңды тұлғалардан 1 289 өтініш келіп түсті.

ӨТІНІШТЕРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ РЕГЛАМЕНТІ

ҚМГ-ге келіп түскен өтініштер 2024 жылы Директорлар кеңесі бекіткен Өтініштерді қарау регламентіне сәйкес өңделеді. Бұл құжат мынадай негізгі қағидаларды қамтиды:

- Өтініштерді, соның ішінде «E-Compliance» жүйесіне келіп түскен өтініштерді тіркеу.
- Өтініштерді бұзушылық сипатына қарай жіктеу (мысалы: сыбайлас жемқорлық, этика, еңбек қатынастары және т.б.).

- Қажет болған жағдайда жауапты тұлғаларды тағайындау және жұмыс топтарын құру.
- Қарау мерзімдерін белгілеу.
- Өңдеу қағидаттары: объективтілік, толықтық, құпиялылық және өтініш берушілерді қудалаудан қорғау.
- Кері байланыс тетіктері: өтініш иелері шағымды қарау мәртебесі мен нәтижелері туралы ақпарат алады.

АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫН ҚОРҒАУ

GRI 2-23, GRI 2-24, GRI 406-1

ҚМГ-НІҢ АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫ САЛАСЫНДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ адам құқықтарын сақтау мен қорғаудың маңыздылығын толық түсіне отырып, өз қызметінде халықаралық стандарттар мен ұлттық заңнама талаптарын басшылыққа алады. Компания құндылық құру тізбегінің барлық кезеңдерінде адам құқықтарын құрметтеуді қамтамасыз ету бойынша өзіне міндеттемелер жүктейді және осындай тәсілді серіктестерінен, жеткізушілерінен және мердігерлерінен де күтеді.

ҚМГ өз қызметін келесі халықаралық стандарттар мен құжаттарда баяндалған қағидаттарға негіздейді:

- Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясы;
- Азаматтық және саяси құқықтар туралы халықаралық пакт;
- Экономикалық, әлеуметтік және мәдени құқықтар туралы халықаралық пакт;
- БҰҰ-ның кәсіпкерлік қызмет және адам құқықтары саласындағы басшылық қағидаттары;
- Халықаралық еңбек ұйымының еңбек саласындағы негізгі қағидаттары мен құқықтары туралы декларациясы;

- БҰҰ-ның байырғы халықтардың құқықтары туралы декларациясы;
- БҰҰ-ның қауіпсіздік және адам құқықтары жөніндегі ерікті қағидаттары;
- БҰҰ-ның Жаһандық шарты.

Компания қауымдастықтарға бірігу еркіндігін, қауіпсіз еңбек жағдайларына құқықты мойындайды, кемсітушілік пен қанау тәжірибесінің кез келген түрін қабылдамайды, сондай-ақ ҚМГ қызметі жүргізілетін өңірлерде жергілікті қауымдастықтардың мәдени ерекшеліктерін құрметтейді.

Бізге балалар еңбегі қолданылмайды, мәжбүрлі еңбекке жол берілмейді, қызметкерлердің нәсіліне, дініне немесе жынысына қарамастан олардың құқықтарының теңдігі мойындалады.

Есептік кезеңде кемсітушілік жағдайлары тіркелмеген.

Сонымен қатар, ҚМГ адам құқықтарының ықтимал бұзылуы туралы шағымдар мен хабарламаларды қабылдау үшін қолжетімді арналарының жұмыс істеуін қамтамасыз етеді, оған анонимді хабарлау механизмдері де кіреді.

ӘРАЛУАНДЫЛЫҚ ЖӘНЕ ИНКЛЮЗИВТІЛІК

ҚМГ тең мүмкіндіктер, инклюзивтілік және кемсітушілік пен жаңсақ көзқарастардан ада еңбек ортасын құру қағидаттарын ұстанады. Компания персонал құрамының әртүрлілігі мен инклюзивті корпоративтік мәдениет тиімділік пен орнықты дамуға ықпал ететінін түсінеді.

ГЕНДЕРЛІК ТЕҢДІК

- ҚМГ басқарудың барлық деңгейінде әйелдер мен ерлер үшін тең мүмкіндіктерді қолдайды. Компания әйелдердің қызметтің барлық аспектілеріне толыққанды қатысуына ұмтылады.

- Бірдей көлемдегі еңбек үшін тең еңбекақы төлеуді қамтамасыз етеді.
- Басқарушы лауазымдарда әйелдердің үлесін арттыруға бағытталған бастамаларды іске асырады, соның ішінде сабақтастық резервтеріндегі әйелдер үлесін көбейту арқылы.
- Мұнай-газ саласындағы еңбектің ерекшеліктерін ескере отырып, өндірістегі әйелдердің денсаулығына қауіптерді азайтуға бағытталған шаралар қолданылады.

ЖЕРГІЛІКТІ КАДРЛАР МЕН ӘЛЕУМЕТТІК ОСАЛ ТОПТАРДЫ ҚОЛДАУ

- ҚМГ өңірлік өкілдіктерде жергілікті мамандарды белсенді жұмысқа тартады және олардың кәсіби өсуіне жағдай жасайды.
- Мигранттар мен қандастарды (тарихи отанына оралған этникалық қазақтарды) жұмысқа орналастыруды қолдайды.

МҮГЕДЕКТИГІ БАР АДАМДАР ҮШІН ИНКЛЮЗИВТІЛІК

- ҚМГ мүгедектігі бар адамдарға ыңғайлы еңбек жағдайларын жасауға ұмтылады.
- Жұмыс орындарын бейімдеу, ассистивті технологиялар және қызметкерлердің мобильдігін арттыру мен қолайлы жағдай

жасауға арналған өзге де құралдар туралы ақпарат беру қамтамасыз етіледі.

ИНКЛЮЗИВТІ КОРПОРАТИВТІК МӘДЕНИЕТТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУ

- ҚМГ-де әрбір қызметкер өзін қабылданған және құрметтелетін тұлға ретінде сезінетін жұмыс ортасы қалыптасқан.
- Компания әртүрлілікке құрмет мәдениетін дамыту және кемсітушілікке жол бермеу бағытында ішкі білім беру бағдарламаларын дамытады.

ҚМГ үшін әралуандылық пен инклюзивтілік – бұл тек әлеуметтік жауапкершілік қана емес, сонымен қатар бәсекеге қабілеттілікті арттырып, тиімділік пен инновацияларға жол ашатын маңызды фактор.

ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫН ҚОРҒАУ

ҚМГ барлық қызметкерлер үшін қауіпсіз және салауатты еңбек жағдайларын қамтамасыз етеді. Бұл адам құқықтарын сақтау міндеттемесінің ажырамас бөлігі болып табылады. Компанияда мынадай тетіктер енгізілген:

- Халықаралық стандарттарға сәйкес келетін еңбек қауіпсіздігі саласындағы саясаттар.

- Қауіпсіздік мәселелері бойынша тұрақты оқыту бағдарламалары.
- Еңбек қауіпсіздігі нормаларының сақталуын бақылау және кәсіби тәуекелдерді азайту жүйелері.

Компания Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қызметкерлердің бірігу бостандығына және ұжымдық келіссөздер жүргізу құқығына құрметпен қарайды.

МӘЖБҮРЛІ ЖӘНЕ БАЛАЛАР ЕҢБЕГІНЕ ЖОЛ БЕРМЕУ

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ мәжбүрлі және балалар еңбегіне мүлдем төзбеушілік қағидатын қатаң ұстанады. Компания:

- Халықаралық Еңбек Ұйымының №29 «Мәжбүрлі еңбек туралы» конвенциясына сәйкес, жазалаумен қорқыту немесе қызметкердің еркін еркіне қарсы орындалатын кез келген еңбек түрлерін толығымен жояды.

- Еңбек заңнамасының сақталуын Компания ішінде, сондай-ақ жеткізушілері мен мердігерлері арасында тұрақты түрде бақылап отырады.
- Барлық қызметкерлердің еңбек шарты ерікті түрде жасалатынына және еңбек қатынастарын Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тоқтату құқығына ие екеніне кепілдік береді.

АРЫЗ-ШАҒЫМДАРДЫ ҚАРАУ ЖӘНЕ АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫНЫҢ САҚТАЛУЫН БАҚЫЛАУ

ҚМГ шағымдарды қараудың көпдеңгейлі жүйесін енгізді. Бұл жүйе мыналарды қамтиды:

- Жедел желілер мен анонимді хабарлау тетіктері.

- Шағымдарды бейтарап және әділ қарауды қамтамасыз ететін Омбудсмен институты мен комплаенс қызметі.

АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫ САЛАСЫНДАҒЫ САЯСАТТЫ ІСКЕ АСЫРУ

Адам құқықтары саласындағы саясатты тиімді іске асыру үшін «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ келесі шараларды қабылдайды:

халықаралық стандарттарға сәйкес өздерінің бейқаржылық есептерінде ашып көрсетеді.

- Адам құқықтарын сақтау бойынша қабылданған шаралардың тиімділігіне мониторинг жүргізіледі, бұзушылықтар анықталған жағдайда түзету әрекеттері енгізіледі.

ОҚЫТУ ЖӘНЕ ХАБАРДАРЛЫҚТЫ АРТТЫРУ

- ҚМГ қызметкерлерге адам құқықтарын сақтау мәселелері бойынша, соның ішінде әртүрлілік пен инклюзивтілік қағидаттары бойынша тұрақты негізде оқыту жүргізеді.
- Қызметкерлер, жеткізушілер мен мердігерлер үшін хабардарлықты арттыру бастамалары іске асырылады.

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАҒАЛАУ ЖӘНЕ БАСҚАРУ

ҚМГ адам құқықтарын бұзу тәуекелдеріне қатысты тұрақты талдау жүргізіп, тиісті әрекет ету бағдарламаларын әзірлейді. Адам құқықтарына қатысты тиісті зерделеу қағидатын қолданады.

АШЫҚТЫҚ ЖӘНЕ ЕСЕПТІЛІК

- ҚМГ адам құқықтары саласындағы саясаттың іске асырылуы туралы ақпаратты

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

- Компания адам құқықтарын қорғау мәселелері бойынша мемлекеттік органдармен, ҰЕҰ және халықаралық ұйымдармен белсенді өзара іс-қимыл жүргізеді.
- Жобаларды іске асыру кезінде жергілікті қауымдастықтармен қоғамдық тыңдаулар мен консультациялар өткізіледі.

ҚМГ адам құқықтары саласындағы саясатты іске асыруды үздік халықаралық практикаларға сай үздіксіз жетілдіруді талап ететін динамикалық үдеріс ретінде қарастырады.

БІЗДІҢ ҚАУЫМДАСТЫҚТАРЫМЫЗ

GRI 203-1, GRI 413-1

Жер қойнауын пайдалану шарттары мен кәсіпорынды дамытуға арналған кешенді жоспар шеңберінде «КазМұнайГаз» ҰК АҚ аймақтық инфрақұрылымды дамытуға және мұқтаж жандарға әлеуметтік көмек көрсетуге елеулі қаражат бөледі.

ҚМГ-нің еншілес және тәуелді ұйымдары (ЕТҰ) өңірлік әлеуметтік бастамаларды қаржыландыруды әкімдіктермен жасалған келісімдер мен меморандумдар негізінде жүзеге асырады.

ӨҢІРЛЕРГЕ БАҒЫТТАЛҒАН НЕГІЗГІ ИНВЕСТИЦИЯЛАР

- «Өзенмұнайгаз» АҚ – Жаңаөзен қаласы мен Маңғыстау облысының Қарақия ауданында әлеуметтік инфрақұрылымды дамытуға 1,7 млрд теңге бөлді.
- «Ембімұнайгаз» АҚ – Атырау облысы Тандай ауылында 150 орындық дене шынықтыру-сауықтыру кешенін салуға 617,7 млн теңге және көпфункционалды спорт алаңдарын салуға 168,8 млн теңге бөлді.
- «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ – өңірлік инфрақұрылымды дамыту үшін Маңғыстау облысы әкімдігіне 140 млн теңге бөлді.
- «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС – Ақтөбе облысын дамытуға 168 млн теңге және облыстың әлеуметтік қорына 205,3 млн теңге аударды.
- «Қазақтүрікмұнай» ЖШС – Ақтөбе және Маңғыстау облыстарының әлеуметтік инфрақұрылымын дамытуға 285,7 млн теңге бөлді.
- «Өріктау Оперейтинг» ЖШС – өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуына 34,4 млн теңге бағыттады.
- «Қазгермұнай» БК» ЖШС – Қызылорда облысының әлеуметтік-экономикалық дамуына 375,58 млн теңге бөлді.

ІСКЕ АСЫРЫЛҒАН ЖОБАЛАР

«JAIYQ ARENA» КӨПФУНКЦИОНАЛДЫ СПОРТ КЕШЕНІНІҢ ҚҰРЫЛЫСЫ (ОРАЛ ҚАЛАСЫ)

Қазақстан Республикасы Президентінің тапсырмасы бойынша ҚМГ Орал қаласында жаңа спорт кешенінің құрылысын аяқтады. Нысанның жалпы ауданы – 20 мың шаршы метрден астам, ауысымда қабылдау мүмкіндігі – 300 адам. Кешенде жүзу бассейні, жекпе-жек, фитнес, мини-футбол, волейбол және баскетбол залдары, сондай-ақ 1200 орындық жеңіл атлетика аренасы бар. Жобаның жалпы құны – 19,9 млрд теңге.

ЕРЕКШЕ ҚАЖЕТТІЛІКТЕРІ БАР БАЛАЛАРДЫ ОҢАЛТУ ЖӘНЕ ҚОЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ (АТЫРАУ ОБЛЫСЫ)

Заманауи орталық Жылыой ауданы әкімдігіне берілді. Мұнда логопедтер, дефектологтар, психологтар сынды 40 маман жұмыс істейді. 3–14 жас аралығындағы балаларға тегін көмек көрсетіледі. Күніне 180 балаға дейін қабылдай алады.

ОҚУШЫЛАР САРАЙЫ (ҚЫЗЫЛОРДА ҚАЛАСЫ)

Құрылысқа «СП «Қазгермұнай» ЖШС 2,4 млрд теңге бөлді. Заманауи білім беру кешені 350 балаға арналған және құрамында техноорталық, бағдарламалау, робототехника, экология зертханасы, телестудия мен шығармашылық сыныптар бар.

ІСКЕ АСЫРЫЛУ САТЫСЫНДАҒЫ ЖОБАЛАР

МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫНДАҒЫ АУЫЛДЫҚ ТІРЕК МЕКТЕПТЕРІН ДАМУ

«Отпан» мемлекеттік жобасы аясында Маңғыстау облысындағы ауылдық тірек мектептерін жаңғырту жұмыстары жүргізілуде. 2024 жылы ҚМГ Таушық, Жетібай және Рахат ауылдарындағы мектептерде 50-ден астам оқу кабинетін жаңғыртты. Үш тірек мектепте STEM-зертханалар, арт- және телестудиялар, робототехника сыныптары құрылды. Бұл

мектептерде 3,5 мыңнан астам бала білім алып жатыр, 380 мұғалім жұмыс істейді.

«ЖАРҚЫН БОЛАШАҚ» БАҒДАРЛАМАСЫ

Маңғыстау облысындағы білім беру сапасын арттыру мақсатында ҚМГ гранттық қолдау бағдарламасын іске асыруда. 2024 жылы 1010 стипендиат еліміздің 10 өңіріндегі 62 оқу орнында білім алуда. Бағдарламаны қаржыландыруға 2,4 млрд теңге бөлінді.

ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ БАСТАМАЛАР

- «Қаражанбасмұнай» АҚ демеушілік аясында Қаражанбас кен орнында алғашқы мұнай бұрқағы атқылауының 50 жылдығына орай балалар ойын алаңын салуға 32 млн теңге бөлді.
- Әлеуметтік жауапкершілік аясында «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС Шымкент қаласындағы әлеуметтік жобаларды жүзеге асыру үшін «Шымкент – қайырымды қала» әлеуметтік даму корпоративтік қорына 180 млн теңге көлемінде демеушілік көмек көрсетті.
- ҚМГ «Самұрық-Қазына» қорының қайырымдылық көмегінің бірыңғай операторы – «Samruk Kazyna Trust» корпоративтік қоры арқылы су тасқынынан зардап шеккен өңірлерге 10 млрд теңгеге дейін көмек көрсетті.

[HTTPS://WWW.KMG.KZ/RU](https://www.kmg.kz/ru)

ЖЕТКІЗУШІЛЕРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

GRI 204-1

БӘСЕКЕЛЕСТІККЕ НЕГІЗДЕЛГЕН САТЫП АЛУЛАРДЫ КЕҢЕЙТУ

2024 жылы ҚМГ компаниялар тобының жылдық сатып алу жоспарының жалпы көлемі ҚҚС-ты есепке алмағанда 1 219 млрд теңгені құрады. ҚМГ-нің сатып алу қызметіндегі басты басымдықтар – бір көзден сатып алу үлесін азайту және бәсекелестік негізде сатып алулар үлесін арттыру, бұл адал бәсекелестікті дамытуға және орнықты даму мақсаттарына қол жеткізуге ықпал етеді.

ҚМГ-де бәсекелестік сатып алулар ашық тендер, баға ұсыныстарын сұрату, электрондық дүкен және тауар биржасы арқылы жүзеге асырылады.

2024 жылдың қорытындысы бойынша бәсекелестік рәсімдер нәтижесінде жасалған шарттардың көлемі 593 млрд теңгені құрап, жылдық сатып алу жоспарының 51%-ына сәйкес келді.

Бір көзден сатып алу тек бәсекелестік рәсімдерді өткізу объективті түрде мүмкін болмаған жағдайларда қолданылады. Мұндай тәсіл шектеулі бәсекелестік тәуекелдерін барынша азайтып, сатып алу қызметінің ашықтығын арттыруға мүмкіндік береді.

БӘСЕКЕЛІ САТЫП АЛУЛАРДЫҢ СОМАСЫ, ҚҚС-СЫЗ, МЛРД ТЕҢГЕ¹⁷

Жыл	Тауарлар		Жұмыстар мен қызметтер		Барлығы	
	Сомасы	Үлес, %	Сомасы	Үлес, %	Сомасы	Үлес, %
2022	237	23	275	26	512	49
2023	302	25	320	26	622	51
2024	258	22	335	29	593	51

ИМПОРТТЫ АЛМАСТЫРУ

ҚМГ сатып алулар саласында импортты алмастыруды дамытуға белсенді түрде ықпал етеді. Бұл жұмыс Қазақстан Республикасының «Квазимемлекеттік сектордың жекелеген субъектілерінің сатып алулары туралы» 2021 жылғы 8 маусымдағы Заңының талаптарына сәйкес жүргізіледі. Компанияда жаңа өндірістерді дамытуға жәрдемдесу

бағдарламасы іске асырылып жатыр, ол оффтейк-шарттар жасасуды көздейді.

Аталған Бағдарламаның негізгі мақсаты – «Самұрық-Қазына» қоры компанияларынан сұранысқа ие өнімдерді шығару үшін жаңа өндірістер ашып, технологиялық жаңғырту жүргізетін жеке кәсіпкерлерді қолдау.

¹⁷ Бәсекелі сатып алуларға тендер, баға ұсыныстарын сұрату, электрондық дүкен және тауар биржалары арқылы жүзеге асырылатын сатып алу тәсілдері жатады.

Оффтейк-шарттар – кәсіпкерлерге Қазақстан Республикасының аумағында өндіріс ұйымдастыру арқылы өнімге тапсырыс алу кепілдігін береді.

2024 жылы ҚМГ еншілес және тәуелді ұйымдары жалпы сомасы 58,7 млрд теңгеге (ҚҚС-мен) 137 оффтейк-шарт жасасты. Бұл жергілікті өндірісті дамытуға және импортқа тәуелділікті төмендетуге ықпал етті.

ҚМГ ОФФТЕЙК-ШАРТТАРЫНЫҢ КӨЛЕМІ

Жыл	Саны	Сомасы, млн теңге
2022	56	791
2023	64	1 687
2024	137	58 688

САТЫП АЛУДАҒЫ ИМПОРТТЫҚ ТАУАРЛАР ҮЛЕСІ

Жыл	Сомасы, млрд теңге	Қазақстандық шығу тегі СТ-KZ ¹⁸ сертификатынсыз жеткізілген тауарлар үлесі, %
2022	90	23
2023	158	28
2024	112	22

ЖЕТКІЗІЛГЕН ТҮК-ТЫҢ ЖАЛПЫ КӨЛЕМІ ЖӘНЕ ТҮК САТЫП АЛУДАҒЫ ЖЕРГІЛІКТІ ҚАМТУ ҮЛЕСІ, ОНЫҢ ІШІНДЕ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ ШАРТТАР БОЙЫНША

Жыл	Тауарлар		Жұмыстар мен қызметтер		Барлығы	
	Сомасы, млрд теңге	Жергілікті қамту үлесі, %	Сомасы, млрд теңге	Жергілікті қамту үлесі, %	Сомасы, млрд теңге	Жергілікті қамту үлесі, %
2022	410	58	1 290	90	1 700	82
2023	606	50	1 580	88	2 186	77
2024	503	55	1 550	89	2 053	81

¹⁸ Қазақстанда шығу туралы сертификатсыз жеткізілген тауарлардың үлесі есепті кезеңде жеткізілген импорттық тауарлардың үлесін білдіреді.

КОНТРАГЕНТТЕРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛДАҒЫ ТҰРАҚТЫ ДАМУ ҚАҒИДАТТАРЫ

ҚМГ контрагенттермен өзара әрекеттестігін тұрақты даму қағидаттарына негіздейді. Бұл қағидаттар іскерлік үдерістердің заңдылығы мен ашықтығын, шарт талаптарының сақталуын, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа мүлдем төзбеушілікті қамтиды. Жеткізушілерді таңдауда ҚМГ баға мен сапаның оңтайлы арақатынасына, жеткізу шарттарына және контрагенттің іскерлік беделіне назар аударады.

Сонымен қатар, ҚМГ серіктестеріне мынадай қарсы міндеттемелерді жүктейді:

- Қолданылатын заңнама талаптарын сақтау
- Қызметкерлерге әділетті қатынасты қамтамасыз ету
- Балалар еңбегін пайдалануға тыйым салу
- Қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау

- Экологиялық стандарттарды сақтау
- Адал және этикалық іскерлік қағидаттарын ұстану

Аталған талаптар ҚМГ мен контрагенттер арасында жасалатын шарттардың ажырамас бөлігі болып табылады. Бұл еңбек құқықтарын қорғауға, Қазақстан Республикасы азаматтары үшін қолайлы еңбек жағдайларын қамтамасыз етуге және экологиялық қауіпсіздікті нығайтуға ықпал етеді.

ҚМГ бұл шараларды іске асыру серіктес компаниялар тарапынан құқыққа қайшы әрекеттердің азаюына және сатып алу процесіне қатысушылардың жауапкершілік деңгейінің артуына септігін тигізетініне сенімді.

ҚОСЫМШАЛАР

Есеп туралы.....	174
Негізгі ESG көрсеткіштері.....	181
Тәуелсіз тексеру нәтижелері туралы есеп.....	195
GRI көрсеткіштер индексі.....	198
SASB көрсеткіштер кестесі.....	205
Терминдер мен анықтамалар.....	208

**БОЛАШАҚҚА
ИНВЕСТИЦИЯ**

ЕСЕП ТУРАЛЫ

GRI 2-2, GRI 2-3, GRI 2-4

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ орнықты даму саласындағы өз қызметі туралы есептілікті дайындауды 2008 жылдан бастап жыл сайынғы негізде жүргізіп, 2012 жылдан бастап есептілікті Жаһандық есептілік бастамасына (Global Reporting Initiative – GRI) сәйкес жариялап келеді. Мүдделі тараптар алдында өз қызметінің айқындығы мен ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында ҚМГ жыл сайын орнықты дамуға, әлеуметтік, экономикалық және экологиялық жауапкершілікке өзінің көзқарасын жариялайды.

2024 жылға арналған есеп GRI стандарттарына, соның ішінде GRI 11: Мұнай және газ секторы 2021 салалық қосымшасына сәйкес дайындалған. Есепті кезең – 2024 жылдың 1 қаңтарынан 31 желтоқсанына дейін.

Есепте ұсынылған деректердің объективтілігі мен сенімділігін қамтамасыз ету мақсатында құжат сыртқы верификациядан өтті. Верификаторды таңдау «Самұрық-Қазына» АҚ сатып алу рәсіміне сәйкес конкурс негізінде жүзеге асырылады.

Есептің шекаралары дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы меншік немесе сенімгерлік басқару құқығында ҚМГ-ге тікелей немесе жанама түрде тиесілі ҚМГ еншілес және тәуелді ұйымдарын, сондай-ақ ҚМГ қызметін бақылауға құқылы заңды тұлғаларды қамтиды (толығырақ «Көрсеткіштерді есептеу периметрі» бөлімін қараңыз).

Көрсеткіштер бойынша деректерді салыстыру және салыстырмалау мүмкіндігін қамтамасыз ету

ЕСЕПТІЛІКТІҢ ШЕКАРАЛАРЫ

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның есептілік шектері Компанияның тікелей немесе жанама түрде дауыс беру акцияларының (қатысу үлестерінің) 50%-ы және одан да көп мөлшеріне иелік ететін

үшін ақпарат бірнеше жыл ішіндегі динамикада ұсынылған.

ҚМГ Орнықты дамуы туралы есебі ҚМГ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітіледі және корпоративтік интернет-сайтта жариялау және баспа нұсқасын тарату арқылы мүдделі тараптардың назарына жеткізіледі.

ҚМГ-ның орнықты дамуы туралы есептер электрондық форматта мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерінде ҚМГ веб-сайтында қолжетімді: <https://www.kmg.kz/ru/sustainable-development/>. Есептің интерактивті нұсқасы ҚМГ сайтында мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерінде орналастырылған: <https://www.kmg.kz/ru/sustainable-development/>.

ҚМГ-нің есептілігі GRI тұрақты даму стандарттарына сәйкес дайындалып, әртүрлі есепті кезеңдер бойынша деректердің салыстырмалылығын қамтамасыз етеді.

Тұрақты даму саласындағы халықаралық бастамаларды басшылыққа ала отырып, ҚМГ БҰҰ-ның Жаһандық шартындағы қағидаттарды ұстанады және Тұрақты даму мақсаттарын өз қызметіне біріктіреді. Аталған есеп ҚМГ-нің осы бастамалар шеңберіндегі ілгерілеуі туралы баяндайды.

Осы есепті дайындаудың мақсаты – Компанияның стратегиялық басымдықтары, тұрақты даму және ESG бастамалары саласындағы күш-жігері туралы мүдделі тараптарды хабардар ету, сондай-ақ қоғам мен бизнес үшін ұзақ мерзімді құндылық құруға бағытталған қызметті көрсету болып табылады.

еншілес және тәуелді ұйымдарын, сондай-ақ ҚМГ-нің қызметін бақылау құқығы бар заңды тұлғаларды қамтиды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕПТІЛІК

2024 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАН ЖАҒДАЙЫНА ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕНГІЗІЛГЕН ҰЙЫМДАР:

«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ	«Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС
«ҚазМұнайТеңіз» ТМК ЖШС	Cooperative KazMunayGas PKI U.A.
«ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС	«Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС
«Қазақтүрікмұнай» ЖШС	«Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС
KMG Kashagan B.V.	KMG International N.V.
Dunga Operating GmbH	«KMG Drilling&Services» ЖШС
«ҚазТрансОйл» АҚ	

БӨЛІМДЕР МЕН КӨРСЕТКІШТЕР БОЙЫНША ЕСЕПТІЛІКТІҢ ШЕКАРАЛАРЫ

- **Корпоративтік басқару:** меншік үлесіне қарамастан, ҚМГ-ның барлық еншілес және тәуелді ұйымдарын қамтиды.
- **Қаржылық және өндірістік нәтижелер:** пхалықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес жасалған шоғырландырылған есеп негізінде ұсынылған.
- **Персоналды басқару:** ең үлкен штаты бар ұйымдарды қамтиды.
- **Әлеуметтік саясат:** әлеуметтік бағдарламаларды іске асыруға қатысатын негізгі еншілес ұйымдарға қолданылады.
- **Өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау** – негізгі өндірістік ұйымдарды қамтиды.
- **Су ресурстарын қорғау:** су ресурстарын елеулі көлемде пайдаланатын кәсіпорындарды қамтиды.
- **Парниктік газдар шығарындылары:** мұнай мен газды өндіру және қайта өңдеу салаларында жұмыс істейтін ірі ұйымдарды қамтиды.
- **Атмосфералық ауаны қорғау:** ошығарындылар көлемі ең жоғары ұйымдарды қамтиды.

- **Шикі газды ұтымды пайдалану:** ілеспе мұнай газының ең көп көлеміне ие компанияларға қолданылады.
- **Энергия ресурстарын пайдалану және энергия тиімділігін арттыру:** энергияны ең көп тұтынатын өндірістерді қамтиды.
- **Қалдықтарды басқару:** мұнай мен газды өндіру және қайта өңдеу салаларындағы ірі ұйымдарды қамтиды.

КӨРСЕТКІШТЕРДІ ЕСЕПТЕУ ПЕРИМЕТРІ

Көрсеткіш	Экономикалық әсер		Әлеуметтік саясат																Қоршаған ортаны қорғау																																	
	Құрылған құн		Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	Қоғаммен жұмыс	Персоналды басқару												ЕҚЖӨҚ	Энергия	Су ресурстары	Биоалуантүрлілікті қорғау	Эмиссиялар					Қалдықтарды басқару																										
	GRI 201-1	GRI 201-4	GRI 203-1	GRI 203-2	GRI 204-1	GRI 205-1	GRI 205-2	GRI 205-3	GRI 413-1	GRI 414-1	GRI 2-27	GRI 2-7	GRI 2-8	GRI 2-21	GRI 2-30	GRI 401-1	GRI 401-2	GRI 401-3	GRI 405-1	GRI 406-1	GRI 404-1	GRI 404-3	GRI 403-8	GRI 403-9	GRI 302-1	GRI 302-3	GRI 302-4	GRI 303-3	GRI 303-4	GRI 303-5	GRI 304-1	GRI 304-2	GRI 304-3	GRI 304-4	GRI 305-1	GRI 305-2	GRI 305-3	GRI 305-4	GRI 305-5	GRI 305-7	GRI 306-1	GRI 306-2	GRI 306-3	GRI 306-4	GRI 306-5							
ҚМГ тобының компаниясы	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓																																						
«ҚазМұнайТеңіз» ТМК ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓			✓	✓	✓																																	
«ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС,	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓																												
«Қазақтүрікмұнай» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
KMG Kashagan B.V.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓																												
Dunga Operating GmbH	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓			✓	✓	✓					✓	✓	✓										✓	✓	✓	✓			✓		✓	✓	✓	✓	✓				
«ҚазТрансОйл» АҚ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
«Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКК» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
«Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
«Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
«KMG Drilling&Services» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓																												
«ӨзенМұнайСервис» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
«Ембімұнайгаз» АҚ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
«Oil Construction Company» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓										✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
«Oil Services Company» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓										✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
«Өріктау Оперейтинг» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
«ҚазГӨЗ» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
«Магистральдық Суағызғысы» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓																														
«СӨТБ» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓																												
«Кен-Құрылыс-Сервис» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓																												
«Petrotrans Limited»	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓																														
Cooperative KazMunaiGaz U.A	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓																														
KMG Finance Sub B.V.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓																														
KMG Intemational N.V.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓																														
«Батуми мұнай терминалы» ЖШҚ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓														✓	✓															
«Батуми теңіз порты» ЖШҚ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓																														
«Green Energy» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓																														
«Bolashak Operating» ЖШС («Жамбыл Петролеум» ЖШС болған)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓					✓	✓	✓	✓																														
«KMG Barlau» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓		✓																												
«KMG PetroChem» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓		✓																												

Көрсеткіш	Экономикалық әсер		Әлеуметтік саясат											Қоршаған ортаны қорғау																																	
	Құрылған құн		Сыбайлас жемқорлық- қа қарсы іс-қимыл	Қоғаммен жұмыс		Персоналды басқару										ЕҚЖӨҚ	Энергия	Су ресурс- тары	Биоалуан- түрлілікті қорғау	Эмиссиялар					Қалдықтарды басқару																						
GRI 201-1	GRI 201-4	GRI 203-1	GRI 203-2	GRI 204-1	GRI 205-1	GRI 205-2	GRI 205-3	GRI 413-1	GRI 414-1	GRI 2-27	GRI 2-7	GRI 2-8	GRI 2-21	GRI 2-30	GRI 401-1	GRI 401-2	GRI 401-3	GRI 405-1	GRI 406-1	GRI 404-1	GRI 404-3	GRI 403-8	GRI 403-9	GRI 302-1	GRI 302-3	GRI 302-4	GRI 303-3	GRI 303-4	GRI 303-5	GRI 304-1	GRI 304-2	GRI 304-3	GRI 304-4	GRI 305-1	GRI 305-2	GRI 305-3	GRI 305-4	GRI 305-5	GRI 305-7	GRI 306-1	GRI 306-2	GRI 306-3	GRI 306-4	GRI 306-5			
«KMG-Security» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓																									
«Өзенмұнайсервис» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓								✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			✓		✓	✓	✓	✓		
«Полимер Продакшн» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓																										
«ҚазМұнайГазСервис» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓																										
«ҚМГ-Құмкөл» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓																								
«ҚМГ Инжиниринг» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓																								
«ҚМГ-Аэро» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓																								
«Ойл Транспорт Корпорэйшн» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓																			✓	✓	✓	✓	✓	
«Маңғыстаумұнайгаз» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓									✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
«Қазақойл Ақтөбе» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓									✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
«Қаражанбасмұнай» АҚ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓									✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
«ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓									✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
«CASPI BITUM» БК» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓	✓								✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
«Қазгермұнай» БК» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓									✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
«KMG Systems & Services» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓								✓	✓	✓	✓							✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
«Kazakhstan Petrochemical Industries Inc» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓												✓	✓		✓	✓	✓					✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
«Мұнайтелеком» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓																			✓	✓	✓	✓	✓	
«Орал Ойл энд Газ» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓										✓	✓	✓										✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
KMG EP-Catering	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓																					✓	✓	✓	✓	✓	
«Әл-Фараби Оперейтинг» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓										✓																								
«Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓																														
«Karaton Operating Ltd.» ЖК	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓						✓	✓	✓																										
Rompetrol Rafinare SA (Petromidia)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓																						✓	✓	✓	✓									
«Vega» МӨЗ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓																					✓	✓	✓	✓										
«Исатай Оперейтинг Компани» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓										✓																			✓		✓	✓	✓	
АҚ СУ ҚМГ ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓			✓	✓																													
TH KazMunaiGaz B.V.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓			✓	✓																													
KMG EP Netherlands Energy Coöperatief	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓			✓	✓																													
«Kalamkas-Khazar Operating»ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓																																		
«Petrosun» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						✓																																		
«Becturly Energy Operating» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓																																		
«Курмангазы Петролеум» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓																																		
«Professional Geo Solutions Kazakhstan» ЖШС	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			✓																																		

КӨРСЕТКІШТЕРДІҢ ТҮСІНДІРМЕСІ

GRI 201-1	Құрылған және бөлінген тікелей экономикалық құн	GRI 404-3	Тұрақты нәтижелер мен мансаптық өсу туралы шолуларды алатын қызметкерлердің пайызы
GRI 201-4	Үкіметтен алынған қаржылық көмек	GRI 403-8	Еңбек қауіпсіздігі мен денсаулықты қорғауды қамтамасыз ету менеджменті жүйесімен қамтылған қызметкерлер
GRI 203-1	Инфрақұрылымға салынған инвестициялар және көрсетілетін қызметтер	GRI 403-9	Өндірістік жарақаттанудың түрлері мен деңгейі
GRI 203-2	Маңызды жанама экономикалық әсерлер	GRI 302-1	Ұйым ішіндегі энергияны тұтыну
GRI 204-1	Жергілікті жеткізушілерге арналған шығындар үлесі	GRI 302-3	Энергия сыйымдылығы
GRI 205-1	Сыбайлас жемқорлыққа байланысты тәуекелдерге бағаланған операциялар	GRI 302-4	Сокращение энергопотребления
GRI 205-2	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдер бойынша ақпарат және оқыту	GRI 303-3	Су қабылдау
GRI 205-3	Расталған сыбайлас жемқорлық жағдайлары және қабылданған шаралар	GRI 303-4	Суды бұру
GRI 413-1	Жергілікті қауымдастықтармен өзара әрекеттесу, әсерді бағалау және даму бағдарламалары	GRI 303-5	Суды тұтыну
GRI 414-1	Әлеуметтік критерийлер бойынша тексеруден өткен жаңа жеткізушілер	GRI 304-1	Ұйымның меншік, жалға алынған немесе басқарылатын нысандарының биологиялық әртүрлілігі жоғары қорғалатын аумақтардағы орналасуы
GRI 2-7	Қызметкерлер	GRI 304-3	Қорғалған немесе қалпына келтірілген мекендеу орындары
GRI 2-8	Жалдамалы емес қызметкерлер	GRI 304-4	Қызмет әсер ететін аумақта тіршілік ететін Қызыл кітапқа енгізілген түрлер
GRI 2-21	Pay Ratio (төлемдер қатынасы): ең жоғары жылдық сыйақы алған қызметкердің жалпы жылдық сыйақысы мен қалған қызметкерлердің жылдық сыйақысының медианасы арасындағы арақатынас	GRI 305-1	Парниктік газдардың тікелей шығарындылары (Score 1)
GRI 2-27	Заңдар мен нормативтік актілерді сақтау	GRI 305-2	Парниктік газдардың жанама энергетикалық шығарындылары (Score 2)
GRI 2-30	Ұжымдық шарттар	GRI 305-3	Парниктік газдардың жанама энергетикалық шығарындылары (Score 3)
GRI 401-1	Жаңа қызметкерлерді жұмысқа қабылдау және кадрлардың ауысуы	GRI 305-4	Парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы
GRI 401-2	Уақытша немесе толық емес жұмыс күні жұмыс істейтін жұмыскерлерге берілмейтін толық уақытты қызметкерлерге берілетін жеңілдіктер	GRI 305-5	Парниктік газдар шығарындыларын азайту
GRI 401-3	Бала күтіміне байланысты демалыс	GRI 305-7	Атмосфераға азот оксиді (NOx), күкірт оксиді (SOx) және басқа да маңызды ластаушы заттардың шығарындылары
GRI 405-1	Басқару органдары мен персоналдың әртүрлілігі	GRI 306-1	Қалдықтардың пайда болуы және қалдықтармен байланысты елеулі әсерлер
GRI 406-1	Кемсітушілік оқиғалары және қабылданған түзету шаралары	GRI 306-2	Қалдықтармен байланысты елеулі әсерлерді басқару

GRI 404-1	Бір қызметкерге жылына орташа оқу сағатының саны	GRI 306-4	Кәдеге жаратуға бағытталған қалдықтар
GRI 306-3	Қалдықтардың пайда болуы	GRI 306-5	Көмуге бағытталған қалдықтар

НЕГІЗГІ ESG КӨРСЕТКІШТЕРІ

ӨНДІРІСТІК КӨРСЕТКІШТЕР

Негізгі өндірістік көрсеткіштер	Өлшем бірлігі	2022	2023	2024
Мұнай-газ секторы				
Мұнай мен газ конденсатын өндіру	мың тонна/жыл	22 012	23 532	23 837
Мұнай мен газ конденсатын өндіру (тәулігіне)	мың тонна/тәу	60,307	64,471	65,128
Табиғи және ілеспе газ өндіру	млн м³/жыл	8 241	9 459	9 554
Табиғи және ілеспе газ өндіру (тәулігіне)	мың м³/тәу	22,578	25,915	26,125
Бұрғылау учаскелері саны (50%-дан астам үлеспен)	бірлік	65	66	67
Мұнай мен газды қайта өңдеу	мың тонна	19 900	19 593	19 158
Мұнай өнімдерін өндіру, соның ішінде	мың тонна	18 669	18 183	17 949
Бензин	мың тонна	5 330	5 628	5 566
Мазут	мың тонна	2 416	2 011	1 697
Вакуумдық газойль (ВГО)	мың тонна	482	179	258
Параксилол	мың тонна	76	26	108
Дизель отыны	мың тонна	6 588	6 460	6 446
Бензол	мың тонна	9	23	28
Кокс	мың тонна	377	630	630
Сұйытылған газ	мың тонна	846	878	883
Күкірт	мың тонна	60	108	102
Авиациялық отын	мың тонна	838	792	985
Пештік отын	мың тонна	16	38	18
Битум	мың тонна	657	574	557
Тауарлық мұнай	мың тонна	231	242	201
Техникалық көміртек шикізаты	мың тонна	10	9,542	0
Жеңіл нафта	мың тонна	2	1	1
Пропилен	мың тонна		117	83
Басқа	мың тонна	730	468	388
Қайта өңдеу бойынша орнатылған қуаттылық	мың тонна/тәу	75,8	75,8	75,8
Мұнай тасымалдау, соның ішінде	млн т/км	74 659	80 359	
Магистральдық құбырлар арқылы	мың тонна	65 316	69 581	70 309
Теңіз қатынасы (танкерлер)	мың тонна	9 343	10 778	13 169

ЭКОНОМИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР

ЗАҢДАР МЕН НОРМАТИВТІК АКТІЛЕРДІ САҚТАУ

GRI 2-27

Көрсеткіш	2022	2023	2024
Табиғатты қорғау заңнамасын сақтамау жағдайларының жалпы саны, бірлік	67	40	51
айыппұл салынған жағдайлар	67	40	51
ақшалай емес санкциялар қолданылған жағдайлар	0	0	0
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін төленген айыппұлдар саны, бірлік	67	40	51
есептік кезеңде қойылған	58	39	50
алдыңғы есептік кезеңдерде қойылған	9	1	1
Табиғатты қорғау заңнамасын бұзғаны үшін төленген айыппұлдардың жалпы сомасы, мың теңге	280 311	91 563	196 306
есептік кезеңде қойылған	204 796	85 937	195 118
алдыңғы есептік кезеңдерде қойылған	75 515	5 626,1	1 118,36

ҚҰРЫЛҒАН ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚҰН, МЛРД ТЕҢГЕ

GRI 201-1

Көрсеткіш	2022	2023	2024
Тікелей құрылған экономикалық құн			
Жиынтық кірістер	9 827	9 242	9 238
Бөлінген экономикалық құн			
Жиынтық шығындар	8 521	8 315	8 144
Бөлінбеген экономикалық құн			
Пайда	1 307	927	1 094
Капитал жеткізушілеріне төлемдер	701	558	552
Мемлекетке төлемдер	1 176	1 162	1 079
Негізгі капиталға инвестициялар	535	804	716

ҚМГ есептік кезеңде мемлекеттен ақшалай түрде қаржылық көмек алған жоқ және мемлекеттік/саяси мақсаттарға қайырымдылық жасамайды. ҚМГ лоббистік қызметпен және саяси қаржыландырумен айналыспайды. Бұл ретте, ақшалай емес жарналарды қоса алғанда, лоббистік және саяси шығындардың барлық түрлері ескерілген.

ӘЛЕУМЕТТІК ИНФРАҚҰРЫЛЫМҒА САЛЫНҒАН ИНВЕСТИЦИЯЛАР, МЛРД ТЕҢГЕ

GRI 203-1

Көрсеткіш	2022	2023	2024
Инфрақұрылымға салынған елеулі инвестициялар көлемі	12,0	5,6	3,7

КЕН ОРЫНДАРЫНЫҢ САНЫ

Көрсеткіш	2022	2023	2024
Кен орындарының жалпы саны	66	67	68
Құрлықтағы кен орындары саны	65	66	67
Теңіздегі кен орындары саны	1	1	1

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР

СУ РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ КӨРСЕТКІШТЕРІ

GRI 303-3, GRI 303-4, GRI 303-5

Көрсеткіш	2022	2023	2024
Жалпы су алу көлемі, мың м³	83 707	80 437	83 072
Жалпы су төгінділерінің көлемі, мың м³	10 309	10 457	10 512
Су тұтыну көлемі, мың м³	83 707	80 437	83 072

Су алу, су төгінділері және су пайдалану құрылымы – 2024 жылдың соңына қарай, мың м³	Барлық өңірлер	Су тапшы өңірлер
Жалпы су алу көлемі, мың м³	223 576	26 784
Су көздері бойынша:		
беткі су көздері	34 774	3 421
жерасты су көздері	24 796	17 463
теңіз суы	13 923	1 057
қалалық сумен жабдықтау жүйелері	9 488	4 829
қабаттық сулар	140 504	–
үшінші тарап ұйымдарының сулары	92	14
Су түрі бойынша:		
тұщы су	37 396	10 372
басқа су түрлері	45 675	16 413
Жалпы су төгінділері көлемі, мың м³	148 375	2 987
Су көздері бойынша:		
беткі су көздері	–	
жерасты су көздері (қайта айдау)	137 062	

Су алу, су төгінділері және су пайдалану құрылымы – 2024 жылдың соңына қарай, мың м³	Барлық өңірлер	Су тапшы өңірлер
жасанды су нысандары (булану тоғандары, жинау тоғандары, сүзу алаңдары)	10 512	
тазарту үшін үшінші тараптарға берілген	801	
Су түрі бойынша:		
тұщы су	–	–
басқа су түрлері	147 574	2 987
Су тұтыну көлемі, мың м³	83 071	26 784

Қосымша көрсеткіштер	2022	2023	2024
Тазартылғаннан кейін қайта пайдаланылған су көлемі, мың м³	5 522	7 195	8 460
Айналым су көлемі, мың м³	451 271	437 530	535 510
Қоса өндірілген қабаттық су көлемі, мың м³	136 519	136 960	140 504
Қабатқа қайта айдалған қоса өндірілген қабаттық судың үлесі	99%	97%	98%

ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ КӨРСЕТКІШТЕРІ

GRI 305-1, GRI 305-2, GRI 305-3, GRI 305-4

1-қамту. Тікелей шығарындылар		2022	2023	2024
Қызмет бағыттары бойынша бөлу				
Өндіру	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	2,4/2,8	2,33/3,44	2,64/3,98
Өңдеу	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	5,1/5,2	5,01/5,03	4,92/4,94
Тасымалдау	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	0,1/0,1	0,1/0,1	0,14/0,14
Ел бойынша бөлу				
Қазақстан	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	6,6/7,1	6,55/7,68	6,99/8,35
Румыния	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	0,9/0,9	0,88/0,88	0,69/0,69
Грузия	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	0,02/0,02	0,02/0,02	0,02/0,02
Парниктік газдардың түрлері бойынша шығарындыларды бөлу.				
CO ₂	млн т CO ₂	7,6	7,44	7,7
CH ₄	млн т CO ₂ -экв	0,4	1,11	1,34
N ₂ O	млн т CO ₂ -экв	0,1	0,1	0,02
2-қамту. Жанама шығарындылар (нарықтық әдіс)	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	3,2/3,2	3,4/3,4	3,3/3,3
2-қамту. Жанама шығарындылар (географиялық әдіс)	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	3,3/3,3	3,5/3,5	3,4/3,4
3-қамту. Сатылған өнімдерді пайдаланудан	млн т CO ₂ /млн т CO ₂ -экв	61,6/61,8	54,6/54,8	59,1/59,2

ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ ҚАРҚЫНДЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ

	Өндіру			Тасымалдау			Өңдеу		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Шығарындылардың қарқындылығы. 1-қамту									
Score 1 ПГ шығарындыларының қарқындылығы (млн теңгеге тонна CO ₂)	0,28	0,28	0,32	0,01	0,01	0,02	0,59	0,60	0,59
Шығарындылардың қарқындылығы. 2-қамту									
Score 2, local-based ПГ шығарындыларының қарқындылығы (млн теңгеге тонна CO ₂ -экв)	-	-	0,15	-	-	0,03	-	-	0,24
Score 2, market-based ПГ шығарындыларының қарқындылығы (млн теңгеге тонна CO ₂ -экв).	-	-	0,15	-	-	0,03	-	-	0,23

ШЫҒАРЫЛҒАН ЛАСТАУШЫ ЗАТТАР КӨРСЕТКІШТЕРІ

GRI 305-7

Атмосфераға шығарылған ластаушы заттар көлемі, мың тонна	2022	2023	2024
азот оксидтері (NOx)	16,00	15,27	15,22
күкірт диоксиді (SOx)	10,50	10,99	11,69
көміртек тотығы (CO)	13,71	22,96	21,50
қатты бөлшектер (PM)	0,52	1,31	1,97
басқа да ластаушы заттар	79,86	68,93	66,38

Шикі газды факелде жағу көлемі	2022	2023	2024
Факелде жағылған шикі газдың жалпы көлемі, млн м³	35,70	33,35	35,20
Шикі газды пайдалы пайдалану деңгейі, %	98,80	98,90	98,90
Шикі газды жағу қарқындылығы, 1 мың тонна өндірілген көмірсутекке шаққанда, тонна	1,50	1,40	1,45

ЭНЕРГИЯ ТҰТЫНУ КӨРСЕТКІШТЕРІ

GRI 302-1, GRI 302-4

Көрсеткіш, мың ГДж	2022	2023	2024
Қалпына келмейтін көздерден алынатын отынды тұтыну			
Сұйық отын, оның ішінде:	1 557	1 578	1 805
Бензин	70	58	93
Дизель отыны	1 487	1 520	1 712
Қазандық-пеш отыны, оның ішінде:	5 954	17 846	5 221
Пеш отыны	3 216	14 157	2 500

Көрсеткіш, мың ГДж	2022	2023	2024
Мұнай	958	1 169	1 184
Мазут	1 779	2 520	1 537
Кеме отыны (НКИ мазут)	1		
Мұнай өңдеу зауытының газы	43 156	28 223	35 995
Қоса өндірілген мұнай газы	15 702	12 933	13 809
Газ, оның ішінде:	48 975	46 794	53 509
Табиғи газ	31 825	30 264	34 725
Бензинсіздендірілген газ	17 053	16 461	18 718
Сұйытылған көмірсутек газы (СҚГ)	97	69	65
Барлығы:	115 344	107 373	110 339
Электр және жылу энергиясын тұтыну			
ЖЭК энергиясы:	43	14	40
Электр энергиясы, оның ішінде:	15 761	15 583	17 736
Сатып алынған	13 231	12 919	15 081
Компанияның меншікті өндірісі	2 530	2 663	2 655
Жылу энергиясы, оның ішінде:	23 802	20 348	26 722
Сатып алынған	3 534	3 818	3 943
Компанияның меншікті өндірісі	20 268	16 529	22 779
Барлығы	39 563	35 931	44 458
Энергияны жалпы тұтыну	132 152	124 125	129 403

Сегменттер бойынша энергия тұтыну, мың ГДж	2022	2023	2024
Мұнай мен газды барлау және өндіру	58 200	55 083	57 285
Мұнай мен газды қайта өңдеу	68 654	64 423	59 492
Мұнайды тасымалдау	5 298	4 619	4 229
Мұнай-газ химиясы (КПИ)			8 397

Көрсеткіш	2022	2023	2024
Энергия үнемдеу бағдарламаларын іске асыру нәтижесінде алынған энергия ресурстарын үнемдеу, мың ГДж	2 057	717	2 361

ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ

GRI 306-3, GRI 306-4, GRI 306-5

Қалдық түрлері бойынша түзілген қалдықтар, мың тонна	2022	2023	2024
Қауіпті қалдықтар	382,4	383,1	358,0
оның ішінде бұрғылау қалдықтары (бұрғылау ерітінділері мен шлам) ¹⁹	220,4	228,4	179,6
Қауіпті емес қалдықтар ²⁰	37,2	52,8	79,7
Барлығы	419,5	435,9	437,7

Көрсеткіш, мың тонна	2023		2024	
Қайта өңдеуге / кәдеге жаратылуға жіберілген қалдықтардың жалпы көлемі	Компания аумағында	Мердігер ұйымдар аумағында	Компания аумағында	Мердігер ұйымдар аумағында
Қауіпті қалдықтар ²¹	825,2	736,4	1 131,2	321,7
оның ішінде бұрғылау қалдықтары (бұрғылау ерітінділері мен шлам)	–	228,4	–	179,6
Қауіпті емес қалдықтар	2,2	29,5	1,6	53,1
Барлығы:	827,4	765,9	1 132,7	374,9
Жерге көмуге және орналастыруға жіберілген қалдықтардың жалпы көлемі				
Қауіпті қалдықтар	0,1	–	–	–
Қауіпті емес қалдықтар	0,9	19,3	0,0	16,5
Барлығы:	1,0	19,3	0,0	16,5

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУҒА ЖҰМСАЛҒАН ШЫҒЫНДАР

Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған шығындар іс-шаралар түрлері бойынша	Өлшем бірліктері	2022	2023	2024
Технологияларды енгізу, оның ішінде:	млн теңге	777,0	7 448,6	3 586,7
ҰҚТ	млн теңге	–	–	
АБЖ	млн теңге	777,0	906,6	1 533,8
Орман-климаттық жобалар	млн теңге	–		
Энергия тиімділігі	млн теңге			
Зерттеулер мен әзірлемелер	млн теңге	470,5	363,3	1 555,7
Эмиссиялар үшін төлемдер, оның ішінде:	млн теңге	3 489,4	3 420,5	3 430,8
Эмиссиялар үшін нормативтік төлемдер сомасы (салық)	млн теңге	3 482,3	3 411,0	3 429,6
Шектен тыс эмиссиялар үшін төлемдер сомасы	млн теңге	7,1	9,5	1,2
Басқа	млн теңге	27 650,0	46 495	36 867,6
Жиыны:	млн теңге	32 386,9	57 727,5	45 440,8

¹⁹ 2024 жылы азаюы ММГ мен ҚБМ-де бұрғыланған ұңғымалар санының қысқаруымен байланысты.
²⁰ 2024 жылы өсуі ПМХЗ-да құрылыс қалдықтарының көлемінің артуымен байланысты (градирняны, зауыт коммуникацияларын және т.б. қайта құру).
²¹ Өткен кезеңдердегі тарихи және жиналған қалдықтарды қайта өңдеу/кәдеге жарату ескерілген.

БИОАЛУАНТҮРЛІЛІКТІ ҚОРҒАУ САЛАСЫНДАҒЫ КӨРСЕТКІШТЕР

Өндірістік қызметтің биоалуантүрлілік үшін маңызды аймақтарға қатысты орналасуы және ауқымы

Учаске	Орналасқан жері	Биоалуантүрліліктің негізгі аймақтары (БНА)	БНА-ға қатысты орналасқан жері	Келісімшарттық аумақтың ауданы (ш. км)	Әсерді төмендету жөніндегі жоспар
Өріктау	Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданы	Жергілікті маңызы бар «Көкжиде-Құмжарған» мемлекеттік табиғи кешенді қорықшасы	Аумақтың бір бөлігін қамтиды	239,9	Гидрогеологиялық мониторинг
Әлібекмола және Қожасай	Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданы	Көкжиде құмдары Көкжиде жерасты сулары	Жақын орналасқан	156,5	Гидрогеологиялық мониторинг
Исатай	КТҚС орталық бөлігі, солтүстік бөлігі, Маңғыстау облысы	КТҚС ерекше экологиялық сезімтал аймағы	Қорық аймағында орналасқа	1 060	Маусымдық аялық экологиялық зерттеулер, тұрақты экологиялық мониторинг
Абай	Атырау ауданы, КТҚС солтүстікбатыс бөлігі	КТҚС ерекше экологиялық сезімтал аймағы	Қорық аймағында орналасқа	1 233,8	Маусымдық аялық экологиялық зерттеулер, тұрақты экологиялық мониторинг
Әл-Фараби	КТҚС оңтүстік бөлігі, Маңғыстау облысы	КТҚС экологиялық сезімтал аймағы	БНА-ға әсер етпейді	6 046,6	Маусымдық аялық экологиялық зерттеулер, тұрақты экологиялық мониторинг
Kalam-kas-Khazar	Каспий теңізінің солтүстік-батыс бөлігі	КТҚС ерекше экологиялық сезімтал аймағы	Қорық аймағында орналасқан	1 707,17	Маусымдық аялық экологиялық зерттеулер, тұрақты экологиялық мониторинг

ӘЛЕУМЕТТІК КӨРСЕТКІШТЕР

ПЕРСОНАЛ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН САНЫ БОЙЫНША КӨРСЕТКІШТЕР²²

GRI 2-7, GRI 2-8, GRI 405-1

Көрсеткіш	2022	2023	2024
Персоналдың тізімдік саны	45 764	48 196	49 243
Гендерлік топтар бойынша			
Ерлер	37 055	39 218	40 120
Әйелдер	8 709	8 978	9 123
Жас топтар бойынша			
30 жасқа дейін	6 484	5 006	5 686
30-50 жас аралығы	26 227	28 468	28 584
50 жастан жоғары	13 052	14 722	14 973
Аутстаффинг	2 980	3 209	3 357

	Ерлер	Әйелдер	Барлығы
GRI 405-1. Мүмкіндігі шектеулі қызметкерлердің саны	459	102	561
Қазақстан Республикасы	428	95	523
Абай облысы	1	-	1
Ақмола облысы	-	-	-
Ақтөбе облысы	6	4	10
Алматы облысы	-	-	-
Атырау облысы	107	20	127
Батыс Қазақстан облысы	2	-	2
Жамбыл облысы	-	1	1
Жетісу облысы	4	-	4
Қарағанды облысы	4	1	5
Қостанай облысы	-	-	-
Қызылорда облысы	3	1	4
Маңғыстау облысы	263	51	314
Павлодар облысы	15	6	21
Солтүстік Қазақстан облысы	-	-	-
Түркістан облысы	3	-	3
Ұлытау облысы	5	2	7
Шығыс Қазақстан облысы	-	-	-
Астана қаласы	15	8	23
Алматы қаласы	-	-	-
Шымкент қаласы	-	1	1
Қазақстан Республикасынан тыс жерлер	31	7	38

²² 2024 жылдан бастап ҚМГ тобының компаниялары қызметкерлердің тізімдік санын есепке ала бастады. Бұрынғы есептік кезеңдерде нақты саны ескерілген. Осыған байланысты персонал бойынша тарихи деректерде айырмашылықтар бар.

Көрсеткіш		ӘБП	ӨП
Барлығы	адам	3 802	45 441
Гендерлік топтар бойынша			
Ерлер	адам	1 816	38 304
	%	48	84
Әйелдер	адам	1 986	7 137
	%	52	16
Жас топтары бойынша			
30 жасқа дейін	адам	311	5 375
	%	8	12
30-50 жас аралығы	адам	2 724	25 860
	%	72	57
50 жастан жоғары	адам	767	14 206
	%	20	31

Көрсеткіш		Басқарма	Директорлар кеңесі
Барлығы	адам	10	9
Гендерлік топтар бойынша			
Ерлер	адам	9	8
	%	90	89
Әйелдер	адам	1	1
	%	10	11
Жас топтар бойынша			
30 жасқа дейін	адам	–	–
	%	–	–
30-50 жас аралығы	адам	6	5
	%	60	56
50 жастан жоғары	адам	4	4
	%	40	44

Санат	Барлығы	Шарт түрі бойынша		Жұмыс уақытының ұзақтығы бойынша	
		Тұрақты қызметкерлер	Уақытша қызметкерлер	Қалыпты жұмыс уақыты	Толық емес жұмыс уақыты
Барлығы	49 243	48 195	1 048	49 157	86
Гендерлік топтар бойынша					
Ерлер	40 120	39 333	787	40 065	55
Әйелдер	9 123	8 862	261	9 092	31
Өңірлер бойынша					
Абай облысы	58	58	–	58	–
Ақмола облысы	23	23	–	22	1
Ақтөбе облысы	1 132	1 106	26	1 130	2
Алматы облысы	20	20	–	17	–
Атырау облысы	10 605	10 443	162	10 597	11
Батыс Қазақстан облысы	699	661	38	699	–
Жамбыл облысы	–	–	–	–	–
Жетісу облысы	179	175	4	179	–
Қарағанды облысы	770	769	1	769	1
Қостанай облысы	–	–	–	–	–
Қызылорда облысы	265	246	19	265	–
Маңғыстау облысы	22 026	21 609	417	22 002	24
Павлодар облысы	3 119	3 099	20	3 114	5
Солтүстік Қазақстан облысы	85	85	–	85	–
Түркістан облысы	228	226	2	226	2
Ұлытау облысы	647	642	5	644	3
Шығыс Қазақстан облысы	–	–	–	–	–
Астана қаласы	2 120	2 089	31	2 114	6
Алматы қаласы	16	16	–	16	–
Шымкент қаласы	341	337	4	340	1
Қазақстан Республикасынан тыс жерлер	6 910	6 591	319	6 880	30

ЖАЛДАУ ЖӘНЕ КАДРЛАР ТҰРАҚСЫЗДЫҒЫ КӨРСЕТКІШТЕРІ

GRI 401-1

Санат	Жұмысқа қабылданғандар, адам	Еңбек шарттары бұзылғандар, адам	Тұрақсыздық деңгейі,%
Барлығы	3 928	3 272	6.6%
Жас топтары бойынша			
30 жасқа дейін	1 087	583	1.2%
30-50	2 303	1 478	3.0%
30-50 жас аралығы	538	1 211	2.5%
Гендерлік топтар бойынша			
Ерлер	3 236	2 582	6.4%
Әйелдер	692	690	7.6%
Өңірлер бойынша			
Абай облысы	4	4	–
Ақмола облысы	1	1	–
Ақтөбе облысы	108	87	0.2%
Алматы облысы	–	–	–
Атырау облысы	778	580	1.2%
Батыс Қазақстан облысы	63	53	0.1%
Жамбыл облысы	–	–	–
Жетісу облысы	8	6	–
Қарағанды облысы	56	73	0.1%
Қостанай облысы	–	–	–
Қызылорда облысы	40	71	0.1%
Маңғыстау облысы	1 037	889	1.8%
Павлодар облысы	224	198	0.4%
Солтүстік Қазақстан облысы	2	6	–
Түркістан облысы	8	9	–
Ұлытау облысы	21	22	–
Шығыс Қазақстан облысы	–	–	–
Астана қаласы	483	347	0.7%
Алматы қаласы	5	1	–
Шымкент қаласы	55	42	0.1%
Қазақстан Республикасынан тыс жерлер	1 035	883	1.8%

Көрсеткіш	2022	2023	2024
Жұмысқа қабылданғандар, адам	5 860	5 746	3 928
Еңбек шарттары бұзылғандар, адам	3 697	2 124	3 272
Тұрақсыздық деңгейі, %	6.0%	4.5%	6.6%

ОҚЫТУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ КӨРСЕТКІШТЕРІ

GRI 404-1, GRI 404-3

Көрсеткіш	2022	2023	2024
Оқытуға бағытталған инвестициялар, млн теңге	4 858	4 116	5 110
Бір жұмыскерге шаққандағы оқу сағаттарының орташа саны	39	34	35
Гендерлік топтар бойынша			
Ерлер	34	32	38
Әйелдер	60	43	25
Персонал санаттары бойынша			
ӘБП	88	40	43
ӨП	59	34	34

Көрсеткіш	2022	2023	2024
Өнімділік пен мансаптық дамудың тұрақты бағасын алған қызметкерлердің үлесі, %	45	31	37
Гендерлік топтар бойынша			
Ерлер	45	30	38
Әйелдер	46	36	28
Персонал санаттары бойынша			
ӘБП	46	33	41
ӨП	45	31	36

ДЕКРЕТТІК ДЕМАЛЫС БОЙЫНША КӨРСЕТКІШТЕР

GRI 401-3

Көрсеткіш	Ерлер	Әйелдер	Барлығы
Жүктілікке және бала күтімі бойынша демалыс алуға құқығы бар қызметкерлердің саны (ҚР Еңбек кодексіне сәйкес)	40 120	9 123	49 243
Жүктілік және бала күтімі бойынша демалысқа шыққан қызметкерлер саны	43	484	527
Бала күтімі демалысы аяқталғаннан кейін есепті кезеңде жұмысқа оралған қызметкерлер саны	22	185	207
Бала күтімі бойынша демалыс аяқталғаннан кейін жұмысқа оралған, жұмысқа оралғаннан кейін 12 айдан кейін жұмысын жалғастырған қызметкерлердің саны	8	141	149
Жұмысқа қайта оралуы керек жұмысшылар саны есепті жылы ана/әке болу бойынша демалыс аяқталғаннан кейін	16	166	182
Қайтару коэффициенті	1,38	1,11	1,14
Ұстау коэффициенті	0,35	0,53	0,51

ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖҮЙЕСІ САЛАСЫНДАҒЫ КӨРСЕТКІШТЕР²³

GRI 403-8

Көрсеткіш	өлшем бірлігі	2022		2023		2024	
		Штаттық қызметкерлер	Штаттан тыс қызметкерлер	Штаттық қызметкерлер	Штаттан тыс қызметкерлер	Штаттық қызметкерлер	Штаттан тыс қызметкерлер
Еңбекті қорғау мен өндірістік қауіпсіздікті басқару жүйесімен қамтылған адамдар саны	адам %	45 764 100	3 277 100	48 196 100	3 362 100	49 243 100	3 621 100
Ішкі аудит процедурасынан өткен еңбекті қорғау мен қауіпсіздікті басқару жүйесімен қамтылған адамдар саны (өндірістік бақылау жүйесі)	адам %	22 379 49	– –	30 990 64	– –	49 243 64	– –
ISO 45001-2018 сәйкестік сертификаты бар еншілес және тәуелді ұйымдардың саны (бас компанияны қоса алғанда)	бірлік	22	–	27	–	29	–

Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздікке жұмсалған шығындар		2022	2023	2024
Өндірістік қауіпсіздік саласындағы талаптарды қамтамасыз етуге жұмсалған қаражат көлемі, оның ішінде бағыттар бойынша:	млрд теңге	23,7	29,9	23,45
Еңбекті қорғау	млрд теңге	8,1	14	7,2
Өрт қауіпсіздігі	млрд теңге	10,6	9,5	4,1
Өнеркәсіптік қауіпсіздік	млрд теңге	2,8	3,7	10,1
Оқыту	млрд теңге	0,8	0,9	1,79
Басқа	млрд теңге	1,4	1,8	0,26

²³ ISO 2018-45001 сәйкестік сертификатына ие ЕТҰ (бас компанияны қоса алғанда) атаулары: ҚМГ, «Кен-Кұрылыс-Сервис» ЖШС, «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТҚК ЖШС, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «KMG-Security» ЖШС, «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «KMG Systems & Services» ЖШС, «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС, «Ойл Транспорт Корпорейшн» ЖШС, «Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС, «Қазақ газ өңдеу зауыты» (ҚазГӨЗ) ЖШС, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Professional Geo Solutions Kazakhstan» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «ӨзенМұнайСервис» ЖШС, «Oil Services Company» ЖШС, «Мұнайтелеком» ЖШС, «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Қаражанбасмұнай» АҚ, «KMG EP-Catering» ЖШС, «ҚазМұнайГаз-Аэро» ЖШС, «ҚМГ-Құмкөл» ЖШС, «Ембімұнайгаз» АҚ, «CASPI BITUM» БК» ЖШС, «Су өндіру және тасымалдау басқармасы» ЖШС, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «KMG Drilling & Services» ЖШС.

ТӘУЕЛСІЗ ТЕКСЕРУ НӘТИЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ ЕСЕП

GRI 2-5

«Эрст энд Янг – консультационные услуги» ЖООС
Bn-Фараби дулы, 77/7
«Essential Towers» пәтерлері
Алматы қ., 050060
Қазақстан Республикасы
Тел.: +7 727 258 5980
Факс: +7 727 258 5981
www.ey.com

ООО «Эрст энд Янг – консультационные услуги»
пр. Аль-Фараби, 77/7
здание «Essential Towers»
г. Алматы, 050060
Республика Казахстан
Тел.: +7 727 258 5980
Факс: +7 727 258 5981
www.ey.com

Ernst & Young Advisory LLP
Al-Farabi ave., 77/7
Essential Towers
Almaty, 050060
Republic of Kazakhstan
Tel.: +7 727 258 5980
Fax: +7 727 258 5981
www.ey.com

Тәуелсіз жұмыс істеп жүрген маманның сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырмасы туралы қорытындысы

Ағылшын тіліндегі түпнұсқадан аударма

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ-ның акционерлері мен басшылығына

Тапсырма мәні

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Компания») бізді Компанияның 2024 жылғы 1 қаңтардан 31 желтоқсанға дейінгі кезеңдегі (бұдан әрі – «Есепті кезең»), орнықты даму саласындағы есебінде (бұдан әрі – «Есеп») көрсетілген орнықты даму саласындағы ақпаратқа (бұдан әрі – «Орнықты даму саласындағы ақпарат» немесе «Тапсырма Мәні») қатысты сенімділікті қамтамасыз ететін Халықаралық тапсырмалар стандарттарында айқындалғандай шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы (бұдан әрі – «Тапсырма») орындау үшін тартты.

Осы тапсырманың шеңберінде біз келесі аспектілерге:

- Есепте ашылған Компания қызметінің болашақ оқиғалары мен нәтижелеріне қатысты мәлімдемелер;
- мердігерлік ұйымдардағы жұмыс уақытын жоғалтумен жазатайым оқиғалардың коэффициенті (LTIR) мен өлім оқиғаларының коэффициенттеріне (FAR), сондай-ақ 1 млн жүріп өткен километрге жол-келік оқиғаларының коэффициентіне (MVCР) қатысты сандық және сапалық ақпарат; және
- Есептің Орнықты даму мақсаттары мен БҰҰ-ның Жаһандық шарт қағидаттарына сәйкестігі туралы ақпаратқа қатысты сенімділікті қамтамасыз ететін рәсімдерін жасамадық.

Компания қолданатын критерийлер

Тапсырма Мәнін дайындау кезінде Компания:

«Есеп туралы» бөлімде (бұдан әрі – «Критерийлер») көрсетілгендей

- 2021 есептілік бойынша Жаһандық бастаманың орнықты даму саласындағы есептілік стандарттарын (бұдан әрі – «GRI стандарттары») қолданды.

Компанияның жауапкершілігі

Компания басшылығы Критерийлердің таңдалуы және Тапсырма Мәнін осы Критерийлерге сәйкес барлық елеулі қатынастарда шынайы түрде ұсынылуы үшін жауапкершілік көтереді. Мұндай жауапкершілікке ішкі бақылау жүйесін енгізу және жарамды күйде ұстау, тиісті құжаттаманы жүргізу және Тапсырма мәні теріс пиғылды әрекеттерден немесе қатеден туындаған елеулі бұрмалануларды қамтыматындай етіп, оның дайындалуына қатысы бар бағалау мәндерінің есебі жатады.

EY жауапкершілігі

Біздің міндетіміз - біз алған дәлелдер негізінде Тапсырма Мәнін ұсыну туралы қорытынды жасау.

Біз бұл Тапсырманы сенімділікті қамтамасыз ететін «Өткен кезеңдердің қаржы ақпаратының аудитінен және шолып тексеруден өзгеше болатын сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырмалар» Халықаралық тапсырмалар стандартына (бұдан әрі - «3000 СҚХТС (қайта қаралған)»), сондай-ақ 2021 жылғы 14 мамырда Компаниямен келісілген осы Тапсырмаға арналған техникалық тапсырмаға сәйкес орындадық. Бұл стандарт бізден Тапсырманы Критерийлерге сәйкес келуі және қорытынды шығару үшін Тапсырманың мәніне қандай да бір елеулі өзгерістер енгізу қажет екендігі туралы қорытынды жасау үшін жоспарлауды және орындауды талап етеді. Таңдап алынған рәсімдердің сипаты, мерзімі мен көлемі теріс пиғылды әрекеттердің немесе қатенің салдарынан ақпараттың елеулі бұрмалану тәуекелін бағалауды қоса алғанда, біздің пайымдауымызға байланысты болады.

Алынған дәлелдер шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін қорытындымызға негіз болу үшін жеткілікті және лайықты болып табылады деп есептейміз.

Біздің тәуелсіздігіміз және сапаны бақылау

Біз өз тәуелсіздігімізді сақтап, бухгалтерлерге арналған Халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңес шығарған Кәсіби бухгалтерлердің этика кодексінің талаптарын орындағанымызды және сенімділікті қамтамасыз ететін осы тапсырманы орындау үшін қажетті құзыреттер мен тәжірибеміздің бар екендігін растаймыз.

Бұдан басқа, EY «Қаржылық есептілікке аудит және шолып тексерулер жүргізетін, сондай-ақ сенімділікті қамтамасыз ететін өзге де тапсырмаларды және ілесіп қызметтерді көрсету жөніндегі тапсырмаларды орындайтын аудиторлық ұйымдарда сапаны басқару» Сапаны басқарудың 1-ші халықаралық стандартын қолданады, ол бізден этикалық талаптарды, кәсіби стандарттарды және қолданыстағы заңнамалық әрі нормативтік талаптарды сақтауға қатысты саясаттарды немесе рәсімдерді қоса алғанда, сапаны басқару жүйесін әзірлеуімізді, енгізуімізді және пайдалануымызды талап етеді.

Орындалған рәсімдердің сипаттамасы

Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырма шеңберінде орындалатын рәсімдер сипаты мен мерзімі бойынша ерекшеленеді және ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы орындауға қарағанда аз көлемді болып табылады. Демек, шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы орындау кезінде алынған сенімділік деңгейі ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы орындау кезінде алынатын сенімділік деңгейінен айтарлықтай төмен. Біздің рәсімдеріміз өз тұжырымымызды негіздей алатын шектеулі сенімділік деңгейін алу үшін әзірленген және ақылға қонымды сенімділік деңгейін қамтамасыз ету үшін қажет болатын барлық дәлелдерді ұсынбайды.

Біз рәсімдеріміздің сипаты мен көлемін анықтауда ішкі бақылау құралдарының тиімділігін ескергенімізбен, біздің сенімділікті қамтамасыз ететін Тапсырмамыз ішкі бақылау құралдарына қатысты сенімділікті қамтамасыз етуге арналмаған. Біздің рәсімдеріміздің бақылау құралдарын сынауды немесе IT жүйелеріндегі деректерді біріктіруді немесе есептеуді тексеруге байланысты рәсімдерді орындауды қамтымады.

Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырмалар, ең алдымен, Тапсырма мәнін және тиісті ақпаратты дайындауға жауапты тұлғалардан сауалнама жүргізуді, сондай-ақ талдамалық және басқа да қажетті рәсімдерді қолдануды қамтиды.

Біз орындаған рәсімдер:

- Біз Тапсырма мәнінде ашылуы керек маңызды тақырыптардың тізбесін тексердік;
- Біз Тапсырма мәнін дайындауға қатысқан Компания бөлімшелерінің өкілдерімен сұхбат жүргіздік;
- Біз Тапсырма мәніне қатысты сандық ақпаратқа талдамалық рәсімдер жүргіздік;
- Біз Компанияның орнықты даму саласындағы ішкі корпоративтік құжаттарын зерттедік;
- Іріктелген негізде біз Тапсырма мәніне енгізілген көрсеткіштерді бастапқы ақпаратпен салыстырдық;
- Біз Есептің беттеуінде Тапсырма мәнінің орналасуын бағаладық.

Біз сондай-ақ осы жағдайларда қажет деп тапқан басқа рәсімдерді орындадық.

Тұжырым

Біз орындаған рәсімдердің және алынған дәлелдердің негізінде 2024 жылғы 1 қаңтардан 31 желтоқсанға дейінгі кезеңдегі Тапсырма Мәніне Критерийлерге сәйкес келетіндей енгізілуі тиіс қандай да бір елеулі өзгерістер бізге беймәлім екендігін хабарлаймыз.

Ernst & Young Advisory LLP

2025 жылғы 30 сәуір
Алматы, Қазақстан

GRI КӨРСЕТКІШТЕР ИНДЕКСІ

«Content Index-Advanced Service» қызметіне қатысты GRI Services қызметі GRI мазмұнының индексі GRI Стандарттарының есеп беру талаптарына сәйкес ұсынылғанын және индекстегі ақпарат нақты ұсынылғанын, және де мүдделі тараптарға қолжетімді екенін қарастырды. Қызмет Есептің ағылшын тілі нұсқасында орындалды.

Пайдалану туралы мәлімдеме:	«Қазмұнайгаз» ҰК АҚ 2024 жылдың 1 қаңтары мен 31 желтоқсаны аралығындағы GRI Стандарттарына сәйкес есеп берді
Қолданылған GRI 1	GRI 1: Іргетасы 2021
Қолданылатын салалық GRI стандарттары	GRI 11: Мұнай және газ секторы 2021

GRI стандарт	Көрсеткіштің нөмірі мен атауы	Бет нөмірі	Шегерулер / Түсініктемелер	GRI Салалық стандарт нөмірі
GRI 2: Жалпы ашулар (2021)	1. Ұйым және оның есеп беру тәжірибесі			
	2-1 Ұйым туралы мәліметтер	16		
	2-2 Ұйымның тұрақты даму саласындағы есептілігіне енгізілген кәсіпорындар	174		
	2-3 Есеп беру кезеңі, жиілігі және байланысушы тұлға	174		
	2-4 Қайта тұжырымдалған ақпарат	174		
	2-5 Сыртқы куәландыру	195		
	2. Ұйым қызметі және оның қызметкерлері			
	2-6 Қызмет, құн тізбегі және басқа да іскерлік қатынастар	22		
	2-7 Қызметкерлер	145, 189		
	2-8 Жалдамалы емес қызметкерлер	145, 189		
	3. Корпоративтік басқару			
	2-9 Басқару органдарының құрылымы мен құрамы	44		
	2-10 Жоғары басқарушы органды тағайындау және таңдау	46		
	2-11 Жоғары басқару органының төрағасы	46		
	2-12 Әсерді басқаруды қадағалаудағы жоғары басқару органының рөлі	56		
	2-13 Әсерді басқару жауапкершілігін беру	56		
	2-14 Жоғары басқарушы органның тұрақты даму саласындағы есептіліктегі рөлі	56		
	2-15 Мүдделер қайшылығы	49, 51		
	2-16 Алаңдаушылық тудыратын маңызды мәселелер туралы хабарлау	49		
	2-17 Жоғары басқарушы органның ұжымдық білімі	45		
	2-18 Жоғары басшы органның қызметін бағалау	47		
	2-19 Сыйақы саясаты	47		
	2-20 Сыйақыны анықтау процесі	47		

GRI стандарт	Көрсеткіштің нөмірі мен атауы	Бет нөмірі	Шегерулер / Түсініктемелер	GRI Салалық стандарт нөмірі
	2-21 Жылдық жалпы сыйақы коэффициент	--	Директорлар кеңесінің сыйақысы туралы ақпарат ҚМГ сайтында ТМК-ның 2024 жылғы жылдық есебінде көрсетілген. ҚМГ сайтында: https://www.kmg.kz/ru/investors/reporting/ .	
	4. Стратегия, саясат және тәжірибе			
	2-22 Тұрақты даму стратегиясы туралы мәлімдеме	32, 54		
	2-23 Саясаттарға бейілділік	162		
	2-24 Өзіне алған міндеттемелерді орындау	162		
	2-25 Жағымсыз ықпалдарды жою процестері	50, 160		
	2-26 Консультация алу үшін өтініш және алаңдаушылық білдіру механизмдері	50, 160		
	2-27 Заңдар мен нормативтік актілерді сақтау	50, 182	ҚМГ тобы бойынша жалпы төленген айыппұлдарды мониторингтеу тетігінің болмауына байланысты әкімшілік айыппұлдар бойынша ақпарат қолжетімді емес.	
	2-28 Қауымдастықтарға мүшелік	80		
	5. Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу			
	2-29 Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу тәсілі	60		
	2-30 Ұжымдық шарттар	156		
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-1 Маңызды тақырыптарды анықтау процесі	58		
	3-2 Маңызды тақырыптардың тізімі	59		
Парниктік газдардың шығарылуы				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыпты басқару	87, 96		11.1.1
GRI 302: Энергия 2016	302-1 Ұйым ішіндегі энергияны тұтыну	99, 185		11.1.2
	302-2 Ұйымнан тыс энергияны тұтыну	--	Ақпарат қолжетімді емес. Ұйым шеңберінен тыс энергия тұтынуы есепке алынбайды.	11.1.3
	302-3 Энергия сыйымдылығы	101		11.1.4
	302-4 Энергия тұтынуды азайту	100, 185		

GRI стандарт	Көрсеткіштің нөмірі мен атауы	Бет нөмірі	Шегерулер / Түсініктемелер	GRI Салалық стандарт нөмірі
GRI 305: Шығарындылар 2016	305-1 Парниктік газдардың тікелей шығарындылары (Score 1)	97, 184		11.1.5
	305-2 Парниктік газдардың жанама энергетикалық шығарындылары (Score 2)	97, 184		11.1.6
	305-3 Парниктік газдардың өзге де жанама шығарындылары Score 3)	97, 184		11.1.7
	305-4 Парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы	97, 184		11.1.8
Климатқа бейімделу, тұрақтылық және ауыспалы кезең				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыпты басқару	69		11.2.1
GRI 201: Экономикалық көрсеткіштер 2016	201-2 Қаржылық салдар және климаттың өзгеруіне байланысты басқа тәуекелдер мен мүмкіндіктер	92	Климаттық тәуекелдерді сәйкестендіру жүргізілуде, алайда қазіргі уақытта олардың қаржылық салдарына баға берілмейді. Компания озон қабатын бұзатын заттарды шығармайды	11.2.2
GRI 305: Шығарындылар 2016	305-5 Парниктік газдар шығарындыларын азайту	97		11.2.3
Атмосфераға шығарындылар				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыпты басқару	112		11.3.1
GRI 305: Шығарындылар 2016	305-7 Атмосфераға азот оксиді (NOX), күкірт оксиді (SOX) және басқа да маңызды ластаушы заттардың шығарындылары	112, 185		11.3.2
GRI 416: Тұтынушының денсаулығы мен қауіпсіздігі 2016	416-1 Өнім санаттары қауіпсіздікке әсері бағаланатын өнімдер мен қызметтердің санаттары		Қолданылмайды, бұл әсер бойынша зерттеу Компанияда жүргізілмейді	11.3.3.
Қалдықтар				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыпты басқару	98		11.5.1
GRI 306: Қалдықтар 2020	306-1 Қалдықтардың пайда болуы және қалдықтармен байланысты елеулі әсерлер	114		11.5.2
	306-2 Қалдықтармен байланысты елеулі әсерлерді басқару	114, 118		11.5.3
	306-3 Қалдықтардың пайда болуы	114, 187		11.5.4
	306-4 Қалдықтарды кәдеге жарату	114, 187		11.5.5
	306-5 Қалдықтарды жою және орналастыру	114, 187		11.5.6
Су және төгінділер				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыпты басқару	104		11.6.1
GRI 303: Су және төгінділер 2018	303-1 Жалпы ресурс ретінде сумен әрекеттесу	104		11.6.2
	303-2 Сарқынды суларды бұрумен байланысты әсерлерді басқару	104		11.6.3
	303-3 Су қабылдау	108, 183		11.6.4
	303-4 Суды бұру	109, 183		11.6.5
	303-5 Суды тұтыну	183		11.6.6

GRI стандарт	Көрсеткіштің нөмірі мен атауы	Бет нөмірі	Шегерулер / Түсініктемелер	GRI Салалық стандарт нөмірі
Жабу және қалпына келтіру				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыпты басқару	144		11.7.1
GRI 402: Еңбек қатынастары және басқару 2016	402-1 Ұйым қызметіндегі елеулі өзгерістер туралы ескертудің ең аз мерзімі	144		11.10.5
GRI 404: Оқыту және білім беру 2016	404-2 Қызметкерлерді дамыту бағдарламалары және басқа лауазымдарға ауысуға жәрдемдесу бағдарламалары	149		11.10.7
GRI 11: Мұнай және газ секторы 2021	Ұйыммен жабу және қалпына келтіру жұмыстарына арнап құрылған қаржылық резервтердің жалпы ақшалай құны.	128		11.7.6
Активтердің тұтастығы және аса маңызды оқиғаларды басқару				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыпты басқару	117		11.8.1
GRI 306: Ағынды сулар мен қалдықтар 2016	306-3 Ауқымды төгілулер	117		11.8.2
Жұмыс орнындағы денсаулық және қауіпсіздік				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыпты басқару	131		11.9.1
GRI 403: Жұмыс орнындағы денсаулық және қауіпсіздік 2018	403-1 Жұмыс орнындағы еңбекті қорғау және қауіпсіздік мәселелерін басқару жүйесі	131		11.9.2
	403-2 Қауіпті анықтау, тәуекелдерді бағалау және инциденттерді тергеп-тексеру	131		11.9.3
	403-3 Еңбекті қорғау және өндірістік қауіпсіздік қызметі	131		11.9.4
	403-4 Жұмыс орнындағы еңбекті қорғау және қауіпсіздік мәселелері бойынша қызметкерлердің қатысуы, консультациялар мен коммуникациялар	131		11.9.5
	403-5 Жұмыс орнында еңбекті қорғау және қауіпсіздік мәселелері бойынша қызметкерлерді даярлау	149		11.9.6
	403-6 Қызметкерлердің денсаулығын нығайту	139		11.9.7
	403-7 Іскерлік қатынастарға тікелей байланысты денсаулық пен еңбек қауіпсіздігі салдарының алдын алу және азайту	137		11.9.8
	403-8 Еңбек қауіпсіздігі мен денсаулықты қорғауды қамтамасыз ету менеджменті жүйесімен қамтылған қызметкерлер	139, 194		11.9.9
	403-9 Өндірістік жарақаттанудың түрлері мен деңгейі	134		11.9.10
	403-10 Кәсіби аурулар	139		11.9.11
Жұмыспен қамту тәжірибесі				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыпты басқару	144		11.10.1
GRI 401: Жұмыспен қамту 2016	401-1 Жаңа қызметкерлерді жұмысқа қабылдау және кадрлардың ауысуы	147, 192		11.10.2
	401-2 Уақытша немесе толық емес жұмыс күні жұмыс істейтін жұмыскерлерге берілмейтін толық уақытты қызметкерлерге берілетін жеңілдіктер	154, 156		11.10.3
	401-3 Бала күтіміне байланысты демалыс	193		11.11.3

GRI стандарт	Көрсеткіштің нөмірі мен атауы	Бет нөмірі	Шегерулер / Түсініктемелер	GRI Салалық стандарт нөмірі
GRI 404: Оқыту және білім беру 2016	404-1 Бір қызметкерге жылына орташа оқу сағатының саны	193		11.11.4
	404-3 Тұрақты нәтижелер мен мансаптық өсу туралы шолуларды алатын қызметкерлердің пайызы	193		
GRI 414: Жеткізушілерді әлеуметтік критерийлер бойынша бағалау 2016	414-1 Әлеуметтік критерийлер бойынша тексеруден өткен жаңа жеткізушілер	--	Ақпарат қолжетімсіз, өйткені сатып алу функциясын «Самұрық-Қазына» АҚ орталықтан басқарады. Ұйымаралық деректер алмасуды жақсарту бойынша шаралар қабылдануда және тиісті деректер 3 жыл ішінде ішінара қолжетімді болады деп күтілуде	11.10.8
	414-2 Жеткізу тізбегіндегі теріс әлеуметтік әсерлер және қолданылған шаралар	--	Ақпарат қолжетімсіз, өйткені сатып алу функциясын «Самұрық-Қазына» АҚ орталықтан басқарады. Ұйымаралық деректер алмасуды жақсарту бойынша шаралар қабылдануда және тиісті деректер 3 жыл ішінде ішінара қолжетімді болады деп күтілуде	11.10.9
Дискриминацияның болмауы және тең мүмкіндіктер				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыпты басқару	162		11.11.1
GRI 202: Нарықтағы қатысу 2016	202-1 Жалақының базалық деңгейінің жыныс және жергілікті ең төменгі жалақы деңгейіне қатынасы	154		
	202-2 Жергілікті қауымнан жұмысқа алынған жоғары басшылық өкілдерінің үлесі	145		11.14.3
GRI 405: Әртүрлілік және тең мүмкіндіктер 2016	405-1 Басқару органдары мен персоналдың әртүрлілігі	145, 189		11.11.5
	405-2 Әйелдер мен ерлердің базалық жалақысы мен сыйақысының арақатынасы	154		11.11.6
GRI 406: Кемсітушілікке жол бермеу 2016	406-1 Кемсітушілік оқиғалары және қабылданған түзету шаралары	162		11.11.7
Экономикалық салдарлар				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыпты басқару	28		11.14.1
GRI 201: Экономикалық қызмет 2016	201-1 Құрылған және бөлінген тікелей экономикалық құн	26, 182		11.14.2
	201-3 Белгіленген жеңілдіктермен зейнетақы жоспарларына байланысты ұйымның міндеттемелерін қамтамасыз ету	154		
GRI 203: Жанама экономикалық әсерлер 2016	203-1 Инфрақұрылымға салынған инвестициялар және көрсетілетін қызметтер	28, 166, 183		11.14.4
	203-2 Маңызды жанама экономикалық әсерлер	28		11.14.5

GRI стандарт	Көрсеткіштің нөмірі мен атауы	Бет нөмірі	Шегерулер / Түсініктемелер	GRI Салалық стандарт нөмірі
GRI 204: Сатып алу тәжірибесі 2016	204-1 Жергілікті жеткізушілерге арналған шығындар үлесі	168		11.14.6
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-әрекет				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыпты басқару	51		11.20.1
GRI 205: Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-әрекет 2016	205-1 –1 Сыбайлас жемқорлыққа байланысты тәуекелдерге бағаланған операциялар	51	Ақпарат толық емес. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тәуекелдерді бағалау және оқыту бойынша барлық деректер деректер туралы есеп беру жүйесінің жетілмегендігіне байланысты қол жетімді емес. Компания бұл олқылықты 3 жыл ішінде жою үшін өз жүйесін жетілдіруді жоспарлап отыр	11.20.2
	205-2 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдер бойынша ақпарат және оқыту	51	Ақпарат толық емес. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тәуекелдерді бағалау және оқыту бойынша барлық деректер деректер туралы есеп беру жүйесінің жетілмегендігіне байланысты қол жетімді емес. Компания бұл олқылықты 3 жыл ішінде жою үшін өз жүйесін жетілдіруді жоспарлап отыр	11.20.3
	205-3 Расталған сыбайлас жемқорлық жағдайлары және қабылданған шаралар	51		11.20.4
Қосымша ашулар				
Биоалуантүрлілік				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	118		--
GRI 304: Биоалуантүрлілік 2016	304-1 Қорғалатын аумақтарда немесе оларға жақын орналасқан, сондай-ақ қорғалатын аумақтардан тыс биоалуантүрлілігі жоғары аумақтарда меншікте, жалдауда немесе басқарудағы өндірістік учаскелер.	121, 188		--
	304-2 Іс-әрекеттердің, өнімдер мен қызметтердің биоалуантүрлілікке елеулі әсерінің сипаттамасы	118, 119		
	304-4 Мекендеу орындары операциялардан зардап шеккен аймақтарда орналасқан ТҚХО қызыл кітабына енгізілен түрлер және ұлттық тізімге енгізілген түрлер	121, 122		--
Жергілікті қоғамдастықтар				
GRI 3 Маңызды тақырыптар 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	166		--
GRI 413: Жергілікті қоғамдастықтар 2016	413-1 Жергілікті тұрғындардың қатысуымен өткізілетін іс-шаралар, әсерді бағалау және дамыту бағдарламалары	166		--

GRI салалық стандарттарындағы маңыздылығы жеткіліксіз деп бағаланған тақырыптар	
Тақырып	Түсіндірме
GRI 11: Oil and Gas Sector 2021	
11.4-тақырып: Биоалуантүрлілік	«Биоалуантүрлілік» тақырыбы (GRI 11.4) материалдық емес болып саналды, Бірақ Компанияның географиялық қатысуы мен оның өндірістік қызметінің сипатына байланысты ықтимал өзекті болып саналды. Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасын сақтай отырып, оның өндірістік объектілерінің әсер ету аймақтары шегінде флора мен фаунаға әсерін бақылау және бақылау бойынша жүргізіліп жатқан экологиялық мониторинг шеңберінде ерекше қорғалатын табиғи аумақтарға, Қызыл Кітапқа енгізілген түрлерге айтарлықтай әсер ету белгілері анықталған жоқ., немесе басқа да осал экожүйелер есепті кезеңде анықталды. Сонымен қатар, мүдделі тараптардың (соның ішінде мемлекеттік органдардың, қоғамдық ұйымдардың және жергілікті қауымдастықтардың) перспективаларын талдау шеңберінде биоәртүрлілік алаңдаушылық тудыратын немесе басымдыққа ие сала ретінде анықталмады. Дегенмен, ашықтықты қамтамасыз ету мақсатында Компания ESG Индикаторларына Қосымшада GRI 304-1 («қорғалатын табиғи аумақтарға тиесілі, жалға берілетін, қорғалатын табиғи аумақтарда немесе оған іргелес аумақтарда және қорғалатын табиғи аумақтардан тыс биоәртүрліліктің жоғары құндылығы бар аудандарда немесе оларға іргелес аумақтарда басқарылатын Пайдалану объектілері») ақпаратты ашу туралы ақпаратты ұсынады. Қараңыз: «Биоалуантүрлілікті қорғау» бөлімі.
11.12-тақырып: Мәжбүрлі еңбек және қазіргі заманғы құлдық	Жеткізу тізбегі мен өндірістік процестерде мәжбүрлі еңбекті пайдалану қаупі салыстырмалы түрде төмен деп бағаланды.
11.13-тақырып: Бірігу бостандығы және ұжымдық шарттар жасау құқығы	Бұл тақырып маңызды деп танылмағанына қарамастан, «ҚазМұнайГаз» ұжымдық шарттар мен кәсіподақтармен жұмыс туралы ақпаратты егжей-тегжейлі ашады. Қараңыз: «Кәсіподақтар мен ұжымдық шарттар» бөлімі.
11.15-тақырып: Жергілікті қауымдастықтар	«Жергілікті қауымдастықтар» тақырыбы (GRI 11.15) маңызды емес болып саналды, алайда жергілікті қауымдастықтарға әсер ету мәселесі басқа, неғұрлым нақты тақырыптар арқылы жоғары басымдықпен ашылды. Материалдық тұрақтылық тақырыптарын бағалау шеңберінде азаматтардың өтініштерін, қоғамдық тыңдаулардың нәтижелерін талдау және жергілікті қоғамдастықтармен және жергілікті билік органдарымен өзара іс-қимыл жүргізілді, бұл жергілікті қоғамдастықтар үшін «Экономикалық Көрсеткіштер» және «Жұмыспен қамту практикасы» тақырыптарының маңызды екенін көрсетті. Бұл аспектілер компанияның ықпалы мен мүдделі тараптардың күтулері тұрғысынан маңызды болып саналды және есепте ашылды. Ашықтықты қамтамасыз ету және қоғамдық сенімді нығайту мақсатында баяндамада өтініштер мен шағымдарды беру және қарау тетіктері туралы ақпарат берілген. Бұл элемент GRI-дің жергілікті қауымдастықтармен өзара әрекеттесу тақырыбындағы салалық талаптарына сәйкес келеді және әлеуметтік әсерді басқарудың кешенді тәсілін ұсынады. Қараңыз: «Біздің қауымдастықтар» бөлімі.
11.16-тақырып: Жер мен ресурстарға құқықтар	Жер ресурстарын пайдалану кезінде жергілікті халықтың құқықтарының бұзылу қаупі салыстырмалы түрде төмен деп бағаланды.
11.17-тақырып: Байырғы халықтардың құқықтары	Компанияның қызмет жүргізетін өңірлері байырғы халықтардың құқықтарының бұзылу қаупі төмен аймақтар болып табылады.
11.18-тақырып: Қақтығыстар мен қауіпсіздікті қамтамасыз ету	Компания қақтығыс аймақтарында қызмет жүргізбейді.
11.19-тақырып: Бәсекелестікке қарсы мінез-құлық	Бәсекелестік талаптарының бұзылуына байланысты ықпалдар салыстырмалы түрде төмен деп танылды.
11.21-тақырып: Мемлекетке төлемдер	Компания Қазақстан республикасының салық заңнамасының және ашықтықтың халықаралық стандарттарының талаптарын қатаң сақтайды. Осыған байланысты, Компания жыл сайын тұрақты даму туралы есепте және өзінің корпоративтік веб-сайтында салық төлемдері туралы толық ақпаратты, соның ішінде GRI 207 «Салық Есептілігі» сәйкес ақпаратты ашуды және OECD BEPS Action 13 (Country-by-Country Reporting) қағидаттарына сілтеме жасай отырып жариялайды. Бұл ақпаратты ашу жүйелі және міндетті болғандықтан, «Үкіметтерге Төлемдер» тақырыбы маңыздылықты бағалау процесінде басымдық ретінде қосымша қарастырылмаған. Қараңыз: «Салық саясаты және мемлекетке төлемдер» бөлімі.
11.22-тақырып: Қоғамдық саясат	Компания саяси мақсаттарға жарналар немесе өзге де салымдар жасамайды.

SASB КӨРСЕТКІШТЕР КЕСТЕСІ

Тақырып	Код	Көрсеткіш	Ақпараттың ашылуы	Түсініктеме
Парниктік газдардың шығарындылары	EM-EP-110a.1	Score 1 жаһандық жалпы шығарындылары, метан үлесі, нормативтік шектеулермен қамтылған үлес	98, 184	
	EM-EP-110a.2	Score 1 шығарындыларының көлемі: (1) алауда жағу, (2) басқа жану процестері, (3) технологиялық шығарындылар, (4) басқа желдету шығарындылары, (5) ағып кетулер	98, 184	
	EM-EP-110a.3	Score 1 шығарындыларын басқару бойынша ұзақ және қысқа мерзімді стратегия немесе жоспар, мақсатты көрсеткіштер және олардың орындалуына талдау	87	
Ауаның сапасы	EM-EP-120a.1	Келесі ластаушы заттардың шығарындылары: (1) NOx (N ₂ O-дан басқа), (2) SOx, (3) ұшпа органикалық қосылыстар (ҰОҚ), (4) қатты бөлшектер (PM10)	112, 185	
Су ресурстарын басқару	EM-EP-140a.1	(1) Су алу көлемі, (2) тұтыну көлемі; әрқайсысының су тапшылығы жоғары немесе өте жоғары өңірлердегі үлесі	108, 183	
	EM-EP-140a.2	Қалдық және қайтарымды сулар көлемі; олардың (1) төгілген, (2) айдалған, (3) қайта өңделген үлесі; төгілген судың құрамындағы көмірсутектер	109, 184	
	EM-EP-140a.3	Барлық пайдаланылған химиялық заттар туралы ақпарат ашылған гидроіріктеу ұңғымаларының үлесі		
	EM-EP-140a.4	Гидроіріктеу учаскелерінің үлесі, онда жер асты немесе жер үсті суларының сапасы базалық деңгеймен салыстырғанда нашарлаған		

Тақырып	Код	Көрсеткіш	Ақпараттың ашылуы	Түсініктеме
Биоалуантүрлілікке әсер	ЕМ-EP-160a.1	Белсенді объектілерге қатысты экологиялық басқару саясаты мен тәжірибесінің сипаттамасы	102, 118	
	ЕМ-EP-160a.2	(1) Төгілулер саны, (2) жалпы көлемі, (3) Арктикадағы көлемі, (4) ESI 8-10 индекстерімен жағалауға әсері бар төгілулер көлемі, (5) жиналған көлемі	117	
	ЕМ-EP-160a.3	(1) Расталған және (2) ықтимал қорлардың қорғалатын табиғи аумақтарға немесе жойылып бара жатқан түрлердің мекендейтін орындарына жақын орналасқан үлесі	86	
Қауіпсіздік, адам құқықтары және байырғы халықтардың құқықтары	ЕМ-EP-210a.1	Қақтығыс аймақтарына жақын орналасқан (1) расталған және (2) ықтимал қорлардың үлесі	--	Компания байырғы халықтардың жерлерінде қызмет жүргізбейді
	ЕМ-EP-210a.2	Байырғы халықтардың жерлеріне жақын орналасқан (1) расталған және (2) ықтимал қорлардың үлесі	--	Компания байырғы халықтардың жерлерінде қызмет жүргізбейді
	ЕМ-EP-210a.3	Адам құқықтары, байырғы халықтардың құқықтары және қақтығыс аймақтарындағы қызметке әсерді бағалау мен өзара іс-қимыл процестері	162	
Жергілікті қауымдастықтармен өзара іс-қимыл	ЕМ-EP-210b.1	Жергілікті қауымдастықтардың құқықтары мен мүдделерімен байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару процесі	162	
	ЕМ-EP-210b.2	(1) Техникалық емес кідірістер саны және (2) олардың ұзақтығы		
Қызметкерлердің денсаулығы мен қауіпсіздігі	ЕМ-EP-320a.1	(1) Оқиғаларды тіркеу жиілігі (TRIR), (2) өлім деңгейі, (3) алдын алынған оқиғалар жиілігі (NMFR), (4) қызметкерлер мен мердігерлер үшін еңбекті қорғау және төтенше жағдайларға ден қою бойынша оқыту сағаттарының орташа саны	134	
	ЕМ-EP-320a.2	Барлық барлау және өндіру кезеңдерінде қауіпсіздік мәдениетін енгізуге бағытталған басқару жүйелерінің сипаттамасы	132	

Тақырып	Код	Көрсеткіш	Ақпараттың ашылуы	Түсініктеме
Қорларды бағалау және капиталдық инвестициялар	ЕМ-EP-420a.1	Көмірсутек қорлары деңгейінің көміртегі бағасын ескеретін болжамды баға сценарийлеріне сезімталдығы	--	Қазіргі уақытта зерттеулер жүргізілмейді
	ЕМ-EP-420a.2	Расталған көмірсутек қорларындағы болжамды көмірқышқыл газы шығарындылары	--	Қазіргі уақытта зерттеулер жүргізілмейді
	ЕМ-EP-420a.3	Жаңартылатын энергия көздеріне салынған инвестициялар көлемі, жаңартылатын энергия сатудан түскен кіріс	63	
	ЕМ-EP-420a.4	Көмірсутектерге баға және сұраныс, сондай-ақ климатты реттеудің барлау, сатып алу және активтерді дамыту стратегиясына әсері	--	Қазіргі уақытта зерттеулер жүргізілмейді
Іскерлік этика және ашықтық	ЕМ-EP-510a.1	Transparency International сыбайлас жемқорлықты қабылдау индексі бойынша ең төменгі 20 елде орналасқан (1) расталған және (2) ықтимал қорлардың үлесі	--	омпания аталған өңірлерде жұмыс істемейді
	ЕМ-EP-510a.2	Жемқорлық пен парақорлықтың алдын алу үшін құн тізбегі бойында қолданылатын басқару жүйелерінің сипаттамасы	51, 186	
Құқықтық және нормативтік орта	ЕМ-EP-530a.1	Салаларға әсер ететін экологиялық және әлеуметтік факторларға қатысты мемлекеттік нормативтік актілер немесе ұсыныстар бойынша компания ұстанымдарының сипаттамасы	57	
Қауіпті оқиғаларға байланысты тәуекелдерді басқару	ЕМ-EP-540a.1	Жоғары маңыздылықтағы (1-деңгей) тығыздықты жоғалту жағдайлары бойынша технологиялық қауіпсіздік оқиғаларының жиілігі		
	ЕМ-EP-540a.2	Апаттық және төтенше тәуекелдерді анықтау және азайту үшін қолданылатын басқару жүйелерінің сипаттамасы	135	
Операциялық көрсеткіштер	ЕМ-EP-000.A	Өндіріс көлемі: (1) мұнай, (2) табиғи газ, (3) синтетикалық мұнай, (4) синтетикалық газ	2, 181	
	ЕМ-EP-000.B	Теңіздегі кен орындарының саны	183	
	ЕМ-EP-000.C	Құрлықтағы кен орындарының саны	183	

ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

ACCA	Association of Chartered Certified Accountants
AIX	Astana International Exchange (Астана халықаралық биржасы)
BP	British Petroleum
BRCC	Conservation Center (Биоәртүрлілікті зерттеу және сақтау орталығы
CCUS	Carbon Capture, Utilization and Storage
CDP	Carbon Disclosure Project (Көміртекті есеп берудің климаттық бағдарламасы)
CFA	Chartered Financial Analyst
CIA	Certified internal auditor
CIMA	Chartered Institute of Management Accountants (Сертификатталған басқарушылық есеп мамандары институты)
COVID-19	Coronavirus Disease 2019 (2019 жылғы Коронавирустық инфекция)
COP	Conference of the Parties
DBA	Бизнес әкімшілік докторы
DipIFR	Diploma in the International Financial Reporting (Халықаралық қаржылық есептілік бойынша диплом)
GHG	greenhouse gas
EBITDA	Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization
ESG	Environmental, Social, and Governance (Экологиялық, әлеуметтік және басқару аспектілері)
FAR	Fatality accident rate (100 миллион адам-сағатқа өлім жағдайларының коэффициенті)
GRI	Global Reporting Initiative (Жаһандық есеп беру бастамасы)
HSE	Health, Safety and Environment (Еңбекті, қоршаған ортаны және қауіпсіздікті қорғау)
IOGP	International Association of Oil & Gas Producers (Халықаралық мұнай өндірушілер қауымдастығы)
IPCC	Intergovernmental Panel cl Climate Change (Климаттың өзгеруі жөніндегі үкіметаралық топ)

IPIECA	International Petroleum Industry Environmental Conservation Association (Мұнай өнеркәсібінің қоршаған ортаны қорғау жөніндегі халықаралық қауымдастығы)
IPMA	International Project Management Association (Жобаларды басқарудың халықаралық қауымдастығы)
I-REC	International Renewable Energy Certificate
ISO	International Organization for Standardization (Халықаралық стандарттау ұйымы)
KASE	Kazakhstan Stock Exchange (Қазақстан қор биржасы)
KPI	Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.
LTIR	Lost Time Incident Rate (1 миллион адам-сағатқа жұмыс уақыты жоғалатын жарақаттану жағдайларының коэффициенті)
MBA	Master of Business Administration (Іскери әкімшілендіру шебері)
NEBOSH	National Examination Board in Occupational Safety and Health (Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі ұлттық емтихан комиссиясы)
OGMP	Oil and Gas Methane Partnership
OHSAS	Occupational Health and Safety Assessment Series
OPITO	Offshore Petroleum Industry Training Organization
OSC	«Oil Services Company» ЖШС
OSRL	Oil Spill Response Limited (Мұнай төгілуін жоюды қамтамасыз ету жөніндегі халықаралық қауымдастық)
PMP	Project Management Professional сертификаттау
PR	public relations
PwC	PricewaterhouseCoopers
RoSPA	The Royal Society for the Prevention of Accidents
SBTi	Science Based Targets initiative
SRS	Social Responsibility Scale (Әлеуметтік тұрақтылық индексі)
TCFD	Task Force on Climate-related Financial Disclosures

UNEP	United Nations Environment Programme
WEP	United Nations Women's Empowerment Principles (Біріккен Ұлттар Ұйымының әйелдердің мүмкіндіктерін кеңейту қағидаттары)
WRI	World Resource Institute (Әлемдік табиғи ресурстар институты)
ОЖА	орындалған жұмыстар актісі
ЭМААЖ	экологиялық мониторингтің автоматтандырылған ақпараттық жүйесі
АМӨЗ	«Атырау мұнай өңдеу зауыты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
АҚ	акционерлік қоғам
АМЖ	Автоматтандырылған мониторинг жүйесі
ӘБП	әкімшілік-басқару персоналы
ЖЭК	жаңартылатын энергия көздері
ЖЭС	жел электр станциясы
БҰҰ ЖШ	Біріккен Ұлттар Ұйымының Жаһандық шарты
ГДж	ГигаДжоуль
ЖЕ	Жылдық есеп
АҚжТЖҚ	Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлардан қорғау
ГӨЗ	газ өңдеу зауыты
ЕТҰ	еншілес және тәуелді ұйымдар
ЖКО	жол-көлік оқиғасы
АРБД	Адами ресурстарды басқару департаменті
БЕТЖ	Бірыңғай еңбекақы төлеу жүйесі
ЛЗ	ластаушы зат
АЖ	ақпараттық жүйе
ИБЖ	интеграцияланған басқару жүйесі
ҚазГӨЗ	«Қазақ Газ өңдеу зауыты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ҰҚК	Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитеті
ҚБМ	«Каражанбасмұнай» акционерлік қоғамы
ҚЕҚОҚОДК	Қауіпсіздік, еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитеті
КВИ	коронавирустық инфекция
ҚГМ	«Қазгермұнай» бірлескен кәсіпорны» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ҚМГ	«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы

ҚХР	Қытай Халық Республикасы
ҚОА	«Қазақойл Ақтөбе» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ҚНК	қызметтің негізгі көрсеткіші
ҰҚЖ	Ұңғымаларды күрделі жөндеу
КС	компрессор станциясы
КТҚС	Каспий теңізінің қазақстандық секторы
КЖБЖ	Корпоративтік жобаларды басқару жүйесі
КТБЖ	Корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесі
ҚТГ	«ҚазТрансГаз» акционерлік қоғамы
КҚК	«Каспий құбыр консорциумы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ҚТМ	«Қазақтүркмұнай» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ҚТО	«ҚазТрансОйл» акционерлік қоғамы
БҚЕ	Біріктірілген қаржылық есептілігі
КО	корпоративтік орталық
МАТЖ	мұнайдың авариялық төгілуін жою
ЭБЖ	электр беру желісі
млн	миллион
млрд	миллиард
ММГ	«Маңғыстаумұнай» акционерлік қоғамы
МТҚ	механикалық тазарту қондырғысы
ХЕҰ	Халықаралық еңбек ұйымы
ХТҚО	Халықаралық табиғатты қорғау одағы
ХҚЕС	Халықаралық қаржылық есеп стандарттары
МОД	Медициналық оқу дабылдары
МЭМ	«Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС
ЕҚТ	ең жақсы қолжетімді технологиялар
ҰК	Ұлттық компания
ҰАТ	«Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ
ҰТКҚ	Ұлттық теңіз кеме қатынасы компаниясы
МӨЗ	мұнай өңдеу зауыты
МАС	мұнай айдау станциясы
СЕС	Салықтық есеп саясаты
ТҚД	төмен көміртекті даму
МХЗ	мұнай-химия зауыты
БАӘ	Біріккен Араб Әмірліктері

ҚОЭБ	Қоршаған ортаға әсерді бағалау
ӨМГ	«Өзенмұнайгаз» акционерлік қоғамы
ӨМС	«ӨзенМұнайСервис» ЖШС
БҰҰ	Біріккен Ұлттар Ұйымы
ЕҚТА	ерекше қорғалатын табиғи аумақ
ЭЭКН	электр энергиясының көтерме нарығы
ОСК	«Ойл Сервис Компани» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ЕҚ, ӨҚ және ҚОҚ	Қауіпсіздік және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау, төтенше жағдайлардың алдын алу
ОТК	«Ойл Транспорт Корпорейшэн» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ЕҚОҚ	Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау
ОДЕ	Орнықты даму туралы есеп
ҚЭК	Қоғамдық экологиялық кеңес
ӨБ, ЕҚОҚ	Өндірістік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау
ПГ	парниктік газдар
АБІ	алдын ала біліктілік іріктеу
ПҚОП	«ПетроКазахстан Ойл Продактс» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ІМГ	ілеспе мұнай газы
ПМХЗ	«Павлодар мұнайхимия зауыты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ТҚДБ	Төмен көміртекті даму бағдарламасы
ӨП	Өндірістік персонал
ҚҚС	қабат қысымын сақтау
ҰКЖ	ұңғымаларды күрделі жөндеу
БӨ	«ҚазМұнайГаз» барлау және өндіру» акционерлік қоғамы
ҚР	Қазақстан Республикасы

ДК	Директорлар кеңесі
СҚА	санитарлық-қорғау аймағы
ЖҚҚ	жеке қорғаныш құралдары
МЖ	Менеджмент жүйесі
БАҚ	бұқаралық ақпарат құралдары
ТМД	Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы
БК	бірлескен кәсіпорын
ЕҚЖЕҚ	Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау
ЖШС	жауапкершілігі шектеулі серіктестік
ТЖҚ	тауарлар, жұмыстар және қызметтер
ТШО	«Теңізшевройл» бірлескен кәсіпорны
ТЭЗ	техникалық-экономикалық зерттеу
ТЭН	технико-экономикалық негіздеме
ОЭР	отын-энергетикалық ресурстар
КМШ	көмірсутек шикізаты
СӨТБ	«Су өндіру және тасымалдау басқармасы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
ЖМК	Жақсартылған модельдік келісімшарт
ӘӨЫКО	Әлеуметтік өзара ықпалдастық және коммуникация орталығы
ОДМ	Біріккен Ұлттар Ұйымының Орнықты даму мақсаттары
ТЖ	чрезвычайная ситуация
ЭЖҚС	электр жанармай құю станциялары
ЭЛТҚ	электр тұзсыздандыру қондырғысы
ЕМГ	«Ембімұнайгаз» акционерлік қоғамы
ЭМТЖ	электрондық медициналық тексеру жүйесі
ЭҮ	энергия үнемдеу
ЭТ	энергия тиімділігі

ЕСЕПТІ ДАЙЫНДАУ ЖӨНІНДЕГІ ТОП

ЖОБА ҮЙЛЕСТІРУШІЛЕРІ:

Түребаева Айша	Жаксылык Азиза
Баймагзумова Айжан	Жаксылыкова Жанар
Бесембаева Жанель	

ЕСЕППЕН ЖҰМЫС ІСТЕГЕНДЕР:

Шарипов Дамир	Исниязова Диана
Джумаканова Карлыгаш	Жакенова Еркеш
Тюлеева Калбиби	Есенбек Нұрсұлтан
Мукашева Зауре	Джаксыбергенова Алия
Абдрахманов Ерлан	Гульмира Омарова
Сатыбалдиева Лаура	Нурбаева Ардак
Нурилиева Меруерт	Усипбекова Нурзада
Токпанова Асия	Усенов Тамерлан
Хасенов Габидулла	Жумагалиева Гүлзат
Кушанова Динара	Олжабаева Сабина
Бақытқызы Гүльвира	Иманиязов Абай
Акшабаева Гульмира	Ғалым Төлеубай
Салихова Салима	Байганова Сания
Ингербаева Жанат	Есбергенова Айгүль
Баиров Берик	Спатаева Айман
Газиз Нуржауов	Ольшевский Александр
Сания Надирова	Сисенбаева Маржан
Ажгалиев Байхат	Рахметов Даурен
Кажобекова Майгуль	Аязбекова Хорлан
Акжанов Марат	Есергепова Сабина
Ахметова Улжан	Жумагалиева Акмарал
Алиев Камилжан	Бүлегенова Газиза
Кунафина Мадина	Рысбекова Сайран

БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы»
акционерлік қоғамы

Мекенжайы: 010000, Астана қ, Қонаев к-сі, 8

 +7/7172/ 78 61 01

 +7/7172/ 78 60 00

 www.kmg.kz

 sustainability@kmg.kz

Есептің шығу күні: 2025 жылғы мамыр

Алдыңғы Орнықты даму туралы есеп
2024 жылдың мамыр айында жарияланды